

Juridiskās profesijas

Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu atšķirīgajās juridiskajās un tiesu sistēmās darbojas dažādu juridisko profesiju pārstāvji — advokāti, notāri, tiesneši, prokurori un tiesu izpildītāji. Juridisko profesiju nosaukumi visās dalībvalstīs nav vienādi, un šo profesiju pārstāvju loma un statuss dažādās dalībvalstīs var ievērojami atšķirties.

Šajā sadaļā sniegta vispārīga informācija par juridiskajām profesijām un to lomu un funkcijām.

Lai iegūtu sīkāku informāciju par konkrētu valsti, noklikšķiniet uz tās karodziņa.

Ja jums nepieciešama juridiska konsultācija vai jāatrod praktizējošs jurists kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm, jums var noderēt sadaļā [Kā atrast..](#) pieejamā informācija.

levads

Eiropas Savienības tiesību akti nereglamentē praktizējošu juristu darbības nosacījumus — vienīgais izņēmums ir advokāti. Uz juridiskajām profesijām parasti attiecas dalībvalstu tiesiskais regulējums. Lai gan dažādu dalībvalstu tiesiskajā regulējumā, protams, var atrast zināmas līdzības, noteikumi dalībvalstīs tomēr diezgan ievērojami atšķiras, jo to pirmsākumi nereti ir meklējami senās tradīcijās.

Eiropas Padomes Ministru komiteja ir izdevusi virkni ieteikumu, kas attiecas uz juridiskajām profesijām. Viens no šiem ieteikumiem attiecas uz darbošanos advokāta profesijā. Cits ieteikums ir veltīts tiesnešu neatkarībai. Eiropas Padomes ieteikumi un cita informācija par šo tēmu ir pieejama Eiropas Padomes [tīmekļa vietnē](#).

Turklāt saskaņā ar [Eiropas Cilvēktiesību konvencijas](#) noteikumiem ikvienam, ko apsūdz noziedzīgā nodarījumā, ir tiesības aizstāvēt sevi pašam vai saņemt paša izvēlēta aizstāvja juridisku palīdzību, vai, ja apsūdzētajam trūkst līdzekļu, lai algotu aizstāvi, saņemt bezmaksas juridisku palīdzību, ja tas nepieciešams tiesvedības interesēs. Šis konvencijas pants attiecas galvenokārt uz krimināllietām, taču [Eiropas Cilvēktiesību tiesa](#) (*European Court on Human Rights — ECHR*) ir paplašinājusi tā darbības jomu, attiecinot to arī uz civillietām.

Tiesneši

Tiesnesis jeb arbitrs ir viena no galvenajām tiesu amatpersonām, kas viena pati vai tiesnešu kolēģijas sastāvā vada tiesas sēdes. Tiesnešu pilnvaras, funkcijas, iecelšanas kārtība, disciplīnas noteikumi un izglītība dažādās jurisdikcijās ievērojami atšķiras. Tiesneša lomu tiesā, kur tiesneša uzdevums ir atklātā tiesas procesā objektīvi izskatīt lietu, var salīdzināt ar sporta arbitra lomu. Tiesnesis uzklausa visus lieciniekus un iepazīstas ar citiem lietas dalībnieku iesniegtajiem pierādījumiem, novērtē pušu liecību ticamību un pieņem spriedumu, pēc saviem ieskatiem interpretējot tiesību aktus un pamatojoties uz savu personīgo vērtējumu.

Plašāka informācija par tiesneša profesiju ir pieejama šādās tīmekļa vietnēs:

- [Eiropas Administratīvo tiesnešu asociācija](#) (*Association of European Administrative Judges – AEAJ*),
- Eiropas Tiesnešu un prokuroru asociācija (*European Judges and Prosecutors Association – EJPA*),
- [Starptautiskā Tiesnešu asociācija](#) (īpaši Eiropas nodaļa) (*International Association of Judges*),
- [Eiropas tiesneši par demokrātiju un pamatbrīvībām](#) (*European Judges for Democracy and Liberty – MEDEL*)

Prokurori

Kriminālprocesā ļoti svarīga loma ir prokuroriem un prokuratūrai. Dalībvalstu sistēmas ir ļoti dažādas arī attiecībā uz prokuroru lomu, uzdevumiem un pilnvarām.

Tiesu darbinieki

Tiesu darbinieku loma un nosaukumi var būt ļoti atšķirīgi, piemēram, "greffier" Francijā, "Rechtspflege" Vācijā, "Court clerk" Anglijā.

Turklāt dažādās tiesību sistēmās ļoti atšķiras arī tiesu darbinieku funkcijas: viņi sniedz palīdzību tiesnešu vai prokuroru darbā, veic tiesu pārvaldību un pilda noteiktus procesuālus uzdevumus. Atkarībā no valsts, kurā tiesu darbinieki darbojas, viņiem var izvirzīt prasību kvalificēties tiesībzinātnēs, viņi var sniegt juridiskas konsultācijas un/vai turpināt celt savu kvalifikāciju.

Tiesu darbiniekiem ir svarīga loma tiesās, pateicoties viņu uzdevumiem saskarsmē gan ar cietušajiem, gan ar atbildētājiem, un viņu darbs ir ieguldījums tiesu sistēmas kopējā efektivitātē.

Šīs profesijas pārstāvjus Eiropas līmenī pārstāv [Eiropas Tiesu amatpersonu savienība](#) (*European Union of Rechtspflege – E.U.R.*), kas ir nevalstiska organizācija, kura apvieno profesionālās asociācijas no vairākām valstīm. *E.U.R.* mērķi ietver līdzdalību tiesību aktu izstrādē, pilnveidošanā un saskaņošanā Eiropas un starptautiskā līmenī; sadarbību ar Eiropas iestādēm; tās dalībnieku profesionālo interešu pārstāvēšanu un profesijas sekmēšanu, lai panāktu labāk funkcionējošu tiesu sistēmu.

Tiesu izpildītāji (tiesu varas amatpersonas)

Tiesu izpildītāju profesiju reglamentē dalībvalstu tiesību akti, kas dažādās dalībvalstīs atšķiras.

Šīs profesijas pārstāvjus Eiropas līmenī pārstāv [Starptautiskā Tiesu izpildītāju apvienība](#) (*International Union of Judicial Officers – UIHJ*). *UIHJ* pārstāv apvienības dalībniekus starptautiskās organizācijās un nodrošina sadarbību ar dalībvalstu profesionālajām organizācijām. Apvienības mērķis ir pilnveidot dalībvalstu procesuālās tiesības un starptautiskos līgumus, un tā veic pūles, lai atbalstītu idejas, projektus un ierosmes, kas palīdz sasniegt mērķus un nostiprināt tiesu varas amatpersonu neatkarību.

Tiesu varas amatpersonas pārstāv arī [Eiropas Tiesu izpildītāju palāta](#) (*The European Chamber of Judicial Officers – jeb saīsinājumā no franču valodas CEHJ*). *CEHJ* ir bezpeļņas apvienība, kam piemēro Beļģijas tiesisko regulējumu, un tās mērķis ir veicināt tiesu varas amatpersonu plašāku iesaisti juridisko profesiju pārstāvju saskaņotā darbībā Eiropas kontekstā noritējošo diskusiju ietvaros.

Advokāti

Neatkarīgi no tā, vai advokāts darbojas individuāli, pārstāv advokātu biedrību vai valsti, tas vienmēr ir klienta uzticams padomdevējs un pārstāvis, savas jomas speciālists, kura profesionalitāti respektē trešās puses un kura līdzdalība tiesas procesā lielā mērā nodrošina lietas taisnīgu izskatīšanu. Iemiesojot visas šīs īpašības, advokāts, kas uzticami darbojas savu klientu interesēs un aizstāv klientu tiesības, vienlaikus pilda advokāta funkcijas sabiedrībā — palīdz novērst un aizkavēt konfliktus, nodrošina strīdu izšķiršanu saskaņā ar atzītiem civiltiesību, publisko tiesību vai krimināltiesību principiem, pienācīgi ņemot vērā pušu tiesības un intereses, veicina tiesību normu izstrādi un aizstāv brīvību, tiesiskumu un likumību.

Advokātu darbību dalībvalstīs reglamentē profesionālās organizācijas vai iestādes (advokātu un juristu apvienības), kas pieņem advokātu profesionālās ētikas un disciplīnas noteikumus.

Eiropas Savienības tiesību akti nereglamentē praktizējošu juristu darbības nosacījumus. Izņēmums ir 1998. gadā pieņemtā [direktīva](#), kurā ir izklāstīti nosacījumi, kas jāievēro, lai advokāti, kuri ir ieguvuši kvalifikāciju vienā dalībvalstī, varētu pastāvīgi praktizēt advokāta profesijā citās dalībvalstīs.

ES līmenī advokātus pārstāv 1960. gadā dibināta starptautiska bezpeļņas asociācija [Eiropas Advokātu un juristu apvienību padome](#) (*Council of Bars and Law Societies of Europe – CCBE*). Tā palīdz koordinēt advokātu un juristu apvienību darbību visos jautājumos, kas interesē advokātus un attiecas uz darbošanos advokāta profesijā.

Notāri

Notāri ir praktizējoši juristi, kas ir specializējušies un pilnvaroti risināt noteiktus juridiskus jautājumus. Atbilstoši uzticētajiem pienākumiem un kompetences jomai notāriem ir svarīga loma tajā 22 dalībvalstī kuras tiesiskās kārtības pamatā ir romāņu-ģermāņu tiesību sistēma. Notāra profesija pastāv arī Eiropas Savienības dalībvalstīs, kuras pieder anglosakšu tiesību sistēmai; šajās valstīs notāri sniedz plašu juridisko pakalpojumu loku un savas funkcijas un pilnvaras īsteno galvenokārt attiecībā uz tiesību aktiem un juridiskiem instrumentiem, ko piemēro ārvalstu tiesību sistēmās. Notāriem ir nozīmīga loma starptautiskajā tirdzniecībā un komercdarbībā savas valsts jurisdikcijā.

Notāru pienākumi ir šādi:

- sagatavot privātus līgumus un konsultēt puses, vienlaikus ievērojot godīgu attieksmi pret katru no pusēm. Gatavojot oficiālus dokumentus, notārs atbild par šo dokumentu un sniegto padomu likumību. Notāra pienākums ir informēt puses par līgumpamatotu saistību nozīmi un sekām;
- izpildīt sagatavotos autentiskos dokumentus. Izpildītos autentiskos dokumentus var tieši reģistrēt oficiālajā reģistrā vai bez iepriekšējas tiesneša iesaistīšanās izpildīt piespiedu kārtā, ja kāda no pusēm nepilda saistības;
- uzņemties šķīrējtiesneša lomu, lai palīdzētu pusēm panākt abpusēji pieņemamu vienošanos, ievērojot neitralitāti un stingrā saskaņā ar likumu.

Notāri ir publiskas amatpersonas, kas kā brīvas profesijas pārstāvji pilda tiem uzticētās funkcijas — valstis piešķir notāriem dažas publiskas pilnvaras, kas ļauj tiem sniegt publiskus pakalpojumus.

Notāriem jāglabā profesionālais noslēpums. Notāru iecelšanas nosacījumi ir līdzīgi tiesnešu iecelšanas nosacījumiem, arī uz notāriem attiecas noteikumi par neatkarību, pastāvīgu amata vietu un objektivitāti, notāru lēmumi ir neapstrīdami un izpildāmi un notāru darbību uzrauga Tieslietu ministrija.

Tajā 22 Eiropas Savienības dalībvalstī, kuras pieder romāņu-ģermāņu tiesību sistēmai, pakalpojumus iedzīvotājiem sniedz aptuveni 35 000 notāru, un Apvienotajā Karalistē un Īrijā, kas pieder anglosakšu tiesību sistēmai, darbojas vairāk nekā 1000 notāri.

To valstu notārus, kuras pieder romāņu-ģermāņu tiesību sistēmai, attiecībās ar Eiropas iestādēm pārstāv 1993. gadā izveidotā [Eiropas Savienības Notariātu padome](#) (*Council of the Notariats of the European Union — CNUE*). CNUE pārstāv notariātus visās ES dalībvalstīs, kurās pastāv romāņu-ģermāņu tiesību sistēmas notārs: Austrija, Beļģija, Bulgārija, Horvātija, Čehija, Igaunija, Francija, Vācija, Grieķija, Ungārija, Itālija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija un Spānija. Notārus, kas darbojas Apvienotajā Karalistē un Īrijā, kuras pieder anglosakšu tiesību sistēmai, pārstāv katras valsts organizācijas. Starptautiski Anglijas, Velsas, Skotijas, Īrijas un Ziemeļīrijas notariātu kopīgi pārstāv [Apvienotās Karalistes un Īrijas Notāru forums](#) (*the UK and Ireland Notarial Forum*).

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.

Lapa atjaunināta: 21/01/2019

Juridiskās profesijas - Beļģija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [fr](#) versija. Mūsu tulkoņi pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [nl](#).

Šajā iedaļā sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Beļģijā.

[Juridiskās profesijas – ievads](#)

[Prokuratūra](#)

[Tiesneši](#)

[Juristi](#)

[Notāri](#)

[Citas juridiskās profesijas](#)

Juridiskās profesijas – ievads

Šajā iedaļā ir sniegta noteikta informācija par šādām juridiskajām profesijām:

- prokuratūras darbinieki,
- tiesneši,
- juristi,
- notāri un
- tiesu izpildītāji.

Valsts prokuratūra

Organizācija

Valsts prokuroru biroju jeb prokuratūru (*ministère public/openbaar ministerie*, pazīstamu arī kā *parquet/parket*), kas uztur apsūdzību (skatīt zemāk), veido juriskonsulti, kuri ir kvalificēti tiesneši (*magistrats/magistraten*), un kuri savā darbībā pilda amata pienākumus tās **tiesas** piekritības jomā, pie kuras tie darbojas.

Tiesas rajona (*arrondissement judiciaire/gerechdelijk arrondissement*) līmenī **karāja prokurors** (*procureur du Roi/procureur des Konings*) un viņa pirmie vietnieki (*premiers substitués/eerste substituten*) un vietnieki (*substitués/substituten*) rīkojas kā valsts prokurors pirmās instances tiesā (*tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg*), līdzīgi arī nepilngadīgo tiesā (*tribunal de la jeunesse/jeugdrechtbank*), kas ir pirmās instances tiesas nodaļa. Viņi darbojas arī policijas tiesā(-ās) (*tribunal de police/politierechtbank*) un komercietesā (*tribunal de commerce/handelsrechtbank*) savas piekritības robežās.

Darba tiesās (*tribunaux de travail/arbeidsrechtbanken*) šīs funkcijas pilda **prokurors, kas darbojas darba tiesās** (*auditeur du travail/arbeidsauditeur*), kuram palīdz vietnieki un attiecīgā gadījumā pirmie vietnieki. Tie šajā statusā darbojas arī krimināltiesās (*tribunal correctionnel/correctionele rechtbank*), kas ir pirmās instances tiesu nodaļas, un policijas tiesā(-ās) krimināllietās, kas ir to piekritībā.

Apelācijas tiesu (*cour d'appel/hof van beroep*) un **darba apelācijas tiesu** (*cour du travail/arbeidshof*) līmenī valsts prokurora lomu pilda **ģenerālprokurors** (*procureur-général/procureur-generaal*), kurš vada un pārrauga valsts ģenerālprokuratūras dienesta amatpersonu darbu apelācijas tiesā (*parquet général/parket-generaal*) un atbilstošu institūciju darba tiesā (*auditorat général/arbeidsauditoraat-generaal*). Apelācijas tiesā gadījumā ģenerālprokuroram palīdz vecākais ģenerāladvokāts (*premier avocat-général/eerste advocaat-generaal*), ģenerāladvokāti (*avocats-généraux/advocaten-generaal*) un ģenerālprokurora vietnieki (*substitués généraux/substituten-generaal*). Ģenerālprokuratūras nodaļā darbojas vecākais ģenerāladvokāts, ģenerāladvokāti un ģenerāladvokāta vietnieki.

Kasācijas tiesā (*Cour de cassation/Hof van cassatie*) valsts prokuratūras funkciju pilda **Kasācijas tiesas ģenerālprokurors**, kuram palīdz vecākais ģenerālvokāts un ģenerālvokāti. Lai gan tiek izmantota vienāda terminoloģija, šeit valsts prokuratūrai ir cits uzdevums. Kasācijas tiesa nelemj par lietas būtību, bet nodrošina likumības ievērošanu tiesas procesā.

Prokurors, veicot atsevišķu ieiznāzmeklēšanu un saukšanu pie atbildības, ir **neatkarīgs**, neskarot kompetentā ministra tiesības izdot rīkojumus par saukšanu pie atbildības un saistošus norādījumus kriminālpolitikas jomā, tostarp attiecībā uz izmeklēšanas un saukšanas pie atbildības stratēģiju.

Loma un pienākumi

Valsts prokuratūras pārziņā ir vairāki uzdevumi un pienākumi. Tās darbs sastāv no **operatīvā darba un uzraudzības**, gan **kriminālie tās**, gan **civillietās**.

- **Krimināllietās** valsts prokuratūras amatpersonas nodrošina (sabiedrības interesēs) kriminālprocesa pareizu norisi un atrisinājumu. Tas tiek darīts gan attiecībā uz lietas izskatīšanu pēc būtības, gan iepriekšējā informēšanas un izmeklēšanas procesa posmā (izmeklēšanas tiesu gadījumā – pirmstiesas palāta (*chambre du conseil/raadkamer*) un apsūdzības palāta(*chambre des mises en accusation/kamer van inbeschuldigingstelling*)). Iztiesāšanas laikā tās prasa ievērot krimināllikumu; vienlaicīgi tās nodrošina nepieciešamo pasākumu īstenošanu, lai pienācīgi izpildītu piespriestos sodus. **Zvērināto tiesā** (*cour d'assises/hof van assisen*) valsts prokuratūras uzdevumu pilda ģenerālprokurors, kas darbojas pie apelācijas tiesas, kurš arī var šīs funkcijas deleģēt prokuratūras dienesta amatpersonai.
- **Civillietās** valsts prokuratūra pēc savas ierosmes iesaistās likumā paredzētos gadījumos un kad vien sabiedriska kārtība to prasa. Šādās lietās valsts prokuratūra sniedz atzinumu (rakstisku vai mutisku) par attiecīgo lietu. Valsts prokuratūrā obligāti jāvērsas pēc atzinuma lietās, kas ir saistītas ar Tiesu kodeksa (*Code judiciaire/Gerechtigd Wetboek*) 764. panta 1. daļā uzskaitītajiem konkrētajiem jautājumiem. Valsts prokuratūra turklāt var sniegt atzinumu citās lietās, kad tā lemj, ka tas ir atbilstīgi, un atzinumu pēc savas iniciatīvas var lūgt arī tiesa (Tiesas kodeksa 764. panta 2. daļa).

Papildus šiem galvenajiem uzdevumiem valsts prokuratūras piekritībā ir arī **uzraudzīt un pienācīgi īstenot lēmumus un stratēģiju saistībā ar kriminālpolitiku**.

Kriminālpolitikas pamatnostādnes nosaka Tieslietu ministrs pēc apspriešanās ar Ģenerālprokuru kolēģiju, kuru veido pieci ģenerālprokurori, kas darbojas pie apelācijas tiesām (*collège des procureurs généraux/college van procureurs-generaal*).

Šī Kolēģija ir pakļauta tieslietu ministram un tā pieņem lēmumus, kuru mērķis ir panākt maksimālu saskanību stratēģijas izveidē un koordinēšanā, kā arī valsts prokuratūras pienācīgu darbību kopumā.

Kolēģijas piekritībā ir visa Karalistes teritorija, un tās lēmumi ir saistoši ģenerālprokuroriem, kuri darbojas pie apelācijas tiesām, un visiem tās pakļautībā un vadībā esošajiem valsts prokuratūras locekļiem.

Papildu informācija ir pieejama [Federālā publiskās pārvaldes dienesta tieslietās](#) tīmekļa vietnē (Tieslietu ministrija, sadaļa (Franču valodā) "Ordre judiciaire" - "Ministère publique" vai (Holandiešu valodā) "Rechterlijke Orde" - "Openbaar Ministerie").

Tiesneši

Organizācija

Pastāv nošķīrums starp "**tiesu tiesnešiem**" (*la magistrature assise/de zittende magistratuur*), kas pieņem lēmumus sev piekrītošajās lietās un "tiesu amatpersonām" (*la magistrature debout/de staande magistratuur*), kuri ir valsts prokuratūras amatpersonas (skatīt iepriekš).

Kopumā tos tiesu tiesnešus, kuri darbojas zemākā līmeņa tiesās, apzīmē ar terminu **tiesnesis**, savukārt tos, kuri darbojas apelācijas tiesās, apzīmē ar terminu **padomnieks**.

Tiesu tiesnešu **uzdevums** ir piemērot likumu situācijai/strīdam, kas tiem jāizskata civillietā, kā arī personām, kuras izdarījušas pārkāpumu.

Dažās zemākā līmeņa tiesās profesionāli tiesneši darbojas kopā ar neprofesionāliem tiesnešiem. **Neprofesionālie tiesneši** darbojas šādās tiesās.

- Komerctiesa: profesionālie tiesneši un neprofesionālie tiesneši (saukti *juges consulaires/consulaire rechters*).
- Darba tiesa: profesionālie tiesneši un neprofesionālie tiesneši (saukti *juges sociaux/sociale rechters*).
- Sodū izpildes tiesa (*tribunal de l'application des peines/strafuitvoeringsrechtbank*): profesionālie tiesneši un neprofesionālie tiesneši (saukti *assesseurs en application des peines/assessoren in strafuitvoeringszaken*).

Atbildīgā iestāde

☞ [Augstajai tiesu padomei](#) (*Conseil supérieur de la justice/Hoge Raad voor de Justitie*) ir **trīs uzdevumi**:

- pildīt izšķirošo lomu tiesnešu (tostarp prokuratūras juriskonsultu) **amatā iecelšanas** politikas īstenošanā tiesu iestādēs objektīvā un nepolitiskā veidā;
- īstenot tiesu varas darbības (tostarp valsts prokuratūras) **ārējo kontroli**, tostarp attiecībā uz sūdzību izskatīšanu;
- **iesniegt atzinumus** politikas veidotājiem, lai uzlabotu valsts tiesu iestāžu darbību.

Papildu informācija ir pieejama ☞ [Augstās tiesu padomes](#) tīmekļa vietnē.

Advokāti

Loma un pienākumi

Advokāts (*avocats/advocaten*) ir profesionālis tiesību un tieslietu jomā. Viņam ir jāievēro profesionālās rīcības noteikumi, kas garantē viņa **pilnīgu neatkarību**. Advokāta pienākums ir neizpaust profesionālos noslēpumus.

Advokāts ir apmācīts darbību veikšanai dažādās tiesību jomās, kuras bieži vien pārklājas (uzņēmējdarbības tiesības, administratīvās tiesības, pilsētplānošanas tiesības, nodokļu tiesības, ģimenes tiesības u.c.). Prakses laikā advokāts var specializēties vienā vai vairākās no minētajām jomām, kurās viņš ir uzkrājis īpašu pieredzi.

Advokāta uzdevums ir palīdzēt klientiem, ne tikai stājoties tiesas priekšā, bet jebkurā situācijā, kurā klientam var rasties nepieciešamība pēc juridiskas palīdzības, oficiāla pārstāvja, redaktora vai pat morāla atbalsta sniedzēja.

Kopumā advokātam ir trīs uzdevumi:

- advokāts **konsultē**;
- advokāts **samierina**;
- advokāts **aizstāv**.

Advokāts var aizstāvēt un pārstāvēt savus klientus jebkurā karalistes tiesā - policijas tiesā, mirtiesā (*justice de paix/vrederegerecht*), pirmās instances tiesā, komerciesā, darba lietu tiesā, apelācijas tiesā, darba tiesā, zvērināto tiesā vai Valsts padomē (*Conseil d'État/Raad van State*) - un citu Eiropas Savienības dalībvalstu tiesās.

Viņš palīdz arī šķīrējtiesas vai starpniecības procedūrās, jebkuras alternatīvās strīdu izšķiršanas metodes (*méthode alternative de résolution des conflits – M.A.R.C.*) vai sanāksmes vai sapulces ietvaros.

Advokāts ne tikai palīdz risināt strīdus. Viņš, sniedzot konsultācijas un izstrādājot vai pielāgojot līgumus, bieži vien palīdz no tiem izvairīties.

Vēl advokāts var palīdzēt nekustamā īpašuma izīrēšanā vai iegādē, ja vēlaties izveidot uzņēmumu, ja vairs nespējat segt parādsaistības, ja vēlaties noslēgt līgumu ar jaunu darba devēju, ja esat kļuvis par negadījuma vai uzbrukuma upuri, ja esat saņēmis uzaicinājumu ierasties tiesā, ja šķīraties no dzīvesbiedra u.tml.

Advokāts ikvienam:

Cilvēkiem ar zemiem ienākumiem likumā ir paredzēts juridiskās palīdzības pakalpojums (*aide juridique/juridische bijstand*, iepriekš saukts par '*pro deo*') un juridiskais atbalsts (*assistance judiciaire/rechtsbijstand*).

Juridiskās palīdzības ietvaros persona var saņemt bezmaksas vai daļēji apmaksātus advokāta pakalpojumus. Tās sniegšana tiek organizēta 2 līmeņos:

- **Primārā juridiskā palīdzība** (*aide juridique de première ligne/eerstelijnsbijstand*) ir pieejama visiem neatkarīgi no ienākumu līmeņa. Šajā gadījumā tiek piedāvāti pakalpojumi, kuru ietvaros jūs varat tikties ar advokātu (*permanence/permanentie*) īsas konsultācijas saņemšanai: saņemt pirmo juridisko padomu, iesniegt informācijas pieprasījumu u.tml. Par primārās juridiskās palīdzības sniegšanu atbild juridiskās palīdzības komisijas (*Commissions d'Aide Juridique /Commissies voor Juridische Bijstand*).
- **Sekundārā juridiskā palīdzība** (*aide juridique de deuxième ligne/tweedelijnsbijstand*) ir pieejama personām, kas atbilst noteiktiem finanšu nosacījumiem vai atrodas noteiktā situācijā. Šīs palīdzības sniegšana ir pilnībā vai daļēji bez maksas atkarībā no situācijas, un tās ietvaros var panākt, ka tiek norīkots advokāts, kas palīdzēs jums tiesas vai administratīvā procesā, sniegs padziļinātas konsultācijas vai pat pildīs starpnieka pienākumus.

Par sekundārās juridiskās palīdzības sniegšanu atbild juridiskās palīdzības biroji (*Bureaux d'Aide Juridique/Bureaus voor Juridische Bijstand*).

Juridiskais atbalsts ļauj pilnībā vai daļēji segt procedūras izmaksas (kancelejas , reģistrācijas izdevumi (*droit de greffe/griffierechten* or *droits d'enregistrement/registratierechten*), maksa par tiesu izpildītāja (*huissiers de justice/rechtsdeurwaarders*), notāra (*notaires /notarissen*), eksperta pakalpojumiem u.tml.). Lai saņemtu šo palīdzību, klients pats vai ar advokāta starpniecību vēršas juridiskā atbalsta birojā.

Atbildīgās iestādes

Visi advokāti ir advokātu kolēģijas (*barreau/balie*) biedri. Šobrīd Beļģijā ir 28 advokātu kolēģijas.

Beļģijas franču valodā un vācu valodā runājošo advokātu kolēģiju apvienība (*Ordre des barreaux francophones et germanophone /Kammer der französischsprachigen und deutschsprachigen Rechtsanwaltschaften (AVOCATS.BE)*) ir organizācija, kurā apvienoti visi valsts franču valodā un vācu valodā runājošo kopienu tiesas rajoni (13 franču valodā runājošo tiesas rajonu un 1 vācu valodā runājošas tiesas rajons).

Beļģijas holandiešu valodā runājošo advokātu kolēģiju apvienība (*Orde van Vlaamse Balies (OVB)*) ir organizācija, kurā apvienoti visi valsts holandiešu valodā runājošo kopienu tiesas rajoni (14 tiesas rajoni).

Informācija par advokāta profesiju ir pieejama šādās tīmekļa vietnēs:

- [Beļģijas franču valodā un vācu valodā runājošo advokātu kolēģiju apvienība](#)
- [Holandiešu valodā runājošo advokātu kolēģiju apvienība](#)

Piekļuve šīm datubāzēm ir **bez maksas**.

Notāri

Notāri ir karaļa ieceltas **valsts amatpersonas**, kuru īpašais uzdevums ir apliecināt to klātbūtnē veiktu dokumentu vai darījumu patiesumu. Saskaņā ar likumu noteiktiem dokumentiem vai darbībām ir nepieciešama notāra apliecinājums, lai fiksētu pušu vienošanos (**publiski dokumenti**, *actes authentiques/authentieke akten*). Tādējādi, piemēram, notāra apliecinājums ir nepieciešams, pārdodot īpašumu. Papildus publisku dokumentu sagatavošanai notāra pakalpojumus var izmantot arī mantojuma lietu kārtīšanai, privāta līguma sagatavošanai vai atzinuma iegūšanai u.c.

Notāru atbildība attiecas uz trim galvenajām jomām:

- **Īpašuma tiesības** (nekustamā īpašuma pārdošana, aizņēmums u. c.),
- **ģimenes tiesības** (laulību līgumi, mantošana, šķiršanās u. c.) un
- **komerctiesības** (uzņēmumu dibināšana u.c.).

Ir izveidota **Valsts notāru palāta** (*Chambre nationale des notaires/Nationale Kamer van Notarissen*). Tās galvenie **mērķi** ir šādi:

- pārstāvēt Beļģijas notārus valsts iestāžu priekšā viņu kompetences ietvaros,
- izstrādāt profesionālās rīcības noteikumus,
- sniegt derīgus ieteikumus notāru palātām saistībā ar disciplīnas ievērošanu.

Provinču līmeņa notāru palātas ir šo profesiju pārstāvošas organizācijas, kuru galvenais uzdevums ir nodrošināt profesionālās rīcības noteikumu ievērošanu un atrisināt profesionālos strīdus (cita starpā tās izskata sūdzības).

Pastāv arī Beļģijas Notāru karaliskā federācija (*Fédération Royale du Notariat Belge (FRNB)/Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat (KFBN)*) - profesionāla notāru biedrība, kas palīdz notāriem to ikdienas pienākumu veikšanās, piedāvājot īpaši notāriem pielāgotus pakalpojumus, un kas pārstāv šo profesiju daudzos citos gadījumos.

Papildu informācija ir pieejama [Beļģijas Notāru karaliskās federācijas tīmekļa vietnē](#).

Citas juridiskās profesijas

Tiesu izpildītāji

Tiesu izpildītājs ir **profesionāla un valsts amatpersona**, kas pilda savas funkcijas kā **pašnodarbināta persona**. Citiem vārdiem, tam piemīt divējāda profesionālā identitāte - no vienas puses, tas ir valsts amatpersona, un, no otras puses, tas ir **neatkarīgs** savu funkciju izpildē.

Tiesu izpildītājs ir **profesionāla un valsts amatpersona**, jo valsts tam ir deleģējusi atsevišķas valsts pilnvaras. Tādēļ tas nevar atteikties atbildēt uz pieprasījumu iesaistīties, izņemot gadījumus, kad to neļauj viņu profesionālās rīcības kodekss vai likums, kā, piemēram, interešu konflikta vai nelikumīga pieprasījuma gadījumā. Tādēļ tiesu izpildītājs nekad nerīkojas pēc savas iniciatīvas, bet vienmēr pēc pieprasījuma, kuru izteicis kāds, kas tam uztic oficiālu uzdevumu. Katra uzdevuma izpildē tam ir jāievēro dažādas juridiskās prasības. Turklāt tiesu izpildītājs par savu darbību var saņemt samaksu, lai pilnībā vai daļēji segtu savas izmaksas.

Kā **pašnodarbināta persona** tiesu izpildītājs darbojas neatkarīgi un objektīvi. Turklāt tā profesionālā pieredze ir visu personu rīcībā. Tas nozīmē, ka no valsts iestādēm tas nesaņem nekādu atalgojumu, piemaksu vai kompensāciju. Tam par visu jāmaksā pašam.

Tiesu izpildītāja iesaistīšanās jomas iedalās divās plašākās kategorijās: „**ārpustiesas**” **iesaistīšanās** (*interventions extrajudiciaires / buitengerechtigke tussenkomsten*, piemēram ārpustiesas parādu piedziņa vai oficiāla faktu konstatēšana) un „**tiesas**” **iesaistīšanās** (*interventions judiciaires/gerechtigke tussenkomsten*, proti, nolēmuma izpilde). Veicot šādas darbības, tam bieži ir jāsniedz jums informācija par to, kā jūs varat īstenot savas tiesības, un jāatbild uz jūsu jautājumiem par saviem pienākumiem. Atšķirību nerada tas, vai jūs izmantojat tā pakalpojumus, vai arī tā rīcība skar jūs.

Katrā **tiesu rajonā** ir **palāta** (*chambre/kamer*), kuru veido visi attiecīgā rajona tiesu izpildītāji. Tās galvenie mērķi ir nodrošināt to, ka rajona tiesu izpildītāji ievēro disciplīnas noteikumus, likumus un noteikumus, kas uz tiem attiecas, un atrisina strīdus, kādi var rasties tiesu izpildītāju starpā.

Pastāv arī Beļģijas Tiesu izpildītāju nacionālā palāta (*Chambre nationale des huissiers de justice de Belgique/Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders van België*), kuras galvenie **uzdevumi** ir šādi:

- nodrošināt tiesu izpildītāju disciplīnas un profesionālās rīcības noteikumu vienveidīgumu,
- aizstāvēt savu biedru intereses un
- pārstāvēt viņus.

Papildu informācija ir pieejama [Beļģijas Tiesu izpildītāju nacionālās palātas](#) tīmekļa vietnē.

Citas profesijas

Tiesnešiem un valsts prokuratūras amatpersonām palīdz dažādu administratīvo un juridisko profesiju pārstāvji, piemēram, tiesas sēžu sekretāri vai juridiskie sekretāri.

Visās tiesas sēdēs tiesnesim palīdz **tiesas sēžu sekretārs** (*greffier/griffier*). Tiesas sēžu sekretārs sagatavo tiesneša darbu, piemēram, sagatavojot tiesas sēdei nepieciešamos dokumentus. Tiesas sēdes laikā tiesas sēžu sekretārs protokolē tiesas sēdes norisi un dalībnieku izteikumus un nodrošina visu dokumentu pareizu sagatavošanu. Tiesas sēžu sekretārs nodrošina un koordinē tiesas kancelejas (*greffe/griffie*) uzdevumu veikšanu. Katrā tiesā darbojas kanceleja, ko vada vecākais tiesas sēžu sekretārs vai tiesas sekretārs. Atkarībā no tiesas lieluma kancelejā strādā viens vai vairāki tiesu sēžu sekretāri. Tiesas sēžu sekretāriem palīdz administratīvie darbinieki.

Juridiskie sekretāri (*référéndaires/referendarissen*) ir juristi, kas tiesnešiem palīdz sagatavot nolēmumus. Viņi palīdz lietu izskatīšanā, sekojot viena vai vairāku tiesnešu norādījumiem un viņu atbildības ietvaros. Juridiskie sekretāri iepazīstas ar lietām, analizē juridiskos jautājumus un no juridiskā viedokļa sagatavo nolēmumu projektus.

Valsts prokuratūras amatpersonas var piesaistīt juristus lietu juridiskai sagatavošanai. Šos juristus sauc par *juristes du parquet /parketjuristen*. Tie veic juridisko analīzi, pārvalda informāciju vai no juridiskā viedokļa sagatavo pavēstes un uzaicinājumus, sekojot viena vai vairāku prokuratūras amatpersonu norādījumiem un viņu atbildības ietvaros.

Katrā prokuratūrā ir prokuratūras sekretariāts, ko vada galvenais sekretārs. Prokuratūras sekretāri palīdz prokuratūras amatpersonām darbā ar dokumentiem un prokuratūras reģistriem un lietu materiālu sagatavošanā. Tie uztura un atjauno prokuratūras dokumentus un reģistrus, veic uzskaiti, u.t.t. Sekretāru skaits ir atkarīgs no prokuratūras lieluma. Prokuratūras sekretāriem palīdz administratīvie darbinieki.

Tiesu kancelejās un prokuratūru sekretariātos strādā liels skaits administratīvo darbinieku. Administratīvie darbinieki nodrošina izskatīšanā esošo lietu materiālu apstrādi un datu reģistrāciju datubāzēs. Administratīvie darbinieki kāro korespondenci un arhīvus un gādā par kancelejas vai prokuratūras apmeklētāju uzņemšanu.

Papildu informāciju par šīm profesijām var iegūt [šeit](#).

Organizācijas, kas sniedz juridiskās konsultācijas bez maksas

Visi pilsoņi var iegūt **bezmaksas sākotnējās juridiskās konsultācijas**, ko sniedz tiesību profesionāļi. Saukta arī par **primāro juridisko palīdzību** (skatīt iepriekš):

- praktiska informācija,
- juridiska informācija,
- sākotnējs juridisks atzinums vai
- atsauces uz specializētu organizāciju.

Šajā gadījumā jautājums netiks tūlīt atrisināts, bet tiek sniegtas **sākotnējas vadlīnijas**. Juridiskās palīdzības kontaktpunkti ir izveidoti pie zemākā līmeņa tiesām, kopienas tiesu centriem (*maisons de justice/justitieuizen*), dažām pašvaldībām (*administrations communales/gemeentelijke diensten*), vairuma publisko sociālās labklājības centru (*centres publiques d'action sociale /openbare centra voor maatschappelijk welzijn*) un dažādām biedrībām, kas sniedz juridiskos pakalpojumus.

Papildu informācija ir pieejama šādā tiešsaistes brošūrā: [📄 Juridiskā palīdzība: labāka pieeja tiesām \(Un meilleur accès à la justice /Een betere toegang tot justitie\)](#).

Juridiskās datubāzes

Informācija ir pieejama [📄 Federālā publiskās pārvaldes dienesta tieslietās tīmekļa vietnē](#) (Tieslietu ministrija).

Federālās publiskās pārvaldes dienesta tieslietās portāls

Nosaukumi

Informācija

- Tiesas no A līdz Z;
- Informācijas ierēdnis (*fonctionnaire d'information/informatieambtenaar*);
- Publikācijas;
- Sūdzības;
- Tiesu adreses;
- Paziņojumi presei;
- Statistika.

Tiesu iestādes

- Tiesas;
- Valsts prokuratūras dienests;
- Teritoriālā piekritība;
- Valsts juridiskā dienesta konsultatīvā padome (*Conseil consultatif de la magistrature/Adviesraad van de magistratuur*);
- Tiesu modernizācijas komisija (*Commission de modernisation de l'ordre judiciaire/Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde*);

Tiesu iestāžu jomas pārveide.

Saistītās saites

[📄 Federālais publiskās pārvaldes dienests tieslietās](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 17/11/2016

Juridiskās profesijas - Bulgārija

Šajā vietnē ir sniegta informācija par juridiskajām profesijām Bulgārijā.

Juridiskās profesijas: ievads

Prokurori

Izmeklētāji

Tiesneši

Juridisko profesiju struktūra: advokāti

Notāri

Citas juridiskās profesijas

Juridiskās profesijas: ievads

Galvenās juridiskās profesijas Bulgārijā ir: **prokurors, izmeklētājs, tiesnesis, advokāts, notārs, privātais tiesu izpildītājs, valsts tiesu izpildītājs un reģistrācijas tiesnesis**. Šīs profesijas regulē Bulgārijas Republikas konstitūcija un Tiesu varas likums.

Prokurori

Organizācija

Apsūdzības dienests Bulgārijas Republikā sastāv no ģenerālprokurora, Augstākās kasācijas lietu prokuratūras, Augstākās administratīvo lietu prokuratūras, Valsts izmeklēšanas dienesta, apelācijas lietu prokuratūrām, Specializētās apelācijas lietu prokuratūras, Militārās apelācijas lietu prokuratūras, apgabala prokuratūrām, Specializētās prokuratūras, militārajām apgabala prokuratūrām un rajona prokuratūrām. Apgabala prokuratūru sastāvā ietilpst apgabala izmeklēšanas nodaļas, un Specializētās prokuratūras sastāvā ietilpst izmeklēšanas nodaļa. Apgabala prokuratūrās ir administratīvo lietu nodaļas, kuru prokurori piedalās administratīvā procesa lietu izskatīšanā.

Valsts apsūdzības dienests ir vienots un centralizēts. Visi prokurori un izmeklētāji ir pakļauti ģenerālprokuroram. Katrs prokurors atskaitās hierarhiski augstākstāvošam prokuroram, un visi prokurori un izmeklētāji ir pakļauti attiecīgās prokuratūras administratīvajam vadītājam. Militārie prokurori un izmeklētāji savu pienākumu izpildē ir neatkarīgi no militārajām struktūrām.

Ģenerālprokuroru amatā ieceļ un atceļ Bulgārijas Republikas prezidents, pamatojoties uz [Augstākās tieslietu padomes \(Vissh Sadeben Savet\)](#) (VSS) priekšlikumu. Ģenerālprokurora pilnvaru termiņš ir septiņi gadi, un tas nav atjaunojams.

Prokurorus ieceļ, paaugstina vai pazemina amatā, pārceļ vai atbrīvo no amata ar Augstākās tieslietu padomes lēmumu.

Prokuroru amati un tiem nepieciešamā iepriekšējā darba pieredze:

- Augstākās kasācijas lietu prokuratūras prokurors un Augstākās administratīvo lietu prokuratūras prokurors – vismaz 12 gadus ilga juridiskā darba pieredze;
- Apelācijas lietu prokuratūras prokurors, Militārās apelācijas lietu prokuratūras prokurors, Specializētās apelācijas lietu prokuratūras prokurors – vismaz 10 gadus ilga juridiskā darba pieredze, bet Specializētās apelācijas lietu prokuratūras prokuroram - vismaz 12 gadus ilga juridiskā darba pieredze, no kuriem vismaz 8 gadiem jābūt pavadītiem prokurora vai izmeklētāja amatā;

- apgabala prokuratūras prokurors, militārās apgabala prokuratūras prokurors, Specializētās prokuratūras prokurors – vismaz 8 gadus ilga juridiskā darba pieredze, bet Specializētās prokuratūras prokuroriem - vismaz 10 gadus ilgs juridiskā darba pieredze, no kuriem vismaz 5 gadi ir pavadīti prokurora vai izmeklētāja amatā;
- rajona prokuratūras prokurors – vismaz 3 gadus ilga juridiskā darba pieredze;
- jaunākais prokurors – nav nepieciešama juridiskā darba pieredze.

Prokurus ar Augstākās tieslietu padomes lēmumu ieceļ amatā uz pastāvīgu laiku pēc tam, kad tie ir nostrādājuši amatā 5 gadus un saņēmuši pozitīvu darba novērtējumu.

Loma un pienākumi

Ģenerālprokurors vada prokuratūru un izdod instrukcijas un norādījumus saistībā ar tās darbību; kopā ar ministriju vadītājiem un valsts iestādēm viņš vai viņa veido specializētas starpiestāžu vienības izmeklēšanas atbalstam, kuras procesuālos jautājumos vada viņa vai viņas iecelts prokurors. Ģenerālprokuroram ir tiesības vērsties Konstitucionālajā tiesā.

Prokurors vada izmeklēšanu kā uzraugošais prokurors. Viņš vai viņa iesniedz iebildumus par nelikumīgiem pasākumiem un pieprasa to atcelšanu vai grozīšanu likumā noteiktajā kārtībā un termiņos. Viņš vai viņa var apturēt pasākuma izpildi, līdz kompetentā iestāde nav izskatījusi iebildumus. Visus prokuratūras lēmumus un aktus var pārsūdzēt augstākstāvošā prokuratūrā, ja vien uz tiem neattiecas juridiskā kontrole. Hierarhiski augstākstāvošais prokurors vai augstākstāvošās prokuratūras prokurors var veikt darbības, kuras ir tam padoto prokuroru kompetencē, kā arī likumā noteiktajos gadījumos rakstiski apturēt vai atcelt viņu rīkojumus.

Prokurori, veicot savus pienākumus, rīkojas neatkarīgi un saskaņā ar likumu. Prokurori ir politiski neitrāli; pieņemot lēmumus, viņi pamatojas uz likumu un lietā savāktajiem pierādījumiem, un vadās pēc savas sirdsapziņas un iekšējās pārliecības.

Papildu informācija ir atrodamā [Bulgārijas Republikas Prokuratūras](#) (*Prokuratura na Republika Bulgaria*) tīmekļa vietnē.

Bulgārijas Prokuroru apvienība ir brīvprātīga, nepolitiska apvienība, kuras biedri ir Bulgārijas Republikas prokurori un bijušie prokurori. Apvienības mērķis ir apvienot apsūdzības dienesta prokurus no visas valsts un nodrošināt nepieciešamo informāciju, kā arī ekspertu viedokļu apmaiņu par jautājumiem, kas saistīti ar prokuroru darbu, kā arī attīstīt apsūdzības dienesta un tā prokuroru starptautisko sadarbību. Papildu informācija ir atrodamā Apvienības tīmekļa vietnē: - <http://apb.prb.bg/>.

Izmeklētāji

Kā noteikts Tiesu varas likumā, izmeklētājiem Bulgārijas Republikā ir “maģistrāta” statuss (tiesneši un prokurori).

Izmeklēšanas iestādes ir Valsts izmeklēšanas dienests (NIS), apgabala prokuratūru apgabala izmeklēšanas nodaļas, kā arī Specializētās prokuratūras izmeklēšanas nodaļa. Sofijas pilsētas prokuratūras izmeklēšanas nodaļai ir apgabala izmeklēšanas nodaļas statuss.

Valsts izmeklēšanas dienestu vada ģenerālprokurors, tieši vai ar dienesta direktora starpniecību, kurš aizvieto ģenerālprokuroru izmeklēšanas jomā. Valsts izmeklēšanas dienesta direktors ir atbildīgs par NIS izmeklētāju un amatpersonu darba administratīvo un organizatorisko vadību un sniedz metodoloģiskus norādījumus izmeklētājiem apgabala izmeklēšanas nodaļās, kas darbojas pie apgabala prokuratūrām.

Apgabala izmeklēšanas nodaļas, kas darbojas pie apgabala prokuratūrām, un izmeklēšanas nodaļa, kas darbojas pie Specializētās prokuratūras, sastāv no izmeklētājiem.

Apgabala izmeklēšanas nodaļu un Specializētās prokuratūras izmeklēšanas nodaļas izmeklētāji veic to lietu izmeklēšanu, ko tiem ir nodevis attiecīgās prokuratūras administratīvais vadītājs.

Īstenojot savas funkcijas kriminālprocesā, izmeklēšanas iestādes rīkojas saskaņā ar prokurora norādēm un tā uzraudzībā.

Rīkojumi, ko saistībā ar izmeklēšanu ir izdevuši izmeklēšanas tiesneši, ir juridiski saistoši visām valsts institūcijām, juridiskajām personām un iedzīvotājiem.

Tiesneši

Bulgārijā tiesnešus ieceļ, paaugstina vai pazemina amatā, pārceļ vai atbrīvo no amata pēc Augstākās tieslietu padomes lēmuma.

Organizācija

Tiesneši ar atbilstošu darba pieredzi var ieņemt šādas amata vietas:

- Augstākās kasācijas tiesas tiesnesis un Augstākās administratīvās tiesas tiesnesis – vismaz 12 gadus ilga juridiskā darba pieredze;
- Apelācijas tiesas tiesnesis, Militārās apelācijas tiesas tiesnesis, Specializētās apelācijas krimināltiesas tiesnesis – vismaz 10 gadus ilga juridiskā darba pieredze, bet Specializētās apelācijas krimināltiesas tiesnesim ir nepieciešama vismaz 12 gadus ilga darba pieredze, no kuriem vismaz 8 gadiem jābūt pavadītiem krimināllietu tiesneša amatā;
- apgabala tiesas tiesnesis, administratīvās tiesas tiesnesis, militārās tiesas tiesnesis, Specializētās krimināltiesas tiesnesis – nepieciešama vismaz 8 gadus ilga darba pieredze, bet Specializētās krimināltiesas tiesnesim ir nepieciešama 10 gadus ilga darba pieredze, no kuriem vismaz 5 gadiem jābūt pavadītiem krimināllietu tiesneša amatā;
- rajona tiesas tiesnesis – nepieciešama vismaz 3 gadus ilga darba pieredze;
- jaunākais tiesnesis – iepriekšējā darba pieredze nav nepieciešama.

Tiesnešus ar Augstākās tieslietu padomes lēmumu ieceļ amatā pastāvīgi, kad tie ir nostrādājuši 5 gadus un saņēmuši pozitīvu darba novērtējumu.

Bulgārijas Tiesnešu savienība (SSB) ir dibināta Sofijas pilsētā 1997. gada 28. martā, piedaloties 30 dibinātājiem, tostarp Augstākās kasācijas tiesas un apgabala un rajona tiesu tiesnešiem no visas valsts.

Šī savienība ir pēctecis Bulgāru tiesnešu savienībai, kas tika dibināta 1919. gadā un darbojās līdz 1945. gadam kā neformāla profesionālā organizācija, apvienojot tiesnešu kopienas pārstāvjus un tiecoties aizsargāt to profesionālās intereses, kā arī apspriest un risināt to problēmas.

Papildu informācija ir atrodamā [Bulgārijas Tiesnešu savienības \(Sayuzat na Sadiite v Bulgaria\)](#) tīmekļa vietnē.

Bulgārijas Tiesnešu apvienība tika izveidota, lai iedzīvotājiem nodrošinātu taisnīgu tiesu un to pārredzamību un pieejamību.

Apvienības biedru mērķis ir tieslietu sistēmas ietvaros strādāt, ievērojot konstitūciju un tiesību normas un ievērojot profesionālās un cilvēciskās ētikas normas. Papildu informāciju var atrast Bulgārijas Tiesnešu apvienības tīmekļa vietnē - <http://www.judgesbg.org/bg/>.

Loma un pienākumi

Bulgārijas Tiesnešu apvienība ved lietas, tostarp par disciplinārlietām, kas ierosinātas pret tiesnešiem, darbojas kā mediators strīdu gadījumos starp tiesnešiem un citiem valsts civildienesta ierēdņiem, sniedz palīdzību likumdevējam likumdošanas procesa gaitā, veic uzskaiti un izdod savu laikrakstu.

Tiesnešu palīgi un prokuroru palīgi

Apgabala tiesās, administratīvās tiesās un apelācijas tiesās, kā arī Augstākajā kasācijas tiesā un Augstākajā administratīvajā tiesā pastāv tiesneša palīga amats.

Apgabala un apelācijas lietu prokuratūrās, kā arī Augstākajā kasācijas lietu prokuratūrā un Augstākajā administratīvo lietu prokuratūrā pastāv prokurora palīga amats.

Par tiesneša palīgu vai prokurora palīgu tiek iecelta persona, kas ir izpildījusi prasības, kuras noteiktas tiesneša, prokurora vai izmeklētāja amata ieņemšanai, un kas ir izturējusi tieslietu sistēmas amatpersonas konkursu.

Tiesnešu palīgus ieceļ attiecīgās tiesas administratīvais vadītājs. Prokuroru palīgus ieceļ ģenerālprokurors vai attiecīgās prokuratūras administratīvais vadītājs.

Juridisko profesiju struktūra: Advokāti

Advokāti

Bulgārijā advokāta profesija ir paredzēta Konstitūcijā. Par advokātu var būt tikai persona, kura ir devusi zvērestu un ir reģistrēta advokātu kolēģijas reģistrā. Katras apgabala tiesas tiesu apgabālā ir viena advokātu kolēģija, kas ir Sofijā esošās Augstākās advokātu padomes padotībā. Bulgārijas Advokatūras likumā ir noteikts advokātu statuss, tiesības un pienākumi.

Augstākā advokātu padome ir juridiska vienība, kurā apvienojušies advokātu kolēģiju pārstāvji – tajā ir viens pārstāvis uz katriem 40 advokātiem.

Augstākā advokātu padome sasauca un organizē Bulgārijas Advokātu kopsapulces sanāksmes, pilda tās lēmumus, sagatavo un iesniedz ziņojumus kopsapulcei, nosaka advokātu sākotnējās un gada iemaksas tās budžetā, izdod rīkojumus saskaņā ar Advokatūras likumu, pieņem lēmumus par sūdzībām sakarā ar advokātu kolēģiju kopsapulču prettiesiskiem lēmumiem un

advokātu padomju nelikumīgām vēlēšanām, izskata sūdzības un protestus pret advokātu padomju lēmumiem saistībā ar uzņemšanu advokāta-praktikanta statusā vai atteikumiem reģistrēt advokātu, nodrošina un apstiprina izdevumus saistībā ar Augstākās kontroles padomes un Augstākā disciplinārā tribunāla darbību.

Augstākā advokātu padome uztur vienotu advokātu reģistru, vienotu jaunāko advokātu un vienotu advokātu biroju reģistru, kā arī vienotu to ārvalstu advokātu reģistru, kuriem ir tiesības piedalīties Bulgārijas tiesās notiekošos procesos, nodrošinot aizstāvību.

Juridiskā datubāze

Papildu informācija ir atrodamā [Augstākās advokātu padomes](#) (*Visshiyat Advokatski Savef*) tīmekļa vietnē.

Notāri

Organizācija

Notārs ir persona, kurai valsts uzticējusi pienākumu izpildīt notariālos aktus likumā noteiktajā kārtībā. Notārs savu amata pienākumu izpildē ir neatkarīgs un ir pakļauts vienīgi likumam. Tieslietu ministrs uzrauga visu notāru darbības attiecībā uz likumu un Notāru padomes statūtu ievērošanu.

Notāru statuss, tiesības un pienākumi ir noteikti Bulgārijas Notāru un notariālo darbību likumā.

Loma un pienākumi

[Notāru palāta](#) (*Notarialnata Kamara*) ir Bulgārijas Republikas notāru organizācija, kas dibināta saskaņā ar Notāru un notariālo darbību likumu. Visi notāri uz likuma pamata automātiski ir Notāru palātas locekļi, kas ir juridiska persona un atrodas Sofijā.

Notāru palātas regulējošās institūcijas ir Ģenerālā asambleja, Notāru padome, Uzraudzības padome un Disciplinārlietu komisija. Notāru palātu pārstāv Notāru padomes priekšsēdētājs.

Notāru palāta organizē un sniedz atbalstu notāru darbībai, aizsargā un sekmē profesijas prestižu un uztur sakarus ar starptautiskajām organizācijām, kuras veic līdzīgas darbības.

Papildu informācija ir atrodamā [Notāru palātas](#) (*Notarialnata Kamara*) tīmekļa vietnē.

Citas juridiskās profesijas

Privātie tiesu izpildītāji

Privātais tiesu izpildītājs ir persona, kam valsts uzticējusi privātu prasījumu izpildes nodrošināšanu un publisku prasījumu piedziņu. Teritorija, kurā privātais tiesu izpildītājs darbojas, ir attiecīgās apgabaltiesas ģeogrāfiskā jurisdikcija.

Privāto tiesu izpildītāju kolēģijas uzdevums ir aizstāvēt profesijas intereses un uzlabot izpildes procesu Bulgārijā, vienlaikus sniedzot atbalstu tās locekļiem un aizsargājot sabiedrības intereses.

Juridiskā datubāze

[Privāto tiesu izpildītāju kolēģija](#) (*Kamarata na Chastnite Sadebni Izpalniteli*) uztur privāto tiesu izpildītāju reģistru.

Reģistrs ir publiski pieejams, un tam var piekļūt, izmantojot kolēģijas tīmekļa vietni. Ikvienai personai ir tiesības ielūkoties reģistrā un saņemt izrakstus no tā (Privāto tiesu izpildītāju likums).

Privātajiem tiesu izpildītājiem ir jāiesniedz Tieslietu ministrijai pusgada un gada darbības ziņojumi, ko tieslietu ministrs izmanto par pamatu, lai veidotu, uzturētu un attīstītu tiesas nolēmumu izpildes informācijas sistēmu. Informācijas sistēmas lietošana ir par maksu, ko iekasē Tieslietu ministrija, saskaņā ar Ministru padomes noteiktu un apstiprinātu tarifu. Valsts iestādēm, pašvaldībām un pašvaldību iestādēm, kā arī personām, kam uzticēti valsts pārvaldes uzdevumi, piekļuve informācijas sistēmai ir bez maksas.

Valsts tiesu izpildītāji

Valsts tiesu izpildītāju uzdevums ir nodarboties ar privātu prasījumu izpildes nodrošināšanu. Valsts var arī uzdot valsts tiesu izpildītājiem publisku prasījumu izpildes nodrošināšanu konkrētos likumā noteiktos gadījumos.

Valsts tiesu izpildītāju skaitu nosaka tieslietu ministrs.

Rajona tiesās, kur nav valsts tiesu izpildītāju, to funkcijas īsteno rajona tiesas tiesnesis, kuru ieceļ attiecīgās tiesas priekšsēdētājs, par to informējot tieslietu ministru.

Valsts tiesu izpildītājus konkursa kārtībā ieceļ tieslietu ministrs. Tieslietu ministrs var uzdot konkursa rīkošanu pēc rajona tiesas priekšsēdētāja priekšlikuma.

 Bulgārijas Valsts tiesu izpildītāju apvienība (*Asotsiatsiyata na Darzhavnite Sadebni Izpalniteli v Bulgaria*) ir neatkarīga un brīvprātīga profesionālā organizācija, kurā apvienojušies Bulgārijas valsts tiesu izpildītāji un kura aizstāv viņu profesionālās, intelektuālās, kultūras, sociālās un materiālās intereses, veicina profesijas atpazīstamību un prestižu valstī un sabiedrībā.

Juridiskā datubāze

Bulgārijas Valsts tiesu izpildītāju apvienības tīmekļa vietnē ir nodrošināta piekļuve **Valsts tiesu izpildītāju reģistram** (*Registarat na Darzhavnite Sadebni Izpalniteli*).

Reģistrācijas tiesneši

Reģistrācijas tiesneši veic savas funkcijas rajona tiesās.

Reģistrācijas tiesnesis liek veikt vai atsaka ierakstus, atzīmes vai svītrojumus nekustamā īpašuma reģistrā un lemj par izziņu un apliecību izdošanu; veic notariālas un citas darbības likumā noteiktajā kārtībā. Reģistrācijas tiesnesis var rīkoties tikai savas teritoriālās jurisdikcijas apgabalā.

Reģistrācijas tiesnešu skaitu nosaka tieslietu ministrs.

Rajona tiesās, kur nav reģistrācijas tiesneša vai kur reģistrācijas tiesnesis nespēj pildīt savas funkcijas, tās veic rajona tiesas tiesnesis, par to informējot tieslietu ministru.

Tieslietu ministrs var uzticēt reģistrācijas tiesneša funkcijas valsts tiesu izpildītājam, kas darbojas tajā pašā jurisdikcijā.

Reģistrācijas tiesnešus konkursa kārtībā ieceļ tieslietu ministrs. Tieslietu ministrs var uzdot konkursa rīkošanu pēc rajona tiesas priekšsēdētāja priekšlikuma.

Bulgārijas Reģistrācijas tiesnešu apvienība ir neatkarīga un brīvprātīga profesionālā organizācija, kurā apvienojušies Bulgārijas reģistrācijas tiesneši un kura aizstāv viņu profesionālās, intelektuālās, kultūras, sociālās un materiālās intereses, veicina profesijas atpazīstamību un prestižu valstī un sabiedrībā. Papildu informācija ir atrodama Apvienības tīmekļa vietnē: <http://www.basv.free.bg/>

Papildu informāciju par tiesu darbiniekiem var iegūt [šeit](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 17/12/2018

Juridiskās profesijas - Čehija

Mūsu tulkoņāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [CS](#).

Šajā vietnē ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Čehijas Republikā.

Juridiskās profesijas - levads

Juridiskās profesijas ir tiesneši, prokurori, advokāti, notāri un tiesu izpildītāji.

Prokurori

Organizācija

Prokurori ir juristi, kas strādā prokuratūrā. Prokuratūras dienesti ir publiskas struktūras, kas pārstāv valsti nolūkā aizsargāt sabiedrības intereses konkrēti noteiktās jomās. Prokurori izskata lietas, kas ir prokuratūras kompetencē. Neviena cita struktūra vai persona nevar ierobežot viņu darbības jomu vai aizstāt, vai pārstāvēt prokurorus viņu pienākumu izpildē.

Prokuratūra ir organizēta tāpat kā tiesu sistēma (tā ir iedalīta apgabala, reģiona un augstākajā līmenī). Prokuratūru vada Ģenerālprokurora birojs, kas atrodas Brno; tas ir centrālais prokuratūras dienests un uzrauga prokuratūras darbu. Valdībai ir tiesības iecelt un atcelt Ģenerālprokuroru pēc tieslietu ministra ieteikuma.

Profesionālās apvienības

Čehijas Republikas Prokuroru savienība ([☞ Unie státních zástupců Ěeské republiky](#)) ir brīvprātīga profesionāla apvienība, kuras mērķis ir palīdzēt prokuratūras dienestiem veikt to uzdevumus un veicināt tiesiskumu un neatkarību lēmumu pieņemšanā. Prokuroru savienība piedalās arī prokuroru un prokurora palīgu apmācībā, kā arī pārstāv prokuroru intereses.

Uz profesiju attiecas Prokuroru profesionālās ētikas kodekss.

Visu prokuroru saraksts, kurā norādīti dienesti, kuros tie darbojas, ir pieejams Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē: [☞ Ministerstvo spravedlnosti](#).

Prokuratūras uzdevumi un pienākumi

Prokurori ir valsts amatpersonas, kuru uzdevums ir pārstāvēt valsti nolūkā aizsargāt sabiedrības intereses, jo īpaši, uzturot apsūdzību, un nodrošināt likuma ievērošanu attiecībā uz apcietinājumu, ieslodzījumu, tiesas noteiktu ārstniecību, jauniešu brīvības atņemšanas vietām un aprūpes iestādēm, novērst noziedzību un sniegt palīdzību noziedzīgos nodarījumos cietušām personām.

Pilnvaras kriminālprocesā

Prokuroriem ir pilnvaras rīkoties jebkurā kriminālprocesa posmā. Prokuroriem ir noteiktas procesuālas tiesības un atbilstoši pienākumi.

Prokuratūra darbojas saskaņā ar Likumu Nr. 283/1993. Svarīgs prokuroru uzdevums ir apsūdzības uzturēšana kriminālprocesā un dažu citu Kriminālprocesa kodeksā paredzētu uzdevumu veikšana. Prokurori uzrauga arī likuma ievērošanu attiecībā uz apcietinājumu, ieslodzījumu, tiesas noteiktu ārstēšanu, jauniešu brīvības atņemšanas vietām un aprūpes iestādēm, kā arī citos gadījumos, kad tiesību aktos ir atļauta personas brīvības ierobežošana; tie darbojas arī citos procesos, kas nav kriminālprocesi, un veic tiesību aktos paredzētus uzdevumus.

Prokurori nodrošina likuma ievērošanu pirmstiesas kriminālprocesā. Saskaņā ar Kriminālkodeksu (Likums Nr. 141/1961) atsevišķas darbības šajā procesa stadijā var veikt tikai prokurors.

Pirms kriminālprocesa uzsākšanas ir nepieciešams, lai prokuroram tiktu paziņoti visi fakti, kas liecina par to, ka pastrādāts noziedzīgs nodarījums (Kriminālkodeksa 158. panta 2. punkts).

Prokurors uzrāda apsūdzību (ierosinot piemērojamo sodu); ar šo darbību tiek uzsākts process lietas izskatīšanai tiesā. Prokuroriem ir jāpiedalās galvenajā tiesas sēdē, kurā iztiesāšana tiek uzsākta, nolasot apsūdzību, un beigta ar noslēguma repliku.

Prokuroriem ir arī tiesības panākt vienošanos par vainu un sodu.

Prokuroram ir tiesības pārsūdzēt nolēmumu, ja spriedums, viņaprāt, nav pamatots. Pārsūdzība var būt par labu vai par sliktu apsūdzētajam.

Turpmāku pārsūdzību var iesniegt Ģenerālprokurors.

Prokurors var arī ieteikt lietu izskatīt no jauna apsūdzētajam par labu vai sliktu.

Kriminālprocesā, kurā apsūdzība izvirzīta pret nepilngadīgu personu, prokuroram ir jāpiedalās visā procesā – ne tikai galvenajā tiesas sēdē, bet visās tiesas sēdēs (Likums Nr. 218/20003 "Par tiesvedību nepilngadīgo personu lietās").

Lēmumi par alternatīviem izlīgumiem pirmstiesas posmā ir prokurora ekskluzīvajā kompetencē.

Prokuratūras funkcijas ārpus kriminālprocesa

Prokuratūra likumā noteiktajos gadījumos var arī ieteikt uzsākt civilprocesu vai iesaistīties jau uzsāktā civilprocesā.

Pamats prokuratūras dalībai civilprocesā ir Čehijas Republikas Konstitūcijas 80. pants, kurā noteikts, ka prokuratūra papildus apsūdzības uzturēšanai var veikt citus tiesību aktos noteiktus uzdevumus. Saskaņā ar Prokuratūras likumu prokuratūra var rīkoties arī citos procesos, kas nav kriminālprocesi. Šīs pilnvaras sīkāk ir noteiktas Civilkodeksā, kurā paredzēts, kādos gadījumos prokuratūra var iesaistīties notiekošā civilprocesā.

Papildus iespējai kļūt par lietas dalībnieku civilprocesā prokuratūra var arī ieteikt Ģenerālprokuroram uzsākt procesu, piemēram, gadījumos, kad tiek noliegta paternitāte saskaņā ar Ģimenes likumu.

Prokuroru kvalifikācija un citas piemērojamās prasības

Prokurori sāk pildīt amata pienākumus pēc iecelšanas amatā. Prokurorus uz neierobežotu laiku ieceļ tieslietu ministrs pēc Ģenerālprokurora ieteikuma. Prokurors nodod zvērestu tieslietu ministram.

Lai personu varētu iecelt par prokuroru, tai ir jābūt Čehijas Republikas pilsonim un

- jābūt rīcībspējīgai,
- bez sodāmības,
- vismaz 25 gadus vecai iecelšanas brīdī,
- jābūt ieguvušai tiesību zinātņu maģistra grādu Čehijas Republikas universitātē,
- jābūt nokārtojušai gala eksāmenu,
- personai ir jāpiemīt visām rakstura īpašībām, lai atbilstoši veiktu amata pienākumus,
- jāakceptē iecelšana prokurora amatā un nosūtīšana uz kādu no prokuratūras dienestiem.

Prokurorus amatā ieceļ uz neierobežotu laiku, taču tos var atstādināt no amata ar tieslietu ministra lēmumu. Prokurora amata pilnvaru laiks beidzas, kad viņš ir sasniedzis 70 gadu vecumu, mirst vai tiek pasludināts par mirušu, vai arī ja viņš zaudē rīcībspēju vai tā tiek ierobežota, ja viņš atsakās nodot zvērestu, ja viņš zaudē Čehijas Republikas pilsonību, ja viņš uzņemas pienākumus, kas nav savietojami ar prokurora amatu, vai ja viņš tiek notiesāts par noziedzīgu nodarījumu, ja tiek atzīts, ka viņš nespēj pildīt amata pienākumus, vai ja ilgstošu veselības problēmu rezultātā viņš nevar pildīt amata pienākumus. Prokurora amata pilnvaru laiks beidzas arī gadījumā, ja viņš tiek atcelts no amata disciplināru pārkāpumu dēļ vai ja viņš atkāpjas no amata.

Tieslietu ministrs nosaka prokuratūras budžetu. Uz prokurora amatu attiecas Likums Nr. 283/1993.

Nesavietojamas darbības

Izņemot tiesību aktos atļautos gadījumus, prokurors nevar darboties kā šķīrējtiesnesis vai mediators juridisku strīdu izšķiršanā, pārstāvēt puses tiesvedībā vai rīkoties kā prasītāja vai puses pārstāvis tiesvedībā vai administratīvajā procesā. Papildus prokurora amata pienākumiem galvenā prokurora vai galvenā prokurora vietnieka amata pienākumiem, vai pienākumu veikšanai saistībā ar nosūtīšanu uz ministriju vai Tieslietu akadēmiju, prokurori nedrīkst ieņemt nevienu amatu, par kuru tie saņem atlīdzību, vai veikt kādu citu atalgotu darbību, izņemot savas mantas pārvaldību, kā arī akadēmiska, pedagoģiska, literāra, žurnālistika vai mākslinieciska darba veikšanu un darbību ministrijas vai valdības padomdevēju struktūrās vai parlamenta struktūrās.

Atlīdzība

Prokuroru atalgojums ir noteikts tiesību aktos, un to izmaksā valsts.

Profesionālā atbildība

Tiesību aktos noteiktajā kārtībā valsts ir atbildīga par visiem zaudējumiem un kaitējumu, kas radies prokuroru prettiesisku lēmumu vai procesuālo kļūdu rezultātā.

Prokurori ir atbildīgi par izdarītajiem disciplinārajiem pārkāpumiem.

Tiesneši

Organizācija

Galvenā tiesību norma, kas regulē tiesnešu darbību, ir Čehijas Republikas konstitūcijas 82. panta 1. punkts, kurā noteikts, ka tiesnešiem, veicot pienākumus, ir jābūt neatkarīgiem un neviena persona nedrīkst ietekmēt viņu neatkarību. Papildu noteikumi ir paredzēti Likumā Nr. 6/2002 "Par tiesām un tiesnešiem".

Iecelšana amatā un amata pilnvaru termiņš

Personas, kuras atbilst visiem nosacījumiem, amatā ieceļ Republikas Prezidents, un tiesnesis sāk pildīt amata pienākumus pēc zvēresta nodošanas. Tomēr nevienai personai nav tiesību prasīt tikt ieceltai par tiesnesi.

Lai kļūtu par tiesnesi, personai trīs gadus ir jāstrādā par tiesneša palīgu tiesā. Pēc sagatavošanas posma pabeigšanas tiesneša palīgiem ir jānokārto īpašs eksāmens.

Tiesneši amatā tiek iecelti uz neierobežotu laiku, taču tieslietu ministrs var viņus uz laiku atstādināt no amata. Tiesneša pilnvaru termiņš beidzas tā gada beigās, kurā viņam aprit 70 gadi, kad viņš mirst vai tiek pasludināts par mirušu, kad tiek oficiāli atzīts, ka viņš nespēj pildīt amata pienākumus, vai kad viņš atkāpjas no amata.

Tiesnešu kvalifikācija un citas prasības

Lai personu varētu iecelt par tiesnesi, tai ir jāizpilda šādi kritēriji:

- personai ir jābūt Čehijas Republikas pilsonim,
- personai ir jābūt pilnībā rīcībspējīgai,
- personai jābūt bez sodāmības,
- personai ir jābūt vismaz 30 gadus vecai,
- personai ir jāiegūst tiesību zinātņu maģistra grāds Čehijas Republikas universitātē,
- personai ir jānokārto īpašs tieslietu eksāmens,
- personai ir jāpiemīt visām rakstura īpašībām, lai atbilstoši veiktu amata pienākumus,
- personai ir jāakceptē iecelšana tiesneša amatā un nosūtīšana uz kādu konkrētu tiesu.

Tiesu piesēdētājus ieceļ no sabiedrības locekļu vidus (ja tiem nav sodāmības). Tie nodod zvērestu tiesas priekšsēdētājam, un viņu amata pilnvaru termiņš ir četri gadi.

Nesavietojamas darbības

Papildus tiesas priekšsēdētāja vai tiesas priekšsēdētāja vietnieka amata pienākumu izpildei tiesneši nedrīkst veikt nekādu atalgotu darbu, izņemot savas mantas pārvaldi, akadēmiska, pedagoģiska, literāra, žurnālistiska vai mākslinieciska darba veikšanu, vai darbību ministrijas vai valdības padomdevējstruktūrās vai parlamenta struktūrās.

Atbildība

Tiesnešu atalgojums ir noteikts tiesību aktos.

Uzdevumi un pienākumi

Svarīgākās tiesnešu tiesības un pienākums ir saglabāt neatkarību un, pildot pienākumus, būt pakļautiem tikai tiesību aktiem, interpretējot tos pēc labākās sirdsapziņas. Tiesneši nedrīkst pieļaut, ka to darbību ietekmē, piemēram, politiskās partijas, sabiedrības viedoklis vai plašsaziņas līdzekļi. Ir aizliegts ietekmēt vai apdraudēt tiesnešu neatkarību un objektivitāti.

Tiesnešiem nolēmumi ir jāpieņem saprātīgos termiņos un bez nevajadzīgas kavēšanās; tiesnešu pienākums ir sniegt procesa dalībniekiem un viņu pārstāvjiem iespēju aizstāvēt savas tiesības, taču tiesneši nedrīkst iesaistīties sarunās ar tiem par lietas saturu vai procesuāliem jautājumiem, kuri var ietekmēt lietu.

Pat pēc tam, kad tiesneši ir beiguši pildīt amata pienākumus, tie nedrīkst izpaust informāciju, kas tiem kļuvusi zināma, pildot amata pienākumus; atkāpes no šā pienākuma ir iespējamās tikai izņēmuma gadījumos.

Tiesnešu un tiesu saraksts, kurās tie strādā, ir pieejams Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē: [☞ Ministerstvo spravedlnosti](#).

Tiesnešu savienība ([☞ Soudcovská unie](#)) nepārstāv visus tiesnešus, jo dalība šajā organizācijā ir brīvprātīga. Tās kopsapulce ir pieņēmusi tiesnešu rīcības kodeksu, kurā noteikti pamatprincipi, kas tiesnešiem jāievēro.

Tiesnešu kategorijas un specializācija

Papildus lietu izskatīšanai tiesneši var veikt arī tiesas priekšsēdētāja vai priekšsēdētāja vietnieka pienākumus. Tiesnešus šajos amatos ieceļ Republikas Prezidents (Augstākajā tiesā un Augstākajā administratīvajā tiesā) vai tieslietu ministrs (augstajās tiesās, reģionālajās tiesās un apgabaltiesās). Minēto tiesu amatpersonu galvenais uzdevums ir tiesu administrācija.

Tiesnesi var iecelt arī par Augstākās tiesas kolēģijas vai Augstākās administratīvās tiesas kolēģijas priekšsēdētāju, vai tiesas senāta priekšsēdētāju.

Apgabaltiesas, reģionālās tiesas un augstās tiesas ir iekšēji sadalītas specializētos kriminālietu, civillietu un administratīvo lietu departamentos, kas izskata atšķirīga veida lietas.

Tiesnešu profesionālā atbildība

Valsts atbild par visiem zaudējumiem un kaitējumu, kas radies kļūdaina nolēmuma, lēmuma par apcietinājumu, notiesājoša sprieduma vai aizsardzības pasākuma, vai procesuālas kļūdas rezultātā. Attiecīgais tiesnesis maksā kompensāciju tikai gadījumā, ja tiek konstatēta viņa vaina disciplinārā pārkāpumā vai noziedzīgā nodarījumā. Tiesneši ir atbildīgi par savu pienākumu profesionālu izpildi.

Notāri

Organizācija

Uz notāriem un viņu pienākumu izpildi attiecas Likums Nr. 358/1992 "Par notāriem un viņu darbību" (Notariāta kodekss).

Notāriem ir jābūt Notāru kolēģijas locekļiem, kura ir atbildīga par profesijas administrāciju. Notāru kolēģija rīko arī profesionālo apmācību un notāru amata kandidātu eksamināciju. Notāru saraksts, iedalīts pēc reģioniem, ir atrodams tīmekļa vietnē [☞ Notářská komora](#).

Iecelšana amatā un amata pilnvaru termiņš

Notārus amatā ieceļ tieslietu ministrs pēc Notāru kolēģijas ieteikuma un eksāmena nokārtošanas. Notārs sāk amata pienākumu pildīšanu, līdzko tas ir iekļauts notāru reģistrā, ko uztur Notāru kolēģija.

Notāra palīgs gatavojas amata pienākumu izpildei, strādājot pie notāra. Nākamais sagatavošanās posms tiek sasniegts, notāra palīgam iegūstot notāra amata kandidāta statusu; tas notiek pēc tam, kad notāra palīgs savus pienākumus ir pildījis vismaz trīs gadus un nokārtojis notāru eksāmenu.

Notāra amata pilnvaru termiņš nav ierobežots, taču to var pārtraukt. Notāra amata pilnvaru laiks beidzas, kad viņš sasniedz 70 gadu vecumu, mirst vai tiek pasludināts par mirušu, tiek atcelts no amata, zaudē Čehijas Republikas pilsonību, zaudē rīcībspēju, vai, piemēram, atsakās nodot zvērestu vai viņa veselības stāvoklis neļauj tam ilgtermiņā veikt amata pienākumus.

Notāra biroju skaitu katras apgabaltiesas teritorijā nosaka tieslietu ministrs, apspriežoties ar Notāru kolēģiju.

Notāri savu pienākumu izpildē ir neatkarīgi. Notārus saista tikai likums. Notāra amats nav savietojams ar jebkādu citu algotu darbību (izņemot gadījumus, kad tiesību aktos noteikts citādi).

Notāru kvalifikācija citas prasības

Lai personu varētu iecelt par notāru, tai ir jāizpilda šādi kritēriji:

- personai ir jābūt Čehijas Republikas pilsonim,
- personai ir jābūt pilnībā rīcībspējīgai,

- personai ir jābūt bez sodāmības,
- personai ir jābūt augstākajai izglītībai,
- personai ir jāpabeidz vismaz piecus gadus ilga notariālā prakse,
- personai ir jānokārto gala eksāmens.

Lai persona varētu sākt pildīt notāra pienākumus, jāveic šādas darbības:

- persona ir jāieceļ notāra amatā,
- personai ir jānodod zvērests tieslietu ministram, ja tas jau nav izdarīts,
- personai ir jāiegūst oficiālais notāra zīmogs,
- personai ir jānoslēdz apdrošināšanas polise, kura sedz visus zaudējumus un kaitējumu, kas var rasties notāra amata pienākumu pildīšanas rezultātā.

Nesavietojamas darbības

Notāri nevar veikt nekādu apmaksātu darbību, izņemot savas mantas pārvaldību. Tomēr notāri var veikt akadēmisku, žurnālistisku, pedagoģisku vai māksliniecisku darbu, tulkot vai pildīt eksperta pienākumus, saņemot atlīdzību.

Atlīdzība

Saskaņā ar Notariāta kodeksu notāri par savu darbu saņem atlīdzību, kas galvenokārt sastāv no nodevas, atlīdzības par patērēto laiku un izdevumu atlīdzināšanas. Samaksu veic persona, kurai ir nepieciešami notāra pakalpojumi. Notāriem ir tiesības pieprasīt nodevas un izdevumu priekšapmaksu saprātīgā apmērā. Sīkāki noteikumi par notāru atlīdzību ir paredzēti speciālajos tiesību aktos.

Notāru uzdevumi un pienākumi

Veicot savus amata pienākumus, notāriem ir jāievēro likumu un citu vispārpiemērojamu tiesību aktu noteikumi; sniedzot juridisku palīdzību, viņiem jāievēro arī klientu norādījumi. Notāriem ir tiesības attiekties izpildīt klienta prasības tikai, ja tās ir pretrunā ar vispārpiemērojamiem tiesību aktiem, ja lietā ir iesaistīti notāru tuvinieki, ja notāri šajā lietā jau ir snieguši juridisko palīdzību citām personām, kurām ir atšķirīgas tiesiskās intereses, vai ja persona, kura vēlas saņemt palīdzību, bez attaisnojuma neveic priekšapmaksu saprātīgā apmērā. Notāram ir tiesības atkāpties no līguma ar klientu vai personu, kura vēlas saņemt palīdzību, ja ir zudusi savstarpējā uzticēšanās.

Notāri nedrīkst atklāt informāciju, ko tie iegūst, pildot savus amata pienākumus, un kas var ietekmēt viņu klientu vai personu, kas vēlas saņemt palīdzību, leģitīmās intereses; no šā pienākuma viņus var atbrīvot tikai attiecīgās personas.

Notāru sniegtie juridiskie pakalpojumi cita starpā ir šādi:

- tiesas pilnvarnieka, t.i., tiesas pārstāvja, funkciju veikšana mantojuma lietās,
- notariālu aktu sagatavošana – tiesību aktu, juridisku personu ikgadējo dalībnieku sapulču un sanāksmju, citu aktu un situāciju oficiāla reģistrēšana,
- līgumu sagatavošana,
- notariāls glabājums,
- izpildāmu notariālu aktu sagatavošana,
- testamentu sagatavošana un uzglabāšana,
- laulības līgumu (kam jābūt notariāla akta formā) sagatavošana, galvojuma līgumi un galvojumu reģistrācija,
- dokumentu apliecināšana.

Notāri izsniedz arī izrakstus no Čehijas Republikas zemesgrāmatas u.c.

Notāru profesionālā atbildība

Notāri ir atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem vai kaitējumu, ko tie, pildot savus pienākumus, ir nodarījuši klientiem, personām, kas vēlas saņemt palīdzību, vai citām personām; tie ir arī atbildīgi arī par visiem zaudējumiem un kaitējumu, kas var rasties notāra amata pienākumu pildīšanas rezultātā. Lai segtu šo risku, viņiem ir jāiegādājas juridiskās atbildības apdrošināšanas polise.

Notārus var saukt pie atbildības arī disciplinārprocesā.

Valsts īstenoto notāru uzraudzību veic Tieslietu ministrija, Čehijas Republikas Notāru kolēģija un atsevišķās notāru kolēģijas.

Profesionālās apvienības

Notāru kolēģijās, kas uz tiesību aktu pamata izveidotas katras reģionālās tiesas un Prāgas pašvaldības tiesas teritorijā, ir apvienojušies visi attiecīgajā teritorijā praktizējošie notāri. Notāru kolēģijas ir juridiskas personas, un tām ir savi ienākumi un institūcijas.

Čehijas Republikas Notāru kolēģija ir profesijas centrālā pašpārvaldes organizācija, kura sastāv no atsevišķām notāru kolēģijām. Tās ir juridiskas personas, un tām ir savi ienākumi un institūcijas. To uzdevumi cita starpā ir centrālā testamentu reģistra uzturēšana, kas ir publiski nepieejams reģistrs elektroniskā formā, kurā iekļauti testamenti, akti par atstumšanu no mantojuma un akti, ar kuriem atstumšana no mantojuma ir atcelta, kā arī ieraksti par testamenta izpildītāju iecelšanu un atcelšanu. Čehijas Republikas Notāru padome glabā arī galvojumu reģistru.

Juridisko profesiju organizācija: praktizējoši juristi

Advokāti

Advokātiem ir jābūt Čehijas Republikas Advokātu kolēģijas biedriem ([Ēeská advokátní komora](#)) - tā ir centrāla, no valdības neatkarīga profesijas pašpārvaldes organizācija.

Advokātu pakalpojumu sniegšanas kārtība ir noteikta Likumā Nr. 85/1996 ["Par advokatūru"](#).

Prasības advokātiem

Lai persona varētu praktizēt kā advokāts, tai ir jābūt iekļautai advokātu reģistrā, kuru uztur [Čehijas Republikas Advokātu kolēģija](#). Lai personu iekļautu reģistrā, tai ir jāiesniedz pieteikums rakstveidā un jāizpilda šādi kritēriji:

- personai ir jābūt pilnībā [rīcībspējīgai](#),
- personai ir jābūt [bez sodāmības](#),
- jāiegūst [maģistra grāds](#) tiesību zinātnēs,
- jābūt strādājušai par [advokāta palīgu](#) vismaz trīs gadus,
- jānokārto [advokāta eksāmens](#) un
- jānodod [zvērests](#) [Čehijas Republikas Advokātu kolēģijas](#) priekšsēdētājam.

Juridiskos pakalpojumus Čehijas Republikas teritorijā var sniegt tikai:

- advokāti, kas ir reģistrēti [Čehijas Republikas Advokātu kolēģijā](#),
- Eiropas advokāti.

Čehijas Republikā pastāv tikai viena veida advokāti, citu veidu advokāti netiek nošķirti. Tikai prakses gaitā advokāti var specializēties kādā noteiktā tiesību jomā.

Advokātu uzdevumi un pienākumi

Advokāts var sākt pildīt amata pienākumus pēc iekļaušanas reģistrā.

Advokāta amata kandidāts gatavojas amata pienākumu izpildei, strādājot pie advokāta kā advokāta palīgs.

Reģistrācijas termiņš nav ierobežots, taču tiesības praktizēt kā advokātam var ierobežot tiesību aktos noteiktajos gadījumos vai pamatojoties uz Čehijas Republikas Advokātu kolēģijas lēmumu.

Tiesības praktizēt kā advokātam beidzas, ja advokāts tiek izslēgts no reģistra tiesību aktos noteiktajos gadījumos, piemēram, nāves gadījumā vai, ja viņš tiek pasludināts par mirušu, ja persona zaudē rīcībspēju vai rīcībspēja tiek ierobežota, personu var izslēgt no reģistra par disciplinārpārkāpumu, maksātnespējas gadījumā vai pēc paša advokāta pieprasījuma. Čehijas Republikas Advokātu kolēģija var nolemt svītrot advokātu no reģistra.

Nesavietojamas darbības

Saskaņā ar tiesību aktiem praktizējoši advokāti nevar vienlaikus ieņemt līdzīgu amatu vai tikt nodarbināti līdzīgā amatā, izņemot darbu kā pasniedzējam universitātē, un tie nevar veikt nekādas darbības, kas nav savietojamas ar advokāta amatu.

Atbildība

Advokāti parasti par saviem pakalpojumiem saņem atlīdzību no klienta; advokāts var prasīt priekšapmaksu saprātīgā apmērā. Metode, saskaņā ar kuru nosaka samaksas apmēru par advokāta pakalpojumiem, atlīdzināmo izdevumu apmēru un atlīdzību par patērēto laiku, ir noteikta normatīvajos aktos. Parasti samaksas apmērs par juridiskajiem pakalpojumiem tiek noteikts līgumā ar klientu (līgumā paredzēta samaksa). Ja atlīdzības apmērs līgumā nav noteikts, to nosaka atbilstoši pastāvošajiem tarifiem. Ja advokātu ieceļ juridiskās palīdzības sniegšanai, viņa darbu apmaksā valsts.

Profesionālās apvienības

Čehijas Republikas Advokātu kolēģijas juridiskā adrese ir Prāgā, un tai ir pārstāvniecība Brno; tā ir advokātu profesionālās pašpārvaldes organizācija. Tai ir savas institūcijas, un tā pieņem advokāta profesiju regulējošus noteikumus, kas tiek publicēti Čehijas Republikas Oficiālajā laikrakstā.

Šie noteikumi cita starpā attiecas uz profesionālo ētiku un noteikumiem par konkurenci starp advokātiem Čehijas Republikā.

Profesionālā atbildība

Advokāti atbild par visiem zaudējumiem un kaitējumu, ko viņi, viņu pārstāvji vai viņu darbinieki saviem klientiem nodarījuši amata pienākumu pildīšanas rezultātā. Advokātiem ir jābūt apdrošinātiem pret šādu atbildību.

Advokāti ir atbild arī par disciplinārpārkāpumiem, kas saistīti ar būtiskiem vai atkārtotiem pārkāpumiem.

Juridiskās datubāzes

Advokātu saraksts ir atrodams [Čehijas Republikas Advokātu kolēģijas](#) tīmekļa vietnē. Tajā ir iespējams meklēt advokātus ne tikai pēc atrašanās vietas, bet arī pēc specializācijas un valodu zināšanām.

Vai piekļuve datubāzei ir bez maksas?

Jā.

Privātdadvokāti/juridiskās konsultācijas

Čehijas Republikā pastāv tikai viena veida advokāti.

Citas juridiskās profesijas

Tiesu izpildītāji

Tiesu izpildītājs ir [neatkarīga](#) [juridiska](#) profesija, kuras pārstāvji veic piespiedu [izpildi](#) saskaņā ar [Piespiedu izpildes likumu](#). Tiesu izpildītājiem jābūt [Tiesu izpildītāju kolēģijas locekļiem](#).

Uz tiem attiecas Likums Nr. 120/2001 "Par tiesu izpildītājiem un piespiedu izpildi" (Piespiedu izpildes likums).

Tiesu izpildītājus ieceļ tieslietu ministrs.

Čehijas Republikā tiesu izpildītāji ir valsts amatpersonas, un to uzdevumi ir uzskatāmi par tiesas darbībām.

Lai personu varētu iecelt par tiesu izpildītāju, tai ir jābūt Čehijas Republikas pilsonim un

- jābūt pilnībā [rīcībspējīgai](#),
- jāiegūst juridiskā izglītība Čehijas Republikas [universitātē](#),
- jābūt [nevainojamam raksturam](#),
- jābūt vismaz trīs gadus ilgai profesionālajai pieredzei,
- jānokārto [tiesu izpildītāja eksāmens](#).

Iecelšana amatā un amata pilnvaru termiņš

Pēc zvēresta nodošanas tiesu izpildītāju amatā ieceļ tieslietu ministrs pēc publicētas atlases procedūras. Pēc iecelšanas amatā persona kļūst par Tiesu izpildītāju kolēģijas biedru. Tiesu izpildītāja amata kandidāts gatavojas amata pienākumu izpildei, strādājot pie tiesu izpildītāja kā tiesu izpildītāja palīgs. Nākamais posms ir kļūšana par tiesu izpildītāja amata kandidātu; kandidātiem, pirms tos var iekļaut reģistrā, ir jāpabeidz vismaz trīs gadus ilga prakse un nokārto tiesu izpildītāja eksāmens.

Iecelšana amatā ir uz nenoteiktu laiku, taču tieslietu ministrs var atstādināt tiesu izpildītāju. Laikā, kamēr tiesu izpildītājs ir atstādināts no amata, tas nevar pildīt tiesu izpildītāja pienākumus, un tiek iecelts aizvietotājs tāpat kā citos gadījumos, kad tiesu izpildītājs nevar pildīt savus pienākumus (piemēram, slimības, atvaļinājuma gadījumā).

Persona zaudē tiesu izpildītāja amatu brīdī, kad tā vairs nav Tiesu izpildītāju kolēģijas loceklis. Tas notiek gadījumā, ja persona mirst, tiek pasludināta par mirušu, zaudē Čehijas Republikas pilsonību, vai tās rīcībspēja tiek ierobežota vai zaudēta.

Nesavietojamas darbības

Tiesu izpildītāji nevar veikt nekādu apmaksātu darbu, izņemot savas mantas pārvaldību. Tomēr tiesu izpildītāji var veikt atalgotu akadēmisku, pedagoģisku vai māksliniecisku darbu, publicēt savus darbus, tulkot vai pildīt eksperta pienākumus, saņemot atlīdzību.

Atlīdzība

Tiesu izpildītāji veic izpildes darbības un citas darbības par atlīdzību, kura galvenokārt sastāv no tiesu izpildītāju nodevas, izdevumu atlīdzināšanas un atlīdzības par patērēto laiku, kā arī atlīdzības par dokumentu piegādi. Par tiesu izpildītājam maksājamo summu var vienoties tiesu izpildītājs un attiecīgā persona. Ja šādas vienošanās nav, samaksu nosaka saskaņā ar piemērojamajām tiesību normām. Tiesu izpildītāji var prasīt izpildes izdevumu priekšapmaksu saprātīgā apmērā.

Profesionālā atbildība

Tiesu izpildītāji arī atbild par visiem zaudējumiem un kaitējumu, ko viņi vai viņu darbinieki saviem klientiem nodarījuši amata pienākumu pildīšanas rezultātā. Tiesu izpildītājiem ir nepieciešama juridiskās atbildības apdrošināšana.

Tiesu izpildītāji un tiesu izpildītāju amata kandidāti atbild par disciplinārpārkāpumiem, kas saistīti ar tiesību aktos noteikto pienākumu neizpildi vai būtiska un atkārtota kaitējuma nodarīšanu profesijas reputācijai.

Papildu informācija atrodama [Tiesu izpildītāju kolēģijas](#) tīmekļa vietnē.

Organizācijas, kas sniedz juridisko palīdzību *pro bono* (bez maksas)

Pastāv vairākas nevalstiskas organizācijas, kas sniedz publisku juridisko palīdzību bez maksas dažādās jomās, piemēram, [Ekol ogický právní servis](#), [Iuridicum remedium](#).

Noteiktās lietās bezmaksas juridisko palīdzību sniedz arī Čehijas Republikas Advokātu kolēģija.

Čehijas Republikas Advokātu kolēģija sniedz juridiskās konsultācijas par izpildes jautājumiem.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 13/05/2019

Juridiskās profesijas - Dānija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [da](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējušies.

Šajā lapā ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Dānijā.

Prokurori

Organizācija

Dānijas prokuratūra ir tieslietu ministra pakļautībā, kurš veic prokuroru darba uzraudzību. Prokuratūra sastāv no prokuratūras direktora, valsts prokuroriem un policijas priekšniekiem.

Prokuratūras direktors (ģenerālprokurors) piedalās krimināllietu izskatīšanā Augstākajā tiesā, kā arī piedalās **Krimināllietu izskatīšanas komisijas** tiesas sēdēs.

Ģenerālprokurors ir vecākais prokurors attiecībā pret pārējiem prokuroriem un uzrauga viņu darbu. Viņš vai viņa izskata sūdzības par lēmumiem, kurus pieņēmuši valsts prokurori pirmajā instancē.

Loma un pienākumi

☞ **Prokuratūras** uzdevumi un organizācija ir raksturota **Dānijas Likuma par tiesu sistēmas pārvaldi** (*Danish Administration of Justice Act*) 10. daļā (95. - 107. pants).

Prokuratūras uzdevums ir ierosināt lietu saskaņā ar likumu, sadarbojoties ar policiju. 96. panta 2. punkts nosaka, ka prokuratūra izvēlas lietas izmeklēšanas tempu atbilstoši tās raksturam. Prokuratūra nodrošina to, ka lieta tiek ierosināta pret vainīgo personu, nevis nevainīgo personu („objektivitātes princips”).

Seši rajona prokurori vada krimināllietas – apelācijas un zvērīnāto lietas – augstākajās tiesās un uzrauga policijas priekšnieku darbu krimināllietu izmeklēšanā. Turklāt, rajona valsts prokurori izskata sūdzības par lēmumiem, kurus pieņēmuši policijas priekšnieki attiecībā uz apsūdzību. Visbeidzot, prokurori nodarbojas ar atlīdzības lietām saistībā ar kriminālvajāšanu un sūdzībām pret policiju.

Smagu ekonomisko noziegumu valsts prokurors ir atbildīgs par apsūdzību saistībā ar būtiskiem finanšu noziegumiem visā valstī.

Smagu starptautisko noziegumu galvenais valsts prokurors ir atbildīgs valsts līmenī par apsūdzību saistībā ar ārzemēs izdarītiem starptautiskiem noziegumiem. Tas ietver genocīdu, noziegumus pret cilvēci un kara noziegumus.

Policijas priekšnieki pilsētas tiesās (pirmās instances tiesās) darbojas kā prokurori un tāpēc papildus policijas darba vadībai ir atbildīgi arī par izziņas un izmeklēšanas darbībām, kuras veic policijas iecirknis, un par vietējās prokuratūras darbību.

Tiesneši

Organizācija

☞ **Dānijas tiesnešu kvalifikācijas padome** iesniedz ieteikumus **tieslietu ministram** par ikvienu tiesas amata kandidātu, izņemot Augstākās tiesas priekšsēdētāja amata kandidātu. Praksē tieslietu ministrs vienmēr ievēro padomes ieteikumus.

Tiesnešu un citu tiesas ierēdņu disciplinārlietas tiek izskatītas ☞ **Īpašajā disciplinārlietu tiesā**.

☞ **Dānijas tiesu administrācija** ir vispārīgi atbildīga par tiesu juridiskā personāla mācībām un izglītību.

Loma un pienākumi

Dānija **tiesneši** parasti nav specializējušies kādā noteiktā tiesību jomā. Viņi var ieņemt pastāvīgu vai pagaidu (*konstitueret*) amatu. Tiesnešu palīgi un vietnieki parasti nodarbojas ar mazāk sarežģītām lietām (piemēram, tiesu izpildītāju lietām).

Tiesu piesēdētāji, ja vien nav kādi būtiski izņēmuma gadījumi, piedalās visās krimināllietās, kuras iztiesā pirmās un otrās instances tiesas. Pirmās un otrās instances civillietās var pieaicināt pieredzējušus, neprofesionālus palīgus. Tiesu piesēdētāji un pieredzējušie neprofesionālie palīgi, tiek iecelti uz četriem gadiem.

Juridiskās datubāzes

Plašāku informāciju var atrast:

[☞ Dānijas tiesnešu asociācijas](#) publiskajā tīmekļa vietnē

[☞ Tiesnešu asistentu asociācijas](#) tīmekļa vietnē

Juridisko profesiju organizācija: advokāti

Tiesu advokāti / advokāti

Privāti praktizējoši advokāti

Dānijas Advokātu biedrība tika dibināta 1919. gadā. Visiem Dānijas advokātiem (*advokater*) ir obligāti jābūt reģistrētiem šajā biedrībā.

Nodarbināti juristi un juristi – praktikanti

FAAF ir nodarbināto advokātu un juristu – praktikantu asociācija, kas darbojas Dānijas advokātu un ekonomistu asociācijas (*DJØF*) ietvaros. *DJØF* ir Dānijas lielākā tiesību zinātņu, pārvaldības, valsts pārvaldes, izpētes, izglītības, komunikāciju, ekonomikas, politikas un sociālo zinātņu studentu un šajās jomās nodarbināto personu arodbiedrība un interešu organizācija. Tā sastāv no aptuveni 50 000 biedriem, kuri darbojas minētajās jomās. *FAAF* ir aptuveni 1500 biedru, 900 no tiem ir juristi, kas ir nodarbināti kādā privātprakses birojā.

Štata juridiskie padomnieki

Štata juridiskie padomnieki ir ne tikai Dānijas Advokātu biedrības biedri, bet viņi var kļūt arī par Štata juridisko padomnieku asociācijas (*Danske Virksomhedsjurister – DVJ*) biedriem. Pašlaik aptuveni divām trešdaļām *DVJ* asociācijas biedru ir advokāta prakses sertifikāts. *DVJ* galvenais uzdevums ir pārstāvēt štata juridisko padomnieku profesionālās intereses. Asociācijas mērķis ir arī veicināt amata atzīšanu un izpratni un štata juridisko padomnieku nozīmes palielināšana arodbiedrībā, varas iestādēs, nevalstiskās organizācijās un sabiedrībā kopumā. *DVJ* ir **Eiropas Uzņēmumu juristu asociācijas** (*ECLA*) locekle.

Privāti praktizējoši advokāti / štata juridiskie padomnieki

Dānijā **štata padomnieks/juridiskais padomnieks** ar advokāta prakses sertifikātu strādā saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem kā privāti praktizējoši advokāti. Tiesu administrācijas likums (*Administration of Justice Act*) likums neiedala advokātus divās kategorijās – gan vieni, gan otri ir iekļauti Dānijas Advokātu biedrībā.

Tas nozīmē, ka, vispārīgi runājot, štata juridiskiem padomniekiem ir tāds pats juridiskais statuss kā pārējiem advokātiem attiecībā uz uzvedības kodeksu, dienesta slepenību, klienta – advokāta konfidencialitāti, saziņas konfidencialitāti utt. Uzvedības kodeksa kompetence tika paplašināta, lai nodrošinātu to, ka tas tiek piemērots štata juridiskajiem padomniekiem. Tika veiktas izmaiņas, lai ietvertu īpašos apstākļus, kādos viņi strādā.

Tādā veidā štata juridisko padomdevēju konfidencialitāti regulē tie paši noteikumi, kādus piemēro privāti praktizējošiem advokātiem. Tomēr tiesā vēl jāpārbauda, vai sliekšnis, kādu piemēro štata juridiskajiem padomniekiem, ir tāds pats vai zemāks nekā pārējiem advokātiem.

Statusa līdzvērtības vienīgais izņēmums ir tas, kādu personu štata juridiskais padomnieks var pārstāvēt ar advokāta prakses sertifikātu. Iespēja darboties kā štata juridiskajam padomniekam tiek aplūkota kā izņēmums atbilstīgi Tieslietu administrācijas likuma 124. pantam, kas nosaka uzņēmumu veidus, kuriem advokāts var sniegt pakalpojumus.

Tāpēc, izņemot gadījumu, kad štata juridiskajam padomniekam papildus darbavietai ir arī atsevišķa advokāta prakse, viņš/viņa, pārstāvot darba devēju uzņēmumu vai organizāciju, var izmantot tikai juridiskā padomnieka titulu. Tas nozīmē, ja darba devējs lūdz štata juridisko padomdevēju sniegt juridisku konsultāciju klientam vai organizācijas loceklim, konsultācijas laikā advokāta titulu drīkst pieminēt tikai tad, ja štata juridiskajam padomniekam papildus darbavietai ir arī atsevišķa advokāta prakse un viņš/viņa pieņem klientu vai organizācijas locekli savas privātās prakses ietvaros.

Taču, ja štata juridiskajam padomniekam papildus darbavietai nav atsevišķas advokāta prakses un ja viņš/viņa sniedz klientam vai organizācijas loceklim juridisku konsultāciju un klients vai organizācijas loceklis ir patērētājs, un konsultācija tiek sniegta komerciālā nolūkā, likumu par juridiskām konsultācijām piemēro štata juridiskajam padomnieka darbībai ar vienu izņēmumu: tas

nav piemērojams juridiskai konsultācijai, kuru sniedz arodbiedrības un nevalstiskas organizācijas. Šāda izņēmuma pamatojums ir, ka šāda konsultācija netiek piedāvāta komerciālā nolūkā un pamatā tiek uzskatīta kā parasts papildu pakalpojums biedriem, kas ir saistīts ar arodbiedrības mērķi.

Juridisko konsultāciju, kuru apvienības darbinieks (ar advokāta prakses sertifikātu) sniedz individuālam patērētājam, regulē tikai vispārējie kompensācijas noteikumi attiecībā bez līguma un tikai netiešā veidā regulē Dānijas Uzvedības kodekss (Danish Code of conduct). Uzvedības kodekss nodrošina to, ka saskaņā ar Likuma par tiesu administrāciju 26. panta 4. punktu advokātam (ārpus viņa vai viņas profesionālās advokāta prakses) nav jāiejaucas biznesa vai finansiāla rakstura jautājumos, kas nav advokāta kompetencē.

Likums par juridiskajām konsultācijām

Kopš 2006. gada jūlija komerciālos nolūkos klientiem sniegtās juridiskās konsultācijas ir pakļautas atsevišķam noteikumam – neatkarīgi no juridiskā padomnieka izglītības. Likums konkrēti neattiecas uz juridiskām konsultācijām, kuras sniedz advokāti neatkarīgas advokāta prakses ietvaros. Tāpat arī tas nav piemērojams juridiskām konsultācijām, kuras sniedz nevalstisko organizāciju apvienības, jo uzskatāms, ka šādām konsultācijām nav komerciāls raksturs (skat. iepriekš). Turklāt finanšu konsultantu sniegtās juridiskās konsultācijas neietilpst likuma darbības jomā, jo finanšu konsultants ir pakļauts Ekonomikas un Biznesa lietu ministrijas izdotajiem uzvedības kodeksiem.

Tomēr, kā jau iepriekš minēts, nav gluži tā, ka likums neregulē juridisko konsultāciju, kuru sniedz persona ar advokāta prakses sertifikātu. Ja štata juridiskais padomnieks ar advokāta prakses sertifikātu sniedz klientam juridisku konsultāciju (tas ir kādam citam, kas nav viņa/viņas darba devējs) un štata juridiskajam padomniekam nav oficiālas advokāta prakses, šis pakalpojums atbilst likuma par juridiskajām konsultācijām darbības jomai, gadījumos, kad uzskatāms, ka konsultācija tiek sniegta komerciālā nolūkā.

Galvenās Likuma par juridiskajām konsultācijām iezīmes ir šādas:

- Juridiskais padomnieks rīkojas saskaņā ar uzvedības kodeksu. Tas ietver savu pienākumu veikšanu apzinīgi, rūpīgi un atbilstīgi klienta interesēs. Konsultāciju jāsniedz bez liekas kavēšanās.
- Līgumus par juridisko konsultāciju sniegšanu noformē rakstveidā.
- Juridiskajam padomniekam nav jāizņem profesionālās kompensācijas apdrošināšanas polise, tomēr šī informācija ir jāiekļauj līgumā par juridisko konsultāciju sniegšanu.
- Juridiskajam padomniekam jāinformē klients par juridiskās konsultācijas cenu.
- Juridiskais padomnieks nedrīkst uzņemties aizgādību par mantu.
- Juridiskais padomnieks nedrīkst palīdzēt klientam, ja viņam/viņai ir noteiktas personiskas vai finansiālas intereses attiecībā uz lietas rezultātu.
- Juridiskais padomnieks ievēro uzvedības kodeksu, kuru izdevusi Tieslietu ministrija. Patērētāju tiesībsargs uzrauga to, kā juridiskie padomnieki ievēro likumu un uzvedības kodeksu.

Juridiskās datubāzes

Šī informācija ir pieejama [Dānijas Juristu biedrības](#) tīmekļa vietnē.

Šī vietne piedāvā informāciju angļu valodā par juridiskajām profesijām Dānijā. Tajā ir ietverts praktizējošo advokātu katalogs (dāņu valodā).

Citas juridiskās profesijas

Organizācijas, kuras piedāvā bezmaksas juridiskos pakalpojumus

Visā Dānijā ir pieejami **juridiskās palīdzības biroji**. Ikviens, kam nepieciešama juridiskā palīdzība, var vērsties [Civillietu aģentūrā](#), kas norādīs personai tuvāko juridiskās palīdzības biroju. Adrese:

Civillietu aģentūra (*The Civil Affairs Agency*)

Gyldenløvesgade 11, 2.

1600 Copenhagen V

Tālrunis: +45 33 92 33 34,

Fakss: +45 39 20 45 05

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 01/05/2010

Juridiskās profesijas - Vācija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Šajā iedaļā sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Vācijā.

Juridiskās profesijas

Prokurori

Amats un uzdevumi

Prokuratūra ir patstāvīga, tiesām pielīdzināma tiesībsardzības iestāde. Prokuratūra vada izmeklēšanas procesu, uztur apsūdzību kriminālprocesā un veic izpildi kriminālprocesā. Ja likumā nav noteikts citādi, prokuratūra kriminālprocesa ietvaros ir atbildīga arī par saukšanu pie atbildības par administratīviem pārkāpumiem.

Ja pastāv pietiekams pamats, prokuratūrai ir pienākums rīkoties jebkāda noziedzīga nodarījuma gadījumā. Tas nozīmē, ka prokuratūrai ir jāveic jebkuras aizdomās turētas personas kriminālvajāšana un jāizvirza tai apsūdzība, ja pastāv likumā noteikti priekšnoteikumi.

Veicot izmeklēšanu kriminālprocesā, prokuratūrai ir pilnvaras izmantot citu izmeklēšanas amatpersonu palīdzību. Šādas amatpersonas ir, piemēram, policisti, nodokļu inspektori un muitas amatpersonas. Šīm amatpersonām ir jāievēro prokuratūras norādījumi.

Prokuratūra tiesā rīkojas galvenokārt kriminālprocesā. Tas attiecas gan uz pirmo instanci, gan apelācijas instanci.

Apsūdzības izvirzīšana kriminālprocesā ir priekšnoteikums tiesas izmeklēšanai. Izņemot administratīvos pārkāpumus, apsūdzību vienmēr izvirza prokuratūra. Pēc apsūdzības izvirzīšanas notiekošajā galvenajā tiesas procesā prokurors piedalās ka apsūdzību izvirzījušās iestādes pārstāvis.

Procesā pirmajā instancē prokurors nolasa apsūdzību. Prokuroram ir tiesības noprotināt apsūdzēto un lieciniekus. Lietas iztiesāšanas noslēgumā prokurors uzstājas ar noslēguma runu, kurā tas novērtē faktisko un tiesisko situāciju un lūdz tiesu apsūdzētajam piemērot noteiktu sodu vai atbrīvot apsūdzēto.

Prokuroram ir pienākums būt objektīvam. Prokuroram ir jāņem vērā gan fakti, kas ir par labu apsūdzētajam, gan fakti, kas tam ir par sliktu. Ja prokuratūra ir pārliecināta, ka tiesas nolēmums ir jāpārskata faktisku vai tiesisku apstākļu dēļ, tā var iesniegt apelācijas sūdzību – arī par labu apsūdzētajam.

Organizācija

Prokuratūras uzbūve ir hierarhiska. Tādējādi prokuratūras amatpersonām ir jāņem vērā hierarhijā augstāk esošu amatpersonu norādījumi.

Tā kā Vācija ir federāla valsts, ir nepieciešams nošķirt federācijas un zemju pilnvaras.

Federālā prokuratūra

Federālās tiesas ģenerālprokurors (*Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*) ir Vācijas Federatīvās Republikas augstākā iestāde kriminālvajāšanas jomā valsts drošības jautājumos. Šī amatpersona veic prokurora pienākumus visās nozīmīgajās krimināllietās, kas būtiski skar valsts iekšējās vai ārējās drošības jautājumus (t.i., politiski motivēti noziedzīgi nodarījumi, jo īpaši vardarbīgi terora akti, valsts nodevība un spiegošana).

Federālā ģenerālprokurora uzdevumos ietilpst arī kriminālvajāšana par Starptautisko krimināltiesību likumā (*Völkerstrafgesetzbuch*) paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un piedalīšanās kasācijas un sūdzību procesos, ko izskata Federālās tiesas krimināllietu senāti.

Federālais ģenerālprokurors vada Federālo ģenerālprokuratūru (*Bundesanwaltschaft*), kas pastāv pie Federālās tiesas. Viņš uzrauga un vada šīs iestādes federālo prokuroru, augstāko prokuroru un prokuroru darbu.

Federālais ģenerālprokurors ir federālā tieslietu ministra padotībā. Taču federālo zemju prokurori nav federālā ministra padotībā un ministram nav tiesību sniegt viņiem norādījumus.

Federālo zemju prokuratūras

Visos citos gadījumos (parasti noziedzīgi nodarījumi) par kriminālvajāšanu atbild federālo zemju prokuratūras. Federālais ģenerālprokurors federālajā līmenī un prokuratūras federālo zemju līmenī ir dažādas, viena no otras atdalītas iestādes. Nav hierarhiskas saiknes starp federālo līmeni un zemju līmeni.

Katrā no 16 federālajām zemēm ir sava prokuratūra, kas ir organizēta šādi.

Katrai reģionālajai tiesai (*Landgericht*) ir piesaistīta viena prokuratūra, kas ir atbildīga arī par attiecīgās reģionālās tiesas teritoriālajā jurisdikcijā esošajām apgabaltiesām (*Amtsgerichte*).

Prokuratūras ir padotas attiecīgās Augstākās reģionālās tiesas (*Oberlandesgericht*) ģenerālprokuratūrai, kura savukārt ir padota attiecīgās zemes tieslietu ministrijai.

Ģenerālprokuratūra ir atbildīga par apelācijas un kasācijas procesiem augstākajās reģionālajās tiesās. Ja šāds process ir piekritīgs Federālajai tiesai, prokurora funkcijas veic federālais ģenerālprokurors.

Papildu informācija par prokuratūru ir pieejama sadaļā ["Tiesas un prokuratūras"](#), kas atrodama Federālās tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē. Daudzām prokuratūrām ir sava tīmekļa vietne, kurai var piekļūt, izmantojot zemju tieslietu portālus.

Tiesneši

Organizācija

Tiesneša amats gan federālajās, gan zemju tiesās ir noteikts **Vācijas tiesnešu likumā** (*Deutsches Richtergesetz – DriG*). Papildu noteikumi ir paredzēti atsevišķo zemju tiesnešu likumos.

Federālo zemju tieslietu ministrijas veic uzraudzību pār tiesnešiem zemju tiesās. Federālajās tiesās strādājošo tiesnešu uzraudzību, izņemot konstitucionālo tiesu, veic attiecīgais federālais ministrs.

Amats un uzdevumi

Profesionāli tiesneši un piesēdētāji

Profesionāli tiesneši strādā vai nu federālā, vai zemju līmenī. Tiesneši federālajās zemēs amata pienākumus veic, piemēram, apgabaltiesā, reģionālajā tiesā vai augstākajā reģionālajā tiesā (*Oberlandesgericht*). Lielākā daļa tiesnešu strādā federālo zemju tiesās.

Federālajā līmenī tiesneši strādā Federālajā konstitucionālajā tiesā (*Bundesverfassungsgericht*), Federālajā tiesā (*Bundesgerichtshof*), Federālajā darba tiesā (*Bundesarbeitsgericht*), Federālajā finanšu tiesā (*Bundesfinanzhof*) un Federālajā Sociālo lietu tiesā (*Bundessozialgericht*), Federālajā administratīvajā tiesā (*Bundesverwaltungsgericht*) un Federālajā patentu tiesā (*Bundespatentgericht*).

Kriminālprocesā papildus profesionālajiem tiesnešiem ir arī piesēdētāji (*Schöffen*). Tas ir sabiedrisks amats, kuru pildīt aicina pilsoņus. Teorētiski tas var notikt arī bez attiecīgās personas piekrišanas. Pilsoni, kuru aicina par piesēdētāju, no šā pienākuma var atbrīvot īpašos apstākļos. Piesēdētāji darbojas apgabaltiesās un reģionālo tiesu krimināllietu un jauniešu lietu palātās.

Principā piesēdētājiem ir tādas pašas balsstiesības kā profesionāliem tiesnešiem. Tas nozīmē, ka viņi kopīgi lemj par apsūdzētā vainu un piemērojamo sodu.

Saskaņā ar **Tiesu likuma (*Gerichtsverfassungsgesetz - GVG*) 36. paragrāfu** piesēdētājus ievēl reizi piecos gados. Piesēdētāja amatu var ieņemt tikai Vācijas pilsoņi (***GVG 31. paragrāfs***). Par piesēdētāju nevar aicināt personu, kura

- ir jaunāka par 25 gadiem vai pilnvaru termiņa sākumā ir vecāka par 70 gadiem (***GVG 33. paragrāfs***),
- nedzīvo attiecīgajā pašvaldībā,
- nav piemērota amata pienākumu veikšanai ar veselību saistītu iemeslu dēļ,
- nav piemērota amata pienākumu veikšanai nepietiekamu vācu valodas zināšanu dēļ,
- ļoti iespējams kļūs maksātnespējīga,
- ir notiesāta vai pret to tiek veikts kriminālprocess (***GVG 32. paragrāfs***).

Piesēdētājiem pienākas atlīdzība, kuras apjoms ir noteikts Tiesu sistēmas algu un atlīdzības likumā (*Justizvergütungs- und –entschädigungsgesetz*) (***GVG 55. paragrāfs***). Federālās zemes ir sagatavojušas brošūras, kurās ir sniegta informācija par piesēdētāju pienākumiem. Šīs brošūras ir publicētas arī internetā. Federālās zemes piedāvā piesēdētāju apmācības kursus.

Tiesu amatpersonas (*Rechtspfleger*)

Tiesu amatpersonas ir tiesu sistēmai piederīgas amatpersonas. Tās (kā "trešā varas atzara otrais pīlārs") galvenokārt veic uzdevumus t.s. bezstrīdus procesā (t.sk. mantojuma lietās, aprūpes tiesību lietās, aizgādības un adopcijas lietās, zemesgrāmatu lietās, lietās, kuras saistītas ar komercsabiedrību, kooperatīvu un sabiedrību reģistriem, maksātnespējas procesā, biedrību lietās, mantas reģistru lietās, kuģu reģistru lietās u.c.), taču tās ir atbildīgas arī par vairāku citu tiesas uzdevumu veikšanu, piemēram, parādu piedziņā bezstrīdus kārtībā, valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanā, piespiedu izpildē, piespiedu izsolē un mantas pārvaldīšanā piespiedu izpildes procesā, tiesas izdevumu noteikšanā, izpildē kriminālprocesā, tiesvedībā Federālajā Patentu tiesā (*Bundespatentgericht*), kā arī starptautiskajā tiesiskajā sadarbībā.

Pašlaik apgabaltiesās (*Amtsgerichte*) tiesu amatpersonu skaits jau pārsniedz tiesnešu skaitu. Tiesu amatpersonu darbību nosaka Tiesu amatpersonu likums (*Rechtspflegergesetz – RPflG*). Tiesu amatpersonas, veicot savas funkcijas un pieņemot lēmumus, ir neatkarīgas un pakļautas tikai likumam un tiesību aktiem. Pret viņu lēmumiem var vērsties, izmantojot vispārējos procesuālajos tiesību aktos paredzētos tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

Juridiskās datubāzes

Sabiedrībai ir pieejamas šādas tiesu varai piederīgajām profesijām veltītas datubāzes:

- [Federālās tieslietu ministrijas](#) tīmekļa vietne,
- Federālo zemju tīmekļa vietnes (piemēram, [Hamburgas](#), [Berlīnes](#), [Bavārijas](#)),
- tīmekļa vietnes, kurās pieejama atsevišķu tiesu publicēta informācija,
- kopējais [Federācijas un zemju tieslietu portāls](#).

Informācija ir pieejama arī [Vācijas Tiesnešu apvienības](#) vietnē un [Vācijas Tiesu amatpersonu apvienības](#) vietnē.

Advokāti

Vācijā ir apmēram 160 000 advokātu. Advokātiem ir nepieciešama tāda pati izglītība kā tiesnešiem, un viņiem ir tiesības sniegt konsultācijas saviem klientiem un pārstāvēt viņus visos juridiskajos jautājumos. Visi advokāti var pārstāvēt personu tiesā un ārpus tiesas; saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem nav īpašu advokātu pārstāvībai tiesas procesā. Advokātiem ir tiesības pārstāvēt personas visās Vācijas tiesās. Vienīgais izņēmums ir pārstāvība civilīetās Federālajā tiesā – lai varētu to veikt, ir nepieciešams izpildīt īpašas prasības.

Advokātu darbībai piemērojamie noteikumi ir paredzēti Federālajos advokātu noteikumos (*Bundesrechtsanwaltsordnung – BRAO*). Turklāt advokāti pašpārvaldes ceļā pieņem papildu noteikumus, kas reglamentē profesiju, proti, Advokātu profesionālās darbības kārtību (*Berufsordnung für Rechtsanwälte – BORA*) un Specializēto advokātu darbības kārtību (*Fachanwaltsordnung – FAO*). Advokātu atlīdzība ir noteikta Advokātu atlīdzības likumā (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz – RVG*).

Advokatūra ir organizēta 27 reģionālās advokātu kolēģijās, kā arī advokātu kolēģijā, kas pastāv pie Federālās tiesas. Kolēģijas ir atbildīgas par uzņemšanu advokatūrā. Tās uzrauga arī to, kā advokāti pilda profesionālos pienākumus.

Juridiskās datubāzes

Plaša informācija par advokatūru ir pieejama [📄 Federālās advokātu kolēģijas \(BRAK\)](#) tīmekļa vietnē. Arī [📄 Vācijas Advokātu biedrība \(DAV\)](#), plašākā Vācijas advokātu interešu aizstāvības organizācija, sniedz plašu informāciju par advokāta profesiju arī angļu un franču valodā.

Advokātus var meklēt [📄 Federālajā advokātu sarakstā \(Bundesweite Amtliche Anwaltsverzeichnis\)](#), kurā iekļauti visi advokāti (pieejams vācu un angļu valodā), kā arī [📄 Vācijas Advokātu biedrības informācijas vietnē \(Deutsche Anwaltsauskunft\)](#).

Patentu advokāti

Vācijā darbojas apmēram 3000 patentu advokāti. Viņi ir pabeiguši studijas dabaszinātņu vai tehniskā jomā un ir ieguvuši juridisku papildizglītību. Viņiem ir pilnvaras konsultēt un īstenot pārstāvību rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā (jo īpaši attiecībā uz patentiem, funkcionālajiem modeļiem, dizainparaugiem un preču zīmēm), īpaši attiecībā uz to reģistrāciju un uzraudzību. Viņiem ir tiesības pārstāvēt klientus Vācijas Patentu un preču zīmju iestādē (*Deutsches Patent- und Markenamt*), Federālajā patentu tiesā (*Bundespatentgericht*) un īpašos gadījumos arī Federālajā tiesā. Reģionālajās un Augstākajās reģionālajās tiesās patentu advokāti var paust sava klienta pozīciju, taču nevar iesniegt pieteikumus.

Patentu advokātu darbībai piemērojamais regulējums ir paredzēts Patentu advokātu noteikumos (*Patentanwaltsordnung – PAO*). Patentu advokāti ir apvienojušies patentu advokātu kolēģijā.

Juridiskās datubāzes

Informāciju par patentu advokātiem var iegūt [📄 Patentu advokātu kolēģijas](#) tīmekļa vietnē. Tur pieejams arī patentu advokātu saraksts.

Notāri

Vācijā pašlaik darbojas gandrīz 8000 notāru, kuriem parasti nepieciešams iegūt tādu pašu izglītību kā tiesnešiem. Notāri sniedz neatkarīgas un objektīvas konsultācijas un palīdzību, slēdzot svarīgus tiesiskus darījumus un preventīvās tiesībaizsardzības jomā. Svarīgākais uzdevums ir tiesisku darbību apliecināšana.

Vācijas federālās struktūras dēļ pastāv dažādu veidu notāri. Lielākajā daļā federālo zemju notāri savus pienākumus veic kā savu pamatdarbu (*Nurnotariat*). Atsevišķās federālajās zemēs notāra pienākumus īsteno papildus advokāta darbībai (*Anwaltsnotariat*). Bādenē-Virtenbergā (līdz 2017. gadam) pastāv arī valsts notāri (*Amtsnotare*). Visos gadījumos notārus ieceļ attiecīgās zemes tieslietu pārvalde un tie darbojas šīs pārvaldes uzraudzībā.

Notāru profesionālo darbību regulē Federālā notāru darbības kārtība (*Bundesnotarordnung – BnotO*). Notāru amata atlīdzība ir noteikta Atlīdzības kārtībā (*Kostenordnung – KostO*).

Notāri ir attiecīgās reģionālās notāru kolēģijas biedri.

Juridiskās datubāzes

Plaša informācija par dažādiem ar notāriem saistītiem jautājumiem ir pieejama [📄 Federālās notāru kolēģijas](#) tīmekļa vietnē. Šajā vietnē pieejamais [📄 notāru](#) saraksts var būt noderīgs, meklējot notāru. Informācija ir pieejama vācu, angļu, franču un spāņu valodā.

Citas juridiskās profesijas

Juridiskās profesijas saskaņā ar Juridisko pakalpojumu likumu (*Rechtsdienstleistungsgesetz*)

Juridisko pakalpojumu likumā (*Rechtsdienstleistungsgesetz – RDG*) ir sniegta iespēja inkaso pakalpojumu sniedzējiem, pensiju konsultantiem un juridisko pakalpojumu sniedzējiem, kuriem ar īpašas zināšanas par kādas citas valsts tiesību sistēmu, sniegt juridiskos pakalpojumus ārpusstiesas jautājumos. Inkaso pakalpojumu sniedzējiem un pensiju konsultantiem noteiktos gadījumos ir tiesības pārstāvēt savus klientus tiesā. Priekšnoteikums ir reģistrēšana, ko pēc personas pieprasījuma veic tiesa. Informācija par reģistrēšanu tiek publicēta Juridisko pakalpojumu reģistrā.

Šādiem juridisko pakalpojumu sniedzējiem nav pienākuma būt par kolēģijas vai citas profesionālas organizācijas biedru. Daļa inkaso pakalpojumu sniedzēju un pensiju konsultantu ir apvienojušies profesionālās organizācijās; lielākās apvienības ir Vācijas Inkaso uzņēmumu federālā apvienība (*Bundesverband Deutscher Inkassounternehmen*), Vācijas juridisko konsultantu/juridisko pakalpojumu sniedzēju federālā apvienība (*Bundesverband Deutscher Rechtsbeiständel Rechtsdienstleister*) un Pensiju konsultantu federālā apvienība (*Bundesverband der Rentenberater*).

Juridiskās datubāzes

Juridisko pakalpojumu reģistru, kurā iekļauts juridisko pakalpojumu sniedzēju saraksts un par reģistrāciju atbildīgās tiesas, var aplūkot Vācijas Tieslietu portālā. Papildu informācija ir atrodamā [Vācijas Inkaso uzņēmumu federālās apvienības](#), [Vācijas juridisko konsultantu/juridisko pakalpojumu sniedzēju federālās apvienības](#) un [Pensiju konsultantu federālās apvienības tīmekļa vietnē](#).

Organizācijas, kas sniedz bezmaksas juridiskus pakalpojumus

Vācijā juridiskas konsultācijas bez maksas sniedz liels skaits labdarības organizāciju (ievērojot **Juridisko pakalpojumu likuma** 6. un 8. paragrāfu). Svarīgākās organizācijas ir šādas:

- [Vācijas strādnieku labklājības biedrība \(Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V.\)](#),
- [Katoļu labdarības organizācija "Caritas"](#),
- [Protestantu labdarības organizācija "Diakonie"](#),
- [Vācijas ebreju labklājības centrs \(Zentralwohlfahrtstelle der Juden in Deutschland\)](#),
- [Vācijas Sarkanais krusts](#),
- [Labklājības organizācija "Partitätischer Wohlfahrtsverband"](#).

Saites

[Federācijas un zemju tieslietu portāls](#)

[Federālā tieslietu ministrija](#)

[Vācijas Federālā tieslietu ministrija](#)

[Hamburgas Tieslietu ministrija](#)

[Berlīnes Tieslietu ministrija](#)

[Bavārijas Tieslietu ministrija](#)

[Vācijas Tiesnešu apvienība](#)

[Vācijas Advokātu kolēģija](#)

[Federālais advokātu saraksts](#)

[Vācijas Advokātu biedrība](#)

[Vācijas Advokātu biedrības informācijas vietne](#)

[Patentu advokātu kolēģija](#)

[Notāru saraksts](#)

[Federālā notāru kolēģija](#)

[Informācijas vietne par reģistrētiem juridisko pakalpojumu sniedzējiem](#)

[Vācijas strādnieku labklājības biedrība \(Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V.\)](#)

[Katoļu labdarības organizācija "Caritas"](#)

[Protestantu labdarības organizācija "Diakonie"](#)

[Vācijas ebreju labklājības centrs \(Zentralwohlfahrtstelle der Juden in Deutschland\)](#)

[Vācijas Sarkanais krusts](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 27/03/2013

Juridiskās profesijas - Igaunija

 Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējušies.

Šajā sadaļā ir sniegts pārskats par juridisko profesiju organizāciju Igaunijā.

Juridiskās profesijas – ievads

Igaunijā ir šādas juridiskās profesijas:

- prokurors;
- tiesnesis;
- tiesu piesēdētāji;
- tiesneša palīgs un tiesas sekretārs;
- advokāts;
- notārs;
- tiesu izpildītājs;
- maksātnespējas administrators.

Prokurori

Organizācija

 Prokuratūra ir Tieslietu ministrijas darbības jomai piederīga valsts iestāde. Tā darbojas divos līmeņos: Ģenerālprokuratūras (ģenerālprokurora biroja) un četrus apgabala prokuratūru līmeņos.

Ģenerālprokuratūras jurisdikcijā ietilpst visa Igaunijas teritorija, un katras apgabala prokuratūras jurisdikcija ir tāda pati kā attiecīgajām policijas prefektūrām. Prokuratūru vada ģenerālprokurors, kuru, pamatojoties uz tieslietu ministra priekšlikumu, pēc Igaunijas parlamenta Juridiskās komitejas atzinuma uzklaustīšanas amatā uz pieciem gadiem ieceļ Igaunijas valdība.

Ģenerālprokurors katru gadu Igaunijas parlamenta pavasara sesijā Konstitucionālo lietu komitejai iesniedz pārskatu par to, kā iepriekšējā kalendārā gada laikā izpildīti tiesību aktos noteiktie prokuratūras pienākumi.

Apgabala prokuratūras vada virsprokurori, kurus, pamatojoties uz ģenerālprokurora priekšlikumu, amatā uz pieciem gadiem ieceļ tieslietu ministrs.

Pastāv astoņu veidu prokurori: ģenerālprokurors, valsts virsprokurori, valsts prokurori un prokuroru palīgi, kas strādā Ģenerālprokuratūrā, un virsprokurori, vecākie prokurori, īpašie prokurori, apgabala prokurori un prokuroru palīgi, kas strādā apgabala prokuratūrās.

Skatīt arī [Prokuratūras likumu](#).

Uzdevumi un pienākumi

Saskaņā ar Prokuratūras likumu:

- prokuratūra piedalās noziedzības novēršanai un atklāšanai nepieciešamās novērošanas plānošanā;
- virza pirmstiesas kriminālprocesu, nodrošinot tā likumību un efektivitāti;
- tiesā uztur valsts apsūdzību;
- veic citus saskaņā ar tiesību aktiem noteiktos pienākumus.

Prokuratūra savus Prokuratūras likumā noteiktos pienākumus veic neatkarīgi.

Prokurors kā kriminālprocesa virzītājs vada izmeklēšanas iestādes darbu pierādījumu iegūšanas procesā un, pamatojoties uz noskaidrotajiem faktiem, lemj par apsūdzības celšanu pret personu.

Saskaņā ar tiesību aktiem par prokuratūru

Ģenerālprokuratūra:

- virza pirmstiesas izmeklēšanu un uztur valsts apsūdzību visu instanču tiesās saistībā ar amatnoziegumiem, ekonomiskiem noziegumiem, noziedzīgiem nodarījumiem bruņoto spēku dienestā, noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi, nodarījumiem, kas kaitē tiesvedībai, organizēto noziedzību, pārobežu noziedzīgiem nodarījumiem un citiem īpaši smagiem organizētiem noziedzīgiem nodarījumiem vai noziedzīgiem nodarījumiem, kam pievērsta liela sabiedrības uzmanība, kā arī noziegumiem pret cilvēci un starptautisko drošību, smagiem noziegumiem pret valsti, prokuroru izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem un citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir ģenerālprokurora kompetencē;
- pārrauga apgabala prokuratūru darbību un tām sniedz konsultācijas, kā arī analizē tiesu un prokuratūras praksi un izstrādā vispārējus secinājumus;
- pilda pienākumus, kas izriet no starptautiskās sadarbības, tostarp no dalības *EUROJUST* darbā;
- piedalās to likumu, Ministru kabineta noteikumu, administratīvo rīkojumu un tieslietu ministra noteikumu un rīkojumu izstrādē, kas attiecas uz prokuratūras darbību.

Tiesneši

Organizācija

Par tiesnesi var kļūt Igaunijas pilsonis, kas ir ieguvis Igaunijā akreditētu maģistra grādu tiesību zinātnēs, līdzvērtīgu kvalifikāciju Igaunijas Republikas Izglītības likuma 28. panta 2². punkta izpratnē vai līdzvērtīgu ārvalstīs piešķirtu kvalifikāciju, pārvalda igauņu valodu augstākajā līmenī un kam piemīt augsta morālā stāja un tiesneša amatam nepieciešamās spējas un personiskās rakstura iezīmes. Tiesnešus ieceļ amatā uz mūžu. Tieslietu ministram nav tiesību izdot rīkojumus un disciplināru pilnvaru attiecībā uz tiesnešiem. Tiesnesi var atcelt no amata vienīgi, pamatojoties uz spēkā stājušos tiesas nolēmumu. Tiesneši var palikt amatā līdz 67 gadu vecumam, bet amata pilnvaru laiku var arī pagarināt.

Par tiesnesi nevar iecelt šādas personas:

- personas, kuras ir notiesātas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;
- personas, kas ir atceltas no tiesneša, notāra, zvērināta tulka vai tiesu izpildītāja amata;
- personas, kas ir izslēgtas no Igaunijas Advokātu kolēģijas;
- personas, kuras ir atbrīvotas no valsts dienesta disciplināra pārkāpuma dēļ;
- personas, kurām ir pasludināts bankrots;

- personas, kurām ir izbeigtas auditora pilnvaras, izņemot, ja tas ir pamatots ar auditora lūgumu;
- personas, kurām ir atņemtas tiesības strādāt kā patentu aģentam, izņemot, ja tas ir pamatots ar patentu aģenta lūgumu.

Par aprīņa tiesas vai administratīvās tiesas tiesnesi var iecelt personu, kura ir pabeigusi tiesneša amata kandidāta stažēšanos vai kurai stažēšanās nav jāveic un kura ir nokārtojusi tiesneša kvalifikācijas eksāmenu. Tiesneša amata kandidāta stažēšanās nav jāveic personām, kuras tieši pirms tiesneša kvalifikācijas eksāmena kārtošanas ir vismaz divus gadus strādājušas advokāta vai prokurora (bet ne prokurora palīga) amatā, kā arī personām, kuras agrāk ir strādājušas tiesneša amatā, ja kopš šā amata pilnvaru beigām nav pagājuši vairāk kā 10 gadi.

Par apgabaltiesas tiesnesi var pieredzējušu un atzītu juristu, kurš ir nokārtojis tiesneša kvalifikācijas eksāmenu. Personām, kuras tieši pirms iecelšanas amatā strādājušas tiesneša amatā, nav jākārtro tiesneša kvalifikācijas eksāmens.

Par Augstākās tiesas tiesnesi var iecelt pieredzējušu un atzītu juristu.

Tiesnešus ieceļ amatā atklāta konkursa kārtībā.

Tiesnesis papildus tiesneša pienākumiem nevar veikt citus darba pienākumus, izņemot akadēmiskajā vai pētniecības jomā. Tiesnesim par jebkādiem citiem darba pienākumiem, kas nav tiesneša amata pienākumi, ir jāinformē tiesas priekšsēdētājs. Citu darba pienākumu veikšana, kas nav tiesneša amata pienākumi, nedrīkst traucēt tiesneša amata pienākumu pildīšanai vai tiesneša neatkarībai tiesas spriešanā. Tiesnesim nav atļauts darboties kā parlamenta deputātam vai pašvaldības padomes vai pilsētas domes deputātam, politiskās partijas biedram, uzņēmuma dibinātājam, pārvaldošajam partnerim, valdes vai padomes loceklim, ārvalstu uzņēmuma filiāles direktoram, maksātnespējas administratoram, maksātnespējas komisijas loceklim, nekustamā īpašuma piespiedu izsoles administratoram vai strīda puses izraudzītam šķīrējtiesnesim.

Tiesnesi no amata var atcelt tikai ar tiesas nolēmumu. Krimināltiesisku apsūdzību pret pirmās vai otrās instances tiesas tiesnesi viņa amata pilnvaru laikā var celt vienīgi pēc Augstākās tiesas tiesnešu pilnsapulces (*en banc*) ierosinājuma ar Valsts prezidenta piekrišanu. Krimināltiesisku apsūdzību pret Augstākās tiesas tiesnesi viņa amata pilnvaru laikā var celt vienīgi pēc tieslietu kanclera ierosinājuma ar Igaunijas parlamenta deputātu vairākuma piekrišanu.

Tiesnešiem izvirzītās prasības, noteikumi par stažēšanos un tiesnešu pienākumi ir ietverti [Tiesu likumā](#).

Uzdevumi un pienākumi

Juridiskās profesijas regulē tiesību akti. Visu Igaunijas tiesnešu pilnsapulce (*en banc*) ir pieņēmusi ētikas kodeksu. Sīkāka informācija ir pieejama [Igaunijas tiesu](#) tīmekļa vietnē un [Augstākās tiesas](#) tīmekļa vietnē.

Tiesneša uzdevums ir tiesas spriešana atbilstoši konstitūcijai un tiesību aktiem, saskaņā ar kuriem tiesnesis izspriež taisnīgu risinājumu lietā iesaistītajām pusēm. Tiesnesis pilnveido tiesību sistēmu, interpretējot tiesību aktus un veicot pētniecību.

Tiesnesis savus amata pienākumus pilda neatkarīgi un nesavtīgi un ievēro dienesta intereses arī ārpus savas profesionālās darbības. Tiesnesim jārikojas nevainojami gan savā profesionālajā darbībā, gan ārpus tās un jāatturas no darbībām, kas varētu kaitēt tiesas reputācijai. Tiesnesis nedrīkst izpaust ziņas, kuras viņš uzzinājis slēgtā tiesas sēdē, un lietas izskatīšanas gaitā notikušo apspriežu saturu. Klusēšanas pienākums ir beztermiņa un ir spēkā arī pēc tiesneša pilnvaru laika beigām. Tiesnesim jāuzrauga sagatavošanās dienestu veicošie tiesneša amata kandidāti, tiesneša palīga amata kandidāti un studējošie praktikanti. Tiesnesim nevar uzlikt par pienākumu vienlaikus uzraudzīt vairāk nekā divus tiesneša amata kandidātus, tiesneša palīga amata kandidātus vai studējošos praktikantus. Tiesnesim pastāvīgi jāpapildina savas profesionālās zināšanas un prasmes un jāpiedalās mācībās.

Tiesnešu sociālās garantijas

Saskaņā ar tiesību aktiem tiesnešiem pienākas dažādas sociālās garantijas, ieskaitot amatalgu, piemaksas, izdienas pensiju, atvaļinājumus, mantijas un citas sociālās garantijas.

Tiesnešu amatalga ir noteikta Likumā par Igaunijas parlamenta un Valsts prezidenta iecelto valsts amatpersonu amatalgām. Papildus amatalgai tiesnešiem izmaksā piemaksu par izdienu, kas veido 5 % no amatalgas, sākot no piektā izdienas gada, 10 % no amatalgas, sākot no desmitā izdienas gada, un 15 % no amatalgas, sākot no piecpadsmitā izdienas gada.

Tiesneša pensiju veido izdienas pensija, vecuma pensija, invaliditātes pensija un apgādnieka zaudējuma pensija, ko var izmaksāt tiesneša ģimenes locekļiem. Tiesneša pensiju neizmaksā, kamēr viņš pilda tiesneša amata pienākumus. Ja pensionēts tiesnesis veic citus darba pienākumus, tiesneša pensiju viņam izmaksā pilnā apmērā, neatkarīgi no ienākumiem. Tiesneša pensiju neizmaksā personām, kas ir atceltas no amata par disciplināru pārkāpumu vai notiesātas par tīši izdarītu noziedzīgu nodarījumu. Tiesneša pensiju atņem personām, kas ir notiesātas par nodarījumu pret tiesas spriešanu.

Tiesneša izdienas pensiju var izmaksāt ikvienai personai, kura ir bijusi tiesneša amatā vismaz piecpadsmit gadus un ir sasniegusi pensijas vecumu. Tiesnesis izdienas pensiju var saņemt arī gadījumā, ja pēc piecpadsmit gadiem tiesneša amatā zaudē darbaspēju 100 %, 90 % vai 80 % apmērā, pat ja nav sasniegts pensijas vecums. Tiesnešiem, kuri ir sasnieguši pensijas vecumu, ir tiesības saņemt savu izdienas pensiju pēc desmit gadiem tiesneša amatā, ja tie zaudē darbaspēju 100 %, 90 % vai 80 % apmērā. Tiesneša izdienas pensija ir 75 % apmērā no pēdējās amatalgas.

Ikvienam, kurš tiesneša amatā ir bijis vismaz trīsdesmit gadus, izmaksā vecuma pensiju 75% apmērā no pēdējās amatalgas.

Tiesnesim, kas savu amata pilnvaru laikā pastāvīgi zaudē darbaspēju, ir tiesības saņemt tiesneša invaliditātes pensiju. Tiesneša invaliditātes pensija, darbaspēju zaudējot 100 % apmērā, ir 75 % no tiesneša pēdējās amatalgas, darbaspēju zaudējot 80 % vai 90 % apmērā, – 70 % no pēdējās amatalgas, un, darbaspēju zaudējot 40-70 % apmērā, - 30 % no pēdējās amatalgas.

Tiesneša nāves gadījumā katram ģimenes loceklim, kurš ir tiesīgs saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju, izmaksā šādu pensiju 30 % apmērā no tiesneša pēdējās amatalgas, bet tās kopējais apmērs nevar pārsniegt 70 % no tiesneša pēdējās amatalgas.

Tiesnešiem ir tiesības uz ikgadējo atvaļinājumu – pirmās un otrās instances tiesas tiesnešiem 49 kalendāro dienu ilgumā, bet Augstākās tiesas tiesnešiem – 56 kalendāro dienu ilgumā. Tiesnesim nav tiesības uz papildu atvaļinājumu, kas ir paredzēts Civildienesta likumā.

Tiesu piesēdētāji

Tiesu piesēdētāji piedalās tiesas spriešanā vienīgi apriņķa tiesās izskatītajās krimināllietās par pirmās pakāpes noziedzīgiem nodarījumiem. Tiesu piesēdētājiem tiesas spriešanā ir tāds pats statuss, tiesības un pienākumi kā tiesnešiem. Par tiesu piesēdētājiem uz laiku līdz četriem gadiem var iecelt personas, kuras ir rīcībspējīgi Igaunijas pilsoņi vecumā no 25 līdz 70 gadiem, kuras uzturas Igaunijā, pārvalda igauņu valodu augstākajā līmenī un kurām ir tiesu piesēdētāja pienākumu veikšanai piemērota morālā stāja. Tiesu piesēdētāju var iecelt amatā uz diviem secīgiem pilnvaru termiņiem.

Par tiesu piesēdētājiem nevar iecelt personas, kuras ir notiesātas par noziedzīgu nodarījumu; personas, kurām ir pasludināts bankrots; personas, kuras amata pienākumus nevar veikt veselības stāvokļa dēļ; personas, kuru oficiālā dzīvesvieta (iedzīvotāju reģistrā reģistrētā dzīvesvieta) tās pašvaldības teritorijā, kura šo personu izvirzījusi kā tiesu piesēdētāja kandidātu, reģistrēta mazāk nekā vienu gadu; tiesu, prokuratūras vai aizsardzības policijas darbiniekus; personas bruņoto spēku dienestā; advokātus, notārus un tiesu izpildītājus; Igaunijas valdības, pašvaldību padomju vai pilsētu domju locekļus; Valsts prezidentu, parlamenta deputātus vai pašvaldību priekšsēdētājus. Līdz kriminālprocesa beigām par tiesu piesēdētājiem nevar iecelt personas, kas ir apsūdzētas noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Īsumā, tiesu piesēdētāja uzdevums ir tiesas spriešanā pārstāvēt vienkāršu personu viedokli, kuri tiesvedību vērtē no humānā nevis juridiskā skatupunkta. Par tiesu piesēdētāju kandidātu izvirzīšanu ir atbildīgas pašvaldības.

Tiesnešu palīgi un tiesas sekretāri

Tiesneša palīgs ir tiesu darbinieks, kurš veic tiesību aktos noteiktos pienākumus. Tiesneša palīgs ir neatkarīgs, taču tiesību aktos noteiktajā apmērā viņam ir jāizpilda tiesneša norādījumi. Tiesneša palīgam ir pilnvaras veikt ierakstus reģistros (piem., zemes reģistrā vai komercreģistrā) un izdot noteikumus par reģistru uzturēšanu, tostarp rīkojumus, ar ko nosaka sodus. Tiesneša palīgs var veikt paātrināto maksājuma rīkojuma procesu. Ierobežojumus, kas attiecas uz iecelšanu tiesneša amatā, piemēro arī tiesnešu palīgiem.

Par tiesneša palīgu var iecelt ikvienu personu, kas ir ieguvusi Igaunijā akreditētu maģistra grādu tiesību zinātnēs, līdzvērtīgu kvalifikāciju Igaunijas Republikas Izglītības likuma 28. panta 2². punkta izpratnē vai līdzvērtīgu ārvalstīs piešķirtu kvalifikāciju, pārvalda igauņu valodu augstākajā līmenī, kam piemīt augsta morālā stāja un kas ir pabeigusi sagatavošanās dienestu, lai kļūtu par tiesneša palīgu. Par tiesneša palīgu var iecelt arī personu, kas nav pabeigusi tiesnešu palīgu sagatavošanās dienestu, bet ir pabeigusi tiesnešu sagatavošanās dienestu vai ir no tā atbrīvota un ir nokārtojusi tiesneša kvalifikācijas eksāmenu.

Par tiesneša palīgu nevar iecelt šādas personas: personas, kuras ir notiesātas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu; personas, kas ir atceltas no tiesneša, notāra, zvērināta tulka vai tiesu izpildītāja amata; personas, kas ir izslēgtas no Igaunijas Advokātu kolēģijas; personas, kuras ir atbrīvotas no valsts dienesta disciplināra pārkāpuma dēļ; personas, kurām ir pasludināts bankrots; personas, kurām ir izbeigtas auditora pilnvaras, izņemot, ja tas ir pamatots ar auditora lūgumu; personas, kurām ir atņemtas tiesības strādāt kā patentu aģentam, izņemot, ja tas ir pamatots ar patentu aģenta lūgumu; personas, kuras ir atceltas no tiesneša amata, ņemot vērā viņu nepiemērotību amatam – trīs gadu laikā kopš iecelšanas amatā.

Tiesnešu palīgus ieceļ atklāta konkursa kārtībā.

Tiesnešu palīgiem izvirzītās prasības un viņu iecelšanas kārtība ir noteikta [Tiesu likumā](#).

Tiesas sekretārs ir tiesas darbinieks, kas neatkarīgi vai tiesneša pārraudzībā piedalās lietu sagatavošanā iztiesāšanai un to izskatīšanā tādā mērā, kā noteikts Likumā par tiesvedības kārtību. Tiesas sekretāram ir pilnvaras veikt visas tās pašas darbības un pieņemt tādus pašus lēmumus kā tiesneša palīgam vai citam tiesas darbiniekam, ievērojot Likumu par tiesvedības kārtību. Tiesas sekretārs savu pienākumu veikšanā ir neatkarīgs, taču tam ir likuma noteiktajā mērā jāievēro tiesneša norādījumi.

Tiesas sekretāra amatam ir izvirzītas tādas pašas prasības kā tiesneša palīga amatam. Tiesas sekretāra amata vakances aizpilda atklāta konkursa kārtībā.

The following may not be appointed as a judicial clerk: anyone who has been punished for an intentionally committed criminal offence; anyone who has been punished for an intentionally committed offence against the state, irrespective of whether the conviction details have been expunged; anyone whose right to work in the role of judicial clerk has been withdrawn under a court judgement having legal force; anyone who is the next of kin or partner of a person directly supervising a judicial clerk.

Par tiesas sekretāru nevar iecelt šādas personas: personas, kuras ir notiesātas par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu; personas, kuras ir notiesātas par tīša nodarījuma izdarīšanu pret valsti, arī tad, ja sodāmība ir dzēsta; personas, kurām ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu ir atņemtas tiesības strādāt kā tiesas sekretāram; persona, kura ir radnieks vai dzīvesbiedrs personai, kas tieši uzrauga tiesas sekretāra darbu.

Starp tiesu amatpersonām papildus tiesu sekretāriem un tiesnešu palīgiem, jāmin arī tiesu direktori un tiesas sēžu sekretāri.

Advokāti

Advokātu profesijā ietilpst zvērināti advokāti un zvērinātu advokātu palīgi.

Advokāti ir Igaunijas Advokātu kolēģijas biedri, un viņu darbību regulē Advokātu kolēģijas likums. Par Advokātu kolēģijas biedru var kļūt jebkura persona, kura atbilst Advokātu kolēģijas likumā noteiktajām prasībām un ir nokārtojusi advokāta kvalifikācijas eksāmenu.

Igaunijas Advokātu kolēģija ir autonoma profesionāla biedrība, kas dibināta ar nolūku sniegt juridiskus pakalpojumus gan privātpersonu, gan sabiedrības interesēs un kas darbojas advokātu profesionālo tiesību aizsardzībai. Igaunijas Advokātu kolēģija uzrauga savu biedru profesionālo darbību un profesionālās ētikas principu ievērošanu. Turklāt Advokātu kolēģija organizē advokātu kvalifikācijas paaugstināšanas mācības un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu. Valsts nodrošināto juridisko palīdzību sniedz Igaunijas Advokātu kolēģijas biedri.

Igaunijas Advokātu kolēģijās darbību nodrošina tās struktūras. Starp tām ir kopsapulce, padome, priekšsēdētājs, revīzijas komiteja, ētikas komiteja un profesionālās piemērotības novērtējuma komiteja.

Zvērinātiem advokātiem ir šādas pilnvaras:

- pārstāvēt un aizstāvēt klientu tiesā, pirmstiesas izmeklēšanā un citos procesos Igaunijā un ārvalstīs;
- vākt pierādījumus;
- brīvi izvēlēties un izmantot likumīgus līdzekļus un veidus juridisko pakalpojumu sniegšanai;
- no valsts un pašvaldību iestādēm saņemt juridisko pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo informāciju, iepazīties ar dokumentiem un saņemt to norakstus un izrakstus, ja ziņu un dokumentu sniegšana advokātam nav aizliegta ar tiesību aktiem;
- apstrādāt uz līguma vai tiesību akta pamata iegūtus citas personas, kas nav klients, datus, tostarp sensitīvus personas datus, bez šīs personas piekrišanas, ja tas nepieciešams juridiskā pakalpojuma sniegšanai;
- klientam sniedzamo juridisko pakalpojumu ietvaros apliecināt parakstus un tiesai un citām iestādēm iesniedzamo dokumentu norakstus;
- darboties šķīrējtiesnešu un samierinātāju statusā Samierināšanas likumā noteiktajā kārtībā;
- darboties kā administratoriem maksātnespējas procedūrā, ja viņi ir kolēģijas biedri.

Zvērinātu advokātu palīgiem ir zvērinātu advokātu pilnvaras tiesību aktos noteiktajā apmērā.

Zvērinātu advokātu palīgi nav tiesīgi darboties šķīrējtiesneša un samierinātāja statusā Samierināšanas likumā noteiktajā kārtībā. Viņi nav tiesīgi pārstāvēt vai aizstāvēt klientu Augstākajā tiesā, ja vien tas nav paredzēts tiesību aktos. Zvērinātu advokātu palīgi nav tiesīgi darboties administratora statusā maksātnespējas procedūrā.

Zvērinātu advokātu palīgi var sniegt juridiskus pakalpojumus tikai sava priekšnieka, kas ir zvērināts advokāts, uzraudzībā.

Sniedzot juridiskos pakalpojumus, advokāts ir neatkarīgs un vadās pēc normatīvajiem aktiem, Advokātu kolēģijas struktūru pieņemtajiem tiesību aktiem un lēmumiem, advokāta profesionālās ētikas normām, paraugprakses un sirdsapziņas.

Advokātam uzticētā informācija ir konfidenciāla. Liecinieka statusā noprotināmam advokātam, Advokātu kolēģijas vai advokātu biroja darbiniekam nedrīkst uzdot jautājumus vai pieprasīt paskaidrojumus par juridisko pakalpojumu sniegšanas ietvaros uzzinātajiem apstākļiem.

Ar advokāta sniedzamajiem juridiskajiem pakalpojumiem saistītie datu nesēji ir neaizskarami.

Advokātu viņa profesionālo uzdevumu pildīšanas dēļ nevar asociēt ar klientu vai klienta tiesas procesu.

Advokātu nevar aizturēt, kratīt vai apcietināt ar viņa profesionālo darbību saistītu iemeslu dēļ, izņemot uz apriņķa vai pilsētas tiesas nolēmuma pamata. Advokātu birojā, kurā advokāts sniedz juridiskos pakalpojumus, nevar veikt kratīšanu ar advokāta profesionālo darbību saistītu iemeslu dēļ.

Advokātu un advokātu biroju saraksts, kā arī cita noderīga informācija ir pieejama [Igaunijas Advokātu kolēģijas](#) tīmekļa vietnē. Funkcija “[Atrast advokātu](#)” ļauj meklēt advokātu visā Eiropas Savienībā.

Juridiskās datubāzes

Pastāv tikai iepriekš minētās datubāzes.

Juriskonsulti

Juriskonsultu profesionālo darbību Igaunijā tiesību akti neregulē.

Notāri

Organizācija

Visiem notāriem Igaunijā ir vienādas pilnvaras. Notāru profesionālo darbību regulē [Notariāta likums](#). Par notāru profesionālās darbības regulējumu un pārvaldību atbild Tieslietu ministrija un Notāru palāta. Notāru palāta ir publisko tiesību juridiskā persona, un tajā ietilpst visi amatā ieceltie notāri. Notāru palātas uzdevumi ir uzraudzīt notāru profesionālās darbības rūpību un pareizību, notāru profesionālās darbības saskaņošana, notāru apmācību organizēšana, notāru amata kandidātu prakses organizēšana, ar notāru darbību saistītās elektroniskās informācijas sistēmas pārvaldīšana un izstrāde un atbalsts tieslietu ministram uzraudzības funkciju veikšanā utt. Informācija par notāriem un notāru pienākumiem ir pieejama [Notāru palātas](#) tīmekļa vietnē.

Uzdevumi un pienākumi

Notāri ir oficiālas amatpersonas. Valsts viņiem ir piešķīrusi pilnvaras pēc personas pieprasījuma apliecināt faktus un apstākļus, kam ir juridiska nozīme, un veikt citas notariālās darbības, lai nodrošinātu tiesisko palāvību.

Notāriem savā darbībā jābūt objektīviem, uzticamiem un neatkarīgiem. Notāriem ir pienākums noskaidrot darījuma dalībnieku patieso gribu un korekta darījuma veikšanai nepieciešamos apstākļus, kā arī darījuma dalībniekiem jāizskaidro dažādi darījuma veikšanas varianti un darījuma sekas.

Notāri pēc pieprasījuma veic šādas notariālās darbības:

- notariālā apstiprināšana (dažādu līgumu, pilnvaru, testamentu) un notariālā apliecināšana (norakstu, parakstu, izrakstu u. c.);
- mantojuma procedūras;
- apliecību izsniegšana par Igaunijā izpildāmu notariālo dokumentu sagatavošanu (kas izpildāmi Igaunijā un atbilst standarta veidlapām, kas ietvertas VI pielikumā Padomes Regulai (ES) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV L 12, 16.1.2001., 1.–23. lpp.));
- pilnvarojuma dokumentu izsludināšana par spēkā neesošiem, pamatojoties uz Notariālo darbību likumu;
- ar advokāta, kurš darbojas samierinātāja statusā, vai cita notāra starpniecību noslēgtu vienošanos atzīšana par izpildāmām;
- pēc juridiskās personas pieprasījuma tās saimnieciskā gada pārskata iesniegšana tiesai, kas uztur reģistru;
- apliecinājumu (apostilļu) izdošana;
- juridisku personu gada finanšu ziņojumu iesniegšana tiesai, kura glabā šādu reģistru, pēc minēto juridisko personu lūguma;
- laulības noslēgšanas un šķiršanas apstiprināšana un reģistra ierakstu sagatavošana par laulības noslēgšanu un šķiršanu;
- naudas, vērtspapīru un dokumentu pieņemšana glabāšanā;

- iespējas nodrošināšana iepazīties ar ierakstiem zemes reģistros un mantas reģistros vai tajos esošiem dokumentiem;
- pēc komersanta lūguma iesniegt paziņojumus un pieteikumus, saņemt dokumentus vai citu informāciju no komercdarbības pārvaldes iestādēm un izsniegt administratīvus aktus komersantam;
- pēc komersanta lūguma veikt informācijas ievadi reģistros.

Par minētajām darbībām klientam jāmaksā notāram likumā noteiktā nodeva.

Notārs var piedāvāt šādus notariālus pakalpojumus:

- juridiskas konsultācijas, kas nav saistītas ar apliecināšanas aktiem;
- ar nodokļu un ārvalstu tiesībām saistītas konsultācijas, kas var būt vai nebūt saistītas ar apliecināšanas aktiem;
- samierināšana saskaņā ar Samierināšanas likumu;
- darbība šķīrējtiesneša statusā saskaņā ar Civilprocesa kodeksu;
- izsoļu, balsošanas, loteriju un lozēšanas organizēšana un rezultātu apstiprināšana;
- zvērināšana un ar zvērestu apliecinātas liecības apstiprināšana;
- pieteikumu un paziņojumu izsniegšana un apliecības izsniegšana par šādas izsniegšanas faktu vai tās neiespējamību, ja tas nav notāra pienākums, kas saistīts ar notariālu aktu;
- naudas (izņemot skaidru naudu), vērtspapīru, dokumentu un citu priekšmetu pieņemšana glabāšanā, ja tas nav notariāls akts vai ar to saistīts notariāls pienākums;
- dokumenta tulkojuma no svešvalodas igauņu valodā pareizības apliecināšana – līdz 2020. gadam (no 2015. gada tiesības izsniegt oficiālus tulkojumus no igauņu valodas svešvalodā ir tikai zvērinātiem tulkotājiem, un no 2020. gada tikai zvērinātiem tulkotājiem būs tiesības izsniegt oficiālus tulkojumus no svešvalodas igauņu valodā);
- sniegt atbildes uz komersantu iesniegtiem pieprasījumiem sniegt paskaidrojumu.

Informācija par notāru sniegtajiem notariālajiem pakalpojumiem ir atrodamā [Notāru palātas](#) tīmekļa vietnē. Par atlīdzību, kas maksājama par notāra pakalpojumiem, klients un notārs vienojas atsevišķi pirms pakalpojuma sniegšanas.

Citas juridiskās profesijas

Tiesu izpildītāji

Igaunijā tiesu izpildītājs ir brīva juridiskā profesija – tiesu izpildītāji ir neatkarīgi profesionāļi, kas uzņemas atbildību par savu darbību. Tiesu izpildītājam savā darbībā jābūt objektīvam un uzticamam. Tiesu izpildītāju darbību regulē [Tiesu izpildītāju likums](#).

Tiesu izpildītājiem un maksātnespējas administratoriem ir izveidota kopīga profesionālā organizācija – Tiesu izpildītāju un maksātnespējas administratoru palāta (turpmāk – “Palāta”), kas darbojas kopš 2010. gada janvāra. Tiesu izpildītāju profesionālo darbību, uzraudzību, disciplināro atbildību un profesionālās apvienības darbību regulē Tiesu izpildītāju likums. Palātas uzdevums ir attīstīt un pilnveidot brīvās juridiskās profesijas, tostarp izstrādāt labas profesionālās darbības principus un uzraudzīt to ievērošanu, sagatavot ieteikumus profesionālās prakses saskaņošanai, organizēt kvalifikācijas paaugstināšanas mācības, izstrādāt informācijas sistēmas u.c. Palātā turklāt darbojas ētikas komisija. Sīkāka informācija par palātas darbību ir pieejama tās [tīmekļa vietnē](#).

Tiesu izpildītāji veic šādas darbības:

1. izpildu darbības saskaņā ar Izpildu procesa kodeksu;
2. dokumentu izsniegšana saskaņā ar procesuālajiem kodeksiem;
3. mantojuma inventarizācija un pārvaldīšana saskaņā ar Mantošanas likumu;
4. likumā paredzētajos gadījumos un kārtībā - oficiālo izsoļu organizēšana ārpus izpildu procesa pēc tiesas vai administratīvas iestādes pieprasījuma.

Par šo darbību veikšanu noteiktā tiesu izpildītāja nodeva ir noteikta Tiesu izpildītāju likumā.

Tiesu izpildītājs sniedz turpmāk uzskaitītos pakalpojumus.

Pēc privātpersonas pieprasījuma tiesu izpildītājs var savu profesionālo pakalpojumu ietveros veikt šādas darbības:

- 1) izsoles organizēšana kustamai un nekustamai mantai;
- 2) dokumentu piegādāšana;
- 3) juridiskās konsultācijas un juridisku dokumentu izstrādāšana, ja tiesu izpildītāja izglītība atbilst Tiesu likuma 47. panta 1. punkta 1. apakšpunktam.

Tiesu izpildītājiem ir tiesības atteikties sniegt profesionālos pakalpojumus.

Par noteikumiem, saskaņā ar kuriem tiek sniegti profesionālie pakalpojumi, un atlīdzības noteikšanas un izmaksas kārtību tiesu izpildītājs rakstveidā vienojas ar personu, kas lūdz sniegt pakalpojumu. Saskaņotajiem noteikumiem un atlīdzībai jāatbilst labas profesionālās prakses principiem.

Sniedzot profesionālos pakalpojumus, tiesu izpildītāji nevar izmantot tās pilnvaras, kas tiesu izpildītājiem ar likumu paredzētas nolūkā veikt to profesionālos pienākumus vai kas izriet no tiesu izpildītāja oficiālā statusa.

Informācija par tiesu izpildītāju sniegtajiem pakalpojumiem pieejama palātas [tīmekļa vietnē](#). Par pakalpojumu sniegšanu tiesu izpildītājs rakstveidā vienojas ar pakalpojuma saņēmēju pirms pakalpojuma sniegšanas.

Tiesu izpildītāju darbības oficiālo uzraudzību veic tieslietu ministrs.

Tieslietu ministram ir tiesības izdot noteikumus par tiesu izpildītāju profesionālās darbības organizāciju. Sīkāka informācija par tiesu izpildītājiem un izpildu procesu ir pieejama Tieslietu ministrijas [tīmekļa vietnē](#).

Tiesu izpildītājs pats atbild par kaitējumu, kas profesionālās darbības ietvaros nodarīts ar prettiesisku rīcību, tostarp par kaitējumu, ko nodarījis tiesu izpildītāja darbinieks. Ja prasījumus par tiesu izpildītāja profesionālās darbības rezultātā nodarīta kaitējuma atlīdzību nevar apmierināt no tiesu izpildītāja mantas vai jebkuras citas par kaitējumu atbildīgas personas mantas vai ja šādus prasījumus nav iespējams apmierināt pilnā apmērā, par nodarīto kaitējumu atbild Tiesu izpildītāju un maksātspējas administratoru palāta. Kā pēdējā par tiesu izpildītāja darbību atbild valsts. Gan palātai, gan valstij ir regresa prasījuma tiesības pret personu, kura ir atbildīga par kaitējuma nodarīšanu; turklāt valstij ir regresa prasījuma tiesības pret palātu.

Maksātspējas administratori

Maksātspējas administrators ir tiesas iecelta persona, kura savu pilnvaru ietvaros veic ar parādnieka mantu saistītus darījumus un citas darbības, kā arī pārstāv parādnieku tiesā ar parādnieka mantu saistītu strīdu izskatīšanā. Maksātspējas administratora galvenais pienākums ir aizsargāt visu kreditoru un parādnieka tiesības un intereses un nodrošināt likumīgu, ātru un ekonomiski lietderīgu maksātspējas procedūru. Maksātspējas administrators pilda savus pienākumus personiski. Par maksātspējas administratoru var kļūt fiziskas personas, kam Tiesu izpildītāju un maksātspējas administratoru palāta piešķirusi tiesības veikt maksātspējas administratora pienākumus, zvērināti advokāti, neatkarīgie revidenti un tiesu izpildītāji. Maksātspējas administratoru sarakstu uztur Tiesu izpildītāju un maksātspējas administratoru palāta. Sarakstā tiek iekļauti dati par visām personām, kam ir tiesības veikt maksātspējas administratora pienākumus, un saraksts ir publiski pieejams palātas tīmekļa vietnē. Sarakstā iekļautajiem administratoriem jānodrošina norādīto ziņu pareizība.

Administratora galvenie uzdevumi maksātspējas procedūrā ir:

- 1) noskaidrot kreditoru prasījumus, pārvaldīt parādnieka mantu, organizēt parādnieka mantas apzināšanu un pārdošanu, kā arī kreditoru prasījumu apmierināšanu no parādnieka mantas;
- 2) noskaidrot parādnieka maksātspējas rašanās iemeslus un laiku;
- 3) vajadzības gadījumā organizēt parādnieka saimnieciskās darbības turpināšanu;
- 4) vajadzības gadījumā veikt parādnieka, kas ir juridiska persona, likvidāciju;
- 5) likumā noteiktajos gadījumos sniegt informāciju kreditoriem un parādniekam;
- 6) sniegt pārskatu par savu darbību un informāciju par maksātspējas procedūru tiesai, pārraudzības amatpersonai un maksātspējas komitejai.

Maksātspējas administratoru administratīvo uzraudzību veic Tieslietu ministrija, kas vadās pēc sūdzībām vai citām ziņām, kas tai sniegtas par administratoru un ļauj uzskatīt, ka administrators nav izpildījis savus pienākumus. Veicot administratoru darbības uzraudzību, Tieslietu ministrijai ir tiesības pārbaudīt administratoru profesionālās darbības atbilstību prasībām un likumību. Par maksātspējas administratoru profesionālo darbību regulējošu tiesību aktu pārkāpumiem tieslietu ministrs administratoram var piemērot disciplinārsodu. Tieslietu ministrs nevar piemērot disciplinārsodu zvērinātiem advokātiem, kas veic maksātspējas administratora pienākumus. Attiecībā uz zvērinātiem advokātiem tieslietu ministram tomēr ir tiesības pieprasīt jautājumu izskatīt Advokātu kolēģijas ētikas komisijā.

Papildus administratīvajai uzraudzībai maksātspējas administratoru darbību atbilstoši savai kompetencei uzrauga arī maksātspējas komiteja, kreditoru pilnsapulce, tiesa un Tiesu izpildītāju un maksātspējas administratoru palāta.

Saites

- [Tieslietu ministrija](#)
- [Bezpeļņas organizācija „Juristu asociācija”](#)
- [Nodibinājums „Juridiskās palīdzības birojs”](#)
- [Igaunijas Advokātu kolēģija](#)
- [Prokuratūra](#)
- [Notāru palāta](#)
- [Tiesu izpildītāju un maksātspējas administratoru palāta](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 03/08/2017

Juridiskās profesijas - Īrija

Mūsu tulkoņāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [en](#).

Šajā lapā ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Īrijā.

Juridiskās profesijas – ievads

Valsts tiesu varu īsteno tiesas saskaņā ar Konstitūcijas 34. pantu un noteiktiem tiesību aktiem: galvenokārt 1961. gada Likumu par tiesām (izveide un sastāvs) un šī likuma grozījumiem ar papildu nosacījumiem. Tiesnešus ieceļ no pretendentu vidus, kas visi ir juridisko profesiju pārstāvji. Tiesneši, pildot savas funkcijas, ir pilnīgi neatkarīgi. Šī neatkarība ir noteikta Konstitūcijā. Juridiskās profesijas tiek iedalītas advokātos - juriskonsultos (kuri koncentrējas uz tiešu darbu ar klientu) un tiesu advokātos (kuru specializācija ir aizstāvība un tiesāšanās).

1. Tiesneši

Tiesnešu iecelšanas konsultatīvā padome (*Judicial Appointments Advisory Board, JAAB*) nosaka personu piemērotību iecelšanai tiesneša amatā un par to informē valdību. Tiesnešu iecelšanas konsultatīvā padome tika izveidota saskaņā ar 1995. gada Likumu par tiesām un tiesu amatpersonām (*Court and Courts Officers Act*). Padomes sastāvā ir Galvenais tiesnesis, Augstās tiesas,

Iecirkņa tiesas un Apgabaltiesas priekšsēdētāji un tieslietu ministrs, Advokātu padomes un Juristu biedrības iecelti pārstāvji un trīs tieslietu un tiesību reformas ministra ieceltas personas. Tiesnešus amatā ieceļ prezidents, apspriežoties ar valdību. Tiesneši ir neatkarīgi un padoti vienīgi Konstitūcijai un tiesību aktiem. Saskaņā ar Konstitūciju tiesnešu skaitu regulāri nosaka tiesību aktos.

Augstākās tiesas sastāvā ir Galvenais tiesnesis, kurš ir tiesas priekšsēdētājs, un septiņi tiesneši, kurus sauc par „Augstākās tiesas tiesnešiem”. Augstākās tiesas sastāvā *ex officio* ir arī Augstās tiesas priekšsēdētājs. Augstās tiesas sastāvā ir tās priekšsēdētājs, kurš ir atbildīgs par Augstās tiesas darba organizāciju, un tiesneši, kurus sauc par „Augstās tiesas tiesnešiem”. Augstās tiesas sastāvā *ex officio* ir arī Galvenais tiesnesis un Iecirkņa tiesas priekšsēdētājs. Augstās tiesas sastāvā ir priekšsēdētājs un 35 tiesneši. Iecirkņa tiesas sastāvā ir tās priekšsēdētājs un tiesneši, kurus sauc par „Iecirkņa tiesas tiesnešiem”. Iecirkņa tiesas sastāvā *ex officio* ir arī Apgabaltiesas priekšsēdētājs. Apgabaltiesas sastāvā ir tās priekšsēdētājs un citi tiesneši, kurus sauc par „Apgabaltiesas tiesnešiem”. Tiesnešu algas regulāri nosaka tiesību aktos.

Tiesnešu amatā ieceļ juridisko profesiju pārstāvjus – kvalificētus advokātus-juriskonsultus vai tiesu advokātus – ar noteikta gadu skaita juridiskās prakses (izņemot pētniecību) pieredzi. Attiecībā uz Apgabaltiesu 1961. gada Likuma par tiesām (izveide un sastāvs) 29. panta 2. punktā ir paredzēts, ka kvalificētas iecelšanai Apgabaltiesas tiesneša amatā ir personas, kas vismaz desmit gadus praktizē kā tiesu advokāti vai advokāti-juriskonsulti. 1995. gada Likuma par tiesām un tiesu amatpersonām 30. pantā ir paredzēts, ka kvalificēti iecelšanai Iecirkņa tiesas tiesneša amatā ir advokāti-juriskonsulti un tiesu advokāti ar vismaz desmit gadu pieredzi. Saskaņā ar 2002. gada Likumu par tiesām un tiesu amatpersonām kvalificētas iecelšanai Augstās tiesas vai Augstākās tiesas tiesneša amatā ir personas, kas vismaz 12 gadus praktizē kā tiesu advokāti vai advokāti-juriskonsulti. Kā minēts iepriekš, tiesneši ir neatkarīgi un padoti tikai Konstitūcijai un tiesību aktiem; stājoties amatā, tiesneši sniedz Konstitūcijas 34. panta 5. punkta 1. apakšpunktā paredzēto deklarāciju:

"Visvarenā Dieva priekšā svinīgi un godīgi apsolos un paziņoju, ka savus pienākumus Galvenā tiesneša (vai cita tiesneša) amatā veikšu pienācīgi un pareizi, pielietojot visas savas zināšanas un spējas un nepakļaujoties bailēm vai labvēlībai, patikai vai ļauniem nodomiem pret jebkuru personu, un piemērošu Konstitūciju un likumus. Lai mani vada un atbalsta Dievs!"

Saskaņā ar Konstitūciju Augstās tiesas un Augstākās tiesas tiesnešus var atcelt no amata tikai konstatētu disciplināru pārkāpumu un profesionālās nekompetences gadījumos, pamatojoties uz rezolūcijām, ko atbalstījušas abas *Oireachtas* (Parlamenta) palātas. Attiecībā uz Iecirkņa tiesu un Apgabaltiesu tiesnešiem līdzīgi noteikumi ir ietverti 1924. gada Likumā par tiesām un 1946. gada Likumā par tiesām (Apgabaltiesām).

2. Ģenerālprokurors un Valsts prokuratūras direktors

Saskaņā ar Konstitūcijas 30. pantu ģenerālprokurors ir "valdības padomnieks tiesību un juridiskajos jautājumos". Ģenerālprokuroru ieceļ prezidents pēc *Taoiseach* (Īrijas ministru prezidenta) ieteikuma, un viņam amats ir jāatstāj, kad to dara *Taoiseach*. Ģenerālprokurors parasti ir praktizējošs tiesu advokāts un vecākais advokāts. Nav tādu noteikumu, saskaņā ar kuriem ģenerālprokuroram būtu jāpārtrauc sava privātprakse, tomēr pēdējos gados tā notiek.

Kā valdības juridiskais padomnieks ģenerālprokurors pārbauda visus tiesību aktu projektus, kurus valdība ir paredzējusi iesniegt abu *Oireachtas* (parlamenta palātu) izskatīšanai, lai tie tiktu pieņemti. Ģenerālprokurors turklāt konsultē valdību par starptautiskiem jautājumiem, piemēram, starptautisku līgumu ratificēšanu. Vēl viens ģenerālprokurora pienākums ir pārstāvēt sabiedrību, aizstāvēt sabiedrības tiesības. Tas tiek darīts, uzsākot tiesvedību vai iebilstot pret to. Lai gan ģenerālprokuroru ieceļ *Taoiseach*, viņš ir neatkarīgs no valdības. Saskaņā ar Konstitūciju ģenerālprokurors vienmēr ir galvenais aizstāvis, ja tiek apstrīdēta tiesību aktu atbilstība Konstitūcijai.

Līdz 1976. gadam lietas par visiem smagajiem noziegumiem tiesā tika ierosinātas ģenerālprokurora vārdā. Konstitūcijā paredzēts, ka šo funkciju var izpildīt arī cita persona, kurai ar tiesību aktiem piešķirtas šādas pilnvaras. Tāpēc saskaņā ar 1974. gada Likuma par apsūdzību noziegumos, kas stājās spēkā 1976. gadā, 2. pantu tika izveidots Valsts prokuratūras direktora birojs – tā mērķis bija radīt no politiskajām saistībām neatkarīgu amatpersonu, kas veiktu šos pienākumus. Direktoru ieceļ valdība, bet viņš ir ierēdnis, tāpēc direktors atšķirībā no ģenerālprokurora neatkāpjas no amata līdz ar valdības krišanu. Tas nodrošina nepārtrauktību apsūdzībā par noziedzīgiem nodarījumiem. 1974. gada likumā noteikts arī tas, ka Valsts prokuratūras direktoram savu pienākumu veikšanā ir jābūt neatkarīga. Direktoru no amata var atcelt valdība, gan tikai pēc tam, kad komisija, kas sastāv no Galvenā tiesneša, Augstās tiesas tiesneša un ģenerālprokurora, ir sniegusi ziņojumu par viņa veselības stāvokli vai rīcību.

☑ **Valsts prokuratūras direktors** (VPD) tādējādi izlemj, vai persona ir jāapsūdz smaga nozieguma izdarīšanā un kādai ir jābūt apsūdzībai. Visas apsūdzības tiek izvirzītas un uzturētas VDP vārdā, bet par vairumu mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu apsūdzības var izvirzīt un uzturēt ☑ **Gardaí** (Īrijas policija), nenosūtot lietu VDP. Šajos gadījumos VDP ir tiesības *Gardaí* konsultēt par lietas virzību. Lai gan VDP ir pārņēmis ģenerālprokurora lomu attiecībā uz apsūdzību izvirzīšanu un uzturēšanu lietās, ģenerālprokurors šo lomu saglabā lietās, kurām ir starptautisks raksturs, piemēram, izdošanas gadījumā.

3. Tiesu dienesta darbinieki

Tiesu dienestā strādā tiesu sekretāri (*Court Registrars*) un **tiesu ierēdņi** (*Court Clerks*).

Tiesu ierēdņi ir atbildīgi par tiesu vispārīgo darbību. Tiesu sekretāra galvenais uzdevums ir palīdzēt tiesnešiem tiesas sēžu laikā un nodrošināt, lai tiktu efektīvi nodrošināta netraucētai tiesas spriešanai nepieciešamā pārvaldība.

Tiesu dienests ir neatkarīga organizācija, kura uzsāka savu darbību 1999. gada novembrī un ko izveidoja valdība saskaņā ar 1998. gada Likumu par Tiesu dienestu. Tiesu dienests ir pakļauts tieslietu un līdztiesības ministram un ar ministra starpniecību – valdībai.

Tiesu dienestam ir pieci uzdevumi:

- pārvaldīt tiesas;
- sniegt atbalsta pakalpojumus tiesnešiem;
- sniegt sabiedrībai informāciju par tiesu sistēmu;
- nodrošināt, pārvaldīt un uzturēt tiesu ēkas;
- nodrošināt telpas un aprīkojumu tiesu lietotājiem.

4. Šerifs

Īrijā katrā apgabalā darbojas šerifs, kas ir ierēdnis, un viņa atbildībā ir izņemt un pārdot preces, lai piedzītu parādu pēc tiesas sprieduma. Šerifus ieceļ amatā saskaņā ar 1945. gada Likumu par tiesu ierēdņiem, un šī likuma 12. panta 5. punktā ir noteikti ierobežojumi, ka šo amatu var ieņemt tikai personas, kuras ir piecus gadus praktizējušas kā tiesu advokāti vai advokāti-juriskonsulti vai vismaz piecus gadus darbojušās kā šerifa vai šerifa vietnieka vadošie ierēdņi vai galvenie palīgi. Minētā likuma 12. panta 6. punkta g) apakšpunktā ir paredzēts, ka, ņemot vērā likuma iepriekšējo pantu noteikumus, visu šerifu darba nosacījumus regulāri nosaka finanšu ministrs, apspriežoties ar tieslietu un līdztiesības ministru.

5. Advokāti – juriskonsulti

Īrijas Juristu biedrība pārbauda to studentu izglītību, kuri vēlas kļūt par advokātiem – juriskonsultiem, un īsteno disciplināro uzraudzību pār kvalificētiem advokātiem – juriskonsultiem. Lai kļūtu par advokātu - juriskonsultu, jāpabeidz trīs gadus ilga prakse un Īrijas Juristu biedrības organizēti apmācības kursi. Lai persona tiktu uzņemta šajosursos, tai ir jāiegūst universitātes diploms vai tā ekvivalents – tas ir priekšnoteikums, lai kvalificētos eksaminācijai. Ja persona atbilst šīm prasībām, tai jānokārto Juristu biedrības gala eksāmens, kas ir sadalīts daļās FE-1, FE-2 un FE-3. FE-1 eksāmena daļa sastāv no astoņām pamattēmām: komerciesības, konstitucionālās tiesības, līgumu tiesības, krimināltiesības, līdztiesība, Eiropas Kopienų tiesības, nekustamā īpašuma tiesības un ārpuslīgumisko saistību tiesības. Pēdējās daļas ir profesionāli orientēti kursi. FE-2 ir profesionālais kurss un sastāv no intensīvām lekcijām 14 nedēļu garumā, kam seko eksāmens un 18 mēnešus ilga prakse darba vietā kā daļa no studenta apmācības. FE-3 kurss jeb augstākā līmeņa kurss sastāv no septiņām intensīvu lekciju nedēļām, kam seko eksāmens. Kad šī apmācības daļa ir pabeigta, personai ir tiesības tikt uzņemtai advokātu – juriskonsultu reģistrā. Saskaņā ar 1994. gada Likuma par advokātiem – juriskonsultiem (grozījumi) 51. pantu kvalificēti tiesu advokāti var pāriet advokātu – juriskonsultu statusā, neveicot visu apmācības programmu, kas paredzēta praktikantiem advokātiem – juriskonsultiem.

Ikviens kvalificēts advokāts – juriskonsults ir pakļauts Juristu biedrības īstenojamajai disciplinārajai uzraudzībai. Saskaņā ar 1954. līdz 1994. gadu Likumiem par advokātiem - juriskonsultiem Juristu biedrības disciplinārajam tribunālam ir pilnvaras izmeklēt paziņojumus par amatpārkāpumiem, piemēram, naudas līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, un lietu var nodot Augstās tiesas priekšsēdētājam. Priekšsēdētājam ir pilnvaras advokātam – juriskonsultam uz laiku liegt tiesības praktizēt, kā arī atcelt šādu aizliegumu. Ja tiek konstatēts, ka advokāts - juriskonsults ir klientam pieprasījis pārāk augstu samaksu, disciplinārajam tribunālam ir pilnvaras pieprasīt, lai klientam tiktu atmaksāti naudas līdzekļi.

2003. gada Likumdošanas aktā Nr. 732 un 2003. gada Eiropas Kopienų Regulās (par advokātu darbību) noteikts, ka dalībvalstu advokātiem, kuri vēlas turpināt profesionālo darbību kā tiesu advokāti vai advokāti – juriskonsulti, šajā nolūkā ir jālūdz atļauja Advokātu padomē vai Juristu biedrībā. Pieteikumu izskata un, ja to akceptē, tiek izsniegta reģistrācijas apliecība. Apelācijas sūdzības par Advokātu padomes vai Juristu biedrības atteikumiem izskata Augstajā tiesā.

6. Tiesu advokāti

Īrijas Tiesu advokātu padome (*Honorable Society of King's Inns*) piedāvā maģistratūras līmeņa apmācību tiesību zinātnē, par ko piešķir tiesu advokāta kvalifikāciju, kuras saņēmēji var darboties advokatūrā (profesijas kopīgais nosaukums). Īrijas Tiesu advokātu padome ir brīvprātīga biedrība, ko pārrauga šīs padomes pārvaldnieki (*Benchers of the Honorable Society of King's Inns*), kurus ieceļ no tiesnešu un pieredzējušāko tiesu advokātu vidus. Minētajos kvalifikācijasursos uzņem Tiesu advokātu padomes

tiesībzīnātņu diploma vai citu tiesībzīnātņu diplomu ieguvējus, kuriem jākārto iestājekšāmens. Programma Tiesībzīnātņu diploma iegūšanai ilgst divus gadus (nepilna laika studijas), bet Tiesu advokātu kursi ir pilna laika programma viena gada garumā vai moduļu veidā organizētas studijas divu gadu garumā. Pēc kursu sekmīgas pabeigšanas Galvenais tiesnesis studējošos uzaicina uz Augstāko tiesu, lai pievienotos advokatūrai, un pēc svinīgās ceremonijas tiesu advokāti parakstās Advokātu padomes biedru reģistrā. Pirms sākt apmaksātu darbību profesijā, tomēr vēl ir jāizpilda arī citas prasības.

Lai praktizētu, tiesu advokātam ir jābūt Juridiskās bibliotēkas biedram. Juridiskā bibliotēka par gada maksu piedāvā vietu, lai strādātu ar juridiskajiem tekstiem, kā arī pieeju tiem un citiem materiāliem. Pirms kļūt par Juridiskās bibliotēkas biedru, tiesu advokātam ir jāizraugās „aizgādnis” (*master*) – praktizējošs tiesu advokāts ar vismaz piecu gadu pieredzi. Kamēr tiesu advokāts ir aizgādņa uzraudzībā, kas parasti ilgst gadu, nesen kvalificētais tiesu advokāts darbojas kā „mācekļis” (*devil*). Aizgādnis mācekli iepazīstina ar tiesu advokātu praktisko darbu un parasti māceklim lūdz palīdzēt sagatavot aizgādņa uzstāšanos tiesā, veikt juridisko izpēti un aizgādņa vārdā piedalīties tiesas sēdēs.

☞ **Trījas Advokatūras ģenerālpadome**, kas nav tiesību aktos paredzēta struktūra, pārrauga tiesu advokātu darbību. Šo ģenerālpadomi katru gadu ievēl no advokatūras biedriem, un tā izdod Profesionālās darbības kodeksu, kuru regulāri papildina advokatūras biedri. Šajā Profesionālās darbības kodeksā nosaka tiesu advokātiem izvirzītās prasības.

Ziņojumus par Profesionālās darbības kodeksa pārkāpumiem izmeklē Advokatūras padomes Profesionālās prakses komiteja, kurā ir iekļautas arī personas, kuras nav advokatūras biedri. Komitejai ir pilnvaras noteikt sodus un izteikt brīdinājumus, kā arī biedru uz laiku atstādināt no Juridiskās bibliotēkas vai no tās izslēgt pavisam. Sūdzības par komitejas lēmumiem var iesniegt Apelāciju padomē, kuras sastāvā ir iecirkņa tiesas tiesnesis un nespeciālists.

Tradicionāli tiesu advokāti instrukcijas saņem no advokātiem - juriskonsultiem, un tieša pieeja tiesu advokātiem ir aizliegta. Šo praksi izskatīja Godīgas tirdzniecības komisija, kura savā 1990. gada ziņojumā norādīja, ka strikts tiešas pieejas aizliegums ir ierobežojoša prakse, un ieteica to svītrot no Profesionālās darbības kodeksa. Godīgas tirdzniecības komisija pieļāva, ka dažos gadījumos var būt vēlama advokāta – juriskonsulta iesaistīšana. Komisija ieteica, ka nevajadzētu pastāvēt ar tiesību aktiem noteiktiem vai citiem noteikumiem, kuros ir noteikta prasība par advokāta – juriskonsulta fizisku klātbūtni tiesā, lai sniegtu instrukcijas tiesu advokātam. Šie ieteikumi nav pilnībā izpildīti, taču ir veikti vairāki Profesionālās darbības kodeksa papildinājumi nolūkā pieļaut tiešu pieeju no noteiktu apstiprinātu profesionālu struktūru puses.

Tiesu advokāti darbojas vai nu kā jaunākie vai kā vecākie padomnieki. Advokatūras biedriem pastāv tradīcija vairākus gadus praktizēt kā jaunākajam padomniekam, pirms kļūt par vecāko padomnieku. Paaugstināšana nenotiek automātiski, un daži jaunākie padomnieki izvēlas uz to nepieteikties vispār. Parasti lielākā daļa tiesu advokātu izvēlas kļūt par vecākajiem padomniekiem pēc 15 prakses gadiem. Tie, kuri vēlas kļūt par vecākajiem padomniekiem, iesniedz pieteikumu apstiprināšanai ģenerālprokuroram, bet iecelšanu veic valdība pēc ģenerālprokurora ieteikuma, kurš par to turklāt sazinās ar Galveno tiesnesi, Augstās tiesas priekšsēdētāju un Advokātu padomes priekšsēdētāju.

Parasti jaunākie padomnieki sagatavo aizstāvības runu projektus un vada atsevišķas lietas, parasti zemāko instanču tiesās, tomēr ne tikai tajās. Vecāko padomnieku pienākumos ietilpst jaunāko padomnieku sagatavoto aizstāvības runu projektu rūpīga pārbaude un sarežģītāku lietu vadīšana Augstajā un Augstākajā tiesā.

7. Apgabala sekretāri

☞ **Apgabala sekretāri** ir kvalificēti advokāti – juriskonsulti, un tos ieceļ valdība. Viņi veic tiesu funkcijām pielīdzināmas funkcijas saistībā ar Apgabaltiesām un ir atbildīgi par Apgabaltiesu kanceleju vadību.

Viņi darbojas arī kā **apgabala šerifi** (izņemot Dublinas un Korkas apgabalu).

8. Notāri

Notārus ieceļ Galvenais tiesnesis atklātā tiesas sēdē. Notāri veic šādas galvenās funkcijas:

- dokumentu autentiskuma noteikšana
- parakstu un dokumentu apliecināšana un pārbaude
- notariālu protesta aktu noformēšana par komerciāliem dokumentiem, piemēram, vekseljiem un parādzīmēm un jūrlietu jautājumiem.
- apliecinājumu, deklarāciju un ar zvērestu apliecinātu paziņojumu apliecināšana (izņemot ar Trījas tiesu tiesvedību saistītus gadījumus).

Par iecelšanu amatā jāiesniedz pieteikums, kurā jānorāda pieteikuma iesniedzēja dzīvesvieta un nodarbošanās, valsts notāru skaits un iedzīvotāju skaits attiecīgajā apgabalā un apstākļi, kas liecina par nepieciešamību pēc valsts notāra un/vai kā vakance ir

izveidojusies. Pieteikumu apstiprina ar tā iesniedzēja rakstveida apliecinājumu, kurā ietver profesionālās piemērotības deklarāciju, ko parasti paraksta seši vietējie advokāti – juriskonsulti un seši vadītāji no vietējām uzņēmējdarbības aprindām. Pieteikumu iesniedz Galvenajam tiesnesim līdz ar paziņojumu par lūgumu, ko Augstākās tiesas kanceleja nosūta Īrijas Valsts notāru fakultātei, Juristu biedrības sekretariātam un visiem valsts notāriem, kas praktizē pieteikuma iesniedzēja iecirknī un tam blakus esošajos iecirkņos.

Saskaņā ar vispārējo praksi par valsts notāriem ieceļ tikai advokātus - juriskonsultus. Ja valsts notāra amatam piesakās persona, kas nav advokāts - juriskonsults, Juristu biedrība pieprasa, lai pieteikuma iesniedzējs Galvenajam tiesnesim apstiprinātu, ka viņš neuzņemsies nekādu darbību saistībā ar īpašumtiesību pāreju vai juridisko darbību, ko parasti veic advokāts – juriskonsults. Visām personām, kas iesniegušas pieteikumu, lai viņus ieceltu par valsts notāriem, vispirms jānokārto eksāmens, kuru organizē Īrijas Valsts notāru fakultāte.

Piezīme:

Jautājumus par ģenerālprokurora, Valsts prokuratūras direktora, tiesu ierēdņu un šerifu pašreizējo atalgojumu var iesniegt:

- [pa e-pastu](#)

vai

- pa pastu uz šādu adresi:

Human Resources,

Department of Finance,

Merrion Street,

Dublin 2.

Tiesu advokāti ir pašnodarbinātās personas, un viņu atalgojums ir ļoti dažāds.

Advokāti – juriskonsulti var būt pašnodarbinātās personas (ar savu praksi) vai darba ņēmēji, un arī viņu atalgojums ir ļoti dažāds.

Notāri iekasē maksu par dokumentiem, ar ko veikta notariālā darbība. Tiesību aktos nav paredzēts iekasējamās maksas apmērs, bet notāri parasti maksu nosaka, ņemot vērā laiku, ceļa izdevumus un summu, ko profesionālis varētu saņemt par pakalpojumu.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 20/11/2018

Juridiskās profesijas - Grieķija

Šajā vietnē ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Grieķijā.

[Prokurori](#)

[Tiesneši](#)

[Advokāti](#)

[Juriskonsulti / juridiskie padomnieki](#)

[Notāri](#)

[Tiesu izpildītāji](#)

[Sekretāri](#)

Prokurori

Organizācija

Prokuratūras (*εισαγγελίες*) kā tiesu iestādes pieder pie valdības tiesu varas un piedalās tiesiskuma nodrošināšanā. Prokuroriem (*εισαγγελείς*) ir darbības un personīgā neatkarība.

Jebkurai tiesai, izņemot apgabala krimināltiesas (*πταιματοδικεία*), ir prokuratūra, kas darbojas kā neatkarīga tiesu sistēmas iestāde, kuras pienākums galvenokārt ir kriminālprocesu sagatavošana. Prokurora galvenais uzdevums ir uzsākt tiesvedību, pārraudzīt izmeklēšanu un iesniegt pārsūdzības.

Grieķijā prokurori nav specializējušies noteiktā jomā.

Tieslietu, pārraudzības un cilvēktiesību ministrija atbild par vispārējiem prokuroru dienesta nosacījumiem.

Nav speciālas tīmekļa vietnes, kurā būtu informācija par prokuroriem. Informācija par viņu dienesta nosacījumiem ir pieejama Tieslietu, pārraudzības un cilvēktiesību ministrijā.

Loma un galvenie pienākumi

Prokurori ir atbildīgi par:

- a) pirmstiesas izmeklēšanas veikšanu;
- b) tiesvedības uzsākšanu;
- c) lietā iesaistīto personu iztaujāšanu;
- d) tiesībaizsardzības iestāžu veikto noziedzības novēršanas un kriminālvajāšanas darbību uzraudzību;
- e) priekšlikumu iesniegšanu tiesu padomēm un tiesām;
- f) apelāciju iesniegšanu;
- g) kriminālspriedumu izpildes panākšanu un palīdzības sniegšanu izpildrakstu izpildē;
- h) cietumu uzraudzību

un visiem citiem likumā noteiktajiem jautājumiem.

Prokuroru darbu pārskata Augstākās tiesas tiesneši un vecākie prokurori, kā noteikts likumā.

Tiesneši

Organizācija

Tiesiskuma nodrošināšanu veic tiesas, kuru sastāvā ir parastie tiesneši (*τακτικοί δικαστές*), kam ir darbības un personīgā neatkarība.

Attiecībā uz tiesnešiem (*δικαστές*) viņu pienākumu izpildē ir piemērojama tikai Konstitūcija un tiesību akti, un viņiem nav jāievēro noteikumi, kas ir pretrunā Konstitūcijai.

Parasto tiesnešu darbu pārskata vecākie tiesneši un Augstākās tiesas (*Άρειος Πάγος*) prokurori un prokuroru vietnieki (*Αντεισαγγελείς*), kā noteikts likumā.

Tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību ministrija atbild par tiesnešu dienesta nosacījumiem.

Nav speciālas tīmekļa vietnes, kurā būtu informācija par tiesnešiem. Informācija par viņu dienesta nosacījumiem ir pieejama Tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību ministrijā.

Juridisko profesiju organizācija: advokāti

Tiesu advokāti / advokāti

Grieķijā advokātiem (*δικηγόροι*) ir civildienesta ierēdņu statuss, bet viņi nesaņem atlīdzību no valsts un viņiem nav jāspecializējas noteiktā jomā.

Tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību ministrija atbild par šīs profesijas dienesta nosacījumiem.

Grieķijā ir 63 advokātu kolēģijas (*δικηγορικοί σύλλογοι*) — pa vienai pie katras pirmās instances tiesas (*πρωτοδικείο*).

Tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību ministrija pārrauga visas advokātu kolēģijas valstī.

Juridiskās datubāzes

Informācija ir pieejama [Atēnu Advokātu kolēģijas](#) tīmekļa vietnē, tomēr piekļuve tai ir ierobežota, proti, tai var piekļūt tikai katras kolēģijas biedri.

Juriskonsulti / juridiskie padomnieki

Grieķijā juriskonsulti darbojas arī kā juridiskie padomnieki (*νομικοί σύμβουλοι*).

Juridiskās datubāzes

Informācija ir pieejama [Atēnu Advokātu kolēģijas](#) tīmekļa vietnē, tomēr piekļuve tai ir ierobežota, proti, tai var piekļūt tikai katras kolēģijas biedri.

Notāri

Notāriem (*συμβολαιογράφοι*) ir civildienesta ierēdņu statuss, bet viņi nesaņem atlīdzību no valsts un viņu galvenais pienākums ir sagatavot un saglabāt rakstiskus juridiskus ieteikumus un ieinteresēto personu pierādījumu aktus un paziņojumus, ja šādi dokumenti ir vajadzīgi saskaņā ar likumu vai ja attiecīgās personas vēlas formalizēt šādus dokumentus.

Grieķijā notāriem nav noteiktas jomas specializācijas.

Ar prezidenta Dekrētu ir noteikts, ka pie katras apgabala civiltiesas (*ειρηνοδίκηο*) jābūt vismaz vienam notāram.

Par notāru dienesta nosacījumiem atbild Tieslietu ministrija.

Grieķijā ir deviņas notāru biedrības (*συμβολαιογραφικοί σύλλογοι*), kas darbojas pie apelācijas tiesām (*εφετεία*).

Notāru biedrības pārrauga Tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību ministrija.

Informāciju par notāriem var atrast [Grieķijas Notāru biedrības](#) (*Συντονιστική Επιτροπή Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδας*) tīmekļa vietnē un European Directory of Notaries website of the [Eiropas Savienības Notariātu padomes](#) (*CNUE*) Eiropas Notāru direktorijs tīmekļa vietnē.

Citas juridiskās profesijas

Tiesu izpildītāji

Tiesu izpildītājiem (*δικαστικοί επιμελητές*) ir civildienesta ierēdņu statuss, bet viņi nesaņem atlīdzību no valsts.

Tiesu izpildītāji ir atbildīgi par:

a) tiesas un ārpustiesas dokumentu iesniegšanu;

b) izpildrakstu izpildi, kā minēts Civilprocesa kodeksa 904. panta 2. punktā, t. i., a) galīgo spriedumu un tādu spriedumu izpildi, kuros pasludinājusi un par provizoriski izpildāmiem atzinusi Grieķijas tiesa, b) arbitrāžas spriedumu izpildi, c) tādu Grieķijas tiesu reģistru izpildi, kuros ietverts izlīgums vai noteikti tiesas izdevumi, d) notariālu dokumentu izpildi, e) Grieķijas tiesnešu izdotu

maksājuma rīkojumu un "izlikšanas rīkojumu" izpildi, f) tādu ārvalstu aktu izpildi, kas pasludināti par izpildāmiem, un g) tādu rīkojumu un aktu izpildi, kas likumīgi atzīti par izpildāmiem, un

c) visiem citiem likumā noteiktajiem pienākumiem.

Tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību ministrija atbild par tiesu izpildītāju dienesta nosacījumiem.

Grieķijā ir astoņas tiesu izpildītāju asociācijas (*σύλλογοι δικαστικών επιμελητών*).

Sekretāri

Tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību ministrija atbild par tiesu darbinieku dienesta nosacījumiem.

Tiesu izpildītāji

Sekretāri

Saistītās saites

[☞ Atēnu Advokātu kolēģija](#)

[☞ Pirejas Advokātu kolēģija](#)

[☞ Tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību ministrija](#)

[☞ Grieķijas Notāru biedrība](#)

[☞ Saloniku Notāru biedrība](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 02/07/2019

Juridiskās profesijas - Spānija

Spānijā juridiskā profesija ir tāda profesija, kuras pārstāvjiem ir nepieciešama īpaša juridiskā izglītība, jo tās pārstāvji darbojas tiesību aktu piemērošanas jomā.

[Tiesneši un miertiesneši](#)

[Prokurori](#)

[Tiesu sekretāri](#)

[Advokāti](#)

[Juriskonsulti](#)

[Notāri](#)

[Reģistratori](#)

[Juridiskie pārstāvji](#)

[Padomnieki darba tiesību un sociālās drošības jautājumos](#)

Juridiskās profesijas – ievads

Spānijā juridiskā profesija ir tāda profesija, kuras pārstāvjiem ir nepieciešama īpaša juridiskā izglītība, jo tās pārstāvji darbojas tiesību aktu piemērošanas jomā.

Spānijā juridiskās pamatprofesijas ir prokurors (*fiscales*), tiesneši (*jueces*) un mirtiesneši (*magistrados*), advokāti (*abogados*), notāri (*notarios*), tiesas sekretāri (*letrados de la administración de justicia*), īpašumu un uzņēmumu reģistratori un juridiskie pārstāvji (*procuradores*).

Tiesneši un mirtiesneši

Organizācija

Tiesiskumu, kas izriet no tautas, karaļa vārdā īsteno tiesneši un mirtiesneši, kas veido tiesu varu. Viņi ir vienīgie, kas var spriest tiesu, proti, tikai viņi var pieņemt spriedumus un nodrošināt to izpildi.

Tiesneši ir neatkarīgi no pārējiem valsts varas atzariem un ir pakļauti tikai Konstitūcijai un tiesību aktiem.

Piekluve amatam tiesā balstās uz **nopelnu un spēju principiem**. Atlases process objektīvi un pārredzami nodrošina vienlīdzīgu amata pieejamību visiem iedzīvotājiem, kuri atbilst nosacījumiem, kuriem ir nepieciešamās prasmes un kuri ir attiecīgi piemēroti un ar pietiekamu profesionālo kvalifikāciju tiesneša funkciju veikšanai.

Tiesu varas pamatlikums nosaka trīs amata kategorijas:

- Augstākās tiesas tiesnesis (*magistrado del Tribunal Supremo*),
- Mirtiesnesis (*magistrado*),
- Tiesnesis (*juez*).

Kategorija, kurā ir vislielākais kandidātu skaits, ir tiesneši. Tiesu varas pamatlikums paredz, ka kandidātiem, lai kļūtu par tiesnesi, ir konkursa kārtībā jānokārto eksāmens personām ar augstāko juridisko izglītību un jāiziet mācību kurss juridiskajā koledžā (*Escuela Judicial*).

Tikai daži kandidāti pievienojas tiesu sistēmai jau kā mirtiesneši un Augstākās tiesas tiesneši.

Visbeidzot, Augstākās tiesas tiesnešus amatā ieceļ Tiesu ģenerālpadome (*Consejo General del Poder Judicial*), izvēloties starp mirtiesnešiem, kuriem ir vismaz 15 gadu darba pieredze, tostarp 10 gadu pieredze mirtiesneša amatā. Vienu piekto daļu no Augstākās tiesas tiesnešiem amatā ieceļ, izvēloties starp atzīti spējīgiem juristiem, kuriem ir vismaz 15 gadu darba pieredze.

Funkcijas un uzdevumi

Tiesas un tribunāli izskata lietas tikai tādos gadījumos, kur to jurisdikcija ir noteikta Tiesu varas pamatlikumā vai citos likumos.

Lai uzzinātu vairāk par atšķirīgām jurisdikcijas jomām, skatīt sadaļu „Tiesas Spānijā”.

Tiesu varas īstenošanā tiesneši un mirtiesneši ir neatkarīgi no visām tiesu varu pārvaldošajām struktūrām un citiem tiesnešiem.

Tiesneši un mirtiesneši ir civiltiesiski un krimināltiesiski atbildīgi tādos gadījumos un tādā veidā, kā noteikts likumā, un ir disciplināri atbildīgi saskaņā ar Tiesu varas pamatlikumu.

Lai iegūtu papildu informāciju, skatīt [Tiesu ģenerālpadomes](#) tīmekļa vietni.

Prokurori

Organizācija

Prokuratūra (*Ministerio Fiscal*) ir konstitucionāli ļoti svarīga iestāde, kurai ir juridiskās personas statuss un kurai ir funkcionāla autonomija tiesu varas ietvaros. Tā veic savas funkcijas ar savu struktūru palīdzību saskaņā ar darbības vienotības principu un ievērojot hierarhijas principu, turklāt tā vienmēr ir pakļauta tiesiskuma un objektivitātes principiem.

Valsts ģenerālprokurors (*Fiscal General del Estado*) ir prokuratūras vadošā amatpersona un pārstāv iestādi visā Spānijas teritorijā. Viņa pienākumos ir izdot attiecīgus rīkojumus un norādes attiecībā uz prokuratūru un tās iekšējo darba kārtību, kā arī vadīt un uzraudzīt tās darbu.

Prokurori ir ierēdņi, kas amatā iecelti, pamatojoties uz rezultātiem, kas sasniegti eksāmenā personām ar augstāko juridisko izglītību un tiesību zinātņu doktoriem. Organizatoriskajā ziņā viņi ir pakļauti Ģenerālprokuratūrai un attiecīgajai autonomo apgabalu prokuratūrai.

Funkcijas un uzdevumi

Spānijas 1978. gada Konstitūcijas 124. pantā ir noteikts, ka „prokuratūras uzdevums, neskarot citām struktūrām uzticētās funkcijas, ir saskaņā ar likumu veicināt tiesiskumu iedzīvotāju tiesību un valsts interešu aizsardzības vārdā, vai nu pēc savas iniciatīvas (*ex officio*) vai pēc ieinteresēto pušu lūguma, kā arī aizstāvēt tiesu neatkarību un nodrošināt sabiedrības interešu ievērošanu”.

Prokuratūras funkcijas ir šādas:

- nodrošināt efektīvu tiesu funkciju īstenošanu saskaņā ar likumiem un noteiktajos termiņos, ar nepieciešamo prasību, pārsūdzību un citu pasākumu palīdzību;
- iesaistīties kriminālprocesos, gādājot, lai tiesu iestādes izvēlas piemērotus drošības pasākumus un veic izmeklēšanas faktu noskaidrošanai;
- iesaistīties tādos tiesību aktos noteiktajos civilprocesos, kas skar sabiedrības intereses vai nepilngadīgo, invalīdu vai tādu personu, kuras nespēj sevi pašas aizstāvēt, intereses līdz brīdim, kamēr tiek nodrošināti parastie pārstāvības mehānismi;
- veikt funkcijas, kas tai uzticētas attiecīgos tiesību aktos lietās saistībā ar nepilngadīgo kriminālatbildību, darbojoties nepilngadīgo labākajās interesēs.

Lai iegūtu papildu informāciju, skatīt [Prokuratūras](#) tīmekļa vietni.

Tiesu sekretāri

Organizācija

Tiesu sekretāri ir augstākā institūcija tiesu administrēšanas sistēmā. Viņi ir Tieslietu ministrijai piederīgi valsts ierēdņi un patstāvīgi pilda savas publiskās funkcijas.

Tiesu sekretāriem ir jābūt augstākai juridiskai izglītībai un tiem ir konkursa kārtībā jānokārto eksāmens, pēc kura jāapmeklē mācību kurss Tieslietu studiju centrā (*Centro de Estudios Judiciales*), kurā arī uzņem tikai konkursa kārtībā.

Tiesu sekretāri ir hierarhiska struktūra, kas ir pakļauta Tieslietu ministrijai un katras augstās tiesas administratoriem (*Secretarios de Gobierno*), un uz viņiem attiecas praktiski tādi paši amatu nesavienojamības nosacījumi un aizliegumi kā uz tiesnešiem.

Funkcijas un uzdevumi

Tiesu sekretāru funkcijas ietver, ka viņiem ir jānodrošina, ka tiek ievēroti visi tie tiesnešu vai tiesas pieņemtie lēmumi, par kuriem viņi ir atbildīgi. Viņiem vienmēr jāievēro tiesiskuma un neitralitātes principi, autonomija un neatkarība, apstiprinot tiesiskos instrumentus, un pildot citas likumā noteiktās funkcijas viņiem jāvadās no rīcības vienotības principa un jāievēro hierarhijas struktūra.

Tiesu sekretāri ir atbildīgi par dokumentāciju un uzskaiti. Viņiem ir jādokumentē tiesas nolēmumi, un viņi ir atbildīgi par tiesvedības ierosināšanu un tās pareizas norises nodrošināšanu un tiesas darbinieku darba uzraudzību. Viņi ir atbildīgi arī par sadarbību ar citām organizācijām un valsts pārvaldes iestādēm, un par tiesu statistikas sagatavošanu.

Plašākai informācijai par tiesas darbiniekiem Spānijā, apmeklējiet:

- Tiesu sekretāri (*letrados de administración de justicia*)

- Procesuālie līdzekļi (*gestores procesales*)
- Juridiskie dokumentētāji (*tramitadores procesales*)
- Tiesu palīgi (*auxilio judicial*)

Juridisko profesiju organizācija

Advokāti

Advokāti ir neatkarīgi brīvās profesijas pārstāvji, kuras pārstāvji sniedz pakalpojumus sabiedrībai. Viņi nav valsts ierēdņi un praktizē brīvas un godīgas konkurences sistēmā (Spānijas Advokatūras likuma 1. pants - *Estatuto General de la Abogacia Española*).

Advokātu pamatuzdevums ir vadīt un aizstāvēt puses jebkāda veida tiesu procesos, sniegt padomus juridiskos jautājumos un pārstāvēt savus klientus, izņemot gadījumos, kad šis uzdevums saskaņā ar likumu ir uzticēts citas profesijas pārstāvjiem.

Lai kļūtu par advokātu, personai ir jāatbilst šādiem nosacījumiem:

- jābūt Spānijas vai kādas citas Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonim, vai tādas valsts pilsonim, kas ir parakstījusi 1992. gada 2. maija Eiropas Ekonomikas zonas līgumu.
- jābūt pilngadīgam, un personai nedrīkst būt liegts praktizēt kā advokātam jebkāda iemesla dēļ;
- jābūt kvalificētam advokātam vai jābūt Spānijā iegūtam grādam tiesību zinātnēs (gadījumos, ko neregulē 2006. gada 30. oktobra likums 30/2006 par uzņemšanu tādās profesijās kā advokāts vai juridiskais pārstāvis un par saistītajām īstenošanas regulām) vai līdzvērtīgam citā valstī iegūtam grādam, kas ir oficiāli atzīts saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem;
- jābūt tā rajona Advokātu kolēģijas (*Colegio de Abogados*) loceklim, kurā reģistrēta vienīgā vai galvenā prakses vieta, lai varētu strādāt par advokātu jebkurā vietā Spānijā.

Advokāti saņem **honorāru** par to sniegtajiem pakalpojumiem, kā fiksētu maksu, stundas likmi vai periodiskus maksājumus. Klients un advokāts brīvi vienojas par honorāra apmēru, allaž ievērojot ētikas normas un godīgas konkurences principu.

Plašāka informācija pieejama [Spānijas Advokatūras ģenerālpadomes tīmekļa vietnē](#).

Juridiskās datubāzes

- Par tiesību aktiem: [Valsts Oficiālais Vēstnesis](#).
- Par judikatūru: [Tiesu dokumentācijas centrs](#).

Vai piekļuve šīm datubāzēm ir bezmaksas?

Jā, piekļuve ir bez maksas.

Juriskonsulti

Skatīt sadaļu „Advokāti”.

Notāri

Organizācija, funkcijas un uzdevumi

Notāriem ir divas neatdalāmas lomas: tie ir valsts amatpersonas un praktizējoši juristi, kuru galvenais uzdevums ir apliecināt juridiskos instrumentus un citus ārpusiesas dokumentus; viņiem ir jā sagatavo šie dokumenti atbilstoši pušu vēlmēm un saskaņā ar likumu, kas viņiem ir jāpārbauda un jāinterpretē, vienlaikus informējot puses par tā ietekmi.

Notāra kā valsts amatpersonas loma nozīmē, ka dokumentiem, ko viņš ir apliecinājis (notariālie akti - *escrituras publicas*; komerciāli nolīgumi - *pólizas mercantiles*; vai apliecinātas kopijas - *testimonios*) ir īpašas tiesiskas vai ārpusiesiskas sekas atkarībā no dokumenta veida.

Visi Spānijas notāru lomas aspekti tiek stingri regulēti (iecelšana amatā, ko veic Tieslietu ministrija; uzņemšana konkursa kārtībā; ierobežots vietu skaits; amata atlīdzība kā fiksēta samaksa, ko nosaka valdība; pensionēšanās; disciplinārsodi). Paaugstināšana amatā ir balstīta uz darba stāžu vai konkursiem, ko Tieslietu ministrija organizē notāriem.

Konkursos uzņemšanai par notāru var piedalīties tikai personas, kas pabeigušas studijas vai pēcdiploma studijas tiesību zinātnēs.

Notāri ir iedalīti Notāru kolēģijās (*Colegios Notariales*) - viena katrā autonomajā apgabalā. Kolēģiju darbu koordinē Notāru ģenerālpadome (*Consejo General del Notariado*), kurai valsts ir piešķīrusi konkrētas uzraudzības pilnvaras.

Notāri atrodas tiešā Tieslietu ministrijas Reģistru un notāru ģenerāldirektorāta pakļautībā (*Dirección General de los Registros y del Notariado*), kas ir atbildīgs par pārbaudēm un notāru pakalpojumu uzraudzību.

Plašāka informācija pieejama Notāru ģenerālpadomes tīmekļa vietnē (www.notariado.org).

Citas juridiskās profesijas

Reģistratori

Zemes reģistrs, Uzņēmumu reģistrs un Kustamās mantas reģistrs ir valsts reģistri, kuros reģistrē konkrētas juridiskas tiesības, instrumentus vai aktus ar materiālām sekām *erga omnes*, kas ļauj prezumēt leģitimitāti, pareizību, pilnīgumu un precizitāti. Tas nozīmē, ka nav nepieciešamas citas garantijas (Ipašuma tiesības apliecinoši dokumenti, garantijas u.t.t.), lai pierādītu šādas tiesības; tādējādi tā ir drošāka un rentablāka sistēma, kurā ir tikai vienreizēja reģistrācijas maksa un kurai ir tūlītēja un neatgriezeniska ietekme.

Zemes, uzņēmumu un kustamās mantas reģistratori ir valsts ierēdņi, kas ir atbildīgi par zemes, uzņēmumu un kustamās mantas reģistru uzturēšanu Spānijā. Tie ir vienlaikus valsts amatpersonas un praktizējoši juristi: rīkojoties uz savu atbildību, viņi veic noteiktas publiskas funkcijas, kas viņiem piešķirtas ar likumu, jo īpaši ar hipotēku, uzņēmējdarbības un administratīvo likumu; un, rīkojoties kā valsts amatpersonas saskaņā ar Hipotēku likumu (*Ley Hipotecaria*), viņi īsteno ar administratīvo likumu piešķirtās pilnvaras.

Valdība regulē visus jautājumus, kas saistīti ar viņu uzņemšanu, vietu skaitu, atalgojumu, disciplinārsodiem un pensionēšanos. Lai kļūtu par reģistratoru, personām, kas pabeigušas studijas vai pēcdiploma studijas tiesību zinātnēs, ir jā piedalās valsts rīkotajos konkursos.

Amata atlīdzība ir fiksēta samaksa, ko nosaka valdība.

Zemes, uzņēmumu un kustamās mantas reģistratori ir biedri Spānijas Nacionālajā reģistratoru asociācijā (*Colegio Nacional de Registradores de España*), kurai valsts ir piešķīrusi konkrētas uzraudzības pilnvaras.

Viņi atrodas tiešā Tieslietu ministrijas Reģistru un notāru ģenerāldirektorāta pakļautībā (*Dirección General de los Registros y del Notariado*), kas ir atbildīgs par reģistratoru pārbaudēm un uzraudzību.

Reģistratoru funkcijas ir: klasificēt dokumentus, kas iesniegti reģistrācijai reģistros, par kuriem viņi ir atbildīgi; sniegt sabiedrībai informāciju jautājumos, kas attiecas uz reģistriem, un nodrošināt publisku piekļuvi reģistros iekļautajai informācijai; pārbaudīt, ja nepieciešams, vai personām, kuras pieprasījušas piekļuvi, ir leģitīmas intereses, un pienācīgi aizsargāt konfidencialu informāciju.

Plašāka informācija pieejama [Spānijas Nacionālās reģistratoru asociācijas tīmekļa vietnē](#).

Juridiskie pārstāvji

Juridiskie pārstāvji (*procuradores*) pārstāv pušu tiesības un intereses tiesās, pamatojoties uz pilnvaru, ko piešķir īpaši šim nolūkam, nodrošina, ka saziņa starp tiesām un pusēm norisinās pienācīgi un veic citus pienākumus saskaņā ar likumu.

Lai praktizētu kā juridiskais pārstāvis, personai ir jābūt iegūtai juridiskā pārstāvja vai tiesas juridiskā pārstāvja kvalifikācijai (saskaņā ar 2006. gada 30. oktobra Likumu 34/2006 par uzņemšanu tādās profesijās kā advokāts vai juridiskais pārstāvis), jābūt reģistrētai Juridisko pārstāvju kolēģijā (*Colegio de Procuradores*), jāiemaksā garantija un jādod zvērests vai apliecinājums.

Juridiskie pārstāvji atrodas Juridisko pārstāvju kolēģijas pakļautībā, kuras pārvaldes struktūra nodrošina, ka dalībnieki pienācīgi veic savus pienākumus.

Amata atlīdzība ir fiksēta samaksa, ko iepriekš noteikusi Tieslietu ministrija.

Plašāka informācija pieejama [Spānijas Juridisko pārstāvju ģenerālpadomes tīmekļa vietnē](#).

Padomnieki darba tiesību un sociālās drošības jautājumos

Padomnieki darba tiesību un sociālās drošības jautājumos (*graduados sociales*) ir speciālisti, kas var darboties tiesās attiecībā uz tiesvedību darba tiesību un sociālās drošības jomā.

Tie var piedalīties tiesvedībā zemākās un augstākās instances tiesās un iesniegt apelācijas sūdzības. Tomēr, lai iesniegtu apelācijas sūdzību Augstākajā tiesā, ir nepieciešama advokāta klātbūtne.

Spānijā ir vairāk nekā 25 000 padomnieku, kas šajā jomā sniedz konsultācijas gan uzņēmumiem, gan darbiniekiem.

Saistītās saites

- [SPĀNIJAS TIESLIETU MINISTRIJA](#)
- [SPĀNIJAS TIESU ĢENERĀLPADOME](#)
- [SPĀNIJAS PROKURATŪRA](#)
- [SPĀNIJAS NACIONĀLĀ TIESU SEKRETĀRU ASOCIĀCIJA](#)
- [SPĀNIJAS ADVOKATŪRAS ĢENERĀLPADOME](#)
- [SPĀNIJAS JURIDISKO PĀRSTĀVJU ĢENERĀLPADOME](#)
- [SPĀNIJAS NOTĀRU ĢENERĀLPADOME](#)
- [SPĀNIJAS NACIONĀLĀ REĢISTRATORU ASOCIĀCIJA](#)
- [SPĀNIJAS PADOMNIEKU ASOCIĀCIJU ĢENERĀLPADOME](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 12/03/2019

Juridiskās profesijas - Francija

Mūsu tulkoņi pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējušies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [fr](#).

Šeit jūs atradīsiet pārskatu par dažādām juridiskām profesijām.

Juridiskās profesijas – ievads

Maģistrāti

Organizācija

Profesionālie maģistrāti ir iedalāmi **tiesnešos** un **prokuratūras maģistrātos**. Tiesneši bieži tiek saukti par “tiesas maģistrātiem” (*magistrats du siège*), savukārt prokuratūru pārstāv “prokuratūras maģistrāti” (*magistrats du parquet*).

Pirmie izskata strīdus, kas viņiem tiek nodoti, savukārt **otrie pārstāv sabiedrību un uzrauga tiesību aktu piemērošanu**. Maģistrātu statusu nosaka 1958. gada 22. decembra Rīkojums Nr. 58-1270 par maģistrātu statusu. Tas nosaka, ka katru maģistrātu viņa karjeras laikā var iecelt pildīt tiesneša vai prokurora funkcijas: tas atbilst tiesu amatpersonu korpusa vienotības principam

(1. pants), kuru ir apstiprinājusi Konstitucionālā padome, jo īpaši savā 1993. gada 11. augusta nolēmumā. Saskaņā ar Konstitūcijas 66. pantu maģistrāti ir daļa no tiesu varas, kas aizsargā personu brīvību. Tomēr viņu statusā ir vairākas atšķirības, jo tiesu maģistrāti nav iekļauti hierarhiskā padotības sistēmā un viņiem tiek piemērots nepārceļamības princips, tas nozīmē, ka viņus nevar norīkot uz jaunu darba vietu bez viņu pašu piekrišanas.

Lielākā daļa maģistrātu ir **pieņemti darbā konkursa kārtībā**. Lai izturētu "pirmo konkursu", kurā var piedalīties studenti, kandidātam ar diplomu jāapliecina, ka pēc vidējās izglītības iegūšanas viņš izgājis vismaz četrus gadus ilgu apmācību (= maģistrs).

Kandidātus, kas izturējuši konkursu, ieceļ par tiesas praktikantiem (*auditeurs de justice*), un tie saņem vienotu apmācību, ko nodrošina Nacionālā maģistrātu skola (*École nationale de la magistrature - ENM*). Pastāv arī iespēja kļūt par maģistrātu tieši. Nacionālā maģistrātu skola apmācības beigās tiesas praktikantus nosūta uz to tiesu iestādi, uz kuru viņi ir norīkoti ar dekrētu.

Tiesu iestādes vadītāji (priekšsēdētājs un prokurors) un **tiesas vadītāji** (pirmais priekšsēdētājs un ģenerālprokurors) papildus savām tiesas spriešanas pilnvarām veic arī administratīvus uzdevumus (piemēram, tiesas sēžu sadalīšana).

Francijā 2013. gada 1. janvārī **maģistrātu skaits bija 8090**, no kuriem 7769 bija tiesu iestādēs.

Maģistratūras augstā padome

Konstitūcijas 65. pantā paredzēti noteikumi attiecībā uz Maģistratūras augsto padomi (*Conseil supérieur de la magistrature – CSM*). Ar 2008. gada 23. jūlija konstitucionālo likumu tika mainīts tās sastāvs, kompetence (saistībā ar iecelšanu) un paredzēta iespēja tiesību subjektiem vērsties Augstajā padomē. Tāpat Francijas Republikas prezidents vairs nav *CSM* loceklis.

Attiecībā uz tiesas maģistrātiem kompetento sastāvu vada Kasācijas tiesas pirmais priekšsēdētājs. Sastāvā ietilpst pieci tiesas maģistrāti un viens prokuratūras maģistrāts, viens Valsts padomes iecelts valsts padomnieks, viens advokāts, kā arī sešas kvalificētas personas, kas nepārstāv ne parlamentu, ne tiesu sistēmu, nedz arī valsts pārvaldes sistēmu. Republikas prezidents, Nacionālās asamblejas priekšsēdētājs un Senāta priekšsēdētājs katrs ieceļ divas kvalificētas personas.

Attiecībā uz prokuratūras maģistrātiem kompetento sastāvu vada Kasācijas tiesas ģenerālprokurors. Tajā ietilpst pieci prokuratūras maģistrāti un viens tiesas maģistrāts, kā arī valsts padomnieks, advokāts un iepriekš minētās sešas kvalificētas personas.

Maģistratūras augstās padomes sastāvs, kura kompetencē ietilpst jautājumi par tiesas maģistrātiem, izvirza kandidātus Kasācijas tiesas maģistrātu, apelācijas tiesas pirmā priekšsēdētāja un augstās instances tiesas priekšsēdētāja amatam. Pārējos tiesas maģistrātus ieceļ ar tā **piekrišanu**.

Šis Maģistratūras augstās padomes sastāvs veido **disciplinārietu padomi**. Papildus tā sastāvā ir tiesas maģistrāts, kas piedalās attiecībā uz prokuroriem kompetentajā sastāvā.

Attiecībā uz prokuratūras maģistrātiem kompetentais Maģistratūras augstās padomes sastāvs sniedz atzinumu par prokuratūras maģistrātu iecelšanu. Šis Maģistrātu augstās padomes sastāvs savas kompetences robežās sniedz atzinumu par disciplinārajām sankcijām. Tā sastāvu veido Konstitūcijas 65. panta 3. rindkopā minētie locekļi un prokuratūras maģistrāts, kas piedalās attiecībā uz tiesnešiem kompetentajā sastāvā.

Prokuratūra

Organizācija

Prokuratūru pārstāv **prokuratūras maģistrāti**, kuru pienākumos ietilpst uzraudzīt sabiedrības interešu ievērošanu, nodrošinot tiesību aktu piemērošanu.

Francijas prokuratūra veido hierarhisku struktūru, kas ir "tieslietu ministra padotībā"; izņēmums ir Kasācijas tiesas ģenerālprokuratūra, kas ir nodalīta no šīs struktūras. Kriminālprocesa kodeksa 30. pants paredz, ka tieslietu ministrs nosaka apsūdzības politiku. Tas pārrauga, vai tā tiek konsekventi piemērota visā republikas teritorijā. Šajā nolūkā tieslietu ministrs izdod vispārējas vadlīnijas prokuroriem attiecībā uz apsūdzībām.

Katrā **augstās instances tiesā** (*tribunal de grande instance*) **republikas prokurors** vada prokuratūras kolēģiju (*parquet*), kas sastāv no vairākiem viņam hierarhiski padotiem maģistrātiem. Viņš organizē savas prokuratūras kolēģijas darbību, sadalot uzdevumus un pienākumus starp pakļautībā esošajiem prokuroriem, prokuroru vietniekiem un aizstājējiem. Republikas prokurora darbību kontrolē un tam norādījumus sniedz ģenerālprokurors.

Izņemot šo hierarhisko kārtību, prokuratūra ir **nedalāma**: aizstājējām pienākumu veikšanai nav nepieciešams augstākstāvošās amatpersonas pilnvarojums, un katra viņa darbība saista prokuratūru kopumā.

Loma un pienākumi

Prokuratūra galvenokārt ir **kompetenta krimināllietu jomā**. Tā vada **izmeklēšanu** un veic vai uzdod veikt visas kriminālvajāšanai nepieciešamās darbības. Turklāt tā lemj par rīcību krimināllietās (piemēram, izmeklēšanas uzsākšanu, lietas nodošanu iztiesāšanai vai lietas izbeigšanu), piemērojot kriminālvajāšanas iespējamības principu. Tā obligāti piedalās tiesas sēdēs, brīvi sniedzot savus mutiskos apsvērumus (par lietas faktiem, apsūdzēto personu un sodu), kurus tā uzskata par vajadzīgiem taisnīgas tiesas spriešanā. Turklāt tās funkcijās ietilpst sodu izpilde.

Tāpat tās funkcijās ietilpst apdraudētu **nepilngadīgu personu aizsardzība**, un tai ir atsevišķas pilnvaras civiltiesību jomā, piemēram, jautājumos par personas statusu (piemēram, personas civilstāvokļa maiņa), administratīvo tiesību jomā (piemēram, jautājumi par dzērienu izplatīšanu, laikrakstiem, tiešo tirgvedību) un komerciesību jomā (piemēram, kolektīvo maksātspējas procedūru jomā).

Tiesas maģistrātu (tiesnešu) loma un kompetence izklāstīta nodaļā, kas veltīta vispārējās piekritības tiesu iestādēm.

Neprofesionāli tiesneši

Vietējie tiesneši (*Juges de proximité*)

Šis tiesnešu amats tika izveidots saskaņā ar 2002. gada 9. septembra likumu par tiesu sistēmas organizāciju, ko papildinājis 2005. gada 26. janvāra Likums Nr. 2005-47; šos tiesnešus pēc Maģistratūras augstās padomes piekrišanas ar dekrētu ieceļ uz 7 gadus ilgu amata termiņu, kas nav atjaunojams. Ar atsevišķiem izņēmumiem viņiem piešķirts iepriekš minētajā 1958. gada 2. decembra Rīkojumā Nr. 58-1270 noteiktais statuss.

Viņi pilda **atsevišķas tiesu iestāžu maģistrātu funkcijas. Civillietu jomā** viņu kompetencē ietilpst personīgas prasības vai prasības par kustamo īpašumu, kuru summa nepārsniedz EUR 4000, izņemot gadījumus, ja lieta ietilpst instances tiesas kompetencē (*tribunal d'instance*). **Krimināllietu jomā** viņi iztiesā lietas par pirmo četru kategoriju pārkāpumiem, piedalās lietu iztiesāšanā krimināltiesā (*tribunal correctionnel*) kā piesēdētāji un lai apstiprinātu vienošanos par sodu (*composition pénale*).

2013. gada 1. janvārī vietējo tiesnešu skaits bija 452.

Darba strīdu tiesneši

Darba strīdu tiesnešus ievēl ik pēc **5 gadiem**. Tiesnešu ievēlēšana notiek ar **pārstāvju kolēģiju starpniecību** (darba devēji un darba ņēmēji), pa **nozarēm** (lauksaimniecība, rūpniecība, tirdzniecība un citas darbības) un proporcionāli, bez iespējas balsot par vairākiem kandidātiem (*panachage*), nedz arī izmantojot preferenciālās balsošanas sistēmu. Kandidātiem jābūt vismaz 21 gadu veciem Francijas pilsoņiem, uz kuru pilsoņu tiesībām neattiecas ierobežojumi.

Vēlētāji var būt jebkuri 16 gadus sasnieguši darba ņēmēji vai darba devēji, kas veic darbu vai ar kuriem noslēgts mācekļa līgums, vai kas ir atbrīvoti no darba piespiedu kārtā.

Sociālās apdrošināšanas lietu tiesu piesēdētāji

Viņus uz **trim gadiem** ieceļ apelācijas tiesas pirmais priekšsēdētājs no saraksta, ko sagatavo jaunatnes lietu, sporta un sociālās kohēzijas direktors tiesas apgabalā, kurā atrodas tiesa, balstoties uz visreprezentatīvāko profesionālo organizāciju priekšlikumu.

Darba nespējas strīdu tiesu piesēdētāji

Viņus uz **trim gadiem** ieceļ apelācijas tiesas pirmais priekšsēdētājs no saraksta, ko sagatavo jaunatnes lietu, sporta un sociālās kohēzijas direktors katrā tiesas apgabalā, balstoties uz visreprezentatīvāko profesionālo organizāciju priekšlikumu.

Bēmu lietu tiesu piesēdētāji

Viņus uz četriem gadiem ieceļ tieslietu ministrs. Viņi tiek izvēlēti, balstoties uz ieinteresētību bērnu lietās un kompetenci, un katrai bērnu lietu tiesai viņus izvēlas no kandidātu saraksta, kuru iesniedz apelācijas tiesas pirmais prezidents.

Lauku īpašumu nomas paritārās tiesas piesēdētāji

Šīs personas vienādā skaitā no nomnieku un iznomātāju vidus uz sešiem gadiem ievēl nomnieki un iznomātāji, balstoties uz sarakstiem, kurus pēc vēlēšanu sarakstu sagatavošanas komisijas priekšlikuma izveidojis prefekts.

Komercietības tiesneši

Tie ir **brīvprātīgi komersanti**, kurus ievēl citi komersanti.

Viņus ievēl divpakāpju vēlēšanās, kas paredzētas Komerckodeksa L. 723-1. līdz L. 723-14. pantā un R. 723-1. līdz R. 723-31. pantā.

Vēlētāji ir bijušie tiesneši un komersantu pārstāvji. Minētie pārstāvji ir komersanti, kas ievēlēti uz pieciem gadiem un kuru vienīgais uzdevums ir ievēlēt komerciesu tiesnešus.

Komerctiesas tiesnešu pirmais pilnvaru termiņš ir divi gadi, pēc tam viņus ievēl uz četrus gadu termiņiem. Pilnvaru termiņi nedrīkst pārsniegt četrus termiņus pēc kārtas. Pēc četriem amata pilnvaru termiņiem attiecīgais tiesnesis vienu gadu nedrīkst piedalīties vēlēšanās.

Komerctiesu tiesnešu vēlēšanas notiek katru gadu oktobra mēneša pirmajās piecpadsmit dienās visās tiesās, kurās ir vakantas amata vietas.

Tiesas sekretāri

Tiesas sekretārs ir **kvalificēts speciālists procesa** jautājumos. Viņš palīdz tiesnesim tiesvedības dokumentu sagatavošanā, tiesību aktos paredzētajos gadījumos viņa funkcijās ietilpst publisku dokumentu apliecināšana, kuri pretējā gadījumā ir spēka neesoši.

Šīs amatpersonas sadarbojas ar maģistrātiem un palīdz tiem lietvedībā un dokumentu izpētē. Tās var arī pildīt apmeklētāju pieņemšanas un informēšanas funkciju, kā arī mācībspēka funkciju Tiesas sekretāru nacionālajā skolā (*l'Ecole nationale des greffes*).

Tiesas sekretāra **funkcijas** tiek pildītas galvenokārt **dažādās tiesu iestādēs**. Atkarībā no tā, cik svarīga ir tiesu iestāde, un no tās organizācijas, tiesu sekretāram var būt piešķirta arī pārraudzības kompetence kā tiesas sekretāru priekšniekam, priekšnieka vietniekam vai dienesta vadītājam.

Advokāti

Advokāti ir tiesu sistēmai piederīgas amatpersonas, un advokāta profesija ir neatkarīga profesija. Viņa statusu nosaka galvenokārt 1971. gada 31. decembra Likums Nr. 71-1130, ar ko reformē noteiktus amatus tiesās un juridiskās profesijas, un 1991. gada 27. novembra Dekrēts Nr. 91-1197 par advokāta profesiju. Pamatojoties uz 1990. gada 31. decembra Likumu Nr. 90-1259, ar ko groza 1971. gada likumu un tā īstenošanas dekrētus, tika izveidota jauna veida advokāta profesija, apvienojot advokātu un juridisko padomnieku funkcijas.

Praktizējot savu profesiju, advokāts pilda divas funkcijas: viņš sniedz konsultācijas un nodrošina aizstāvību.

Saskaņā ar 1971. gada 31. decembra likuma 4. panta 1. daļu advokātiem ir piešķirts gandrīz pilnīgs monopols palīdzības sniegšanā un lietas dalībnieku pārstāvībā, prasības celšanā un mutvārdu paskaidrojumos jebkura veida tiesās un tiesu vai disciplinārajās iestādēs.

Šīs profesijas īpatnība ir tāda, ka nepastāv vienotas valsts mēroga kārtības, jo advokāti vēlas saglabāt advokātu kolēģiju pienācīgu pārstāvniecību. Advokāti pieder kādai no 161 zvērinātu advokātu kolēģijām, kas pastāv Francijā un tās aizjūras teritorijās; katru kolēģiju vada advokātu kolēģijas vadītājs un administrē kolēģijas padome, kuras pienākumos ietilpst izskatīt jebkuru ar šo profesiju saistītu jautājumu un sekot, lai tiktu pildīti advokātu pienākumi, kā arī aizsargātas viņu tiesības.

Nacionālā advokātu kolēģiju padome (*CNB*), kas izveidota saskaņā ar 1990. gada 31. decembra Likumu (15. pants), ir privāttiesiska struktūra, kurai uzticētas valsts pārvaldes funkcijas (*établissement d'utilité publique*), ar juridiskas personas statusu; tās uzdevums ir pārstāvēt advokāta profesijas intereses valsts iestādēs un nodrošināt profesijas noteikumu un paražu saskaņošanu un unifikāciju.

Nacionālajai advokātu kolēģiju padomei ir sava tīmekļa vietne, kurā visiem bez maksas pieejama informācija un aktuālie jautājumi par profesijas organizāciju, kā arī visu to advokātu saraksts, kuri reģistrēti Francijas advokātu kolēģijās. Gandrīz visām lielākajām advokātu kolēģijām pašām ir savas brīvi un bez maksas pieejamas tīmekļa vietnes, kuru adreses atrodamas Nacionālās advokātu kolēģiju padomes tīmekļa vietnē publicētajā advokātu kolēģiju sarakstā.

Valsts padomes un Kasācijas tiesas advokāti ir atsevišķa profesija: tās ir valsts pārvaldes amatpersonas, kuras ar tieslietu ministra lēmumu ir ieceltas pildīt savas funkcijas, un viņiem ir piešķirtas ekskluzīvas pārstāvības tiesības augstākajās tiesās gadījumos, kad tā ir obligāta prasība. Viņu statusu galvenokārt nosaka 1817. gada 10. septembra rīkojums, kas paredz advokātu kolēģijas Valsts padomē un Kasācijas tiesā, 1991. gada 28. oktobra Dekrēts Nr. 91-1125 attiecībā uz piekļuvi šai profesijai un 2002. gada 11. janvāra dekrēts Nr. 2002-76 attiecībā uz šo profesiju.

Kopš pieņemts 1814. gada 10. jūlija rīkojums, Padomēs ir paredzētas sešdesmit advokātu vietas. Tomēr ar 2009. gada 22. aprīļa dekrētu tieslietu ministram ir atļauts izveidot jaunas amata vietas Valsts padomē un Kasācijas tiesā, lai nodrošinātu raitu tiesvedības norisi, jo īpaši ņemot vērā izskatāmo lietu apjomu abās šajās tiesu iestādēs.

Padomēs advokāti veido autonomas kolēģijas, kuras vada priekšsēdētājs un viņam padotā kolēģijas padome 11 locekļu sastāvā. Šī struktūra nodrošina disciplīnas uzraudzības funkciju, kā arī profesijas pārstāvību.

Šī informācija atrodama [Valsts padomes un Kasācijas tiesas Advokātu kolēģijas](#) tīmekļa vietnē.

Vai šajā jomā ir izveidota datubāze?

Nacionālajai advokātu kolēģiju padomei ir sava datubāze, kurā iekļauts to **advokātu saraksts, kuri reģistrēti kādā no Francijas advokātu kolēģiju sarakstiem.**

Vai šī informācija ir pieejama bez maksas?

Pieeja datubāzei [Nacionālās advokātu kolēģiju padomes](#) tīmekļa vietnē ir bez maksas.

Notāri

Organizācija

Notāri ir **publiskas valsts amatpersonas**, kuras ieceļ amatā ar tieslietu ministra lēmumu. Tomēr šai profesijai ir piemērojams neatkarīgas profesijas regulējums. Viņu statusu galvenokārt nosaka XI gada 25. *ventōse* likums, 1945. gada 2. novembra Rīkojums Nr. 45-2590 un 1945. gada 19. decembra Dekrēts Nr. 45-0117 par notariāta organizāciju, 1973. gada 5. jūlija Dekrēts Nr. 73-609 par profesionālo apmācību un piekļuvi notāra profesijai un 1978. gada 8. marta Dekrēts Nr. 78-262 par notāra pakalpojumu tarifiem.

Profesija ir organizēta kolēģijās departamentu līmenī un reģionālās palātās, kuru uzdevums ir to notāru, kas darbojas attiecīgajā teritorijā, kontrole un disciplīnas uzraudzīšana. Nacionālajā līmenī un valsts iestādēs profesiju pārstāv **Notariāta augstākā padome** (*Conseil supérieur du notariat*).

Papildus savai pārstāvības lomai valsts iestādēs Notariāta augstākā padome veic pasākumus ar profesionālo darbību saistītu domstarpību novēršanai un risināšanai starp notāriem, kas pieder dažādām reģionālajām padomēm. [Notariāta augstākajai padomei](#) ir sava tīmekļa vietne, kas pieejama bez maksas un kurā sniegta svarīgākā informācija par profesiju, kā arī **reģionālo un departamentu kolēģiju notāru saraksti.**

Loma un kompetence

Notāriem ir piešķirtas **pilnvaras izdot publiskus aktus**, kuri ir izpildāmi bez nepieciešamības vērsties tiesā un saņemt tiesas nolēmumu.

Notāri arī **konsultē** fiziskas personas un uzņēmumus par jautājumiem, kas ir vai nav saistīti ar notariālo aktu sagatavošanu, un papildus viņi var piedalīties **jautājumu par lēmumu pārvaldību risināšanā un sarunās par nekustamo īpašumu.**

Citas juridiskās profesijas

Tiesu izpildītāji

Tiesu izpildītāji ir publiskas valsts pārvaldes amatpersonas, kuras amatā ieceļ ar tieslietu ministra lēmumu. Tomēr šai profesijai ir piemērojams neatkarīgas profesijas regulējums. Viņu statusu galvenokārt nosaka 1923. gada 27. decembra likums, 1945. gada 2. novembra Rīkojums Nr. 45-2592, 1956. gada 29. februāra Dekrēts Nr. 56-222 un 1975. gada 14. augusta Dekrēts Nr. 75-770.

Viņiem vienīgajiem ir piešķirtas pilnvaras izsniegt procesuālos dokumentus un izpildīt tiesas nolēmumus vai citus saistošus aktus vai dokumentus. Turklāt pēc tiesas rīkojuma vai pēc fiziskas personas pieteikuma viņi var arī veikt faktu konstatēšanu. Viņi var veikt arī papilddarbības, proti, darboties kā mediatori, nekustamo īpašumu administratori un apdrošināšanas aģenti, pirms tam informējot reģionālo kolēģiju, kurai tie pieder, un tās apgabaltiesas ģenerālprokuroru, kuras teritorijā atrodas viņu birojs.

Tiesu izpildītāji civillietu un komercietu jomā par savu darbību saņem pēc noteikta tarifa aprēķinātu atlīdzību, ko nosaka 1996. gada 12. decembra Dekrēts Nr. 96-1080.

Profesiju katras apelācijas tiesas teritorijā pārstāv departamentu un reģionu kolēģijas. Turklāt nacionālā palāta visu profesiju kopumā pārstāv valsts iestādēs un risina strīdus, kas radušies starp kolēģijām un starp tiesu izpildītājiem, kuri pieder dažādām reģionālajām kolēģijām. [Tiesu izpildītāju nacionālajai kolēģijai](#) ir sava bez maksas pieejama tīmekļa vietne, kurā sniegts vispārējs profesijas apraksts un atrodams **speciālistu saraksts.**

Citas tiesu sistēmas amatpersonas

Komerctiesās darbojas **komerctiesu sekretāri**, kas ir publiskas valsts amatpersonas un kuru galvenais uzdevums ir palīdzēt komerctiesas locekļiem tiesas sēdē un šīs tiesas priekšsēdētājam – administratīvo jautājumu risināšanā. Viņi vada sekretariātu un nodrošina Sabiedrību reģistra un komercreģistra uzturēšanu un veic tiesas lietvedību. Viņi izsniedz kopijas, ir atbildīgi par zīmogu un tiesas sekretariātā iesniegto naudas summu glabāšanu, sagatavo dokumentus, ko izdod tiesas sekretariāts, un savas kompetences robežās kārto formalitātes.

Šo profesiju reglamentē Komerckodeksa L.741-1. līdz R.741-1. pants.

Profesiju valsts iestādēs pārstāv **Komerctiesu sekretāru nacionālā padome** (*Conseil national des greffiers des tribunaux de commerce – CNGTC*), kas ir privāttiesiska struktūra, kurai uzticētas valsts pārvaldes funkcijas, ar juridiskas personas statusu un kuras uzdevums ir aizstāvēt profesijas kopējās intereses. Tā organizē tiesas sekretāru un sekretariāta personāla pamatapmācību un turpmāko apmācību, profesionālo eksamināciju, veicina pieteikšanos praksei un nodrošina tās gaitu. Visa šī informācija ir pieejama [☞ Komerctiesu sekretāru nacionālās padomes tīmekļa vietnē](#).

Juridiskie padomnieki / Uzņēmumu juristi

Juridiskā padomnieka profesiju ar advokāta profesiju apvienoja 1990. gada 31. decembra Likums Nr. 90-1259.

Uz **juristiem, kas strādā uzņēmumos**, nav attiecināmi nekādi īpaši šo profesiju reglamentējoši akti.

Saites

[☞ Juridiskās profesijas](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstīs. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 27/09/2013

Juridiskās profesijas - Horvātija

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējušies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [hr](#).

Juristi tiesu iestādēs

Tiesneši (*suci*; vsk. *sudac*)

Izglītības prasības: iegūts akadēmiskais grāds vai maģistra grāds tiesību zinātnē un nokārtots valsts advokatūras eksāmens.

Par tiesnesi var iecelt personu, kura ir Horvātijas pilsonis/-e.

Par likumpārkāpumu tiesas (*prekršajni sud*), pašvaldības tiesas (*općinski sud*), komercietiesas (*trgovački sud*) vai administratīvās tiesas (*upravni sud*) tiesnesi var iecelt personu, kura ir absolvējusi Valsts Tiesu amatpersonu skolu (*Državna škola za pravosudne dužnosnike*).

Par apgabaltiesas (*županijski sud*), Horvātijas Republikas Augstās likumpārkāpumu tiesas (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*), Horvātijas Republikas Augstās komercietiesas (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*) un Horvātijas Republikas Augstās administratīvās tiesas (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) tiesnesi var iecelt personu, kura vismaz astoņus gadus ir bijusi tiesu amatpersona.

Par Horvātijas Republikas Augstākās tiesas (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*) tiesnesi var kļūt persona, kura vismaz 15 gadus ir strādājusi kā tiesu amatpersona, prokurors, notārs vai universitātes profesors tiesību zinātnē (pēdējā gadījumā par atbilstošu darba pieredzi tiek uzskatīta tāda pieredze, kas iegūta pēc advokatūras eksāmena nokārtošanas) vai plaši pazīstams jurists, kurš ir nokārtojis valsts advokatūras eksāmenu, kuram ir vismaz 20 gadus ilga darba pieredze un kurš ir sevi pierādījis ar savu profesionālo vai akadēmisko darbu konkrētā tiesību jomā.

[☞ Tiesu likums \(*Zakon o sudovima*\)](#)

[☞ Valsts Tieslietu padomes likums \(*Zakon o državnom sudbenom vijeću*\)](#)

[☞ Likums par tiesnešu un citu tiesu amatpersonu atalgojumu \(*Zakon o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika*\)](#)

Tiesu darbinieki

Tiesu darbinieku un palīgdarbinieku skaitu, kas nepieciešams profesionālo, lietvedības un tehnisko uzdevumu izpildei, nosaka tieslietu ministrs.

Valsts darbinieku un palīgdarbinieku nodarbinātību tiesās, to atalgojumu un citas ar darbu saistītas tiesības, pienākumus un atbildību, kā arī atbildību par profesionālās ētikas pārkāpumiem, reglamentē noteikumi par valsts darbiniekiem un palīgdarbiniekiem, kā arī vispārējie darba noteikumi.

Vakances tiesās var aizpildīt tikai ar Tieslietu ministrijas apstiprinājumu.

Pieņemot darbā tiesu darbiniekus un palīgdarbiniekus, ir jāņem vērā fakts, ka jānodrošina to personu pārstāvība, kuras pieder pie nacionālajām minoritātēm.

Noteikumus par izglītības prasībām tiesu darbiniekiem un palīgdarbiniekiem, stažēšanos, nosacījumiem, kārtojot valsts kvalifikācijas eksāmenu, mācību programmu un eksāmenu kārtošanas metodi, kā arī citiem saistītiem jautājumiem, pieņem tieslietu ministrs.

Ar tieslietu ministra lēmumu tiesu darbinieki var tikt pārcelti uz citu tiesu atbilstoši dienesta vajadzībām. Tiesai var būt tiesas konsultanti (*sudski savjetnici*; vsk. *sudski savjetnik*) un vecākie tiesas konsultanti (*viši sudski savjetnici*; vsk. *viši sudski savjetnik*).

Persona, kura ir ieguvusi akadēmisko grādu tiesību zinātnē un kura ir nokārtojusi valsts advokatūras eksāmenu, var ieņemt tiesas konsultanta amatu.

Persona, kura ir ieguvusi akadēmisko grādu tiesību zinātnē, kura ir nokārtojusi valsts advokatūras eksāmenu un kura vismaz divus gadus ir strādājusi par tiesas konsultantu, tiesu amatpersonu, prokuroru vai notāru, vai persona, kura pēc valsts advokatūras eksāmena nokārtošanas vismaz piecus gadus ir strādājusi saistībā ar tieslietām, var tikt iecelta vecākā tiesas konsultanta amatā vai Horvātijas Republikas Augstākās tiesas konsultanta amatā.

Persona, kura vismaz četrus gadus ir strādājusi par tiesas konsultantu, tiesu amatpersonu, prokuroru vai notāru, vai persona, kura pēc valsts advokatūras eksāmena nokārtošanas vismaz desmit gadus ir strādājusi saistībā ar tieslietām, var tikt iecelta Horvātijas Republikas Augstākās tiesas vecākā tiesas konsultanta amatā.

Tiesas konsultanta un vecākā tiesas konsultanta pilnvaras

Tiesas konsultanti un vecākie tiesas konsultanti piedalās tiesu procesos un ir tiesīgi patstāvīgi veikt konkrētas procesuālās darbības, izvērtēt pierādījumus un konstatēt faktus.

Pamatojoties uz šādām procesuālajām darbībām, tiesas konsultants vai vecākais tiesas konsultants iesniedz projektu tiesnesim, kuru šim nolūkam ir pilnvarojis tiesas priekšsēdētājs, tiesnesis pieņem lēmumu, pamatojoties uz projektu. Ar tiesneša atļauju tiesas konsultants vai vecākais tiesas konsultants publicē šo lēmumu.

Ja tiesnesis neakceptē tiesas konsultanta vai vecākā tiesas konsultanta iesniegto projektu, viņš pats veic procesuālās darbības.

Saskaņā ar Tiesu likuma piemērojamajiem noteikumiem tiesas konsultanti un vecākie tiesas konsultanti ir tiesīgi veikt šādas procesuālās darbības un ierosināt šādus lēmumu projektus:

1. civillietās par strīdiem attiecībā uz naudas prasījuma vai kompensācijas samaksu, ja prasības summa nepārsniedz HRK 100 000,00, un komercstrīdos, ja prasības summa nepārsniedz HRK 500 000,00;
2. darba strīdos, kas izriet no koplīgumiem;
3. administratīvajos strīdos par prasībām, kas iesniegtas attiecībā uz lietām, kurās nolēmums tiek pieņemts, pamatojoties uz galīgo spriedumu līdztīgā lietā, vai prasībām, kas celtas pret publisko tiesību subjekta darbību vai bezdarbību, un administratīvajos strīdos, kuros prasības summa nepārsniedz HRK 100 000,00;
4. lietās par piespiedu izpildi;
5. mantojuma lietās;
6. zemesgrāmatas lietās;
7. likumpārkāpumu lietās;
8. bezstrīdus kārtības lietās, izņemot lietas par rīcībspējas atņemšanu, kopīpašnieku asociācijas likvidēšanu, robežu noteikšanu un tiesvedībā saskaņā ar Ģimenes likumu (*Obiteljski zakon*);
9. reģistrācijas lietās;
10. saīsinātā maksātspējas tiesvedībā;
11. tiesvedībā attiecībā uz tiesas izdevumiem.

Tiesas konsultants un vecākais tiesas konsultants ir pilnvarots rīkoties un pieņemt lēmumus konkrētā tiesvedībā, ja tas ir noteikts ar konkrētiem tiesību aktiem.

Otrās instances tiesas tiesvedībā un tiesvedībā saskaņā ar ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzekļiem tiesas konsultants un vecākais tiesas konsultants ziņo par lietas izskatīšanas gaitu un sagatavo lēmuma projektu.

Tiesneši-stažieri (*sudački vježbenici*; vsk. *sudački vježbenik*)

Katru gadu Tieslietu ministrija pieņem lēmumu par stažieru amata vietu skaitu tiesās saskaņā ar valsts budžetā pieejamo finansējumu.

Nosacījumus, kas reglamentē tiesnešu-stažieru darbā pieņemšanu tiesās, veids, kādā tas tiek darīts, kā arī stažēšanās ilgumu un kārtību, regulē atsevišķs likums.

Eksperti-konsultanti (*stručni suradnici*; vsk. *stručni suradnik*)

Tiesās var būt arī darbinieki, kuri ir pabeiguši attiecīgās profesionālās studijas vai kuri ir pēdējā kursa studenti vai ir absolvējuši universitātes studiju programmu un kuriem ir atbilstoša darba pieredze defektoloģijā, socioloģijā, izglītības jomā, ekonomikā, grāmatvedībā un finanšu jomā vai citā atbilstošajā jomā.

Eksperti-konsultanti un eksperti-asistenti (*stručni pomoćnici*; vsk. *stručni pomoćnik*) palīdz tiesnešiem darbā pie lietām, kur nepieciešamas ekspertu zināšanas.

Tiesas piesēdētāji (*suci porotnici*; vsk. *sudac porotnik*)

Par tiesas piesēdētāju var tikt iecelta persona, kas ir pilngadību sasniedzis Horvātijas pilsonis un kas atbilst šādam amatam.

Tiesas piesēdētāji tiek iecelti uz četriem gadiem, un pēc termiņa beigām var tikt iecelti amatā atkārtoti.

Ja, beidzoties pašreizējā tiesas piesēdētāja amata termiņam, netiek iecelts cits tiesas piesēdētājs, pašreizējais tiesas piesēdētājs turpina pildīt savus pienākumus līdz cita tiesas piesēdētāja iecelšanai.

Pašvaldības tiesas un apgabaltiesas piesēdētājus ieceļ apgabala asambleja (*županijska skupština*) vai arī Zagrebā – Zagrebas pilsētas asambleja (*Gradska skupština Grada Zagreba*), ņemot vērā pašvaldības vai pilsētas domes, arodbiedrību, Darba devēju asociācijas vai Ekonomikas kameras iesniegtos priekšlikumus.

Horvātijas Republikas Augstākās tiesas piesēdētājus ieceļ Horvātijas parlaments, balstoties uz tieslietu ministra ierosinājumiem un tādā veidā, lai tiktu pārstāvēti visi apgabali.

Pirms tiesas piesēdētāju iecelšanas ir nepieciešams saņemt tiesas priekšsēdētāja atzinumu par ierosinātajiem kandidātiem.

Tiesu administrācijas direktors (*ravnatelj sudske uprave*)

Tiesai, kurā ir vairāk nekā 40 tiesneši, var būt Tiesu administrācijas direktors.

Vairākām dažādu instanču un veidu tiesām, kuras atrodas vienas apgabaltiesas jurisdikcijā un kurām kopumā ir vairāk nekā 40 tiesneši, var būt kopīgs Tiesu administrācijas direktors, kurš veic šo tiesu uzticētos uzdevumus. Tiesas, kurām ir kopīgs Tiesu administrācijas direktors, noslēdz vienošanos par kopīgu to uzdevumu izpildi, par kuriem ir atbildīgs Tiesu administrācijas direktors.

Tiesu administrācijas direktors ir atbildīgs par pareizu un savlaicīgu šādu ekspertu, administratīvo, tehnisko un citu darbu izpildi tiesā:

- rūpēties par tiesas ēku, telpu un darba aprīkojuma uzturēšanu, kā arī investīcijām;
- organizēt un koordinēt gada iepirkumu plāna izstrādi saskaņā ar tiesību aktiem un tiesas vajadzībām;
- ir atbildīgs par publisko iepirkumu procedūru veikšanu;
- uzraudzīt materiālos un finanšu darījumus un veikt administratīvas un citas tehniskas palīgdarbības;
- pārraudzīt un rūpēties par tiesas budžeta un pašu resursu izmantošanu;
- piedalīties tiesas administrācijas projektu izstrādē un īstenošanā, kā arī uzraudzīt šādu projektu īstenošanu;
- uzņemties atbildību un rūpēties par tiesas datorsistēmas pareizu funkcionēšanu;
- nodrošināt, ka statistika par tiesas darbu tiek sagatavota pareizi un savlaicīgi;
- sadarboties ar vietējām un reģionālajām iestādēm par aprīkojuma iegādi un resursu piegādi, kas nepieciešami konkrētām tiesu darbībām;
- veikt citus uzdevumus, ko viņam ir uzticējis tiesas priekšsēdētājs.

Tiesu administrācijas direktors par savu darbu atbild tiesas priekšsēdētājam.

Par Tiesu administrācijas direktoru var tikt iecelta persona, kura ir ieguvusi akadēmisko grādu tiesību zinātnē vai ekonomikā un kurai ir atbilstoša darba pieredze organizatoriskajā un finanšu jomā.

Tiesas sekretārs (*tajnik suda*)

Tiesai, kurā ir vairāk nekā 15 tiesneši, var būt sekretārs. Tiesas sekretārs palīdz tiesas priekšsēdētājam, pildot tiesu administrācijas uzdevumus. Par tiesas sekretāru var tikt iecelta persona, kurai ir akadēmiskais grāds tiesību zinātnē.

Par Horvātijas Republikas Augstākās tiesas, Horvātijas Republikas Augstās komercietas, Horvātijas Republikas Augstās administratīvās tiesas un Horvātijas Republikas Augstās likumpārkāpumu tiesas sekretāru var tikt iecelta persona, kura atbilst attiecīgās tiesas vecākā tiesas konsultanta prasībām.

Tiesas sekretārs ir atbildīgs par pareizu un savlaicīgu šādu lietvedības un citu tehnisko darbu izpildi tiesā:

- organizēt un uzņemties atbildību par tiesas darbinieku un palīgdarbinieku darbu;
- uzraudzīt un plānot darbinieku un palīgdarbinieku apmācību un uzraudzīt to izpildi;
- ar tiesas priekšsēdētāja piekrišanu pieņemt lēmumus par tiesas darbinieku un palīgdarbinieku iecelšanu amatā;
- pamatojoties uz tiesas priekšsēdētāja piešķirtajām pilnvarām, uzņemties atbildību par peticijām un sūdzībām, ko par tiesas darbu ir iesniegušas puses;
- veikt citus uzdevumus, par kuriem ir atbildīga tiesas administrācija un kurus viņam / viņai uzticējis tiesas priekšsēdētājs;
- veikt citus uzdevumus, kas noteikti konkrētos tiesību aktos.

Tiesas sekretārs par savu darbu atbild tiesas priekšsēdētājam.

Tiesas runaspersona (*glasnogovornik suda*)

Tiesai ir sava runaspersona.

Tiesas runaspersona ir tiesnesis, tiesas konsultants vai persona, ko nozīmējis tiesas priekšsēdētājs gada darba programmā.

Apgabaltiesas priekšsēdētājs var nozīmēt vienu minētās tiesas tiesnesi būt par šīs tiesas, kā arī tās jurisdikcijā esošo pašvaldības tiesu runaspersonu. Var iecelt arī tiesas runaspersonas vietnieku.

Tiesas runaspersona sniedz informāciju par tiesas darbu saskaņā ar Tiesu likumu, Tiesas Reglamentu (*Sudski poslovník*) un Informācijas brīvības likumu (*Zakon o pravu na pristup informacijama*).

Valsts prokurori (*državni odvjetnici*; vsk. *državni odvjetnik*)

Izglītības prasības: iegūts akadēmiskais grāds vai maģistra grāds tiesību zinātnē un nokārtots valsts advokatūras eksāmens.

Valsts prokurors ir atbildīgs par to uzdevumu izpildi, kas ietilpst tās Valsts prokuratūras (*državno odvjetništvo*) kompetencē, kuru viņš pārstāv un vada.

Valsts prokuratūra ir autonoma un neatkarīga tiesu iestāde, kas ir pilnvarota un kurai ir pienākums ierosināt lietu pret noziegumu un citu sodāmu nodarījumu izdarītājiem, veikt tiesiskas darbības, lai aizsargātu Horvātijas Republikas īpašumu, un izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus, lai aizsargātu Konstitūciju un tiesību aktu ievērošanu.

Valsts prokuratūra izmanto savas pilnvaras, pamatojoties uz Konstitūciju, tiesību aktiem, starptautiskajiem līgumiem, kas ir daļa no Horvātijas Republikas tiesiskās kārtības, un citiem noteikumiem, kas ir pieņemti saskaņā ar Konstitūciju, starptautisku nolīgumu vai Horvātijas Republikas tiesību aktiem.

Horvātijas Republikas Valsts prokuratūra ir izveidota nolūkā aptvert visu Horvātijas Republikas teritoriju, Valsts prokuratūras pašvaldību biroji (*općinska državna odvjetništva*; vsk. *općinsko državno odvjetništvo*) ir izveidoti nolūkā aptvert vienas vai vairāku pašvaldības tiesu teritorijas, un Valsts prokuratūras apgabalu biroji (*županijska državna odvjetništva*; vsk. *županijsko državno odvjetništvo*) ir izveidoti nolūkā aptvert apgabaltiesas vai komercietības teritoriju un administratīvās tiesas jurisdikciju.

HORVĀTIJAS REPUBLIKAS VALSTS PROKURATŪRA

KORUPCIJAS UN ORGANIZĒTĀS NOZIEDZĪBAS

NOVĒRŠANAS BIROJS (*URED ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA*) [USKOK]

VALSTS PROKURATŪRAS APGABALU BIROJI (15)

VALSTS PROKURATŪRAS PAŠVALDĪBU BIROJI (33)

Horvātijas Republikas Valsts prokuratūra

Gajeve 30a, 10 000 Zagreb

<http://www.dorh.hr/>

Horvātijas Republikas Valsts ģenerālprokuratūra

Tālr.: +385 1 459 18 88

Fakss: +385 1 459 18 54

e-pasts: [✉ tajnistvo.dorh@dorh.hr](mailto:tajnistvo.dorh@dorh.hr)

Krimināllietu nodaļa (*kazneni odjel*)

Tālr.: +385 1 459 18 00

Fakss: +385 1 459 18 05

e-pasts: [✉ tajnistvo.kazneni@dorh.hr](mailto:tajnistvo.kazneni@dorh.hr)

Civil- un administratīvo lietu nodaļa (*građansko upravni odjel*)

Tālr.: +385 1 459 18 61

Fakss: +385 1 459 19 12

e-pasts: [✉ tajnistvo.gradjanski@dorh.hr](mailto:tajnistvo.gradjanski@dorh.hr)

Valsts prokuratūras pašvaldību biroji

Valsts prokuratūras apgabalu biroji

[✉ Valsts prokuratūras likums \(*Zakon o državnom odvjetništvu*\)](#)

[✉ Likums par Valsts prokuratoras biroju teritoriju un atrašanās vietu \(*Zakon o područjima i sjedištima državnih odvjetništava*\)](#)

Jaunais Likums par Valsts prokuratūras biroju teritoriju un atrašanās vietu, kas pilnveido Valsts prokuratūras pašvaldību biroju tīklu, stājas spēkā 2015. gada 1. aprīlī.

[✉ Korupcijas un organizētās noziedzības novēršanas biroja likums \(*Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta*\)](#)

Advokāti (*odvjetnici*; vsk. *odvjetnik*)

Izglītības prasības: iegūts akadēmiskais grāds vai maģistra grāds tiesību zinātnē un nokārtots valsts advokatūras eksāmens.

Advokāti sniedz neatkarīgus pakalpojumus, nodrošinot juridisko palīdzību fiziskām un juridiskām personām, lai tās varētu izmantot un aizstāvēt savas tiesības un likumīgās intereses. Advokatūru reglamentē Advokatūras likums (*Zakon o odvjetništvu*).

Advokatūras autonomija un neatkarība tiek nodrošināta, advokātiem autonomi un neatkarīgi īstenojot savu brīvo profesiju. Advokāti ir apvienojušies Horvātijas Advokātu asociācijā (*Hrvatska odvjetnička komora*), kas ir autonoma un neatkarīga advokātu asociācija Horvātijas Republikas teritorijā.

Advokāti var darboties kā advokātu birojs (*odvjetnički ured*), kopīgs advokātu birojs (*zajednički odvjetnički ured*) vai advokātu sabiedrība (*odvjetničko društvo*), pēdējā gadījumā īpaši kā komercuzņēmums (javno trgovačko društvo) vai sabiedrība ar ierobežotu atbildību (*društvo s ograničenom odgovornošću*). Advokāta profesija ir sniegt advokāta pakalpojumus, un viņi nedrīkst veikt citus pienākumus.

Advokātiem ir jāiestājas Horvātijas Advokātu asociācijā, kas ir autonoma un neatkarīga organizācija ar juridiskas personas iezīmēm. Horvātijas Advokātu asociācija pārstāv Horvātijas Republikas advokatūru kopumā. Asociācijai ir šādas struktūras: asambleja (*Skupština*), padome (*Upravni odbor*), valdes (Izvršni Odbor), priekšsēdētājs (Predsjednik) un citas struktūras, kas noteiktas tās statūtos.

Advokāti var piedāvāt jebkāda veida juridisko palīdzību, jo īpaši:

- sniegt juridiskās konsultācijas;
- sastādīt dokumentus (līgumus, testamentus, paziņojumus, u.c.) un sagatavot prasības, sūdzības, priekšlikumus, pieprasījumus, iesniegumus, ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzekļus un citus prasījumus;
- pārstāvēt savus klientus.

Advokāts var īstenot savu juridisko praksi viens pats vai kopīgā advokātu birojā vai advokātu sabiedrībā.

Tikai advokāti var piedāvāt profesionālu juridisko palīdzību, ja vien likumā nav noteikts citādi. Profesori un docenti (*docenti*), kas Horvātijas Republikas universitātēs pasniedz juridiskos mācību priekšmetus, var par samaksu sniegt juridiskas konsultācijas un atzinumus. Tas neattiecas uz dokumentu (līgumu, testamentu, paziņojumu, u.c.) sastādīšanu un prasību, sūdzību, priekšlikumu, pieprasījumu, iesniegumu, ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzekļu un citu prasījumu sagatavošanu. Šādām personām nav atļauts piedāvāt cita veida juridisko palīdzību, un tām ir pienākums informēt Horvātijas Advokātu asociāciju par saviem nodomiem piedāvāt juridisko palīdzību, lai to varētu reģistrēt.

Persona iegūst tiesības strādāt par advokātu Horvātijas Republikas teritorijā pēc personas iekļaušanas advokātu sarakstā un zvēresta nodošanas. Lēmumu par personas iekļaušanu advokātu sarakstā pieņem Horvātijas Advokātu asociācija.

Horvātijas Advokātu asociācija
Koturaška 53/II, 10 000 Zagreb
Tālr.: +385 1 6165 200
Fakss: +385 1 6170 686

✉ hok-cba@hok-cba.hr

✉ <http://www.hok-cba.hr/>

✉ [Advokatūras likums](#)

Notāri (*javni bilježnici; vsk. javni bilježnik*)

Izglītības prasības: iegūts akadēmiskais grāds vai maģistra grāds tiesību zinātnē un nokārtots valsts notāra profesionālais eksāmens.

Notāri nepārstāv klientus. Tie ir pieredzējuši speciālisti, kuri par atlīdzību rīkojas klientu uzdevumā. Notāru mērķis ir palīdzēt klientiem pārvaldīt to lietas tik labi, cik vien iespējams, lai izvairītos no ilgstošiem un dārgiem strīdiem. Turklāt notāri ir objektīvi, jo darbojas, lai aizsargātu tiesisko drošību, nevis konkrēta klienta interesēs, un viņi nedrīkst atteikties pildīt amata pienākumus, ja vien tam nav pamatots iemesls. Notāriem ir pienākums ievērot konfidencialitāti attiecībā uz informāciju, ko viņi iegūst, pildot savus darba pienākumus.

Notariālie pakalpojumi ietver publisku dokumentu oficiālu sastādīšanu un izsniegšanu par tiesiskiem darījumiem, paziņojumiem un faktiem, uz kuriem pamatojas tiesības, privāto dokumentu oficiālu apliecināšanu, dokumentu, naudas līdzekļu un vērtslietu

pieņemšanu glabāšanā ar mērķi vēlāk nodot tās citām personām vai kompetentām iestādēm, un veikt citas tiesību aktos noteiktās procedūras, ievērojot tiesas vai citas valsts iestādes rīkojumus. Notāru kā sabiedriska pakalpojuma sniedzēju organizācija un darbība ir noteikta Likumā par notāriem (*Zakon o javnom bilježništvu*).

Notariālos pakalpojumus notāri sniedz kā autonomi un neatkarīgi profesionāļi, kam piešķirta sabiedrības uzticēšanās. Notārus ieceļ tieslietu ministrs. Notāra juridisko adresi teritorijā, kurā notārs tiek iecelts, nosaka Ministrija, un notāra darbības aptvertā oficiālā teritorija atbilst pašvaldības tiesas, kuras teritorijā atrodas notāra juridiskā adrese, likumā noteiktajai teritorijai. Notārs ir tiesīgs pārstāvēt klientu tiesās un citās valsts iestādēs bezstrīdus kārtības lietā, ja šī lieta ir tieši saistīta ar kādu no viņa dokumentiem, tādā gadījumā notāram ir advokāta tiesības un pienākumi.

Horvātijas Republikā notāriem ir jāiestājas Horvātijas Notāru asociācijā (*Hrvatska javnobilježnička komora*). Notāru asociācijas juridiskā adrese ir Zagrebā. Notāru asociācija aizsargā notāru reputāciju un godu un aizstāv to tiesības un intereses, un tā lemj par viņu tiesībām, pienākumiem un atbildību. Notāru asociācijas struktūru veido tās asambleja (*Skupština*), vadības komiteja (*Upravni odbor*) un priekšsēdētājs (*Predsjednik*).

Notāru darbu uzrauga Tieslietu ministrija un Notāru asociācija.

Horvātijas Notāru asociācija

Radnička cesta 34/II, 10 000 Zagreb

Tālr.: +385 1 4556 566

Fakss: +385 1 4551 544

e-pasts: [✉ hjk@hjk.hr](mailto:hjk@hjk.hr)

[✉ http://www.hjk.hr/Uredi/](http://www.hjk.hr/Uredi/) /> [✉ Likums par notāriem](#) (*Zakon o javnom bilježništvu*)

[✉ Likums par notāru nodevām](#) (*Zakon o javnobilježničkim pristojbama*)

Juristi valsts, vietējās un reģionālajās iestādēs

Izglītības prasības: iegūts akadēmiskais grāds vai maģistra grāds tiesību zinātnē un nokārtots valsts advokatūras eksāmens (amatos, kuros ir jāpārstāv darba devējs).

Valsts ierēdņu (tostarp juristu) amata vietas valsts iestādēs reglamentē Likums par valsts ierēdņiem (*Zakon o državnim službenicima*), bet ierēdņu (tostarp juristu) amata vietas vietējās un reģionālajās iestādēs regulē Likums par vietējām un reģionālajām pašvaldībām (*Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*).

Juristi tirdzniecības uzņēmumos

Izglītības prasības: iegūts akadēmiskais grāds vai maģistra grāds tiesību zinātnē un nokārtots valsts advokatūras eksāmens (amatos, kuros ir jāpārstāv darba devējs).

Juristi tirdzniecības uzņēmumos ir pilnvaroti pārstāvēt attiecīgo tirdzniecības uzņēmumu, rīkojoties kā pilnvarotie pārstāvji uz darba attiecību pamata, visās iestādēs un visās tiesiskajās attiecībās, piemēram, civilprocesā, līgumu slēgšanā, darba tiesisko attiecību jomā, jautājumos saistībā ar īpašumu un statusu, likumpārkāpumiem un kriminālprocesu, u.c. Juristi, kas strādā uzņēmējdarbības vidē, ir tiesīgi kārtot valsts advokatūras eksāmenu saskaņā ar tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem.

Horvātijas Republikā nav asociācijas juristiem, kas strādā tirdzniecības uzņēmumos. Šī iemesla dēļ noteikts skaits juristu, kas strādā tirdzniecības uzņēmumos, ir daļēnieki pilsoniskās sabiedrības organizācijās, kas ir izveidotas, lai veicinātu juridiskās profesijas intereses uzņēmējdarbībā un sniegtu pilnveidotu profesionālo apmācību juristiem šādos uzņēmumos.

Horvātijas Republikā juristu amatu tirdzniecības uzņēmumos nereglamentē atsevišķi noteikumi.

Juristi institūcijās un akadēmiskajās aprindās

Izglītības prasības: iegūts akadēmiskais grāds vai maģistra grāds tiesību zinātnē un nokārtots valsts advokatūras eksāmens (amatos, kuros ir jāpārstāv darba devējs).

Izglītības prasības darbam akadēmiskajās aprindās vai profesijās zinātnes un izglītības jomā: attiecīgajai personai ir jābūt akadēmiskajam grādam vai maģistra grādam vai doktora grādam tiesību zinātnē, jābūt sniegušai publiskas prezentācijas zinātniskajās vai akadēmiskajās sanāksmēs attiecīgajā jomā un publicējušai zinātniskus un akadēmiskus darbus.

Valsts Tiesu padome (*Državno sudbeno vijeće*)

Valsts Tiesu padome ir autonoma un neatkarīga struktūra, kas nodrošina tiesu sistēmas autonomiju un neatkarību Horvātijas Republikā. Saskaņā ar Konstitūciju un tiesību aktiem tā patstāvīgi pieņem lēmumus par tiesnešu un tiesu priekšsēdētāju (izņemot

Horvātijas Republikas Augstākās tiesas priekšsēdētāja) iecelšanu, paaugstināšanu, pārceļšanu, atlaišanu un disciplināro atbildību. Augstākās tiesas priekšsēdētāju ievēl un atlaiž Horvātijas parlaments, balstoties uz Horvātijas prezidenta priekšlikumu, pēc tam, kad Horvātijas Republikas Augstākās tiesas Ģenerālasambleja (*Opća sjednica*) un Horvātijas parlamenta kompetentā komiteja ir izteikušas savu viedokli. Horvātijas Republikas Augstākās tiesas priekšsēdētājs tiek ievēlēts uz četriem gadiem.

Valsts Tiesu padomē ir 11 locekļi, no tiem septiņi ir tiesneši, divi ir universitātes tiesību zinātņu profesori un divi ir parlamenta locekļi, no kuriem viens pārstāv opozīciju.

 [Valsts Tiesu padomes likums \(Zakon o državnom sudbenom vijeću\)](#)

Valsts Prokuroru padome (Državnoodvjetničko vijeće)

Valsts prokuroru padome ieceļ un atlaiž valsts prokurus un lemj par viņu disciplināro atbildību, izņēmums ir Horvātijas Republikas valsts ģenerālprokurors un viņa vietnieki. Horvātijas Republikas valsts ģenerālprokuroru ieceļ Horvātijas parlaments uz četriem gadiem, balstoties uz Horvātijas Republikas valdības priekšlikumu, pēc tam, kad Horvātijas parlamenta kompetentā komiteja ir izteikusi savu viedokli.

Nacionālajā Valsts prokuroru padomē ir 11 locekļi, no tiem septiņi ir valsts prokuroru vietnieki, divi ir universitātes tiesību zinātņu profesori un divi ir parlamenta locekļi, no kuriem viens pārstāv opozīciju.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 09/09/2016

Juridiskās profesijas - Itālija

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.
Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [it](#).

Šajā lapā ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Itālijā.

Juridiskās profesijas – ievads

Galvenās juridiskās profesijas Itālijā ir maģistrāti (*magistrato*) (proti, tiesneši (*giudice*) un valsts prokuratūras amatpersonas (*ministro pubblico*)), advokāti un notāri.

Maģistrāti

Tiesneši un valsts prokuratūras amatpersonas īsteno **tiesu varu** saskaņā ar Konstitūcijā paredzēto sistēmu.

Tiesneši

Tiesu spriež tautas vārdā. Tiesneši ir pakļauti tikai likumam (**Konstitūcijas 101. pants**).

Veids, kā tiesneši īsteno tiesu varu, ir noteikts tiesību aktos par tiesu sistēmu.

Nav iespējams izveidot „ārkārtas” vai „īpašas” tiesas, izņemot īpašas palātas parastajās tiesās. Tas, kādā veidā un kādos gadījumos iedzīvotāji var tieši piedalīties tiesas spriešanā, ir noteikts tiesību aktos.

Tiesneša amatu var iegūt publiska konkursa kārtībā. Tomēr var iecelt arī goda tiesnešus, kuri var veikt visas atsevišķu parastu tiesnešu funkcijas.

Autonomija un neatkarība

Tiesu iestādes ir **autonomas** no visiem citiem valsts varas atzariem (**Konstitūcijas 104. pants**). Tiesu iestāžu neatkarību nodrošina Tiesnešu augstākā padome (*Consiglio Superiore della Magistratura*) – pašpārvaldes struktūra, kura ir atbildīga par tiesnešu iecelšanu amatā, pienākumu piešķiršanu, pārcelšanu darbā, paaugstināšanu amatā un disciplinārsodiem (Konstitūcijas 105. pants).

Tiesneši savā starpā atšķiras vienīgi pēc to pienākumu rakstura.

Tiesnešus amatā ieceļ uz pastāvīgu laiku, un viņus var atcelt vai uz laiku atstādināt no amata tikai ar Tiesnešu augstākās padomes attiecīgu lēmumu saskaņā ar tiesību aktiem par tiesu varu un tajos noteiktajām garantijām vai arī ar attiecīgā tiesneša piekrišanu.

Prokurori

Organizācija

Konstitūcijā ir nostiprināts arī valsts prokuroru **neatkarības un autonomijas** princips (**Konstitūcijas 107. pants**).

Konstitūcijas 112. pantā ir nostiprināts princips par pienākumu saukt pie atbildības par noziedzīgiem nodarījumiem: tiklīdz kompetentais prokurors ir informēts par noziedzīgu nodarījumu, tam ir jāveic izmeklēšana un tās rezultāti jāiesniedz tiesnesim vērtējumam līdz ar attiecīgo apsūdzību. Pienākums sākt kriminālprocesu palīdz nodrošināt valsts prokuratūras neatkarību savu funkciju izpildē un stiprina visu cilvēku vienlīdzību likuma priekšā.

Valsts prokuratūra darbojas pie Kasācijas tiesas, apelācijas tiesām, parastajām tiesām un nepilngadīgo tiesām.

Loma un pienākumi

Prokurors piedalās visā **kriminālprocesā** un rīkojas **valsts** vārdā. Tiesību aktos paredzētajos gadījumos prokurors piedalās civilprocesā (piemēram, atsevišķos ģimenes strīdos, lietās, kurās iesaistītas personas bez tiesībspējas u. c.).

Juridiskās profesijas organizācija: advokāti un notāri

Advokāti

Advokāts ir neatkarīgs juridiskās profesijas pārstāvis, kurš var pārstāvēt klientu – fizisku personu, juridisku personu vai valsts iestādi – civilā, kriminālā vai administratīvā tiesvedībā un klientam sniegt juridisku palīdzību.

Advokāts klientu aizstāv, pamatojoties uz savstarpēju vienošanos par pārstāvību, un par to saņem atlīdzību.

Pie katras tiesas darbojas vietējo advokātu kolēģija (*Consiglio dell'ordine*).

Valsts līmenī darbojas Nacionālā advokātu kolēģija (*Consiglio Nazionale Forense*).

Ar 2012. gada 31. decembra Likumu Nr. 247 tika ieviesti jauni noteikumi attiecībā uz juridisko profesiju darbību.

Notāri

Notārs ir **brīvas juridiskās profesijas pārstāvis**, kas īsteno **publiskas pilnvaras**: apliecina viņa klātbūtnē parakstītus aktus.

Notariāta darbību regulē 1913. gada 16. februāra Likums Nr. 89 par notāru profesiju un arhīvus regulējošajiem noteikumiem.

Notāru organizācija valsts līmenī ir Nacionālā notāru padome (*Consiglio Nazionale del Notariato*).

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir

atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 02/10/2017

Juridiskās profesijas - Kipra

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.
Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [el](#).

Juridiskās profesijas — ievads

Advokāta profesija — ievads

Advokāta profesiju Kipras Republikā (*Κυπριακή Δημοκρατία*) reglamentē Advokatūras likuma (*Ο περί Δικηγόρων Νόμος*) (ar turpmākiem grozījumiem) 2. nodaļas noteikumi.

Saskaņā ar Advokatūras likuma noteikumiem ar advokāta praksi var nodarboties personas, kas:

- ieguvušas jurista grādu vai diplomu, kuru atzīst Tieslietu padome (*Νομικό Συμβούλιο*),
- vienu gadu nostrādājušas advokātu firmā, kurā vismaz vienam advokātam attiecīgajā laikā ir vismaz piecu gadu praktiskā darba pieredze;
- nokārtojušas eksāmenus, ko rīko vai uzrauga Tieslietu padome.

Citas saistītas profesijas

Kiprā nav saistītu profesiju, piemēram, notāra profesijas. Visus ar tiesību aktiem saistītos jautājumus uzskata par juridiskiem jautājumiem, un saskaņā ar attiecīgajiem likumiem praktizēt atļauts tikai Kipras Advokātu apvienības (*Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος*) biedriem. Pensionēti advokāti var turpināt darbu kā iekšējie juridiskie konsultanti advokātu firmās un citās organizācijās.

Par saistītu profesiju var uzskatīt advokāta palīgu (*δικηγορικοί υπάλληλοι*) profesiju, ko reglamentē atsevišķi tiesību akti. Personai, kas vēlas kļūt par advokāta palīgu, jāiegūst vidusskolas izglītība, vismaz sešus mēnešus bez pārtraukuma jānostrādā advokātu firmā, jābūt ar nevainojamu reputāciju un jāiesniedz pieteikums tās apgabaltiesas kancelejā, kuras teritorijā atrodas advokātu firma, kurā pretendents strādā.

Prokurori (Δημόσιοι Κατηγοροί)

Organizācija

Vispārīga informācija

Kipras Republikas ģenerālprokurors (*Γενικός Εισαγγελέας*) ir valsts tieslietu padomnieks, kas vienlaikus vada Ģenerālprokuratūru (*Νομική Υπηρεσία*) un pilda valsts prokuratūras direktora (*Υπευθύνου της Υπηρεσίας Διαχείρισης Ποινικών Υποθέσεων*) pienākumus.

Ģenerālprokuratūrā, kuras priekšgalā ir ģenerālprokurors, strādā advokāti, no kuriem daži ir specializējušies krimināltiesībās un vada asīzes tiesās izskatāmās lietas. Ģenerālprokurors ir informēts par visām lietām un dod attiecīgus norādījumus.

Prokuroru pienākumus pilda ne vien Ģenerālprokuratūras amatpersonas, bet arī Kipras Policijas (*Αστυνομική Δύναμη Κύπρου*) darbinieki, kas ir ieguvuši jurista grādu un kvalifikāciju, kura dod tiesības nodarboties ar advokāta praksi. Lai gan šie speciālisti ir policijas virsnieki, pildot prokuroru pienākumus, tie ir pakļauti un atskaitās ģenerālprokuratoram. Attiecībā uz šo personu darbību ģenerālprokuratoram ir tādas pašas pilnvaras kā attiecībā uz Ģenerālprokuratūras amatpersonu darbību.

Izņēmuma gadījumos ģenerālprokuratoram ir tiesības īpašu lietu vadīšanai norīkot ievērojamus praktizējošus advokātus.

Prokuroru loma un pienākumi

Krimināllietu apgabaltiesu apsūdzības dienestus (*Κατηγορούσα Αρχή*) vada policijas kriminālvajāšanas nodaļu advokāti (juristi), bet īpašos gadījumos kriminālvajāšanu var uzticēt Ģenerālprokuratūras amatpersonām. Asīzes tiesu apsūdzības dienestus vada Ģenerālprokuratūras advokāti. Neatkarīgi no tā, kas tās vada, visas apsūdzības iestādes ir pakļautas ģenerālprokuratoram, kurš vienmēr var iejaukties un attiecīgos gadījumos izbeigt kriminālprocesu.

Ģenerālprokuratūru vada ģenerālprokurors, kam palīdz ģenerālprokurora vietnieks (*Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας*), kuram seko valsts prokurori (*Εισαγγελείς της Δημοκρατίας*), vecākie valsts advokāti (*Ανώτεροι Δικηγόροι της Δημοκρατίας*) un valsts advokāti (*Δικηγόροι της Δημοκρατίας*). Viens no valsts prokuroriem, kas arī ir pakļauts ģenerālprokuratoram, vada Krimināllietu nodaļu (*Τμήμα Ποινικού Δικαίου*).

Lietas izskata mutiskā tiesas procesā. Vispirms apsūdzības dienests iepazīstina tiesu ar apsūdzības pierādījumiem, tad seko apsūdzības liecinieku nopratināšana, nopratināšana jautājumu krustugunīs un atkārtota nopratināšana. Pēc visu apsūdzības liecinieku nopratināšanas tiesa lemj, vai apsūdzības dienests ir sagatavojis *prima facie* (pirmšķietamības) lietu. Ja lēmums ir pozitīvs, tiesa aicina apsūdzēto sniegt oficiālu paziņojumu tiesai, paskaidrojot, ka apsūdzētais var uzaicināt lieciniekus un liecināt, nododot zvērestu — tādā gadījumā apsūdzības dienests veic apsūdzētā liecinieku un apsūdzētā nopratināšanu jautājumu krustugunīs. Apsūdzētais var sniegt arī ar zvērestu neapliecinātu paziņojumu — tādā gadījumā nopratināšana jautājumu krustugunīs nenotiek.

Pēc lietas izskatīšanas tiesa pieņem spriedumu. Ja spriedums ir attaisnojošs, apsūdzēto attaisno un atbrīvo. Notiesājoša sprieduma gadījumā aizstāvībai tiek dota iespēja lūgt sodu samazināt, un procesa beigās tiesa piespiež atbilstošu sodu.

Tiesneši

Organizācija

Tiesu organizācija Kīprā ir ļoti vienkārša.

Augstākā tiesa (Ανώτατο Δικαστήριο)

Augstāko tiesu izveidoja saskaņā ar 1964. gada Tieslietu administrācijas likuma (Likums Nr. 33/1964) noteikumiem (Citi noteikumi) (*Ο περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλοι Διατάξεις) Νόμος του 1964*) pēc tam, kad no amata bija atkāpies gan Augstākās tiesas, gan Augstākās Konstitucionālās tiesas (*Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο*) priekšsēdētājs, tādējādi faktiski atlaižot abas minētās tiesas, jo valsts iestāžu pārstāvji no turku kopienas nepiedalījās sēdēs un neatbalstīja apstiprināmos lēmumus.

Augstākās tiesas locekļus ieceļ Kipras prezidents. Pašlaik Augstākajā tiesā ir trīspadsmit locekļi, no kuriem viens ir priekšsēdētājs. Augstākās tiesas locekļu amatā var iecelt personas ar nevainojamu reputāciju un vismaz divpadsmit gadu ilgu veiksmīgu profesionālo pieredzi advokāta darbā.

Asīzes tiesas (Κακουργιοδικεία)

Asīzes tiesa ir Kipras augstākā pirmās instances krimināllietu tiesa, kas izskata lietas trīs tiesnešu — priekšsēdētāja, vecākā apgabaltiesneša un apgabaltiesneša — sastāvā. Asīzes tiesas locekļus uz divu gadu pilnvaru termiņu ieceļ Augstākā tiesa no apgabaltiesas priekšsēdētāju, vecāko apgabaltiesnešu un apgabaltiesnešu vidus.

Apgabaltiesas (Επαρχιακά Δικαστήρια)

Katrā Kipras provincē ir apgabaltiesa ar neierobežotu jurisdikciju, izņemot Augstākās tiesas un turpmāk minēto specializēto tiesu jurisdikcijā esošos jautājumus. Apgabaltiesās lietas izskata apgabaltiesu priekšsēdētāji, vecākie apgabaltiesneši un apgabaltiesneši. Apgabaltiesu tiesnešus ieceļ, pārceļ un paaugstina amatā Augstākā tiesa.

Ģimenes tiesas (Οικογενειακά Δικαστήρια)

Saskaņā ar Likumu par ģimenes tiesām (Likums Nr. 23/90) (*Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμος*) izveidoto ģimenes tiesu sastāvā ir trīs juridiski izglītoti locekļi (priekšsēdētājs un divi tiesneši), kas pirms iecelšanas amatā bijuši veiksmīgi praktizējoši juristi.

Nomas pārraudzības tiesas (Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων)

Šīs specializētās tiesas sastāvā ir trīs locekļi — priekšsēdētājs un divi piesēdētāji. Priekšsēdētājam jābūt juristam ar vismaz tikpat ilgu veiksmīgu juridisko praksi kā personām, ko ieceļ apgabaltiesnešu amatā.

Darba strīdu tiesas (Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών)

Tāpat kā nomas pārraudzības tiesā, arī darba strīdu tiesā ir trīs locekļi — priekšsēdētājs un divi piesēdētāji. Priekšsēdētājam jābūt juristam, kas pirms iecelšanas tiesneša amatā piecus gadus bijis praktizējošs jurists.

Militārā tiesa (Στρατιωτικό Ποινικό Δικαστήριο)

Pēdējā specializētā tiesa ir militārā tiesa, ko vada jurists ar nevainojamu reputāciju, kura kvalifikācija, stājoties amatā, atbilst apgabaltiesnešu kvalifikācijas prasībām. Militārās tiesas priekšsēdētājam jābūt armijas virsniekam, kam ir vismaz pulkveža dienesta pakāpe. Militārās tiesas piesēdētājiem jābūt profesionāliem armijas virsniekiem.

Direktorji (Ευετήριο)

Augstākās tiesas tīmekļa vietnē ir direktorijs, kurā atrodama vispārīga informācija par Kipras tiesām.

Loma un pienākumi

Augstākā tiesa

Augstākā tiesa Kīprā ir apelācijas tiesa, kas izskata visus pārsūdzētos zemāku instanču tiesu spriedumus, un pirmās instances tiesa, kas izskata dažādas lietas, piemēram, administratīvās un jūras lietas. Tā izdod arī *certiorari*, *mandamus* un citus rīkojumus, uzrauga visas Kipras zemāko instanču tiesas, lai nodrošinātu to netraucētu darbību, un veic tiesnešu korpusa disciplināro uzraudzību.

Asīzes tiesas

Asīzes tiesas ir pirmās instances tiesas, kuru jurisdikcijā ir visi saskaņā ar Kriminālkodeksu (*Ποινικός Κώδικας*) un citiem likumiem sodāmie likumpārkāpumi (izņemot dažus īpaši smagus noziegumus), kuri izdarīti Kipras teritorijā vai Suverēno bāzu teritorijas Kipras daļās un kuros kā likumpārkāpēji vai cietušie iesaistīti Kipras pilsoņi, vai citās valstīs laikā, kad apsūdzētais ir atradies Kipras valsts dienestā, vai uz kuģa vai lidmašīnā Kipras teritorijā, vai likumā paredzētās citās vietās un citos apstākļos.

Apgabaltiesas

Apgabaltiesu priekšsēdētāji pirmajā instancē pieņem lēmumus visās lietās, kurās attiecīgajai tiesai ir vietējā jurisdikcija.

Vecākie apgabaltiesneši un apgabaltiesneši pieņem lēmumus visās lietās (ar dažiem izņēmumiem), kurās prasības summa vai strīdus priekšmeta vērtība nepārsniedz EUR 500 000,00, ja lietu izskata vecākais apgabaltiesnesis, un EUR 100 000,00, ja lieta uzticēta apgabaltiesnesim.

Apgabaltiesu kriminālajā jurisdikcijā ir visi likumpārkāpumi, kuri izdarīti tiesas apgabala teritorijā un ir sodāmi ar ieslodzījumu līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz EUR 50 000,00 un/vai abējādi, un kuru gadījumā tiesas noteiktā kompensācija cietušajiem nepārsniedz EUR 6000,00.

Visus apgabaltiesu spriedumus krimināllietās un civillietās var neierobežoti pārsūdzēt Augstākajā tiesā.

Specializētās tiesas

Ģimenes tiesu jurisdikcijā ir gandrīz visi laulības strīdi. Nomas pārraudzības tiesu jurisdikcijā ir vienīgi strīdi par nomas pārraudzību pakļautām ēkām. Darba strīdu tiesas jurisdikcija aptver tikai darba devēju un darba ņēmēju attiecības, jo īpaši iespējamās nepamatotas atlaišanas gadījumos. Militārās tiesas jurisdikcijā ir krimināllietas, kurās iesaistīti Nacionālās gvardes (*Εθνική Φρουρά*) locekļi vai pārkāpti Nacionālās gvardes noteikumi.

Visus minēto tiesu spriedumus var pārsūdzēt Augstākajā tiesā.

Juridisko profesiju organizācija — advokāti (Δικηγόποι)

Kīprā ir vispārpieņemta juridisko pakalpojumu sniegšanas sistēma, saskaņā ar kuru visus juridisko pakalpojumu sniedzējus sauc par advokātiem neatkarīgi no tā, kurā valstī tie studējuši, un neatkarīgi no grāda, kas tiem piešķirts, pabeidzot jurisprudences studijas.

Internetā ir juristu direktorijs — advokātiem un tiesnešiem tas pieejams bez maksas, bet pārējiem lietotājiem par pieļauvi jāmaksā.

Juridiskās datubāzes

[Kīpras Juridiskajā portālā](#) ir atrodami tiesību akti, judikatūra un noteikumi, kas advokātiem, tiesnešiem un valdības departamentiem ir pieejami bez maksas. Pārējiem lietotājiem par piekļuvi šai vietnei jāmaksā. [CyLaw](#) tīmekļa vietnē atrodami tiesu spriedumi, kam bez maksas var piekļūt ikviens, kas to vēlas.

Advokāti / juridiskie konsultanti (Νομικοί Σύμβουλοι)

Advokātu / juridisko konsultantu prakse ir organizēta saskaņā ar vispārpieņemtu sistēmu.

Notāri (Συμβολαιογράφοι)

Notāra profesijas Kīprā nav. Darbs, ko parasti veic notāri, Kīprā ir uzticēts advokātiem.

Citas juridiskās profesijas

Kīprā ar jurista profesiju ir saistītas turpmāk aprakstītās profesijas.

Sekretāri (Πρωτοκολλητές)

Sekretāri, kurus ieceļ Augstākā tiesa, ir tiesas amatpersonas — parasti tie ir juridiski izglītoti advokāti. Sekretāri pilda konkrētus, attiecīgos tiesību aktos paredzētus pienākumus. Galvenais sekretārs, ko ieceļ Augstākā tiesa, vada tiesas personālu un atbild par personāla vispārējo uzraudzību.

Tiesu izpildītāji

Kīprā ir divu veidu tiesu izpildītāji — privātā sektora tiesu izpildītāji, kuru pilnvaras aprobežojas ar dažādu tiesas dokumentu nodošanu, un tiesu izpildītāji, kuri strādā tiesā un kuru galvenais pienākums ir tiesas spriedumu izpildes nodrošināšana.

Advokātu palīgi (Δικηγορικοί Υπάλληλοι)

Par advokāta palīgu var kļūt persona, kas vismaz sešus mēnešus nostrādājusi advokātu firmā un iesniegusi pieteikumu tās apgabaltiesas kancelejā, kuras teritorijā atrodas advokātu firma, kurā pretendents strādā.

Saites

[Ģenerālprokuratūra](#)

[Augstākā tiesa](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 31/10/2019

Juridiskās profesijas - Latvija

Šajā sadaļā sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Latvijā.

Prokurori

Organizācija

☞ **Prokuratūra** ir vienota, centralizēta, triju pakāpju iestāžu sistēmas **tiesu varas institūcija**, ko vada **ģenerālprokurors**. Tās uzdevums ir **reaģēt uz likuma pārkāpumu un nodrošināt ar to saistītās lietas izlemšanu** likumā noteiktajā kārtībā. Prokuratūrā ietilpst šādu līmeņu iestādes:

1. Ģenerālprokuratūra;
2. tiesu apgabalu prokuratūras;
3. rajonu (republikas pilsētu) prokuratūras;
4. specializētās prokuratūras.

Vajadzības gadījumā ģenerālprokurors var izveidot specializētu nozares prokuratūru, kam var būt rajona prokuratūras vai tiesas apgabala prokuratūras statuss. Latvijā pašlaik ir **piecas specializētās prokuratūras**:

1. Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra,
2. Specializētā vairāku nozaru prokuratūra,
3. Rīgas autotransporta prokuratūra,
4. Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūra,
5. Narkotiku nelegālas aprites noziegumu izmeklēšanas prokuratūra.

Ģenerālprokuratūras pārraudzībā var atrasties arī valsts iestādes, kas nepilda apsūdzības funkcijas, bet savas kompetences robežās veicina noteiktu kriminālprocesa uzdevumu īstenošanu. Šīs iestādes izveido, reorganizē un likvidē ģenerālprokurors. Ģenerālprokurors atbilstoši iedalītajiem valsts budžeta līdzekļiem nosaka arī šo iestāžu struktūru un štatus. Līdz šim izveidota viena šāda Ģenerālprokuratūras pārraudzībā esoša iestāde — ☞ **Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests**.

Prokuratūras ir tiesu sistēmai piederīgas iestādes, kas tādējādi ir nošķirtas no likumdošanas un izpildu varas. Saeima (parlaments), Ministru kabinets un Valsts prezidents ir tiesīgi uzdot prokuratūrai pārbaudīt faktus par likumpārkāpumiem un saņemt Ģenerālprokuratūras skaidrojumus, bet tiem nav tiesību iejaukties prokuratūras darbībā, izmeklējot būtiskus likumpārkāpumus, kam ir valstiska nozīme.

Prokuroriem ir tiesības iesniegt protestus par Ministru kabineta un valsts pārvaldes iestāžu pieņemtiem, bet likumam neatbilstošiem tiesību aktiem. Ģenerālprokuroram un Ģenerālprokuratūras departamentu virsprokuroriem ir tiesības piedalīties Ministru kabineta sēdēs un izteikt viedokli par izskatāmajiem jautājumiem.

Loma un pienākumi

Prokuratūras uzdevumus pirmstiesas izmeklēšanā nosaka ☞ Prokuratūras likuma 2. pants.

Prokuratūra:

1. uzrauga izmeklēšanas iestāžu darbu un citu iestāžu operatīvās darbības;
2. organizē, vada un veic pirmstiesas izmeklēšanu un dod izmeklēšanas iestādēm norādījumus par kriminālizmeklēšanas procedūru veikšanu;

3. sāk un veic kriminālvajāšanu;
4. likumā noteiktajā kārtībā aizsargā personu un valsts tiesības un likumīgās intereses;
5. likumā noteiktajos gadījumos iesniedz prasības pieteikumu vai iesniegumu tiesā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 36. panta pirmo daļu prokurors kriminālprocesā pilda izmeklēšanas uzraudzības, izmeklēšanas, kriminālvajāšanas, valsts apsūdzības uzturēšanas un citas funkcijas.

Uzraugošais prokurors

Uzraugošais prokurors uzrauga konkrētu krimināllietu izmeklēšanu un var:

1. atcelt procesa virzītāja un izmeklēšanas grupas dalībnieku lēmumus;
2. pieprasīt, lai izmeklētāja tiešais priekšnieks nomaina procesa virzītāju vai izdara izmaiņas izmeklēšanas grupā, ja netiek izpildīti dotie norādījumi vai ir pieļauti procesuāli pārkāpumi, kas apdraud kriminālprocesa norisi;
3. izskatīt sūdzības par procesa virzītāju vai izmeklēšanas grupas dalībnieku, izmeklētāja tiešā priekšnieka vai procesuālo uzdevumu izpildītāju rīcību un lēmumiem;
4. pieņemt lēmumus par kriminālprocesa sākšanu un nodošanu citai izmeklēšanas iestādei;
5. veikt procesuālās darbības, par to iepriekš informējot procesa virzītāju.

Procesa virzītājs

Uzraugošais prokurors (vai saskaņā ar amatā augstāka prokurora norādījumiem cits prokurors) var kļūt par procesa virzītāju un tādējādi pārņemt kriminālprocesa vadīšanu un lemt par kriminālvajāšanas sākšanu. Izņēmuma gadījumos ģenerālprokurors, Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta vai tiesas apgabala virsprokurors var iecelt prokuroru par procesa virzītāju izmeklēšanas stadijā.

Prokurors kā procesa virzītājs var:

1. panākt vienošanos ar apsūdzēto par vainas atzīšanu;
2. pieņemt lēmumu par krimināllietas nodošanu tiesai;
3. iesniegt lietu iztiesāšanai īpašā procesa kārtībā;
4. izbeigt kriminālprocesu, ja tam ir likumīgs pamatojums.

Procesa virzītājs likumā noteiktajā kārtībā var pieņemt jebkuru procesuālo lēmumu un veikt jebkuru procesuālo darbību vai uzdot to izmeklēšanas grupas dalībniekam vai procesuālo uzdevumu izpildītājam.

Amatā augstāks prokurors

Amatā augstāks prokurors likumā noteiktajā kārtībā kontrolē, kā prokurors pilda sev uzticētās funkcijas, un pieņem lēmumus par sūdzībām un aizrādījumiem, kas attiecas uz uzraugošā prokurora un prokurora / procesa virzītāja lēmumiem un rīcību. Amatā augstāks prokurors var lemt, piemēram, par uzraugošā prokurora ierosinājumu nomainīt izmeklētāja tiešo priekšnieku vai izmeklēšanas iestādi, kā arī par to, vai apsūdzības atsaukšana ir pamatota un likumīga.

Amatā augstākam prokuroram ir tiesības:

1. atcelt izmeklētāja, izmeklēšanas grupas dalībnieka vai amatā zemāka prokurora lēmumus;
2. iecelt vai nomainīt uzraugošo prokuroru vai prokuroru / procesa virzītāju, ja netiek pilnvērtīgi nodrošināta uzraudzība un kriminālvajāšana, vai uzņemties atbildību pašam;
3. izveidot izmeklēšanas grupu, ja darba apjoms apdraud kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā;
4. pieprasīt, lai ieceļ citu izmeklētāja tiešo priekšnieku, vai uzdot kriminālizmeklēšanu veikt citai izmeklēšanas iestādei.

Ar amatā augstāka prokurora lēmumu prokuroru var iekļaut **izmeklēšanas grupas** sastāvā; procesa virzītājs prokuroram var uzdot veikt vienu vai vairākus procesuālos uzdevumus.

Tiesneši

Organizācija

Tiesu varas konstitucionālais pamats ir [Latvijas Republikas Satversmes \(Latvijas konstitūcijas\) 82. līdz 86. pants](#), saskaņā ar kuru tiesu spriež tikai tiesas. Tiesneši ir neatkarīgi un pakļauti vienīgi likumam. Tiesu varu reglamentē [likums "Par tiesu varu"](#). Saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem tiesneši ir valsts amatpersonas.

Valsts iestādēm, sabiedriskajām un politiskajām organizācijām un citām juridiskajām un fiziskajām personām ir pienākums respektēt un ievērot tiesu neatkarību un tiesnešu neaizskaramību. Nevienam nav tiesību pieprasīt no tiesneša atskaiti vai paskaidrojumus par to, kā izskatīta konkrētā lieta, vai iejaukties tiesas spriešanā neatkarīgi no tā, kādā nolūkā tas tiktu darīts. Tiesnesis ar tiesas spriešanu saistīto pienākumu izpildes laikā ir neaizskarams. Tiesneša amats nav savienojams ar piederību pie partijām vai citām politiskām organizācijām.

Loma un pienākumi

Tiesnešu uzdevums ir saskaņā ar likumu spriest tiesu civillietās, administratīvajās lietās un krimināllietās.

Civillietās tiesneši tiesas sēdēs izskata un izlemj lietas par strīdiem, kas saistīti ar fizisko un juridisko personu civiltiesību, darba tiesību, ģimenes tiesību un citu tiesību un likumīgo interešu aizsardzību.

Krimināllietās tiesneši tiesas sēdēs izskata pret personām izvirzītās apsūdzības un pieņem lēmumus par to pamatotību. Tiesneši var attaisnot nevainīgas personas un atzīt personas par vainīgām noziedzīgos nodarījumos, piespriežot tām sodu.

Administratīvajās lietās tiesneši veic tiesu kontroli pār izpildvaras darbības (iestāžu izdoto administratīvo aktu vai to faktiskās rīcības) tiesiskumu un izskata no publisko tiesību attiecībām izrietošus strīdus. Tiesneši arī noskaidro privātpersonu publiski tiesiskos pienākumus un tiesības. Administratīvo pārkāpumu lietās tiesneši izskata un izlemj lietas par personu administratīvajiem pārkāpumiem.

Tiesnešu amata pienākumos ietilpst visi procesuālajās tiesībās paredzētie tiesnešu un tiesu pienākumi.

Juridiskās datubāzes

Tiesu varai ir savs [Latvijas Tiesu portāls](#), kas pašlaik pieejams tikai latviešu valodā. Tajā atrodama informācija par Latvijas tiesu sistēmu, Latvijas tiesu un tiesnešu saraksts un tiesu statistika, īsi aprakstītas dažādos tiesas procesos piemērojamās procedūras, norādot to galvenās iezīmes un atšķirības, sniegta informācija par to, kā vērsties tiesu iestādēs.

Savukārt [Latvijas Tiesu e-pakalpojumu portālā](#) nodrošināta piekļuve anonimizētiem tiesu nolēmumiem, judikatūrai, tiesas sēžu kalendāram un citai informācijai. Ievadot lietas vai tiesas pavēstes numuru portāla e-pakalpojumu sadaļā „Tiesvedības gaita”, var iegūt informāciju par konkrētu lietu tiesvedības gaitu un uzzināt, kurā tiesā un kādā instancē lietu izskata, nākamo tiesas sēžu kalendāru, lietā pieņemtos lēmumus, iesniegtās sūdzības un tiesvedības rezultātu.

Pārskaņus par tiesu darbu publicē arī [Tiesu administrācijas](#) tīmekļa vietnē.

Informāciju par aktuāliem **politiskiem ar tiesu sistēmu saistītiem jautājumiem** publicē arī [Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas](#) tīmekļa vietnē. Portāls pieejams arī angļu valodā.

E-informācija par Augstāko tiesu un tās darbību ir pieejama [Augstākās tiesas](#) tīmekļa vietnē. Portāls pieejams arī angļu valodā.

Advokāti

Organizācija

Advokāti ir neatkarīgi un profesionāli juristi, kas sniedz juridisko palīdzību, aizstāvot un pārstāvot tiesā un pirmstiesas izmeklēšanā personu likumīgās intereses, sniedzot juridiskas konsultācijas, gatavojot juridiskus dokumentus un veicot citas juridiskas darbības.

Advokāti ir tiesu sistēmai piederīgas personas lietu vešanai jebkurā Latvijas Republikas tiesā un pirmstiesas izmeklēšanas iestādē pēc pušu, apsūdzēto un citu lietas dalībnieku (klientu) izvēles un viņu uzdevumā, kā arī likumā noteiktajos gadījumos tiesu priekšsēdētāju, pirmstiesas izmeklēšanas iestāžu vadītāju un Latvijas zvērīnātu advokātu padomes uzdevumā. Advokāti [likumā](#) noteiktajā kārtībā sniedz arī citu juridisko palīdzību.

Latvijā par advokātiem, izpildot noteiktas prasības, var būt:

1. Latvijas pilsoņi;
2. Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi, kas ieguvuši advokāta kvalifikāciju kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm (ES dalībvalstu advokāti);

3. ārvalstu advokāti (izņemot ES dalībvalstu advokātus), kas Latvijā var praktizēt saskaņā ar Latvijai saistošiem starptautiskiem līgumiem par juridisko palīdzību.

Visi Latvijas zvērinātie advokāti ir brīvas juridiskās profesijas pārstāvji, kas ir apvienojušies Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijā — neatkarīgā valsts zvērinātu advokātu profesionālā korporācijā. Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas institūcijas ir **zvērinātu advokātu kopsapulce, Latvijas Zvērinātu advokātu padome, revīzijas komisija un disciplinārlietu komisija.**

Juridiskās datubāzes

Informācija par **Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas** un **Latvijas Zvērinātu advokātu padomes darbību** un normatīvajiem aktiem, par zvērinātiem advokātiem un tiesām, kurās viņi praktizē (ieskaitot kontaktinformāciju), kā arī informācija par citiem ar **Latvijas advokātūru** saistītiem jautājumiem ir atrodamā [Latvijas Zvērinātu advokātu padomes](#) tīmekļa vietnē.

Notāri

Organizācija

Notariālās lietas tiesu iestāžu uzraudzībā uzdots pārzināt zvērinātiem notāriem [Notariāta likumā](#) noteiktajā kārtībā. Zvērināti notāri ir tiesu sistēmai piederīgas personas, kuras pastāv pie apgabaltiesām un pilda viņiem likumā noteiktos pienākumus. Amata darbībā zvērināti notāri pielīdzināti valsts amatpersonām. Profesionālajā darbībā zvērināti notāri ir finansiāli patstāvīgi, un viņu amata atlīdzību nosaka [Ministru kabinets](#).

Saskaņā ar [Notariāta likumu](#) zvērinātiem notāriem piekrīt:

1. taisīt notariālos aktus;
2. taisīt apliecinājumus;
3. pieņemt glabājumā naudu, vērtspapīrus un dokumentus;
4. pieņemt glabājumā saistības priekšmetu;
5. vest mantojuma lietas;
6. sastādīt mantas dalīšanas projektus likumā paredzētajos gadījumos;
7. vest laulības šķiršanas lietu (pie nosacījuma, ja abi laulātie par to rakstiski ir vienojušies un strīds nepastāv);
8. kā arī veikt citas likumos paredzētās darbības.

Atbilstoši [Notariāta likumam](#) zvērinātiem notāriem ir atļauts:

1. gādāt par tiesību un tiesību nodrošinājumu nostiprināšanu zemesgrāmatās, kā arī tiesību, tiesību nodrošinājumu vai ziņu ierakstīšanu nekustamā īpašuma valsts kadastrā un Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros;
2. gādāt no valsts, pašvaldības un privātām iestādēm, kā arī no amatpersonām un privātām personām atļaujas, apliecības un citus dokumentus, kas vajadzīgi notariāli taisāmo un apliecināmo aktu noslēgšanai vai nostiprināšanai;
3. sastādīt aktu, līgumu un citu ar zvērināta notāra darbību saistītu dokumentu projektus, kā arī izgatavot norakstus un tulkojumus;
4. sniegt citu juridisko palīdzību;
5. vadīt mediāciju kā sertificētam mediatoram atbilstoši [Mediācijas likumā](#) paredzētajiem noteikumiem un kārtībai.

Visi Latvijas zvērinātie notāri ir apvienojušies **Latvijas Zvērinātu notāru kolēģijā** — neatkarīgā zvērinātu notāru profesionālā korporācijā. [Latvijas Zvērinātu notāru padome](#) ir zvērinātu notāru pārstāvības un uzraudzības institūcija, kā arī Latvijas Zvērinātu notāru kolēģijas pārvaldes un izpildu institūcija. Tās uzdevumi izklāstīti [Notariāta likuma](#) 230. pantā.

Juridiskās datubāzes

Informācija par zvērinātu notāru darbību, notāru skaitu un prakses vietām un citiem ar Latvijas notariāta sistēmu saistītiem jautājumiem atrodamā [Latvijas notāru](#) oficiālajā tīmekļa vietnē.

Zvērināti tiesu izpildītāji

Organizācija

Zvērināti tiesu izpildītāji ir tiesu sistēmai piederīgas personas. Zvērināti tiesu izpildītāji darbojas pie apgabaltiesām un veic tiesu un citu institūciju nolēmumu izpildi, kā arī citas likumos noteiktās darbības.

Zvērināti tiesu izpildītāji ir brīvas juridiskās profesijas pārstāvji, bet amata darbībā viņi pielīdzināti valsts amatpersonām. Zvērināti tiesu izpildītāji amata darbībā ir neatkarīgi un pakļauti vienīgi likumam. Zvērinātu tiesu izpildītāju izvirzītās prasības un dotie rīkojumi, veicot amata darbības, ir saistoši visām personām valsts teritorijā.

Zvērināti tiesu izpildītāji pilda pienākumus tās apgabaltiesas darbības teritorijā, pie kuras pastāv. Zvērinātu tiesu izpildītāju skaitu un viņu amata vietas, iecirkņus un to robežas nosaka Ministru kabinets.

Pildot amata pienākumus, zvērināti tiesu izpildītāji piemēro [Civilprocesa likumu](#) un citus normatīvos aktus un ievēro Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes (Latvijas zvērinātu tiesu izpildītāju pārstāvības un uzraudzības institūcijas) apstiprināto metodiku un tiesu prakses atziņas.

Juridiskās datubāzes

Informācija par zvērinātu tiesu izpildītāju biroju atrašanās vietām, normatīvajiem aktiem, kas reglamentē zvērinātu tiesu izpildītāju profesiju, un Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes darbību atrodama [Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes tīmekļa vietnē](#). Portāls pašlaik pieejams tikai latviešu valodā.

Organizācijas, kas sniedz juridiskos pakalpojumus pro bono

Latvijā nav šādu organizāciju saraksta.

Saites

[Prokuratūra](#), [Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests](#), [Latvijas Tiesu portāls](#), [Tiesu administrācija](#), [Latvijas Zvērinātu advokātu padome](#), [Latvijas notāri](#), [Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome](#), [Latvijas Republikas Tieslietu ministrija](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 11/09/2017

Juridiskās profesijas - Lietuva

Šajā lapā ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Lietuvā.

Juridiskās profesijas – ievads

Lietuvā juridisko profesiju pārstāvji ir:

- prokurori (*prokurorai*);

- tiesneši (*teisėjai*);
- advokāti (*advokatai*);
- notāri (*notarai*);
- tiesu izpildītāji (*antstoliai*).

Prokurori

Organizācija

Pēc teritoriālās jurisdikcijas Lietuvā ir 56 prokuratūras:

- 51 reģionālā prokuratūra;
- 5 apgabālprokuratūras.

Teritoriālās prokuratūras (*teritorinēs prokuratūros*) atrodas [Ģenerālprokuratūras](#) (*Generalinė prokuratūra*) pakļautībā. **Lietuvas Republikas prezidents** (*Lietuvos Respublikos Prezidentas*) ar parlamenta (*Seimas*) piekrišanu ieceļ ģenerālprokuroru amatā uz septiņiem gadiem.

Ģenerālprokuroram ir jāatskaitās parlamentam un Valsts prezidentam. Lietuvā ir šādi prokurori:

- Ģenerālprokurors (*generalinis prokuroras*);
- galvenie (apgabala vai rajona) prokurori (*vyriausieji (apylinkių arba apygardų) prokurorai*);
- citi prokurori.

Starp Tieslietu ministriju un prokuratūru nepastāv subordinācija, tām nav kopīgas jurisdikcijas vai kādas citas tīpašas saistības.

Loma un pienākumi

Prokuratūras pilda šādas funkcijas:

- organizē un vada pirmstiesas izmeklēšanas;
- uztur valsts apsūdzības krimināllietās;
- aizstāv sabiedrības intereses;
- nodrošina taisnīgumu;
- palīdz tiesnešiem tiesvedībā.

Prokurori piedalās visās krimināllietās, civilīetās un administratīvajās lietās prasībā norādītajā kārtībā.

Tiesneši

Organizācija

Lietuvā nav dažāda veida tiesnešu; visi ir **profesionāli tiesneši** (*profesionāls teisėjai*).

Galvenos tiesu varas principus nosaka Konstitūcija un parlamenta akts, kas regulē tiesu darbību. Tiesas ir neatkarīgas un tām ir šādas pašpārvaldes institūcijas:

- Tiesnešu kopsapulce (*Visuotinis teisėjų susirinkimas*);
- Tiesu padome (*Teisėjų taryba*);
- Goda tiesa (*Teisėjų garbės teismas*).

Tiesām to darbā palīdz [Nacionālā tiesu administrācija](#) (*Nacionalinė teismų administracija*).

Juridisko profesiju organizācija: Advokāti

Tiesu advokāti / Advokāti

Lietuvā ir advokāti (*advokatai*) un advokātu palīgi (*advokatų padėjėjai*). Advokātu palīgi var pārstāvēt klientus civilprocesos un aizstāvēt tos kriminālprocesos, ja to pieļauj likums un ja pārraugošais advokāts ir devis atļauju.

Advokātus un advokātu palīgus neiedala pēc specializācijas. Advokāti var brīvi izvēlēties tieslietu jomu, kurā tie vēlas specializēties (advokāta specializācija).

Juridiskās datubāzes

Plašāka informācija ir atrodama [Lietuvas Advokātu asociācijas](#) (*Lietuvos advokatūra*) tīmekļa vietnē.

Vai piekļuve datu bāzei ir bez maksas?

Jā, piekļuve Lietuvas Advokātu asociācijas tīmekļa vietnei ir bez maksas.

Zemāko instanču tiesu advokāti/ juridiskie padomnieki

Lietuvā nav zemāko instanču tiesu advokātu jeb juridisko padomnieku.

Notāri

Organizācija

Lietuvā ir tikai viena veida notāri (*notari*). Notāru un to biroju skaitu, kā arī notāru jurisdikciju nosaka **tieslietu ministrs** (*Teisingumo ministerija*), kurš notārus ieceļ amatā un atbrīvo no amata.

Notāru darbu pārrauga **Notāru palāta** (*Notary rūma*). Katru gadu Notāru palāta iesniedz Tieslietu ministrijai detalizētu **gada pārskatu** par tās darbību kopā ar nākamā gada plānu un notāru darbības vadlīnijām.

Notāru darbību regulējošos tiesību aktus apstiprina tieslietu ministrs, ņemot vērā Notāru palātas prezidija (*Notary rūmų prezidiumas*) viedokli.

Ja tieslietu ministrs uzskata, ka Notāru palātas rezolūcija vai lēmums ir pretrunā Lietuvas Republikas tiesību aktiem, viņš var iesniegt apelācijas sūdzību Viļņas reģionālajā tiesā (*Vilniaus apygardos teismas*), lai šādu rezolūciju vai lēmumu atceltu.

Plašāka informācija ir atrodama [Lietuvas Notāru palātas](#) tīmekļa vietnē.

Loma un pienākumi

Notāru palātas galvenie pienākumi ir:

1. **koordinēt** notāru darbu;
2. rūpēties par notāru profesionālo **izaugsmi**;
3. **aizstāvēt** un **pārstāvēt** notāru intereses valsts pārvaldes un administratīvajās iestādēs;
4. izstrādāt **normatīvo aktu projektus** par jautājumiem, kas attiecas uz notariātu, un iesniegt tos Tieslietu ministrijai;
5. nodrošināt **vienotību** notāru praksē;
6. **pārraudzīt** notāru veikto funkciju izpildi un to atbilstību profesionālas ētikas prasībām;
7. nodrošināt izstrādāto dokumentu **ieviešanu** un izmantošanu notāru profesionālajā darbībā;
8. nodrošināt notāru **mācības**;
9. veikt citus **Notāru palātas statūtos** (*Notary rūmų statutas*) paredzētos uzdevumus.

Citas juridiskās profesijas

Tiesu izpildītāji

Lietuvā ir tikai viena veida tiesu izpildītāji (*antstoliai*).

Informācija par tiesu izpildītājiem atrodama [tiesu izpildītāju profesionālās organizācijas tīmekļa vietnē](#) un [Tiesu izpildītāju palātas](#) (*Antstolių rūmai*) tīmekļa vietnē.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Juridiskās profesijas - Luksemburga

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.
Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [fr](#).

Šeit pieejams pārskats par dažādām juridiskajām profesijām.

Juridiskās profesijas – ievads

Šajā sadaļā ir atrodama informācija par juridiskajām profesijām (apraksts, nosacījumi profesionālās darbības uzsākšanai u.c.).

Tiesu sistēmas pārskats

Luksemburgā tiesu sistēma ir organizēta divos atzaros, proti, **vispārējās piekritības tiesu un administratīvo tiesu atzarā**. Organizatoriskās struktūras pamatā ir strīda būtība.

Vispārējās tiesas (*l'ordre judiciaire*) ietver trīs mirtiesnešus (*Justices de Paix*), divas apgabaltiesas (*Tribunaux d'arrondissement*), apelācijas tiesu (*Cour d'Appel*) un kasācijas tiesu (*Cour de Cassation*). Šo tiesu kompetencē galvenokārt ir civillietas, komerclietas, krimināllietas un darba tiesību lietas. Vispārējā tiesu sistēmā ir lemjošie tiesneši (pazīstams kā *magistrats du siège*, "sēdošie tiesneši") un prokurori (*substituts* un *procureurs*, kas pazīstami kā *la magistrature debout*, "stāvošie tiesneši"); abi ir uzskatāmi par piederīgiem tiesneša profesijai.

Administratīvās tiesas (*l'ordre administratif*) ietver Pirmās instances administratīvo tiesu (*Tribunal administratif*) un administratīvo tiesu (*Cour administratif*). Šīs tiesas izšķir administratīvus un fiskālus jautājumus (par tiešajiem nodokļiem).

Konstitucionālā tiesa (*Cour constitutionnelle*) ietver vispārējo tiesu un administratīvo tiesu tiesnešus. Tā uzrauga tiesību aktu atbilstību Konstitūcijai, kas ir valsts augstākais tiesību akts.

Tiesneši

Ir divi veidi, kā kļūt par tiesnesi:

Pieņemšana darbā konkursa kārtībā

Topošie tiesneši, proti jaunākie tiesneši (*attachés de justice*), tiek pieņemti darbā konkursa kārtībā. Lai piedalītos konkursā, kandidātam ir jāatbilst šādiem nosacījumiem:

1. jābūt Luksemburgas pilsonim;
2. jābūt visām pilsoniskajām tiesībām un politiskajām tiesībām un jāiesniedz nepieciešamās labas reputācijas garantijas;
3. jābūt Luksemburgas universitātes diplomam tiesību zinātnēs, kas atbilst atzītam maģistra grādam, vai jābūt ārvalstu grādam tiesību zinātnē, kas atbilst maģistra grādam, ko pieņēmis un atzinis par augstāko izglītību atbildīgais ministrs saskaņā ar grozīto 1969. gada 18. jūnija Likumu par augstāko izglītību un ārzemju diplomu un grādu atzīšanu;
4. jābūt atbilstošām luksemburgiešu, franču un vācu valodas zināšanām;

5. jābūt stažējušamies tiesā vai notāra birojā vismaz divpadsmit mēnešus;
6. jāatbilst nepieciešamajiem fizisko un garīgo spēju nosacījumiem, ko apliecina medicīniskās un psiholoģiskās pārbaudes.

Konkursu pieņemšanai darbā tiesneša amatā organizē Jaunāko tiesnešu darbā pieņemšanas un apmācīšanas komisija ("Komisija"). Konkurss ietver trīs rakstveida pārbaudes attiecībā uz civiltiesībām un civilprocesu, krimināltiesībām un kriminālprocesu un administratīvajām tiesībām un administratīvajiem strīdiem. Parasti pārbaude paredz sprieduma vai nolēmuma sagatavošanu. Veiksmīgajiem kandidātiem ir jāsaņem vismaz trīs piektdaļas no trīs pārbaudēs kopā iegūstamajiem punktiem un vismaz pusi no katrā pārbaudē iegūstamajiem punktiem. Komisija izveido kandidātu sarakstu atbilstoši viņu gala rādītājiem. Kandidāti tiek pieņemti darbā atbilstoši viņu vietai sarakstā.

Pieņemšana darbā, pamatojoties uz dokumentiem

Šī ir papildu darbā pieņemšanas procedūra, kas tiek organizēta tikai tad, ja konkursa kārtībā netiek atlasīts jaunāko tiesnešu skaits, ko katru gadu nosaka tieslietu ministrs.

Lai iegūtu tiesības pieteikties, kandidātam ir:

1. jāatbilst konkrētiem nosacījumiem, lai pieteiktos konkursā, proti, jāizpilda 1., 4., un 6. nosacījums;
2. jābūt diplomam, kas apliecina pabeigtu stažēšanos;
3. jābūt praktizējošam juristam vismaz piecus gadus.

Komisija aicina kandidātus uz individuālu interviju. Psiholoģijas eksperts piedalās individuālajā intervijā un sniedz pamatotu atzinumu par katru kandidātu. Kandidātu atlases kritēriji ir rezultāti, kas iegūti papildu kursu Luksemburgas tiesību aktos noslēguma pārbaudījumā un stažēšanās gala pārbaudījumā, profesionālā pieredze, jebkura papildu kvalifikācija un jebkuras publikācijas. Kandidātus izvēlas Komisija.

Konstitūcija garantē lemjošo tiesnešu neatkarību no politiskās varas. Tāpēc tiesnešus ieceļ amatā uz neierobežotu laiku. Tiesnešus var atcelt no amata vai atstādināt tikai ar tiesas spriedumu. Tiesnešu pārcelšana var notikt tikai, ieceļot tiesnesi jaunā amatā, un ar viņa piekrišanu. Taču, ja tiesnesis nespēj pildīt savus pienākumus vai viņš pieļāvis pārkāpumus, viņu var atstādināt, atsaukt vai pārcelt saskaņā ar likuma nosacījumiem.

Tiesneša amats nav savienojams ar valdības locekļa, parlamenta deputāta, pašvaldības domes priekšsēdētāja, viņa vietnieka vai pašvaldības domes locekļa amatu, ar jebkādu atalgoju publiskā vai privātā sektora amatu, ar notāra vai tiesu izpildītāja amatu, ar amatu militārajā dienestā vai reliģiskā organizācijā, kā arī ar advokāta profesiju. Tiesneši ir objektīvi, un uz viņiem attiecas pienākums glabāt amata noslēpumu. Viņu atalgojums ir noteikts likumā.

Lai iegūtu vairāk informācijas, skatīt [sadaļu par tiesnešu profesiju](#) Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē.

Advokāti

Advokāta profesiju (*avocat*) regulē **1991. gada 10. augusta grozītais likums** par advokāta profesiju.

Advokāta profesija ir **neatkarīga pašnodarbināto profesija**. Advokāti var darboties kā individuāli praktizējoši advokāti vai apvienoties advokātu biros, kam ir juridiskas personas statuss. Advokāti ir vienīgie, kas drīkst palīdzēt pusēm un tās pārstāvēt, iesniegt iesniegumus pušu vārdā un aizstāvēt puses visu veidu tiesu iestādēs, saņemt pušu dokumentus, lai tos iesniegtu tiesā, sagatavot un parakstīt aktus, kas nepieciešami procesa pareizai norisei, un sagatavot lietu izskatīšanai tiesā.

Tikai advokāti pastāvīgi un par atlīdzību var sniegt **juridiskas konsultācijas** vai sastādīt privāttiesiskus aktus citas personas uzdevumā. Advokāti arī palīdz saviem klientiem un pārstāv viņus starptautiskajās tiesās, piemēram, Eiropas Savienības Tiesā vai Eiropas Cilvēktiesību tiesā. Uz advokātiem attiecas amata noslēpuma glabāšanas pienākums – tas ir sabiedriskās kārtības princips, un tā pārkāpšana ir noziedzīgs nodarījums.

Lai praktizētu advokāta profesijā Luksemburgā, personai ir obligāti jābūt **reģistrētai Luksemburgas Lielhercogistes advokātu kolēģijā**. Tas attiecināms arī uz Eiropas advokātiem, kas vēlas praktizēt Luksemburgā ar savas izcelsmes valsts profesionālo nosaukumu.

Advokātu kolēģijas reģistrā ir seši [saraksti](#):

I saraksts: tiesā akreditētie advokāti (*advokāti à la Cour*)

II saraksts: advokāti (*avocats*)

III saraksts: advokāti – goda biedri (*advokāti honoraires*)

IV saraksts: Eiropas Savienības advokāti, kas praktizē, izmantojot izcelsmes valstī piešķirto profesionālo nosaukumu;

V saraksts: 6. saraksts: advokātu biroji, kas ir pielīdzināmi tiesā akreditētiem advokātiem;

VI saraksts: citi advokātu biroji.

Lai reģistrētos kādā no Luksemburgas advokātu kolēģijām, ir jāizpilda **šādas prasības**:

- personai jāuzrāda nevainojamas reputācijas apliecinājums;
- personai ir jāapliecina, ka viņa izpilda nosacījumus uzņemšanai juridiskajā praksē vai ir nokārtojusi citu Eiropas Savienības dalībvalstu advokātiem paredzēto eksāmenu, kas noteikts 1991. gada 10. augusta grozītajā likumā, ar kuru attiecībā uz advokāta profesiju nosaka vispārēju sistēmu augstākās izglītības diplomu atzīšanai, kas apliecina vismaz 3 gadu ilgu profesionālo apmācību; vai personai ir jāapliecina, ka viņa izpilda nosacījumus reģistrācijai Luksemburgas Lielhercogistē ar izcelsmes valstī piešķirto profesionālo nosaukumu saskaņā ar 2002. gada 13. novembra grozīto likumu, ar kuru Luksemburgas tiesību aktos tiek transponēta Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīva 98/5/EK par pasākumiem, lai atvieglotu advokāta profesijas pastāvīgu praktizēšanu dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā iegūta kvalifikācija; jāapliecina likumdošanas valodas, kā arī pārvaldes iestādēs un tiesās lietoto valodu labas zināšanas 1984. gada 24. februāra Likuma par valodu lietojumu nozīmē;
- jābūt Luksemburgas vai kādas citas Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonim;
- personai ir jābūt labām likumdošanas valodas, kā arī pārvaldes iestādēs un tiesās lietoto valodu zināšanām 1984. gada 24. februāra Likuma par valodu lietojumu nozīmē, neskarot 1991. gada 10. augusta grozītā likuma 31-1. pantu. Luksemburgiešu valodas un vācu valodas mutiskajai izpratnei ir jābūt vismaz B2 līmenī (atbilstoši Eiropas vienotajai valodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēmai – CEFR), mutiskās izteikšanās spējām ir jābūt vismaz B1 līmenī un attiecībā uz vācu valodu – rakstiskā teksta izpratnei ir jābūt vismaz B2 līmenī. Franču valodas zināšanām ir jāatbilst B2 līmenim gan attiecībā uz mutiskā un rakstiskā teksta izpratni, gan attiecībā uz mutiskās izteikšanās un rakstiskas izteikšanās spējām.

Neskarot iepriekšējā daļā noteikto, Eiropas advokātiem, kas minēti 10. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīvā 98/5/EK brīdīt, kad viņi tiek iekļauti Advokātu kolēģijas I sarakstā, ir jāpārvalda tikai likumdošanas valoda 1984. gada 24. februāra Likuma par valodu lietojumu nozīmē, ja viņi veic tikai tādu profesionālo darbību, kuras veikšanai nav nepieciešams pārvaldīt citas valodas 1984. gada 24. februāra likuma nozīmē. Nepieciešamais valodu prasmju līmenis ir norādīts iepriekšējā rindkopā.

Precizējumi attiecībā uz nepieciešamajām valodu prasmēm:

Neskarot iepriekš minēto, advokātiem, kas ir reģistrēti kā individuāli praktizējoši advokāti, ir jāpārvalda likumdošanas valoda 1984. gada 24. februāra Likuma par valodu lietojumu nozīmē, kā arī visas citas valodas, kas nepieciešamas viņu profesionālās darbības veikšanai.

Advokātiem, kas reģistrēti II sarakstā, papildus ir jāpārvalda Luksemburgas Lielhercogistes pārvaldes iestādēs un tiesās lietotās valodas, kas nepieciešamas, lai izpildītu juridiskās prakses pienākumus.

Advokātam, kas uzņemas kādu lietu, jābūt vajadzīgajām profesionālajām prasmēm un valodu zināšanām, pretējā gadījumā viņam var piemērot disciplināras sankcijas.

Ja **kandidāts** ir no valsts, kura **nav Eiropas Savienības dalībvalsts**, Advokātu kolēģijas padome, iepriekš apspriežoties ar tieslietu ministru un saņemot savstarpējības principa ievērošanas apliecinājumu no attiecīgās valsts, var lemt neattiecināt uz kandidātu pilsonības prasību. Tas pats attiecināms uz kandidātiem, kuriem ir politiskā bēgļa statuss un kuriem ir patvēruma tiesības Luksemburgas Lielhercogistē.

Tikai I sarakstā reģistrētie advokāti ir tiesīgi izmantot tiesā akreditēta advokāta (*avocat à la Cour*) nosaukumu. Lai viņus iekļautu I sarakstā, viņiem:

- kā II sarakstā reģistrētam advokātam jāiziet 2 gadus ilga juridiskā prakse un jānokārto juridiskās prakses gala eksāmens; vai
- jānokārto spēju pārbaudījums, ko attiecībā uz citu Eiropas Savienības dalībvalstu advokātiem paredz 1991. gada 10. augusta grozītais likums, kurš nosaka vispārējo kārtību, kādā advokāta profesijā tiek atzīti augstākās izglītības diplomu, kas apliecina vismaz 3 gadus ilgu profesionālo apmācību; vai
- ja Eiropas advokātam ir atļauja praktizēt ar savas izcelsmes valsts profesionālo nosaukumu, jāpierāda vismaz 3 gadus ilga faktiskā un regulāra darbība Luksemburgā un saistībā ar Luksemburgas tiesībām, tostarp Eiropas Savienības tiesībām, vai

jāatbilst 2002. gada 13. novembra grozītā likuma, ar kuru Luksemburgas tiesībās tiek transponēta Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīva 98/5/EK par pasākumiem, lai atvieglotu advokāta profesijas pastāvīgu praktizēšanu dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā iegūta kvalifikācija, 9. panta 2. punkta nosacījumiem.

Tiesā akreditētiem advokātiem vienīgajiem ir atļauts veikt darbības, kuru veikšanai saskaņā ar tiesību aktiem nepieciešams pilntiesīgs pārstāvis, proti, pārstāvēt puses Konstitucionālajā tiesā, administratīvajās tiesās, Augstākajā tiesā un apgabala tribunālos, kas izskata civillietas, izteikties pušu vietā, saņemt dokumentus, lai tos iesniegtu tiesnesim, un parakstīt aktus, kas nepieciešami procesa pareizai norisei, un sagatavot lietu izskatīšanai tiesā.

Advokāti, kas ir reģistrēti II sarakstā, kā arī Eiropas advokāti, kuri ir saņēmuši atļauju praktizēt ar savas izcelsmes valsts profesionālo nosaukumu un kuri ir reģistrēti **IV sarakstā**, drīkst veikt šīs darbības tikai tad, ja tiem palīdz kāds tiesā akreditēts advokāts, kurš ir reģistrēts I sarakstā. Tā kā visās tiesās, kurās pilntiesīgs pārstāvis nav obligāts, personu tiesības izvēlēties pārstāvi netiek ierobežotas, advokāti, kas ir reģistrēti II vai IV sarakstā, var pārstāvēt puses bez tiesā akreditēta advokāta palīdzības.

Lai uzsāktu advokāta apmācību, ko regulē Lielhercoga 2009. gada 10. jūnija noteikumi par juridiskās prakses organizāciju un piekļuvi notāra profesijai, ir jāiziet profesionāla apmācība, kas sastāv no papildu mācību perioda Luksemburgas tiesībās, kam seko prakse.

Pēc sertifikāta saņemšanas par papildu apmācību Luksemburgas tiesībās praktikanti saņem atļauju reģistrēties kādas Luksemburgas advokātu kolēģijas II sarakstā.

Juridiskās prakses mērķis ir iemācīties praktizēt advokāta profesijā. Universitātes studijas dod prakses veicējam iespēju gūt padziļinātas zināšanas tiesību zinātnēs, savukārt papildu apmācība Luksemburgas tiesībās (*CCDL*) papildina šīs zināšanas, sniedzot ieskatu Luksemburgas tiesību īpatnībās. Juridiskās prakses laikā uzsvars galvenokārt tiek likts uz advokāta profesijas apgūšanu, gan praktizējot profesiju prakses vadītāja uzraudzībā, gan piedaloties mācībās, kuru temats ir tieši profesijas apgūšana.

Prakse, kas ilgst vismaz 2 gadus, noslēdzas ar prakses gala eksāmenu. Pēc eksāmena sekmīgas nokārtošanas kandidāts kļūst par tiesā akreditētu advokātu un tiek reģistrēts I sarakstā.

Pēc motivēta un pamatota lūguma saņemšanas Koordinācijas komiteja var atļaut praktikantam vismaz 3 mēnešus un ne vairāk kā 6 mēnešus no juridiskās prakses laika stažēties advokātu birojā, kas atrodas kādā citā Eiropas Savienības dalībvalstī. Ja šāda stažēšanās tiek atļauta, to ieskaita juridiskajā praksē.

Advokāti ir apvienojušies kolēģijā (*Ordre des avocats*), kas ir neatkarīga no valsts iestādēm un tiesām. Pastāv **Luksemburgas advokātu kolēģija** un **Dīkiršas advokātu kolēģija**. Katrai kolēģijai ir juridiskas personas statuss. Advokātu kolēģijas ietver šādas struktūras: pilnsapulce, kolēģijas padome, kolēģijas priekšsēdētājs, kā arī visai profesijai kopumā – Disciplinārlietu un administratīvo lietu padome.

Lai iegūtu vairāk informācijas, skatīt [sadaļu par advokāta profesiju](#) Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē.

Notāri

Notāru skaitu nosaka Lielhercoga noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz 1976. gada 9. decembra grozītā Likuma par notariāta organizāciju (*notaire*) 13. pantu. Pašlaik visā valstī ir **36 notāri**.

Notāri ir publiskas amatpersonas, kā uzdevums ir apliecināt aktus un līgumus, kuru autentiskuma apliecināšana ir obligāta vai kuriem puses vēlas piešķirt autentiskumu, kas saistīts ar publiskā akta statusu, kā arī apliecināt šo dokumentu datumu un veikt to glabāšanu, izsniegt to norakstus un veikt izsūtīšanu.

Notāram – pašam vai pastarpināti, tieši vai netieši – ir aizliegts: veikt komercdarbību, būt kādas komercsabiedrības, rūpniecības vai tirdzniecības uzņēmuma vadītājam, komandītam, pārvaldības institūciju loceklim ar izpildpilnvarām vai likvidatoram; iesaistīties tādu sabiedrību, uzņēmumu vai aģentūru administrācijā vai uzraudzībā, kuras nodarbojas ar pirkšanu, pārdošanu, zemes gabalu apbūvi vai ēku celtniecību, vai arī būt jebkādā veidā ieinteresētam tajos; uzturēt ar minētajām sabiedrībām, uzņēmumiem vai aģentūrām ilgstošas attiecības, kas kavē pušu brīvu notāra izvēli; pastāvīgi veikt bankas, diskonta vai starpniecības darījumus vai biržas spekulācijas, izņemot diskonta darījumus, kas veikti saistībā ar notāra profesionālo darbību; saņemt noguldījumus, izņemot noguldījumus, kas tiek veikti, plānojot viņu profesionālo darbību vai tās vajadzībām vai mantojumu likvidācijai; sniegt savus pakalpojumus jebkādā lietā, kurā tie būtu ieinteresēti; izmantot starpnieku aktiem, kurus viņi nevar veikt paši; jebkādā statusā nodarbināt starpniekus vai nekustamā īpašuma māklerus; ņemt līdzekļus depozītā, izņemot saņemto pildot savus pienākumus vai veicot norēķinu par īpašuma fondu;

Notariālie akti saskaņā ar civill kodeksa nosacījumiem ir autentiski; tie ir izpildāmi, ja uz tiem ir izpildes rīkojums. Notāriem ir pienākums aktu sastādīšanā izmantot franču vai vācu valodu atkarībā no pušu izvēles.

Notāri pilda pienākumus visā valsts teritorijā. Pildot savus pienākumus, viņi piedalās valsts varas īstenošanā.

Notāru palāta (*La Chambre des Notaires*) sastāv no septiņiem locekļiem, kurus no valsts notāru vidus ievēl notāru pilnsapulce.

Papildus pilnvarām, kas Notāru palātai piešķirtas tiesību aktos, tai ir šādas **kompetences**:

- uzturēt disciplīnu notāru vidū un īstenot disciplinārās pilnvaras ar Disciplinārlietu padomes starpniecību; novērst visus strīdus notāru starpā vai panākt tajos izlīgumu un gadījumā, ja izlīgums nav iespējams, sniegt savu viedokli atzinuma veidā;
- panākt izlīgumus visos strīdos starp notāriem un trešām pusēm;
- sniegt savu atzinumu par strīdus jautājumiem, kas saistīti ar notāru honorāriem, atalgojumu, algām, atlīdzību, izdevumiem un izmaksām, kā arī par visiem strīdiem, kas šajā sakarā iesniegti civillietu tiesā;
- pieņemt glabāšanai protokolus; kontrolēt notāru grāmatvedību;
- pārstāvēt Lielhercogistes notārus profesijas interešu un tiesību aizsardzībai.

Disciplinārlietu padomē darbojas Luksemburgas apgabala tribunāla priekšsēdētājs vai tiesnesis, kas viņu aizvieto, kā priekšsēdētājs un četri Notāru palātas locekļi, kuri tiek izraudzīti pēc stāža ilguma profesijā.

Disciplinārlietu padome īsteno disciplinārās pilnvaras pār visiem notāriem saistībā ar šādām darbībām: tiesību aktu noteikumu pārkāpumi, pildot amata pienākumus; profesionālās kļūdas un nolaidība; rīcība, kas neatbilst smalkjūtībai un profesionālajai cieņai, kā arī godam un godprātībai; tas neskar iespējamu tiesvedību saistībā ar minētajām darbībām. Disciplinārlietu padomes lēmumus var pārsūdzēt gan pats notārs, gan valsts ģenerālprokurors. Pārsūdzība tiek iesniegta Augstākās tiesas civillietu palātā, kas pasludina galīgo spriedumu.

Lai varētu pildīt notāra pienākumus, personai ir:

- jābūt Luksemburgas vai kādas citas Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonim;
- jābūt neierobežoti tiesībspējīgai un rīcībspējīgai gan civiltiesiski, gan attiecībā uz politisko tiesību īstenošanu;
- jābūt sasniegušai 25 gadu vecumu un ieguvuši vai nu notāra kandidāta diplomu saskaņā ar Luksemburgas tiesību aktiem (pašreizējā kārtībā), vai arī sertifikātu par notāra amata uzsākšanai nepieciešamās [prakses pabeigšanu](#) (iepriekšējā kārtībā);
- jāapliecina likumdošanas valodas, kā arī pārvaldes iestādēs un tiesās lietoto valodu labas zināšanas 1984. gada 24. februāra Likuma par valodu lietojumu nozīmē;

Lai iegūtu vairāk informācijas, skatīt [sadaļu par notāru profesiju](#) Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē.

Citas juridiskās profesijas

Tiesu izpildītāji

Tiesu izpildītājs (*huissiers de justice*) ir publiska amatpersona, kurai vienīgajai ir tiesības:

- izsniegt dokumentus un tiesu izpildītāju aktus un veikt tiesību aktos paredzētos paziņojumus, ja paziņojuma veids tiesību aktos nav noteikts;
- veikt izpildāmu tiesas nolēmumu, kā arī aktu vai dokumentu izpildi.

Tiesu izpildītājs var veikt:

- parādu piedziņu mierizlīguma vai tiesas ceļā; šīs pilnvaras ietver tiesības prasītājas puses vārdā parakstīt pieteikumus maksājuma rīkojuma izdošanai vai ieturējumu veikšanai no periodiskiem maksājumiem;
- mēbeļu, kustamo mantu un ražas novērtēšanu un publisku pārdošanu saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem.

Tiesa var viņam uzticēt veikt:

- faktiskus konstatējumus, kas neietver nekādus atzinumus par faktiskajām vai juridiskajām sekām, kas no tiem var izrietēt;
- līdžīgus konstatējumus pēc privātpersonu prasības; gan vienā, gan otrā gadījumā konstatējumi ir uzskatāmi par pareiziem, kamēr nav pierādīts pretējais.

Tiesu izpildītāju pakalpojumu tarifu nosaka Lielhercoga noteikumi.

Tiesu izpildītāju kolēģija (*Chambre des huissiers de justice*) pārstāv profesiju valsts līmenī. To pārvalda padome trīs locekļu sastāvā, no kuriem viens ir priekšsēdētājs, viens ir sekretārs un viens ir kases pārvaldnieks. Priekšsēdētājs pārstāv Tiesu izpildītāju kolēģiju gan juridiskās, gan cita veida lietās.

Lai iegūtu vairāk informācijas, sk., [sadaļu par tiesu izpildītāju profesiju](#) Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē.

Tiesas sekretārs

Vecākais sekretārs (*greffier en chef*) vada sekretariātu un tiesas darbiniekus. Vecākā sekretāra administratīvajos uzdevumos ietilpst kopiju izsniegšana advokātiem un privātpersonām (piemēram, laulības šķiršanas apliecību transkripcijai ārzemēs), procesuālo dokumentu kopiju izsniegšana, testatora pašrocīgi rakstīto testamentu un mantošanas paziņojumu pieņemšana glabāšanā, zvērestu pieņemšana no sekretāriem, pilnsapulču un statistikas datu sagatavošana un arhīvu uzraudzība. Sekretārs arī pieņem pretenzijas par tiesnešu objektivitāti.

Sekretāru uzdevums ir palīdzēt tiesnešiem visās viņu darbībās un ar dokumentāciju, proti, gan tiesas sēžu laikā, gan nodrošinot pušu ierašanos, piedaloties izmeklēšanā, apmeklējumos uz vietas, autopsijās, inventarizācijās saistībā ar bankrotu, sagatavojot spriedumus un piedaloties aizgādībā vai aizbildnībā esošu personu uzklaušīšanā. Tiesnesis nevar darboties bez sekretāra.

Sekretāru pienākumi ir noteikti 78. pantā un turpmākajos pantos grozītajā Likumā par taisnīgas tiesas organizēšanu.

[Recueil des lois spéciales](#) 7.-40. lpp.

Pieņemšanu darbā šajā profesijā regulē grozītā 1979. gada 16. aprīļa Likums, ar ko paredz vispārīgus noteikumus ierēdņiem.

http://www.fonction-publique.public.lu/fr/publications/Reformes/Recueils/1_Statut.pdf

Saistītās saites

[Tieslietu ministrija](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 27/09/2016

Juridiskās profesijas - Ungārija

Šajā lapā sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Ungārijā.

[Juridiskās profesijas – ievads](#)

[Prokurori](#)

[Tiesneši](#)

[Juristi](#)

[Notāri](#)

[Citas juridiskās profesijas](#)

Juridiskās profesijas – ievads

Šajā iedaļā sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Ungārijā, proti, prokuroriem, tiesnešiem, advokātiem, juriskonsultiem, notāriem un tiesu izpildītājiem.

Ungārijā juridisko profesiju pārstāvji (advokāti, notāri, tiesu izpildītāji) darbojas neatkarīgi, taču pastāv profesionālās pašpārvaldes kameras. Dalība profesionālās pašpārvaldes kamerā ir priekšnoteikums, lai darbotos kādā no juridiskajām profesijām, un kamerām ir tiesības veikt profesionālu kontroli pār to dalībniekiem, kuras mērķis ir nodrošināt, ka konkrētās profesijas pārstāvis sniedz atbilstoša līmeņa pakalpojumus.

Prokurori (*ügyész*)

Organizācija

Ungārijas konstitucionālās normas nosaka, ka **Prokuratūra** (*Ügyészség*) izmanto tai ar likumu piešķirtās tiesības saistībā ar izmeklēšanu, uztur apsūdzību tiesā, kā arī ir atbildīga par soda mēru tiesiskuma pārbaudi.

Prokuratūra palīdz nodrošināt likumu vispārēju ievērošanu, kā arī veic nepieciešamās darbības, lai uzturētu tiesiskumu gadījumos, kad likumi tiek pārkāpti, saskaņā ar likumos noteikto kārtību.

Valsts Prokuratūra (*Ügyészség*) ir centralizēta organizācija, kuru vada ģenerālprokurors (*legfőbb ügyész*), kurš ir tieši pakļauts parlamentam. Ģenerālprokurors ieceļ prokurorus amatā un atceļ no amata pienākumu pildīšanas.

Prokurorus vispirms amatā ieceļ uz trīs gadiem un pēc tam uz nenoteiktu laiku.

Tiesību akti nosaka Prokuratūru reglamentējošos noteikumus.

Loma un pienākumi

Prokuroru pienākumi, atbildība un tiesiskais statuss ir noteikts likumos. Prokuratūra ir vienota iestāde, un visiem prokuroriem ir vienāds tiesiskais statuss.

Prokuratūra (*ügyészség*):

- izmeklē kriminālprocesa likumā noteiktās lietas;
- pārbauda, vai izmeklēšana tiek veikta saskaņā ar atbilstošajām tiesību normām;
- īsteno citas ar izmeklēšanu saistītas kompetences;
- sagatavo un iesniedz apsūdzības un uztur apsūdzību kriminālprocesos, izmanto likumā noteiktās pārsūdzības tiesības;
- pārbauda soda izpildes atbilstību attiecīgajām tiesību normām;
- piedalās citos civilprocesos, darba strīdos, administratīvos procesos un tirdzniecības strīdu procesos: prokurors piedalās Civilprocesa kodeksā (*polgári perrendtartás*) noteiktajos procesos, ja tiesību turētājs kādu iemeslu dēļ nav spējīgs aizstāvēt savas tiesības;
- nodrošina likuma ievērošanu vispārējā tiesiskuma pārbaudes (*általános törvényességi felügyelet*) ietvaros;
- nodrošina likuma ievērošanu vispārējā tiesiskuma pārbaudes (*általános törvényességi felügyelet*) ietvaros;
- saistībā ar noziegumiem pret nepilngadīgajiem uzsāk atbilstošu bērnu aizsardzības pasākumu ieviešanu;

- pilda no starptautiskām saistībām izrietošos pienākumus; it īpaši tiesiskās palīdzības jomā;
- veic uzdevumus attiecībā uz *Eurojust* - nodrošina, ka visas sabiedriskās organizācijas, visas valsts pārvaldes iestādes un visi pilsoņi ievēro likuma normas, un veic nepieciešamās darbības, lai uzturētu tiesiskumu gadījumos, kad likumi tiek pārkāpti.

Juridiskās datubāzes

Papildinformāciju var iegūt [☞ Ungārijas Republikas Prokuratūras \(Magyar Köztársaság Ügyészsége\)](#) tīmekļa vietnē.

Tiesneši

Organizācija

Saskaņā ar Konstitūciju tiesneši ir neatkarīgi - tie pieņem lēmumus, pamatojoties uz likumiem un saskaņā ar savu pārliecību, un tos nevar iespaidot un vadīt lēmumu pieņemšanā.

Tiesības **apstiprināt tiesnešus amatā ir Ungārijas prezidentam (köztársasági elnök)**.

Personai, kura vēlas tikt iecelta par tiesnesi, ir jāatbilst vairākiem kritērijiem. Personai ir jābūt:

- Ungārijas pilsonim;
- iepriekš nesodītai;
- ar tiesībām vēlēties;
- ar iegūtu augstāko juridisko izglītību;
- nolikuma Ungārijas advokatūras eksāmenu (*szakvizsgával rendelkezik*);
- jāsniedz likumā noteiktā informācija par saviem finanšu darījumiem; kā arī
- jābūt vismaz viena gada pieredzei tiesas darbinieka (*bírószági títkárr*) vai apgabala advokāta palīga (*ügyészségi títkárr*) vai konstitucionālās tiesas tiesneša, militārā tiesneša, prokurora, notāra, advokāta vai juriskonsulta amatā, vai centrālās administratīvās aģentūras (*központi közigazgatási szerv*) amatā, kurā nepieciešams nokārtot advokatūras eksāmenu.

Zvērinātie

Saskaņā ar konstitucionālajām normām **piesēdētāji/zvērinātie (nem hivatasos bíró/ülnök)** ir tiesīgi piedalīties **tiesas sēdēs**.

Kandidātiem jābūt iepriekš nesodītiem, ar tiesībām balsot, Ungārijas pilsoņiem un vecākiem par 30 gadiem. Lai kļūtu par militāro asociēto tiesnesi (*katonai ülnök*), papildus šīm prasībām ir jāatrodas Ungārijas bruņoto spēku dienestā (*Magyar Honvédség*) vai tiesībsargājošo institūciju profesionālajā dienestā.

Zvērinātos ievēl uz **četrus gadus termiņu**.

Ja izskatāmajam noziedzīgam nodarījumam piemērojams ieslodzījuma termiņš pārsniedz astoņus gadus, vietējās tiesas **kriminālās** izskata **viena profesionālā tiesneša (hivatasos bíró)** un **divu asociēto tiesnešu** sastāvā. Apgabaltiesas (*megyei bírószágr*), skatot lietas pirmajā instancē, sasauc kolēģiju (*tanács*) lietas izskatīšanai **viena profesionālā tiesneša** un **divu zvērināto** sastāvā.

Likumā noteiktās **civillietas** var izskatīt kolēģija, kas sastāv no **viena profesionālā tiesneša** un **diviem asociētajiem tiesnešiem**.

Tiesu darbinieki, tiesu palīgi

Juridisko augstskolu absolventi, kuri strādā tiesās par tiesu darbiniekiem vai tiesu palīgiem, var iegūt zināšanas un pieredzi, lai **turpinātu karjeru kā tiesneši**. Tikai likumā noteiktā kārtībā un pie noteiktiem nosacījumiem tie var rīkoties kā tiesneši.

Informāciju par tiesu personālu var atrast, izmantojot šādas saites:

1. [amatpersonas](#)
2. [tiesu darbinieki](#)
3. [tiesu palīgi](#)
4. [strādnieki](#)

Juristi

Tiesu advokāti/ Advokāti (*ügyvéd/ügyvéd*)

Praktizējot savā profesijā, **advokāti** (*ügyvéd*) aizstāv savu klientu tiesības un palīdz tiem izpildīt savas saistības. Advokāti (*ügyvéd*) var nodrošināt **juridisko pārstāvību** visās lietās un **visās iestādēs**. Advokāti ir neatkarīgi savā profesionālajā darbībā, kas nozīmē, ka tos nevar ietekmēt un tie nevar uzņemties saistības, kas apdraud šo neatkarību.

Apmaksātas darbības, kuras drīkst veikt tikai advokāti:

- pārstāvība un aizstāvība kriminālprocesos;
- juridiskās konsultācijas;
- juridisku dokumentu sagatavošana un rediģēšana;
- naudas un vērtslietu uzglabāšana saistībā ar iepriekšminētajām darbībām.

Lai gan šīs darbības neietilpst advokāta ekskluzīvā kompetencē, mūsdienā ekonomiskās dzīves apstākļu dēļ advokāti ir tiesīgi sniegt pakalpojumus, piemēram, **konsultācijas nodokļu jomā, nekustamā īpašuma starpniecības darījumus** un ārpusstiesas **starpniecību** (*peren kívül közvetítés*).

Advokāta pienākumus var pildīt jebkura persona, kas ir uzņemta advokātu kolēģijas (*kamara*) sastāvā un ir nodevusi advokāta zvērestu (*ügyvédi eskü*).

Lai kļūtu par advokātu, personai jābūt:

- Eiropas ekonomiskās zonas dalībvalsts pilsonībai (*Európai Gazdasági Térség*);
- iepriekš nesodītam;
- universitātes diplomam un nokārtotam Ungārijas profesionālajam jurisprudences pārbaudījumam (*jogi szakvizsga*);
- apdrošinātai civiltiesiskai atbildībai un atbilstošām biroja telpām.

Eiropas Savienības dalībvalstu advokātiem ir tiesības uz advokāta praksi Ungārijā trijos pamata veidos: kā **pagaidu** (*ad hoc*) **pakalpojumu sniedzējiem, kā regulāru pakalpojumu sniedzējiem** un **kā advokātu kolēģijas biedriem**. Pagaidu (*ad hoc*) pakalpojumu sniedzējiem ir jāreģistrē savi pakalpojumi advokātu kolēģijā (*ügyvédi kamara*) pēc pakalpojumu sniegšanas vietas, savukārt tiem, kas vēlas sniegt regulārus advokāta pakalpojumus, ir jāreģistrējas kompetentajā advokātu kolēģijā.

Eiropas Savienības advokāti (*európai közösségi ügyvéd*), kas tiek iekļauti reģistrā, var lūgt tos apstiprināt advokātu kolēģijā, ja tie atbilst likumā noteiktajām prasībām (piem., ir pagājis likumā noteiktais prakses laiks, tie spēj pierādīt savas zināšanas par Ungārijas tiesību aktiem (kā arī par Eiropas Savienības tiesību aktiem), tiem ir atbilstošas profesionālo pienākumu veikšanai nepieciešamās ungāru valodas zināšanas, utt.).

Eiropas Savienības juristi, kas ir nokārtojuši advokāta eksāmenu, ir tiesīgi izmantot profesionālo advokāta titulu (*ügyvédi cím*), un uz tiem attiecas tie paši noteikumi, kas uz Ungārijas advokātiem.

Advokātiem ir **pienākums saglabāt konfidencialitāti** attiecībā uz visiem faktiem un datiem, kuri ir nonākuši to rīcībā profesionālo pienākumu pildīšanas laikā.

Parasti **maksa** par advokātu pakalpojumiem tiek noteikta, advokātam un klientam par to **brīvi vienojoties**. Advokāta darba samaksa tiek regulēta tikai gadījumos, kad advokāts veic procesuālu aizstāvību valsts vārdā (*kirendelt védő*).

Juridiskās datubāzes

Papildinformāciju var iegūt [📄 Ungārijas Advokātu kolēģijas](#) (*Magyar Ügyvédi Kamara*) tīmekļa vietnē.

Juriskonsulti (*jogtanácsos*)

Juriskonsultu galvenais uzdevums ir organizācijas, kurā tie strādā, darbības atvieglošana. Juriskonsulti **pilda organizācijas, kurā tie strādā, likumīgā pārstāvja pienākumus**, sniedz juridiskas konsultācijas un informāciju; sagatavo pieteikumus, līgumus un citus dokumentus; un piedalās juridiskā darba organizēšanā. Atšķirībā no advokātiem juriskonsulti parasti veic savus pienākumus (kas nav tik plaši kā advokātiem) **kā darbinieki**. **Juriskonsultu atalgojums** pamatojas uz darba tiesisko attiecību regulējumu.

Par juriskonsultu var kļūt jebkura persona, kas ir iekļauta **apgabaltiesas uzturētā reģistrā** (Budapeštā tā ir Budapeštas galvaspilsētas tiesa) (*Fővárosi Bíróság*). Pieteikuma iesniedzējiem jābūt:

- kādas Eiropas ekonomiskās zonas līgumvalsts pilsonībai (*az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás*);
- iepriekš nesodītai;
- ar iegūtu augstāko izglītību;

- nokārtotam Ungārijas profesionālajam jurisprudences pārbaudījumam; kā arī
- reģistrētam reģistrā.

Noteiktos gadījumos **tieslietu ministrs** (*az igazságügyért felelős miniszter*) var atļaut izņēmumus pilsonības nosacījumam.

Notāri (közjegyző)

Rīkojoties likumā noteikto pilvaru ietvaros, **notāri** (közjegyző) kā valsts tiesu sistēmai piederīgas personas pilda tiesību nodrošināšanas funkcijas.

Notāru darbības mērķis ir novērst tiesisku strīdu rašanos; lai strādātu šajā jomā, tiem jābūt apstiprinātiem par **Notāru asociācijas** (*Közjegyzői Kamara*) biedriem. Pamatojoties uz likumu, notārus **ieceļ tieslietu ministrs** un norīko tos uz **nenoteiktu laiku** darbā kādā **noteiktā vietā**.

Notāriem obligāti jāapdrošina sava civiltiesiskā atbildība, un šai apdrošināšanai jābūt spēkā visu profesionālo darbību veikšanas laiku.

Notāru **ekskluzīvajās darbības jomās** ietilpst juridisko darījumu, juridisko paziņojumu un faktu fiksēšana publiskos dokumentos (*közokirat*). Viens no tradicionālajiem notāru uzdevumiem ir testamentu apstiprināšana un citu bezstrīdus procesu izpilde. Vēl viens būtisks notāru uzdevums ir kļūtas tiesību reģistra uzturēšana, kā arī darbības ar iemaksām, kas paredz naudas, vērtlietu un vērtspapīru saņemšanu, pamatojoties uz iesaistīto pušu izsniegto pilnvarojumu, ar nolūku nogādāt šīs vērtības personām, kas ir tiesīgas tās saņemt.

Notāriem ir tiesības saņemt **samaksu likumā noteiktajā apmērā** par darbībām, kurām nepieciešams vidēji ilgs laika periods juridiska lēmuma pieņemšanai sava amata ietvaros. Atsevišķos gadījumos (piemēram, sarežģītu lietu risināšanai nepieciešamas augstākas amatprasmes) samaksas apmēri var atšķirties no parastā apmēra. Gadījumos, kad notāra darbībai var noteikt vērtību, notāra samaksa tiek aprēķināta, pamatojoties uz šo vērtību. Gadījumos, kad notāra darbībai nav iespējams noteikt vērtību, notāra samaksa tiek aprēķināta, pamatojoties uz profesionālo darbību veikšanai veltīto laiku. Samaksa par dokumentu kopiju notariālo apliecinājumu ir fiksēta.

Sakarā ar to, ka tiesnešiem, prokuroriem, tiesu darbiniekiem, tiesu izpildītājiem un notāriem ir jābūt **Ungārijas pilsonībai**, ārvalstu pilsoņi šos amatus Ungārijā nav tiesīgi ieņemt.

Juridiskās datubāzes

Papildinformāciju var iegūt [Ungārijas Nacionālās notāru palātas](#) (*Magyar Országos Közjegyzői Kamara*) tīmekļa vietnē.

Citas juridiskās profesijas

Tiesu izpildītāji

Tiesu izpildītāji nodarbojas ar tiesas spriedumu izpildi (neatkarīgie tiesu izpildītāji (*önálló bírósági végrehajtó*) un apgabaltiesu tiesu izpildītāji (*megyei bírósági végrehajtó*)).

Parasti **tiesas nolēmumus par civillietās izskatītām prasībām** (*bírósági határozat*) izpilda neatkarīgie tiesu izpildītāji. **Tieslietu ministrs nozīmē neatkarīgos tiesu izpildītājus pie noteiktas vietējās tiesas** (*helyi bíróság*) un nosaka tiem konkrētu piekrišanas apgabalu.

Neatkarīgie tiesu izpildītāji **nestrādā algotā valsts darbā – to ienākumus veido klientu maksātas atlīdzības** par darba izpildi.

To pienākumos ietilpst šādas darbības:

- tiesas izdotu izpildu apliecinājumu (*végrehajtási lap*) izpilde;
- tiesas izdotu izpildrakstu (*végrehajtási záradék*) izpilde;
- tiesas rīkojumu vai piespiedu ierobežojumu, vai pārceļšanas rīkojumu (*végrehajtást elrendelő, letiltó, átutalási végzés*), vai tiešu tiesas spriedumu (*közvetlen bírósági felhívás*) izpilde.

Apgabaltiesu tiesu izpildītāji darbojas apgabaltiesās un Budapeštas Galvaspilsētas apgabaltiesā (*Fővárosi Törvényszék*).

Apgabaltiesas tiesu izpildītāju amatā uz neierobežotu laiku ieceļ apgabaltiesas priekšsēdētājs, un tiesu izpildītājs darbojas pie konkrētās apgabaltiesas. Konkursu uz apgabaltiesas tiesu izpildītāja amata vakanci izsludina apgabaltiesas priekšsēdētājs.

Apgabaltiesas tiesu izpildītājs ir apgabaltiesas noalgota tiesu amatpersona, kas saņem atlīdzību par šīm darba attiecībām.

Apgabaltiesas tiesu izpildītāji izpilda 'tiesas prasības' (ja tiesīgā persona ir valsts); tiesas prasības ir atmaksāt civilās vai kriminālās tiesvedības izmaksas, ko priekšapmaksājusi valsts. Apgabaltiesas tiesu izpildītāja pienākumos ietilpst arī kriminālās tiesvedības izmaksu atgūšana, mantas konfiskācija un citi mantiska rakstura sodi. Bērna pabalsts, kas piešķirts ar tiesas nolēmumu, arī ir uzskatāms par valsts prasību un tā izpildi uzrauga apgabaltiesas tiesu izpildītājs. Turklāt apgabaltiesu tiesu izpildītāji izpilda prasības, ja tiesīgā persona ir tiesa, Nacionālā tiesu padome, Nacionālais tiesu birojs, Tieslietu ministrija, tiesu ekspertu institūts vai valsts.

Tiesu izpildītāju kompetence sakrīt ar tiesas kompetenci.

Juridiskās datubāzes

Papildinformāciju var iegūt [Ungārijas Tiesu izpildītāju palātas](#) (*Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara*) tīmekļa vietnē.

Organizācijas, kas sniedz bezmaksas juridiskos pakalpojumus

Universitāšu un dažu Ungārijas un starptautisko nevalstisko organizāciju paspārnē darbojas **tiesību klīnikas (skolas)**.

Saistītās saites

[Ungārijas Nacionālās notāru palātas tīmekļa vietne](#) (*A Magyar Országos Közjegyzői Kamara honlapja*)

[Ungārijas Tiesu izpildītāju palātas tīmekļa vietne](#) (*A Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara honlapja*)

[Ungārijas Republikas Prokuratūras tīmekļa vietne](#) (*A Magyar Köztársaság Ügyészségének honlapja*)

[Ungārijas Advokātu kolēģijas tīmekļa vietne](#) (*A Magyar Ügyvédi Kamara honlapja*)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 15/02/2017

Juridiskās profesijas - Malta

Šajā lapā ir sniegta informācija par juridiskajām profesijām Maltā

Juridiskās profesijas - ievads

[Prokurori](#)

[Tiesneši](#)

[Tiesu advokāti / Advokāti](#)

[Notāri](#)

[Citas juridiskās profesijas](#)

[Tiesas sekretārs un darbinieki](#)

Juridiskās profesijas - ievads

Maltā juridisko profesiju pārstāvji ir advokāts, valsts notārs un advokāta palīgs.

- **Advokātiem** ir tiesības piedalīties visās tiesās.
- **Valsts notārus** uzskata par valsts ierēdņiem, un tie sastāda un publicē publiskus aktus.
- **Advokāta palīgiem** ir tiesības piedalīties zemākās instances tiesās praksē viņu ikdienas darbs saistās ar sekošanu līdzī procesuālajām darbībām gan tiesas sēdēs, gan arī saistībā ar citām tiesas kancelejā saņemtajām prasībām.

Juridiskās profesijas Maltā veido vienotu sistēmu, un prokurorus ieceļ no praktizējošu advokātu vidus.

Prokurori

Organizācija

Saskaņā ar Konstitūcijas 91. pantu **ģenerālprokurors** veic Konstitūcijā paredzētās funkcijas, bet Ģenerālprokurora birojs ir izveidots ar ģenerālprokurora rīkojumu kā valsts iestāde (Maltas tiesību aktu 90. nodaļa).

Saskaņā ar Maltas Konstitūciju ģenerālprokuroram amata pastāvīgums ir garantēts, tāpat kā tiesnesim, viņš pieņem neatkarīgus spriedumus lietās saistībā ar kriminālvajāšanu, kā arī veic funkcijas, ko paredz Kriminālprocesa kodekss attiecībā uz kriminālvajāšanu.

Ģenerālprokuroram palīdz ģenerālprokurora vietnieks, ģenerālprokurora asistents un citas juridiskas amatpersonas.

Loma un pienākumi

Ģenerālprokurors uzstājas kā **galvenais valsts apsūdzētājs Krimināllietu tiesā un Krimināllietu apelācijas tiesā**. Dažām policijas ierosinātām lietām ir nepieciešams saņemt ģenerālprokurora iepriekšēju piekrišanu.

Īstenojot pilnvaras uzsākt, uzturēt vai izbeigt kriminālprocesu, kuras ģenerālprokuroram piešķir likums, kas paredz šādu pilnvaru izmantošanu, ģenerālprokurors nepakļaujas nevienas citas personas vai iestādes vadībai vai kontrolei.

Ģenerālprokurors arī darbojas kā valdības **juridiskais konsultants**, un Ģenerālprokurora biroja amatpersonas **pārstāv valdību** civiltiesās un konstitucionālajā tiesā.

Ģenerālprokurora birojs ir arī kompetentā iestāde jautājumos par **juridisko sadarbību** civillikuma, komerclikuma un krimināllikuma jomās.

Ģenerālprokurora birojs **pārstāv Maltas Republiku** starptautiskās tiesās, kā arī ir valdības pārstāvis starptautiskās sanāksmēs par juridiskas un tiesiskas sadarbības jautājumiem.

Birojs izstrādā **tiesību aktu projektus** un sniedz atbalstu to virzīšanai parlamentā.

Tiesneši

Organizācija

Tiesnešus un mirtiesnešus ieceļ republikas prezidents, balstoties uz premjerministra ieteikumu. Tiesnešiem tiek garantēta neatkarība un amata pastāvīgums. Lai varētu kandidēt uz mirtiesneša amatu Maltā, ir jāpraktizē kā advokātam ne mazāk kā septiņus gadus, bet lai varētu kandidēt uz tiesneša amatu – ne mazāk kā divpadsmit gadus. Tiesnešus no amata var atcelt prezidents pēc Pārstāvju palātas pieprasījuma ar ne mazāk kā divu trešdaļu balsu vairākumu, ja tiek pierādīta tiesneša nespēja pildīt amata pienākumus (sakarā ar fizisku vai garīgu nespēju vai citiem iemesliem) vai arī pierādīta tiesneša neatbilstoša rīcība.

Juridiskās profesijas organizācija: Juristi

Tiesu advokāti / Advokāti

Loma un pienākumi

Advokāti ir profesionāļi, kuriem ir pilnvaras sniegt **juridiskas konsultācijas un atzinumus**, kā arī **pārstāvēt** savus klientus tiesās, tribunālos un citos juridiskos forumos.

Lai persona varētu Maltā praktizēt kā advokāts, tai ir jāsaņem valsts prezidenta pilnvarojuma raksts ar Maltas valsts ģerboni. Personai ar šādu pilnvarojuma rakstu pirms prakses sākšanas ir Apelācijas tiesas atklātā sēdē jādod uzticības zvērests un amata zvērests.

Organizācija

Maltas Advokātu kolēģija pārstāv advokātus, kuriem ir tiesības nodarboties ar advokāta praksi. Tā ir brīvprātīga nevalstiska un nepolitiska organizācija, kuru finansē no biedru naudu iemaksām un tās organizēto aktivitāšu ietvaros dibinātajiem fondiem. Tā ir juridiski atzīta advokātu apvienība, kas sniedz konsultācijas par tiesu sistēmas organizatoriskiem un administratīviem jautājumiem.

Maltā nav dažādas specializācijas juristu, ar **terminu „jurists” un „advokāts” apzīmē vienu un to pašu**. Profesiju regulē **Tiesu administrācijas komisija**, kuras sastāvā ietilpst Maltas prezidents, augstākais tiesnesis, Advokātu kolēģijas prezidents un citi tieslietu sistēmas un citu juridisko profesiju pārstāvji. Visas sūdzības par advokātiem izskata komiteja piecu advokātu sastāvā, kas iesniedz Tiesu administrācijas komisijai ieteikumus par disciplinārsodu piemērošanu. Advokātu kolēģija ieceļ trīs no pieciem advokātiem, tādējādi īstenojot Kolēģijas tiesības regulēt šo profesiju.

Advokātu kolēģijai ir sava profesijai veltīta informatīva tīmekļa vietne, kurā ir arī **reģistrs**. Reģistrs ir sadalīts divās daļās – pirmā daļa, kas ir pieejama plašākai sabiedrībai, sniedz informāciju par visiem advokātiem, kuri ir Advokātu kolēģijas biedri, bet privātajā biedru sadaļā ir sīkāka informācija par visiem Advokātu kolēģijai zināmajiem advokātiem.

Pēdējo gadu laikā kolēģija ir organizējusi vairākas akadēmiskas konferences un seminārus, kā arī ikmēneša lekciju ciklus, lai sekmētu visu advokātu nepārtrauktu pilnveidošanos juridiskos jautājumos.

Juridiskās datubāzes

 Advokātu kolēģijas tīmekļa vietnē ir atrodama informācija par advokatūru, tostarp ziņas, notikumu kalendārs un **advokātu datu bāze**. Ir arī tikai biedriem pieejama sadaļa, kas piedāvā papildu pakalpojumus advokātiem.

Vai piekļuve datu bāzei ir bez maksas?

Jā, piekļuve datu bāzei ir bez maksas.

Notāri

Loma un pienākumi

Notāri ir valsts ierēdņi, kuriem ir pilnvaras pieņemt jebkuras personas dzīves laikā taisītus aktus un testamentus un tiem piešķirt publiski tiesisku spēku. Šo pienākumu un saistību ietvaros notāri ir atbildīgi par minēto dokumentu glabāšanu un drīkst izsniegt to kopijas. Maltas Normatīvo aktu krājuma 55. sadaļā (Notāru profesijas un notariālo arhīvu akts) ir norādītas citas notāru pilnvaras un uzdevumi.

Pirms prakses uzsākšanas **notāri dod uzticības zvērestu** un amata zvērestu Apelācijas tiesai.

Visu notāru, notariālo arhīvu un valsts reģistra pārraudzību veic specializēta tiesa – **Notariālo aktu pārskatīšanas tiesa**. Tās locekļus ieceļ par notariāta lietām atbildīgais ministrs no pensionēto tiesnešu un mirtiesnešu, advokātu un valsts notāru vidus.

Šī tiesa var visos gadījumos, kad tā to uzskata par nepieciešamu, bez iepriekšēja brīdinājuma apmeklēt un pārbaudīt arhīvus, valsts reģistru un jebkura notāra biroju.

Katru gadu janvārī oficiālais **Maltas valdības laikraksts** publicē datus par visiem Maltā praktizējošajiem notāriem.

Organizācija

Notāru padome ir iestāde, kas pārrauga notariātu un pēc savas iniciatīvas vai saņemot sūdzību, ir pilnvarota izskatīt jebkura notāra rīcību, kas tiek uzskatīta par neatbilstošu notāra profesionālajiem standartiem. Padome var arī izskatīt sūdzības par notāru nolaidību vai ļaunprātīgu rīcību, veicot profesionālos pienākumus vai saistībā ar profesionālajām lietām, ja vien šīs pilnvaras nav piešķirtas citai iestādei saskaņā ar Maltas Likumu krājuma 55. nodaļas „Notariāta un notariālo dokumentu akts” 85. un 94. pantu vai jebkuru citu tiesību aktu.

Juridiskās datubāzes

[Notāru padomes oficiālajā tīmekļa vietnē](#) (Malta) ir atrodama informācija par **Notāru padomi**, vispārēja sabiedrībai un notāriem nodēriģa informācija un saraksts ar Maltā praktizējošo valsts notāru kontaktinformāciju. Datubāze ir bez maksas pieejama visiem interesentiem.

Citas juridiskās profesijas

Advokāta palīgi

Lai persona Maltā praktizētu kā advokāta palīgs, tai ir jāsaņem valsts prezidenta pilnvarojuma raksts ar Maltas valsts ģerboni. Personai ar šādu pilnvarojuma rakstu pirms prakses sākšanas ir Apelācijas tiesas atklātā sēdē jānodod uzticības zvērests un amata zvērests.

Advokāta palīgu pamatpienākums ir palīdzēt advokātiem, pie kuriem viņi strādā lietu tiesvedībā. Viņi iesniedz rakstiskus lūgumus tiesas kancelejā klientu vārdā un sniedz citus pakalpojumus saistībā ar advokātu gatavošanos tiesas prāvām.

Advokāta palīgiem ir tiesības uzstāties miertiesās, speciālos tribunālos un padomēs, viņi var arī sniegt konsultācijas.

Tiesu administrācijas komisija ir institūcija, kas atbild par noteikumu ievērošanu šajā profesijā Maltā. Iekšlietu un nacionālās drošības ministrijas tīmekļa vietnē advokāta palīga profesijai ir atvēlēta [sadaļa](#), kas ir pieejama visiem interesentiem.

Tiesas sekretārs un darbinieki

Tiesas sekretārs atbild par tiesas kancelejas darbu un lietām piesaistītajiem tiesas darbiniekiem, viņš reģistrē un nodrošina tiesas nolēmumu, piemēram, spriedumu izpildi ar tiesas iecelto tiesu izpildītāju starpniecību, rīko tiesu izsoles un atbild par citām ar zvērināto tiesu un krimināltiesu saistītām procedūrām..

Sekretāra vietnieks

Tiesneša palīgs

Sekretariāta darbinieks

Saistītas saites

[Maltas Advokātu kolēģija](#)

[Maltas Notāru padomes oficiālā tīmekļa vietne](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 03/10/2016

Juridiskās profesijas - Nīderlande

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [nl](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Šajā vietnē sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Nīderlandē.

[Prokurori](#)

Tiesneši

Tiesu advokāti / Advokāti

Notāri

Citas juridiskās profesijas

Prokurori

Organizācija

Prokuratūras dienests (*Openbaar Ministerie* vai OM) ir valsts struktūra ar birojiem visos reģionos. Pastāv arī prokuratūras birojs valsts līmenī, kura uzdevums ir (starptautiskās) organizētās noziedzības apkarošana, un prokuratūras birojs, kura uzdevums ir apkarot noziedzīgus nodarījumus pret vidi, finanšu noziegumus un krāpšanu.

Pastāv 10 apgabala prokuroru biroji; šajos birojos strādājošie prokurori ar administratīvo un juridisko ekspertu palīdzību katru gadu izskata vairākus simtus tūkstošu lietu. Ja tiek iesniegta pārsūdzība, lietu nosūta vienam no četriem reģionālajiem prokuratūras birojiem. Prokuratūru šajos birojos pārstāv amatpersonas, kas tiek sauktas par ģenerāladvokātiem vai *Advocaat-Generaal*. Šos birojus vada galvenie prokurori un galvenie ģenerāladvokāti. Valsts līmenī prokuratūru pārvalda Ģenerālprokuroru padome (*College van Procureurs-generaal*), kas atrodas Hāgā. Politiskā atbildība par prokuratūras darbu ir tieslietu ministram. Kopā ar Ģenerālprokuroru padomi tieslietu ministrs lemj par prioritātēm izmeklēšanas un kriminālvajāšanas jomā.

Loma un pienākumi

Katrai personai, kura tiek turēta aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, jāsaskaras ar prokuratūru. Prokuratūra ir vienīgā Nīderlandes iestāde, kas lemj par to, vai apsūdzētās personas lieta ir jānodod iztiesāšanai. Tā nodrošina noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu.

Tā sadarbojas ar policiju un citām izmeklēšanas iestādēm. Prokuratūra atbild par izmeklēšanu. Prokuratūra arī uzrauga, vai tiesu nolēmumi tiek izpildīti pareizi; naudas sodi ir jāmaksā, brīvības atņemšanas sodi ir jāizcieš un darbs sabiedrības labā ir jāveic. Prokuratūra un tiesneši ir daļa no tiesu varas. Jāņem vērā, ka prokuratūra nav uzskatāma par ministriju šā vārda ierastajā nozīmē.

Tiesneši

Organizācija

Ikvienam, kas vēlas kļūt par tiesnesi, jābūt vismaz septiņu gadu profesionālai pieredzei. Pieredzi var iegūt tiesu iestāžu apmācību kursā vai citās tiesu sistēmas iestādēs. Tiesu iestāžu sistēmā ir nodrošināta nepieciešamā apmācība.

Tiesnešus ieceļ **monarhs drošības un tieslietu ministra** pārraudzībā. Tiesneša amatā var iecelt tikai Nīderlandes pilsoņus. Kandidātam jābūt Nīderlandes universitātē iegūtam juridiskam grādam.

Personas var izvirzīt tiesu iestādes tiesneša amatam tikai pēc valsts atlases komitejas ieteikuma. Komiteju veido pārstāvji no dažādām tiesām, prokuratūras, kā arī sabiedriski aktīvas personas.

Tiesnesi ieceļ tiesu organizācijā konkrētā tiesā. Iecelšana amatā var notikt tikai tad, ja konkrētā tiesa izvirza iespējamo tiesnesi. Šādi nosacījumi iecelšanas sistēmu padara maksimāli objektīvu.

Tiesnesis ir valsts ierēdnis ar īpašu statusu. Pēc sākotnējās iecelšanas amatā tiesnesim nav jāapstiprina sava iecelšana arī citur.

Tiesneši var palikt amatā līdz 70 gadu vecumam. Pirms šī vecuma tiesnešus no amata pret to gribu var atstādināt tikai augstākās instances tiesa Nīderlandē — **Nīderlandes Augstākā tiesa** (*Hoge Raad der Nederlanden*) pēc šīs tiesas ģenerālprokurora (*procureur-generaal*) iniciatīvas. Šī sistēma sniedz atbilstošu aizsardzību pret politisko ietekmi, personas ieceļot amatā un atstādinot no tā.

Loma un pienākumi

Tiesneša uzdevums ir pieņemt taisnīgu lēmumu **juridiskos strīdos**, tostarp strīdos, kuros viena no pusēm ir valdība. Lai garantētu taisnīgumu saistībā ar valdību, ir ieviesta tīpaša atlases un iecelšanas sistēma. Tādēļ tiesnešu juridiskais statuss atšķiras no valsts ierēdņu statusa.

Nīderlandes Konstitūcijā noteikts, ka tiesu iestādes pieņem lēmumus par strīdiem, un tajā ir noteikumi, kas regulē tiesu iestāžu darbinieku juridisko statusu.

Tiesneši var izskatīt lietas pēc saviem ieskatiem, vadoties tikai no spēkā esošajiem tiesību aktiem. Lielā mērā tie arī nosaka tiesāšanās praktisko virzību (piemēram, tiesāšanās atsevišķu posmu ilgumu).

Ja kādai no tiesāšanās pusēm rodas šaubas par tiesneša taisnīgumu, likumā noteikta iespēja iebilst tiesnesim, kas izskata lietu. Dažkārt kāda no pusēm tiesas prāvā nav apmierināta ar tiesneša darbu. Šajā gadījumā tiek ievērota atšķirība starp neapmierinātību ar tiesas lēmumu vai ar tiesneša rīcību.

1. Ja neapmierinātība ir par spriedumu, sūdzību iesniegusī puse parasti var iesniegt apelāciju.
2. Sūdzības par tiesneša rīcību var iesniegt tiesas padomē tajā tiesā, kurā attiecīgais tiesnesis ir amatā. Visās tiesās ir sūdzību izskatīšanas procedūra, kas paredz sūdzību izskatīšanas noteikumus.

Pastāv vairākas tiesību aktos noteiktas prasības, kas regulē tiesnešu rīcību. To mērķis ir garantēt taisnīgumu tiesnešu darbā.

Tiesnešiem ir jāgūst pieredze vismaz divās jomās. Tādējādi parasti pēc vienas lietas izskatīšanas konkrētā jomā, tiesneši sāk darbu citā jomā. Šis noteikums paredzēts, lai tiesneši pārāk ilgi un pārāk daudz nekoncentrētos uz vienu pieredzes jomu.

Tiesneši strādā apgabaltiesās (*rechtbanken*). Tās ietver vismaz četrus sektorus: civillietu sektors, krimināllietu sektors, administratīvo lietu sektors un apakšapgabalu tiesu sektors. Pēdējā sektorā strādājošos tiesnešus sauc par *kantonrechter*, pārējos sauc par *rechter*. Tiesnešus, kas strādā **apelācijas tiesās** un Augstākajā tiesā sauc par **raadsheer**.

Tiesas sastāvs, izskatot lietas, ir šāds:

- tiesneši *kantonrechters* izskata lietas paši;
- apgabaltiesu tiesneši parasti izskata lietas paši, taču dažos gadījumos tās izskata trīs tiesnešu sastāvā;
- apelācijas tiesā lietas izskata trīs tiesnešu sastāvā, izņemot gadījumus, kad lietu var izskatīt viens tiesnesis. Noteikumi iekļauti likumā;
- Augstākajā tiesā visas lietas izskata piecu tiesnešu sastāvā.

Valsts iestāde, kas atbildīga par profesijas reglamentēšanu, ir Nīderlandes tiesu iestāžu administrācija (*rechtspraak*).

Juridiskā datubāze

Papildinformāciju skatiet tīmekļa vietnē, kas paredzēta [Tiesu administrācijai](#) Nīderlandē. Vietne ir pieejama plašai sabiedrībai.

Juridisko profesiju struktūra: Tiesu advokāti / Advokāti

Tiesu advokāti / Advokāti

[Nīderlandes Advokātu kolēģija](#) (*de Orde*) ir publisko tiesību profesionāla organizācija visiem advokātiem Nīderlandē. Kolēģijas ar likumu noteiktā pamatdarbība ir advokātu pakalpojumu kvalitātes pārraudzīšana. Papildus citiem aspektiem kvalitāti nodrošina:

- visaptveroša izglītības programma, apgūstot juridisko profesiju;
- pašvaldību lēmumu un citu saistošu noteikumu izveidošana;
- disciplinārlietas;
- informācija un pakalpojumi dalībniekiem;
- konsultācijas ar Nīderlandes valdību par politikas plāniem un likumdošanas instrumentiem.

Saskaņā ar tiesību aktiem advokātam obligāti ir jābūt Kolēģijas biedram. 2014. gadā bija reģistrēti 17 000 advokāti.

Advokāti / juridiskie padomnieki

Šo profesiju regulēšanai nav izveidota neviena centralizēta iestāde.

Notāri

Organizācija

Skatiet [Karaliskās notāru profesionālās organizācijas](#) (*Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie*) tīmekļa vietni.

Loma un pienākumi

Vairākiem līgumiem un tiesiskiem darījumiem tiesību aktos noteikta **notariālā forma**. Svarīgākie līgumi un tiesiskie darījumi ir šādi:

1. Nekustamā īpašuma nodošana Nīderlandē;
2. Hipotēku izveidošana vai anulēšana;
3. Akciju sabiedrības vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību (NV un BV) nodibināšana vai statūtu mainīšana;
4. Fondu vai asociāciju (tostarp kooperatīvu) izveidošana vai statūtu mainīšana;
5. Testamentu sastādīšana, mainīšana un izpildīšana;
6. Laulības līgumu (t. i., parasti pirmslaulību līgumu) un reģistrētu ģimenes partnerattiecību nolīgumu sastādīšana vai mainīšana;
7. Vārda vērtspapīru nodošana;
8. Parakstu apliecināšana;
9. Dāvanu un ziedojumu piešķiršana notariālā kārtībā.

Praktisku apsvērumu dēļ notārs bieži veic arī citus juridiskus darījumus un var sastādīt citus līgumus. Piemēram, to starpā var būt partnerattiecību nolīgumi (līgumsabiedrība, civiltiesību sabiedrība un komandītsabiedrība), līgumi starp partneriem un noteikumi, lai aizsargātu sabiedrības ar ierobežotu atbildību no trešajām personām.

Citas juridiskās profesijas

[Karalisko tiesu ierēdņu profesionālo organizāciju](#) (the *Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders* jeb KBvG) nodibināja ar Likumu par tiesu ierēdņiem, kas stājās spēkā 2001. gada 15. jūlijā. Tādejādi KBvG, kurā jāiestājas visiem Nīderlandes tiesu ierēdņiem; uzdevums ir veicināt profesijas labu praksi.

Nīderlandes **tiesu ierēdņi** ir atbildīgi par dokumentu saņemšanu un pārsūtīšanu saskaņā ar Eiropas Padomes 2000. gada 29. maija Regulu (EK) Nr. 1348/2000 par tiesas un ārpus tiesas civillietu un komercietu dokumentu izsniegšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs. Nīderlandē izsniedzamie dokumenti tiešā veidā jānosūta kādam no tiesu ierēdņiem. Pakalpojuma pieprasījums jāiesniedz nīderlandiešu vai angļu valodā.

Šādu pieprasījumu nav iespējams nosūtīt Nīderlandes centrālajai iestādei – **Karaliskajai tiesu ierēdņu profesionālajai organizācijai**. Tās palīdzību var lūgt tikai ārkārtas gadījumos, kas norādīti iepriekš minētās regulas 3. panta c) apakšpunktā.

Bez maksas juridiskie pakalpojumi

Sākotnēju juridisku konsultāciju iespējams lūgt vienā no juridisko pakalpojumu palīdzības birojiem. Šeit iespējams lūgt izskaidrot juridiskus jautājumus un saņemt informāciju un padomus. Šis ir sākuma posms juridiskās palīdzības saņemšanai.

Ja nepieciešams, jūs nosūtīs pie privāta advokāta vai starpnieka, kas darbojas juridiskās palīdzības otrajā posmā.

Visi informācijas pakalpojumi, kas pieejami juridisko pakalpojumu palīdzības birojos, ir bez maksas. Tos nodrošina uzreiz vai tie ir daļa no konsultāciju stundas (maksimums 60 minūtes). Šajos palīdzības birojos var uzdot jautājumus par problēmām, kas saistītas ar civiltiesībām, administratīvajām tiesībām, krimināltiesībām, kā arī saistībā ar imigrācijas likumu.

Kopā ir izveidoti 30 juridisko pakalpojumu palīdzības biroji. Tie ir izvietoti ģeogrāfiski vienmērīgi, lai visiem Nīderlandes pilsoņiem juridiskie pakalpojumi būtu viegli pieejami.

Lai uzzinātu papildinformāciju, skatiet [Juridisko pakalpojumu palīdzības biroju](#) tīmekļa vietni.

Saites

[Prokuratūra \(OM\)](#), [Tiesu administrācija un Nīderlandes Augstākā tiesa \(Nederlandse rechtspraak en de Hoge Raad der Nederlanden\)](#), [Nīderlandes Advokātu kolēģija \(Nederlandse Orde van Advocaten\)](#), [Nīderlandes Karaliskā notāru profesionālā organizācija \(Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie\)](#), [Karaliskā tiesu ierēdņu profesionālā organizācija \(Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders\)](#), [Juridisko pakalpojumu palīdzības birojs \(Het Juridisch Loket\)](#), [Tiesas darbinieku faktu lapa](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ievieš kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 11/10/2016

Juridiskās profesijas - Austrija

 Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Šajā lapā ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Austrijā.

Juridiskās profesijas — levads

Šobrīd Austrijas federālās zemes Tieslietu ministrijas pārziņā ir **1 693 tiesneši (2012. gada 1. novembra dati, kas atspoguļo faktiskos pilnslodzes ekvivalenta amatus, tostarp Augstākajā tiesā)**.

Tiesneši tiek iecelti amatā arī ārpus tieslietu sistēmas, piemēram, Administratīvajā tiesā (aptuveni 63) un Patvēruma tiesā.

Turklāt konkrētu lietu izskatīšanai tiek iecelti **tiesu piesēdētāji**, kas darbojas kā brīvprātīgie. Šīs personas darbojas kā piesēdētāji vai zvērinātie krimināllietās un kā tiesu piesēdētāji ar īpašām zināšanām komercietās, darba un sociālajās lietās.

Ir **375 prokurori (2012. gada 1. novembra dati, kas atspoguļo faktiskos pilnslodzes ekvivalenta amatus, tostarp ģenerālprokuratūrā) un 4 864 ierēdņi un līgumdarbinieki (2012. gada 1. novembra dati, kas atspoguļo faktiskos pilnslodzes ekvivalenta amatus, tostarp Augstākajā tiesā un ģenerālprokuratūrā)**, kas palīdz nodrošināt tiesu un prokuratūru pienācīgu darbību.

Labošanas iestāžu sistēmā kopā ir nodarbināts **3 631 cilvēks (2012. gada 1. novembra dati, kas atspoguļo faktiskos pilnslodzes ekvivalenta amatus, tostarp Cietumu direkcijas darbinieki)**; šis skaitlis ietver **3 098 cietuma uzraugus (tostarp 127, kas atbild par cietumnieku apmācību)**.

1. Tiesneši

Izglītība un iecelšana

Pēc tieslietu studiju pabeigšanas, kam seko tiesu prakse tiesnešu sagatavošanas dienesta ietvaros, tiesneši uzsāk praktiskās apmācības. Ik gadu tiek iecelti aptuveni 60–80 tiesnešu kandidātu. Tiesnešu sagatavošana (tostarp tiesu prakse) pamatā ilgst

četrus gadus un notiek iecirkņa tiesās, apgabaltiesās, prokuratūrā, brīvības atņemšanas soda izciešanas iestādē, cietušo aizsardzības vai palīdzības centrā vai pie profesionāliem pušu pārstāvjiem (advokātiem, notāriem vai finanšu prokuroriem). Daļu no apmācības var iziet Augstākajā apgabaltiesā, Augstākajā tiesā, federālajā Tieslietu ministrijā, Cietumu direkcijā, probācijas dienestu centros, juridisko pilnvarnieku asociācijās vai bāriņtiesās, pilsoņu tiesību ombudu birojos vai atbilstošos uzņēmumos, vai finanšu sektorā. Tiesnešu sagatavošanas noslēgumā jākārtos tiesneša eksāmens.

Tiklīdz ir nolikts tiesneša eksāmens, tiesnešu kandidāti var pieteikties uz pastāvīgo tiesnešu amatu vakancēm.

Tiesnešus ieceļ federālais prezidents, kurš attiecībā uz vairumu amatu šo uzdevumu deleģē federālajam tieslietu ministram. Tiesneša amatā var iecelt tikai Austrijas pilsoņus.

Ir jānošķir tiesneši un tiesu piesēdētāji, kas piedalās tiesas sēdē. Tiesu piesēdētājiem nav nepieciešama juridiskā izglītība, un viņi strādā kā brīvprātīgie. Viņi var darboties kā piesēdētāji vai zvērinātie krimināllietās vai kā tiesu piesēdētāji ar īpašām zināšanām darba un sociālajās lietās.

Tiesneša statuss

Tiesnešiem ir valsts tiesiskās darba attiecības ar federālo valsti. Līdztekus Federālajai konstitūcijai **Likums par tiesnešu dienestu** ir galvenais juridiskais avots, kas regulē tiesnešu apmācību un profesionālo statusu. (Šā juridiskā avota pilnais nosaukums ir "Likums par tiesnešu un prokuroru dienestu"; jo daudzas normas, kas reglamentē tiesnešu un prokuroru darbību, piemēram, disciplinārā kārtība un dienesta apraksts, ir līdzīgas.)

Tiesneši tiek iecelti amatā uz neierobežotu laiku, bet pensijā aiziet tā gada beigās, kad sasniedz 65 gadu vecumu.

Atbilstīgi Federālās konstitūcijas 87. un 88. pantam tiesneši darbojas kā neatkarīgi valsts pārstāvji likumu skaidrošanā un lietu izskatīšanā. Šī neatkarība izpaužas kā tiesnešu neatkarība no rīkojumiem (neatkarība pēc būtības) un kā neiespējamība viņus atcelt no amata vai pārcelt citā amatā (personīgā neatkarība). Tiesnešiem saistoši ir tikai tiesību akti, un viņi lemj, vadoties pēc saviem tiesiskajiem apsvērumiem. Viņiem nav saistoši arī citu tiesu iepriekš pieņemtie lēmumi līdzīgās lietās (precedenti).

Izņemot to, ka tiesneši uz visiem laikiem atkāpjas no amata, aizejot pensijā, pēc likumā noteiktā vecuma sasniegšanas, tiesnešus var atcelt no amata vai pārcelt citā amatā, vai atstādināt no amata pret viņu gribu tikai ar oficiālu tiesas lēmumu likumā noteiktajos gadījumos un veidā (Federālās konstitūcijas 88. pants).

Saskaņā ar Konstitūciju tiesnešu īpašais statuss ir piemērojams tikai tiesneša pienākumu pildīšanas laikā (veicot visas tiesnešu darbības, ko nosaka likums vai kas tiek paredzētas saskaņā ar lietu sadali). Ir izņēmums attiecībā uz "tiesas administrācijas" lietām (pasākumiem, lai nodrošinātu tiesu sistēmas darbību). Taču šādās lietās tiesneši ir neatkarīgi tikai tad, ja viņi izskata šādas lietas (piemēram, lietu sadale un priekšlikumi par kandidātiem tiesu vakantajos amatos) kolēģijās vai komisijās. Pretējā gadījumā viņiem ir saistoši augstākstāvošu amatpersonu rīkojumi. Fiksētā iztiesājamo lietu sadale nodrošina, ka tiek ievērotas Konstitūcijas garantētās tiesības uz tiesnesi .

Loma un pienākumi

Tiesneši atbild par **civillietu un krimināllietu izskatīšanu**. Administratīvajās un konstitucionālajās lietās viņi darbojas kā **administratīvo iestāžu darbību un lēmumu uzraugi un tiesību aktu atbilstības Konstitūcijai nodrošinātāji**.

Atbildība likuma priekšā

Disciplinārā tiesa: tiesnesis, kurš ir vainīgs savu profesionālo pienākumu pārkāpšanā, atbild disciplinārās tiesas priekšā; disciplināro tiesu izveido Augstākā apgabaltiesa vai Augstākā tiesa, un tajā ietilpst tikai tiesneši (disciplinārajām tiesām ir piekritīgas arī lietas par prokuroru izdarītajiem pārkāpumiem).

Krimināltiesā: tiesnesis, kurš ir vainīgs savu profesionālo pienākumu pārkāpšanā un turklāt ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, atbild krimināltiesas priekšā (piemēram, par oficiālo pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu).

Civiltiesā: persona, kas cietusi zaudējumus tiesneša (vai attiecīgā gadījumā — prokurora) nelikumīgas un sodāmas rīcības rezultātā, var izvirzīt prasību par šo zaudējumu piedziņu tikai pret valsti. Valsts var izmantot regresa tiesības pret tiesnesi (vai attiecīgā gadījumā — prokuroru), ja ir bijis tišs nodarījums vai rupja neuzmanība.

2. Prokurori

Organizācija

Prokuratūras hierarhiskā organizācija pamatā atbilst tiesu organizācijai.

Katrā tiesā, kuras jurisdikcijā ietilpst krimināllietu izskatīšana (t. i., pavisam 17 tiesas), ir prokuratūra. Turklāt ir Ekonomisko noziegumu apkarošanas centrālais dienests, kuram ir piekritīga lietu izskatīšana visā Austrijas teritorijā. Katrā Augstākajā apgabaltiesā ir virsprokuratūra, un Augstākajā tiesā ir ģenerālprokuratūra. Virsprokuratūra un ģenerālprokuratūra ir tieši pakļautas federālajam tieslietu ministram.

Prokuroru izglītība un iecelšana

Prokurora izglītība atbilst tiesneša izglītībai.

Katru personu, kas atbilst prasībām par iecelšanu tiesneša amatā, var iecelt arī par prokuroru.

Lai aizpildītu vakantus pastāvīgos prokuroru amatus, vakances publiski jāizsludina, tāpat kā pastāvīgo tiesnešu amatu vakances. Federālajam prezidentam ir tiesības iecelt prokurorus, bet, tāpat kā tiesnešu gadījumā, viņš iecelšanas tiesības attiecībā uz vairumu prokuroru pastāvīgo amatu deleģē federālajam tieslietu ministram.

Prokuroru statuss

Prokuratūras ir patsāvīgas tiesu iestādes, taču tās **nav neatkarīgas**. Tām ir hierarhiska struktūra, un tām ir saistoši virsprokuratūru un, visbeidzot, federālā tieslietu ministra rīkojumi.

Ir **precīzas likuma normas, kas reglamentē tiesības dot rīkojumus**. Virsprokuratūras vai federālā tieslietu ministra rīkojumus var izdot tikai rakstiski, un tiem ir jāpievieno paskaidrojuma raksts. Turklāt saņemtie rīkojumi jāreģistrē krimināllietas dokumentos. Federālajam tieslietu ministram ir ministra atbildība, un tādējādi viņam jāsniedz informācija Parlamentam, kura priekšā viņš ir atbildīgs.

Atsevišķo prokuratūru darbiniekiem ir jāievēro prokuratūras vadītāja norādījumi. Taču, ja viņi uzskata, ka norādījumi ir pretrunā ar likumu, viņi var pieprasīt rakstisku rīkojumu par šiem norādījumiem un var pat panākt savu atbrīvošanu no darba pie konkrētās krimināllietas. Tādējādi prokuratūru struktūra ir hierarhiska, ar augstākiem un zemākiem līmeņiem. Tas ir nepieciešams arī tādēļ, ka atšķirībā no tiesu nolēmumiem **prokuroru lēmumus nevar apstrīdēt ne ar kāda tiesiskās aizsardzības līdzekļa palīdzību**.

Loma un pienākumi

Prokuratūras ir īpašas institūcijas, kas ir **nodalītas no tiesām**. To uzdevums ir **aizsargāt sabiedrības intereses krimināllietu izskatīšanā**. Tas galvenokārt nozīmē apsūdzības uzrādīšanu personām un apsūdzības uzturēšanu kriminālajā tiesvedībā. Tāpēc tās dēvē arī par **apsūdzētājiem**. Kriminālajā tiesvedībā tās atbild arī par **pirmstiesas izmeklēšanu**.

Prokurori atbild par **apsūdzību sagatavošanu un uzturēšanu** gan apgabaltiesās, gan attiecīgo apgabaltiesu iecirkņa tiesās. Parasti iecirkņa tiesās apsūdzību uzrāda **iecirkņa prokurori**. Iecirkņa prokurori ir amatpersonas ar īpašām zināšanām, bet viņiem nav nepieciešams zinātniskais grāds.

Īpaša loma ir atvēlēta Ekonomisko noziegumu un korupcijas apkarošanas centrālajam dienestam, kura visu valsti aptverošajā jurisdikcijā vispirms ietilpst ierēdņu amatnoziegumi un ar korupciju saistīti nodarījumi un ekonomiskie noziegumi, kuru nodarītie zaudējumi pārsniedz EUR 5 000 000. Tā kompetencē ir arī finanšu noziegumi, kuru nodarītie zaudējumi pārsniedz EUR 5 000 000, īpašas sociālās krāpšanas lietas, parādnieka rīcība, kas kaitē kreditoriem, un pārkāpumi saistībā ar Likumu par akciju sabiedrībām vai Likumu par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību, ko izdarījuši atbilstoša lieluma uzņēmumi (kuru pamatkapitāls ir vismaz EUR 5 000 000 vai kuri nodarbina vairāk par 2 000 darbiniekiem).

Virsprokuratūras hierarhiski atrodas augstāk par prokuratūrām un sniedz atbalstu Augstākajām apgabaltiesām Vīnē, Grācā, Lincā un Insbrukā. Līdztekus **apsūdzības darbam Augstākajās apgabaltiesās** virsprokurori atbild arī par visu sava **iecirkņa prokuratūru dienesta uzraudzību** un ir tieši pakļauti federālajam tieslietu ministram.

Savukārt īpaša loma atvēlēta **ģenerālprokuratūrai**, kas izveidota pie Augstākās tiesas. Tā ir **tieši pakļauta federālajam tieslietu ministram**, un tai pašai nav tiesību izdot rīkojumus prokuratūrām un virsprokuratūrām. Tā arī neuzrāda apsūdzības, bet ir atbildīga par **atbalsta sniegšanu Augstākajai tiesai**. Tai ir īpašas pilnvaras iesniegt tā dēvētās anulēšanas sūdzības likuma prasību ievērošanas nolūkā krimināllietās, kurās pusēm nav (turpmāku) pārsūdzības iespēju. Tādējādi ģenerālprokuratūra pilda svarīgu funkciju vienotas tiesību aktu piemērošanas un juridiskās noteiktības nodrošināšanā krimināllietās.

Atbildība likuma priekšā

Prokuroru disciplinārā, kriminālā un civilā atbildība tiek reglamentēta tāpat kā tiesnešu atbildība.

3. Tiesu sekretāri

Organizācija

Austrijā tiesu sekretāri ir svarīgs tiesu sistēmas pīlārs. Vairāk nekā 80 % no visiem tiesu nolēmumiem civilietās šobrīd pieņem 662 tiesu sekretāri (2012. gada 1. novembra dati, kas atspoguļo faktiskos pilnslodzes ekvivalenta amatus, tostarp darbinieku izvietojuma grupu).

Izglītība

Lai varētu uzsākt tiesu sekretāra apmācību, kandidātam jābūt nokārtojušam diploma eksāmenus un/vai saņēmušam atestātu par skolas beigšanu, vai jābūt saņēmušam arodskolas diplomu (citiem vārdiem sakot, viņam jābūt atestātam par vidējās izglītības iegūšanu). Attiecīgo eksāmenu var aizstāt ar mācekļa darbu vai ar veiksmīgi pabeigtām studijām tehniskajā akadēmijā, kam seko veiksmīgi nolikts eksāmens, kas apliecina tiesības studēt.

Pirms tiesu sekretāra apmācību uzsākšanas attiecīgajai personai vismaz divus gadus jānostrādā tiesas birojā un jānoliek tiesas biroja eksāmens, kas paredzēts tiesu biroja darbiniekiem, kā arī speciālista dienesta eksāmens. Tikai pēc tam Augstākās apgabaltiesas prezidējošais tiesnesis var tiesas darbinieku uzņemt tiesu sekretāru apmācībā.

Lai kļūtu par tiesu sekretāru, jābūt trīs gadi, un apmācība ietver:

- darbu vienā vai vairākās tiesās, sagatavojoties darbam iecerētajā darbības jomā;
- dalību pamatkursā un darbības jomas kursā, un
- tiesu sekretāra eksāmena kārtošanu (eksāmenam ir divas daļas).

Pēc tiesu sekretāra eksāmena nokārtošanas tiesu sekretāra kandidāts saņem federālā tieslietu ministra izdotu diplomu.

Šis diploms nav tas pats, kas tiesu sekretāra apliecība, ko izsniedz tikai pēc trīs gadu apmācību programmas un kas apliecina pilnvarojumu darboties tiesu sekretāra profesijā. Tiesu sekretāra apliecība dod attiecīgajai tiesas amatpersonai fundamentālu pilnvarojumu nodarboties ar tieslietu jautājumiem, kas atbilst viņa darbības jomai attiecīgajā federālajā teritorijā.

Augstākās apgabaltiesas prezidējošajam tiesnesim pēc tam jānosaka tiesa, kurā konkrētā tiesas amatpersona strādās par tiesu sekretāru un, ja tas ir piemēroti, cik ilgi. Attiecīgās tiesas ietvaros tiesas pārvaldnieks nosūta tiesu sekretāru darbā uz tiesas departamentu, kuru vada tiesnesis, vai, ja tas ir piemēroti, uz vairākiem tiesas departamentiem. Attiecīgais tiesnesis atbild par lietu sadali tiesas departamenta ietvaros.

Tiesu sekretāru statuss

Tiesu sekretāri ir īpaši apmācīti tiesu ierēdņi, kam ar Austrijas Federālo konstitūciju (87. punkta a) apakšpunkts) un Likumu par Austrijas tiesu sekretāriem ir nodota īpaši norādītu jautājumu izskatīšana pirmās instances civilietās. Viņiem ir saistoši tikai tā tiesneša norādījumi, kam atbilstoši lietu sadalījumam ir uzticēta lietas izskatīšana. Tiesnesis jebkurā laikā un jebkurā posmā var pats pārņemt lietas izskatīšanu. **Tiesu sekretāri var izdot tikai tiesas rīkojumus.** Tiesneši var atļaut šo rīkojumu pārsūdzēšanu. Pastāv arī tāds tiesiskās aizsardzības līdzeklis kā lūgums nodot lietu izskatīšanai tiesnesim.

Praksē tiesu sekretāri strādā maksimāli patstāvīgi, cik nu tas vien ir iespējams. Tiesnešu norādījumi nav ierasti un tie tiek doti ārkārtīgi reti.

Loma un pienākumi

Tiesu sekretārus izmanto šādās jomās:

- civilprocess, izpildes un maksātnespējas jautājumi ("parāda nokārtošanas process");
- bezstrīdus tiesvedība;
- Zemes reģistra un kuģu reģistra jautājumi;
- Uzņēmumu reģistra jautājumi.

Katrai no šīm darbības jomām nepieciešama īpaša apmācība un īpaša iecelšana tiesu sekretāra amatā darbībai attiecīgajā jomā.

Pienākumu sadalījums starp tiesnešiem un tiesu sekretāriem

Tiesu sekretāra darbības joma neietver visu darbu un lēmumus, kas saistīti ar iepriekšminētajām darbības jomām. Tiesu sekretāru konkrētā darbības joma ir noteikta Austrijas Likumā par tiesu sekretāriem, un katrā darbības jomā ir atšķirīgs pienākumu apjoms.

Tiesu sekretāru kompetences lokā cita starpā ietilpst:

- brīdinājumi par saistību neizpildi;

- tiesnešu nolēmumu juridiskā spēka un izpildāmības apliecināšana darbības jomas ietvaros;
- lēmumi par iesniegumiem par juridisko palīdzību tiesas sekretāra vadītos procesos;
- oficiālu aktu izpildīšana, pamatojoties uz iekšzemes tiesas vai iekšzemes iestādes tiesiskās palīdzības lūgumu.

4. Advokāti

Vispārīga informācija

Advokāti ir aicināti pārstāvēt puses un ir pilnvaroti to darīt visos tiesas un ārpus tiesas procesos visās publisko un privāto tiesību lietās visās Austrijas Republikas tiesās un valsts iestādēs.

Ja kāds vēlas darboties kā advokāts Austrijā, nav nepieciešama oficiāla iecelšana, taču tiesības uzsākt profesionālu praksi ir atkarīga no turpmāk izklāstīto prasību izpildes.

Materiālā tiesību bāze ietver Austrijas Juristu kodeksu (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 96/1896), Advokātu un advokātu kandidātu disciplināros statūtus (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 474/1990), Federālo likumu par juristu tarifiem (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 189/1969) un Likumu par juristu eksāmeniem (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 556/1985).

Priekšnoteikumi prakses uzsākšanai

Pēc Austrijas tiesību studiju pabeigšanas katram, kas vēlas darboties advokāta profesijā, jāpierāda, ka viņš kopumā vismaz piecus gadus ir veicis profesionālu juridisko darbu, turklāt vismaz piecus mēnešus no šā laika ir nostrādājis tiesā vai prokuratūrā un trīs gadus ir strādājis kāda Austrijas advokāta birojā kā advokāta kandidāts.

Advokāta eksāmenu, kas ir priekšnoteikums lai praktizētu kā advokāts, var kārtot pēc trīs gadu ilga praktiskā darba, turklāt vismaz piecus mēnešus no šā laika jānostrādā tiesā un vismaz divus gadus no šā laika — advokāta birojā. Lai varētu piedalīties eksāmenā, ir jāpiedalās arī obligātajā apmācībā, ko advokātu kandidātiem noteikusi advokātu padome.

Persona, kas atbilst minētajām prasībām, var tikt ierakstīta attiecīgās advokātu padomes sarakstos, kuras jurisdikcijā tā praktizēs.

Īpašos gadījumos ārvalstu advokāts, Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonis vai citas Eiropas Ekonomikas zonas konvencijas līgumvalsts vai Šveices pilsonis var Austrijā:

- īslaicīgi strādāt kā advokāts;
- iesniegt pieteikumu par iekļaušanu atbilstošās advokātu padomes advokātu sarakstā pēc piemērotības eksāmena nokārtošanas, vai
- nekavējoties reģistrēt praksi Austrijā, iepriekš nekārtojot piemērotības eksāmenu un izmantojot profesionālo amata nosaukumu, kas tiek izmantots izcelsmes zemē, un pilnībā integrēties Austrijas juridiskajā sistēmā pēc trīs gadus ilgas “faktiskas un regulāras” profesionālās prakses Austrijā.

Atsevišķos gadījumos GATS dalībvalsts advokātu padomes biedrs var darboties kā advokāts Austrijā, īslaicīgi veicot atsevišķus precīzi definētus darbus.

Atbildība likuma priekšā

Advokāti, kas pārkāpj profesionālos pienākumus vai apkauno profesiju, atbild vietējās advokātu padomes izraudzītas disciplinārpadomes priekšā. Sodi, ko var uzlikt disciplinārpadome, var ietvert attiecīgās personas izslēgšanu no advokātu saraksta. Otrās instances lēmumus pieņem Augstākā apelācijas un disciplinārā komisija, kas darbojas četru personu sastāvā, kurā ietilpst divi Augstākās tiesas tiesneši un divi advokāti.

Papildus advokātiem ir skaidri paredzēta arī kriminālā un civiltiesiskā atbildība.

Advokātu padomes, Austrijas Advokatūras padome

Advokātu padomi veido federālās zemes advokāti un advokātu kandidāti, kas reģistrēti attiecīgajā sarakstā. Advokātu padomes ir publisko tiesību iestādes un autonomas pašregulējošas institūcijas.

Uzdevumu koordinēšanas nolūkā atsevišķo federālo zemju advokātu padomes deleģē pārstāvjus, kas veido kopīgu federālā līmeņa pārstāvniecības institūciju — Austrijas Advokatūras padomi (<http://www.rechtsanwaelte.at/>).

5. Notāri

Vispārīga informācija

Notāri kā neatkarīgs un objektīvs justīcijas preventīvās īstenošanas institūts sniedz pakalpojumus sabiedrībai, kas meklē juridisku palīdzību, lai nokārtotu savas privātās tiesiskās attiecības.

Viņu galvenais pienākums ir piedalīties juridiskajos procesos un sniegt juridisku palīdzību sabiedrībai. Notāri sagatavo publiskus aktus, glabā trešo personu lietas, sagatavo privātus aktus un pārstāv puses, galvenokārt bezstrīdus jomā. Notāri darbojas arī kā tiesas pārstāvji bezstrīdus procedūras ietvaros. Īpaši, ar viņiem kā "tiesu pilnvarotajiem" konsultējas par testamentu apstiprināšanas kārtību.

Notāriem jānodrošina mirušas personas mantas saglabāšana un nodošana tiesīgajām personām. Šā darba veikšanai nepieciešamas īpašas zināšanas par mantojuma tiesībām un bezstrīdus kārtību, kas nozīmē arī to, ka sabiedrība pastāvīgi konsultējas ar notāriem, lai saņemtu palīdzību testamentu sastādīšanā un, īpaši, lai saņemtu padomu un nodrošinātu pārstāvību mantojumu lietās.

Notāri ieņem valsts amatu, bet nav ierēdņi. Viņi uzņemas komercrisku par prakses vietas uzturēšanu, bet nevada uzņēmumu. Viņi darbojas līdzīgi kā brīvo profesiju pārstāvji, bet kā tiesu pilnvarotie ir tiesu sistēmas amatpersonas. Notāra darbs ir pamatdarbs, un to nevar apvienot ar advokāta darbu.

Notāru amata vietu skaita un darbības vietu pārmaiņas tiek veiktas saskaņā ar federālā tieslietu ministra noteikumiem. Pašlaik Austrijā ir 490 notāru amata vietas.

Šīs darbības jomas materiālo tiesību bāze ietver Notāru kodeksu (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 75/1871), Likumu par notariālajiem aktiem (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 76/1871), Likumu par notāru nodevām (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 576/1973), Likumu par notāru eksāmenu (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 522/1987), Likumu par tiesu pilnvarotajiem (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 343/1970) un Likumu par notāru kā tiesas pilnvaroto nodevām (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 108/1971).

Izglītība

Katram, kas ir pabeidzis tieslietu studijas (Austrijas tiesību studijas) un interesējas par notāra profesiju, jāmeklē notārs, kas viņu pieņems darbā un liks ierakstīt viņa vārdu un uzvārdu notāru kandidātu sarakstā.

Ierakstīšana notāru kandidātu sarakstā, ko uztur atbildīgā Notāru padome, ir atļauta tikai tad, ja attiecīgā persona ir piecus mēnešus veikusi tiesu praksi kā praktizējošs jurists tiesā vai prokuratūrā un vēl nav sasniegusi 35 gadu vecumu brīdī, kad tā tiek pirmo reizi ierakstīta kandidātu sarakstā.

Lai varētu kārtot notāra eksāmenu, notāra kandidātam jāapmeklē obligātā apmācība, ko noteikusi Notāru padome.

Notāra eksāmens kārtojams divās daļās.

- Notāra kandidāts var kārtot eksāmena pirmo daļu pēc tam, kad viņš 18 mēnešus ir bijis kandidāts, bet ne vēlāk kā piektā kandidāta gada beigās, citādi viņa vārds un uzvārds svītrojams no kandidātu saraksta.
- Otrā daļa kārtojama pēc vismaz gadu ilgas turpmākas praktiskas darbības notāra kandidāta statusā. Notāra eksāmena otrā daļa jānokārto ne vēlāk kā pirms desmitā kandidāta gada beigām, citādi kandidāta vārds un uzvārds tiek svītrots no saraksta.

Iecelšana

Notāru amati, kas kļuvuši vakanti vai radīti no jauna, ir publiski jāizsludina, pirms tie tiek ieņemti. Likums (Austrijas Notāru noteikumu 6. punkts) cita starpā paredz, ka pretendentiem uz notāra amatu jābūt:

- ES vai citas EEZ dalībvalsts vai Šveices pilsoņiem;
- veiksmīgi pabeigušiem Austrijas tiesību studijas;
- nokārtojušiem notāra eksāmenu un
- jāspēj pierādīt, ka viņi septiņus gadus ir strādājuši jurista profesijā, tostarp vismaz trīs gadus ir bijuši notāra kandidāti pēc notāra eksāmena nokārtošanas.

Šīs pamatprasības tomēr nedod tiesības tikt ieceltam par notāru. Iecelšanas procedūras ietvaros pretendētus novērtē un sarindo Notāru padome, kam ir attiecīgā ģeogrāfiskā jurisdikcija, un pēc tam – atbildīgās apgabaltiesas un Augstākās apgabaltiesas personāla daļas; izšķirošs faktors ir praktiskās darbības ilgums. Gan Notāru padome, gan abas personāla daļas katru iesniedz federālajam tieslietu ministram sarakstu ar trim pretendentu vārdiem. Lai gan šie priekšlikumi ministram nav saistoši, praksē viņš ieceļ tikai kādu no nosauktajiem pretendentiem.

Persona var praktizēt kā notārs līdz tā kalendārā gada 31. janvārim, kas seko viņa 70. dzimšanas dienai. Nav atļauts oficiāli pārcelt notāru uz citu notāra amatu.

Notāru darbības uzraudzība; atbildība likuma priekšā

Ņemot vērā notāru pienākumus, kas saistīti ar publisku dokumentu sagatavošanu un darbošanos kā tiesu pilnvarotajiem, notāru darbība tiek īpaši uzraudzīta. Par notāru darbības uzraudzību atbild federālais tieslietu ministrs, Tiesu administrācijas departaments un tieši Notāru palātas.

Notāriem ir savs disciplinārlikums. Pirmajā instancē sodu par disciplinārpārkāpumiem nosaka Augstākā apgabaltiesa kā notāru disciplinārtiesa, un otrajā instancē — Augstākā tiesa kā notāru disciplinārtiesa, un lietas izskatošo tribunālu sastāvā katrā gadījumā jābūt arī notāriem. Sodi, ko var uzlikt disciplinārtiesas, ietver arī atcelšanu no amata. Sodus par parastiem tiesību normu aizskārumiem uzliek Notāru padome.

Papildus disciplināratbildībai notāriem ir skaidri paredzēta arī kriminālā un civiltiesiskā atbildība.

Ja notāri darbojas kā tiesu pilnvarotie, viņi krimināllikuma nolūkiem tiek uzskatīti par ierēdņiem un tādējādi atbild par “amata noziegumiem”, kas īpaši ietver oficiālo pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu. Viņu civiltiesiskā atbildība tiek reglamentā citādi. Ja viņi darbojas kā tiesu pilnvarotie, viņiem paredzētas tāda pašas atbildības normas kā tiesnešiem un prokuroriem. Tādējādi personas pret viņiem nevar celt tiešas prasības, bet tā vietā ir jāceļ prasības par kompensāciju pret valsti. Valsts var celt regresa prasību, ja ir noticis tīšs nodarījums vai rupja neuzmanība. Izņemot darbību tiesu pilnvaroto lomā, notāriem ir tieša civiltiesiskā atbildība pret personām.

Notāru palātas, Austrijas Notāru padome

Notāru plātu veido notāri, kuru prakse atrodas kādā federālajā zemē vai kuri ir ierakstīti šīs federālās zemes notāru kandidātu sarakstā. Vīnes, Lejasaustrijas un Burgenlandes federālajām zemēm ir savs kopīgs notariāts; tāds ir arī Tiroles un Forarlbergas federālajām zemēm.

Notāru palāta atbild par profesijas cieņas un goda saglabāšanu un tās interešu pārstāvību.

Katrai notāru palātai no savu dalībnieku vidus ir jāievēl Notāru padome. Notāru padomi veido notārs prezidents un locekļi — seši citi notāri (Vīnē — divpadsmit) un trīs notāru kandidāti (Vīnē — seši).

 [Austrijas Notāru padomi](http://www.notar.at/) (<http://www.notar.at/>) veido federālo zemju Notāru padomes. Austrijas Notāru padomes uzdevums ir pārstāvēt notārus un aizstāvēt viņu intereses un rūpes lietās, kas attiecas uz Austrijas notāriem kopumā, vai lietās, kas ir plašākas par atsevišķu Notāru padomju darbības jomu.

Saites

 [Juridiskās profesijas – Austrija](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 26/06/2013

Juridiskās profesijas - Polija

Šajā vietnē sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Polijā.

[Prokurori](#)

[Vispārējās tiesas](#)

[Juridiskās profesijas tiesās](#)

[Tiesneši](#)

[Piesēdētāji](#)

Tiesu darbinieki

Tiesnešu palīgi

Tiesu sekretāri

Advokāti

Juriskonsulti

Notāri

Tiesu izpildītāji

Organizācijas, kas sniedz *pro bono* juridiskos pakalpojumus (bez maksas)

Prokurori

Organizācija

Turpmāk aprakstītā struktūra attiecas uz apsūdzības dienestu un citām saistītajām struktūrvienībām saskaņā ar 2009. gada 9. oktobra likumu.

Polijas apsūdzības dienesta sastāvā ietilpst:

- **ģenerālprokurors;**
- **Apsūdzības dienesta vispārējo struktūrvienību prokurori un militāro lietu prokurori, kuri ir pakļauti ģenerālprokuroram;**
- **Valsts piemiņas institūta prokurori un Komisijas apsūdzībām par noziegumiem pret Polijas tautu prokurori.**

Ģenerālprokurors ir apsūdzības dienesta augstākais amats, un to ieceļ Polijas prezidents, izvēloties no kandidātu loka, ko ieteikusi Nacionālā Tiesu varas padome un Nacionālā Valsts prokuroru padome. Ģenerālprokurors sagatavo gada ziņojumus par prokuratūras darbu un iesniedz tos premjerministram. Vispārējo struktūrvienību prokurorus un militāro lietu prokurorus ieceļ ģenerālprokurors, izvēloties no kandidātu loka, ko ieteikusi Nacionālā Valsts prokuroru padome.

Valsts apsūdzības dienesta vispārējās struktūrvienības tiek iedalītas **četros līmeņos**:

- **Ģenerālprokuratūra;**
- **Apelācijas prokuratūra;**
- **Apgabala prokuratūra;**
- **Rajona prokuratūra.**

Valsts apsūdzības dienesta militārās struktūrvienības darbojas trīs līmeņos:

- **Augstākā militārā prokuratūra;**
- **Apgabala militārās prokuratūras;**
- **Garnizonu militārās prokuratūras.**

Prokurori no Valsts piemiņas institūta un Komisijas apsūdzībām par noziegumiem pret Polijas tautu darbojas šādās struktūrvienībās:

- Komisijā apsūdzībām par noziegumiem pret Polijas tautu;
- Komisijas apsūdzībām par noziegumiem pret Polijas tautu iecirkņos;
- Lustrācijas birojā;
- Lustrācijas biroja iecirkņos.

Polijas tiesību akti nošķir valsts prokurus, kurus ieceļ ģenerālprokurors, un privātos prokurus, kuri iesaistās kriminālprocesos un kuri saskaņā ar procesuālajiem tiesību aktiem var palīdzēt valsts prokuroriem to darbā.

Polijas tiesību akti paredz dažādas profesionālās asociācijas. To skaitā ir Nacionālā Valsts prokuroru padome, kas ietverta Ģenerālprokuratūrā, kā arī prokuroru asamblejas un apelācijas prokuratūru valdes. Tomēr šīs institūcijas pēc būtības ir stingri iekšējas un organizatoriskas; tās neuztur tīmekļa vietnes un nesniedz e-pakalpojumus.

Sīkāku informāciju par Valsts apsūdzības dienestu Polijā skatīt [ģenerālprokuratūras](#) tīmekļa vietnē.

Apsūdzības dienesta loma un pienākumi:

Valsts apsūdzības dienesta galvenie uzdevumi ir **nodrošināt tiesību aktu ievērošanu un pārraudzīt apsūdzības krimināllietās.**

Protī, valsts prokurori savus pienākumus pilda:

- veicot vai uzraugot pirmstiesas tiesvedību krimināllietās;
- darbojoties kā valsts prokurors tiesās;
- ierosinot krimināllietu un civillietu izskatīšanu, iesniedzot pieteikumus un piedaloties tiesvedībā civillietās, darba tiesību un sociālā nodrošinājuma lietās gadījumos, kad nepieciešams aizsargāt tiesiskumu, valsts intereses, īpašumu vai iedzīvotāju tiesības;
- īstenojot likumā paredzētos pasākumus, lai nodrošinātu pareizu un vienotu tiesību aktu piemērošanu;
- izpētot noziedzību un veicot darbības, lai apkarotu un novērstu noziedzību;
- apkopojot, apstrādājot un analizējot datus no procesiem, kurus tie vadījuši vai uzraudzījuši saskaņā ar Likumu;
- sadarbojoties ar iestādēm, lai novērstu noziedzīgus nodarījumus un citus likumpārkāpumus;
- sadarbojoties ar starptautiskām iestādēm un piedaloties to koordinētajā tiesvedībā, lai nodrošinātu tiesību aizsardzību un noziedzības novēršanu.

Valsts prokuroru tiesības un pienākumi.

Valsts prokuroru pienākums ir darboties likuma robežās, ievērojot objektivitātes principu un nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi pret visiem iedzīvotājiem. Neatkarīgi no Valsts apsūdzības dienesta hierarhiskas organizācijas, valsts prokurori pilda savus amata pienākumus neatkarīgā veidā. Valsts prokurori nevar iesaistīties politikā vai veikt citu profesionālo darbību, un tiem ir pienākums pastāvīgi uzlabot savu kvalifikāciju.

Valsts prokurori galvenokārt uztur apsūdzību krimināllietās. Reizēm tie piedalās arī civillietās, jo īpaši attiecībā uz paternitātes noteikšanu, vecāku tiesību pārtraukšanu vai rīcībnespējas noteikšanu, un administratīvajās lietās parasti saistībā ar nekustamā īpašuma un būvniecības tiesībām. Katrā apgabala prokuratūrā ir valsts prokurors, kurš ir specializējies starptautiskajā sadarbībā krimināllietās.

Vispārējās tiesas

Organizācija

Vispārējās tiesas Polijā ir:

- rajona tiesas;
- apgabaltiesas;
- apelācijas tiesas.

Vispārējās tiesas spriež tiesu (lietās, kas nav administratīvo tiesu, militāro tiesu un Augstākās tiesas kompetencē) un pilda citus ar tieslietām saistītus pienākumus, kas tām noteikti ar tiesību aktiem. Tiesas spriedumus pārbauda Augstākā tiesa saskaņā ar tiesību aktiem.

Rajona tiesu jurisdikcijā ietilpst viena vai vairākas pašvaldības (pamatotos gadījumos vienā pašvaldībā var darboties vairāk nekā viena rajona tiesa, piemēram, lielajās pilsētās).

Apgabaltiesa darbojas kā apelācijas tiesa rajona tiesām un īpašos gadījumos arī pirmās instances tiesa. Tās jurisdikcijā atrodas vismaz divas rajona tiesas (tās tiesas administratīvais rajons).

Ja lieta pirmajā instancē tiek izskatīta apgabaltiesā, visas pārsūdzības tiek izskatītas apelācijas tiesā. Apelācijas tiesai ir jurisdikcija pār vismaz divām apgabaltiesām (tās apelācijas apgabals).

Tiesu vada tiesas priekšsēdētājs. Viņš tiek iecelts uz noteiktu termiņu (uz četriem gadiem rajona tiesās un sešiem gadiem apgabaltiesās un apelācijas tiesās).

Juridiskās profesijas tiesās

Polijā vispārējās tiesas spriež tiesu (lietās, kas nav administratīvo tiesu, militāro tiesu un Augstākās tiesas kompetencē) un pilda citus ar tieslietām saistītus pienākumus, kas tām noteikti ar tiesību aktiem. Tiesneši nodrošina taisnīgas tiesas spriešanu. Ar tieslietām saistītos pienākumus, izņemot taisnīgas tiesas spriešanu, pilda tiesu darbinieki un vecākie tiesu darbinieki (var veikt arī tiesneši, ja to nespēj tiesu darbinieki).

Tiesneši

Polijas tiesību akti izšķir **profesionālus tiesnešus** un **tiesu piesēdētājus**.

Tiesneši pilda pienākumus, kas saistīti ar taisnīgas tiesas spriešanu. Tos uz nenoteiktu laiku ieceļ Polijas Republikas prezidents, ņemot vērā Nacionālās Tiesu varas padomes priekšlikumu.

Veicot savus pienākumus, tiesneši ir neatkarīgi un ir pakļauti tikai Konstitūcijai un tiesību aktiem.

Tiesu un tiesnešu neatkarību garantē **Nacionālā tiesu varas padome**, kas ir konstitucionāla institūcija.

Tiesnešu neatkarība tiek garantēta ar tiesisko imunitāti un amata aizsardzību, kā tas ir noteikts Konstitūcijā.

Tiesneši ir pakļauti disciplinārsodiem par jebkuru profesionālo pienākumu pārkāpumu. Disciplinārlietas attiecībā uz tiesnešiem izskata: pirmajā instancē – apelācijas tiesās, un otrajā instancē – Augstākajā tiesā.

Piesēdētāji

Piesēdētāju lomu taisnīgas tiesas spriešanā nosaka Polijas Konstitūcija. Piesēdētāji ir neatkarīgi un, tāpat kā profesionālie tiesneši, pakļauti tikai un vienīgi Konstitūcijai un tiesību aktiem. Izskatot lietas, piesēdētājiem ir tādas pašas tiesības kā tiesnešiem. Tomēr atšķirībā no tiesnešiem piesēdētāji nevar vadīt tiesas procesu vai sēdi vai (principā) pildīt pienākumus ārpus tiesas procesa.

Gan civillietās, gan krimināllietās iztiesāšana parasti notiek viena tiesneša klātbūtnē, t.i., neiesaistot piesēdētājus. Tomēr abi likumi, kas ietver abus tiesvedības veidus, paredz gadījumus, kuros, ņemot vērā to sociālo nozīmi, iztiesāšanā tiek iesaistīti piesēdētāji.

Piesēdētāju ieceļ pašvaldības padome, kas darbojas attiecīgās tiesas jurisdikcijā. Piesēdētāju pilnvaru termiņš ir četri gadi.

Tiesu darbinieki

Tiesu darbinieki tiek nodarbināti rajonu tiesās un apgabaltiesās, un tie pilda ar tiesu saistītos pienākumus, kas tiesām tiek noteikti ar likumu. Tiesu darbinieki tiek iecelti amatā no dienas, kas norādīta iecelšanas instrumentā. Tos ieceļ apelācijas tiesas priekšsēdētājs.

Civilprocesā tiesu darbinieki īsteno tiesas pilnvaras tiem uzticēto pienākumu ietvaros, ja vien likums neparedz citādi. Tomēr tiesvedībā attiecībā uz krimināllietām, sīkiem kriminālpārkāpumiem un nodokļu pārkāpumiem tiesu darbinieki ir pilnvaroti sniegt ieteikumus un likumā noteiktajos gadījumos arī lēmumus un rīkojumus.

Tiesu darbinieki ir tiesas iestāžu darbinieki, kas ir tiesīgi pildīt ar tieslietām saistītos pienākumus un kas darbojas tiesu vārdā tiem piešķirtās kompetences ietvaros. Viņiem piešķirtās kompetences ietvaros tiesu darbinieki atbilstoši likumā noteiktajam ir neatkarīgi attiecībā uz tiesas lēmumu un rīkojumu būtību. Šī neatkarība nozīmē, ka to tiesiskās darbības ir organizatoriski un funkcionāli nošķirtas no citu iestāžu darbībām, lai nodrošinātu, ka viņi likumā paredzētās darbības veic neatkarīgā veidā.

Informācijas lapa par tiesu darbiniekiem.

Tiesnešu palīgi

Tiesnešu palīgi pilda pienākumus tiesā ar nolūku sagatavot tiesas sēdes un nodrošināt netraucētu tiesas iekšējo darbību (saistībā ar tiesas spriešanu un citiem ar tieslietām saistītiem pienākumiem). Kandidāti tiek atlasīti konkursa kārtībā.

Informācijas lapa par tiesnešu palīgiem.

Tiesu sekretāri

Tiesu sekretāri ir nodarbināti visās parastajās tiesās, un tie pilda pienākumus, kas saistīti ar administratīvo atbalstu tiesām un kas nav citu profesionālo grupu pienākumi, piemēram, viņi sagatavo tiesas sēžu protokolus, pārvalda tiesnešu un tiesas sekretariāta organizatorisko darbību. Viņu tiesības un pienākumus, kā arī nodarbinātības nosacījumus nosaka Tiesas iestāžu darbinieku likums un prokurors. Kandidāti tiek atlasīti konkursa kārtībā.

Informācijas lapa par tiesas iestāžu darbiniekiem.

Juridisko profesiju organizācija

Advokāti

Advokāti Polijā sniedz juridiskos pakalpojumus, kas saistīti ar iedzīvotāju tiesību un brīvību aizsardzību. Advokāti sniedz juridisko palīdzību un sagatavo juridiskus atzinumus. Viņi arī nodrošina tiesvedībā iesaistīto pušu pārstāvību krimināllietās, civilīetās, ģimenes un nepilngadīgo lietās, lietās, kas saistītas darba tiesībām un sociālā nodrošinājuma jautājumiem, un tiesvedībā Augstākajā administratīvajā tiesā.

Polijā nav noteiktas profesionālās specializācijas - advokāti var brīvi izvēlēties savu specializācijas jomu. Tomēr tā kā Polijas tiesību akti paredz, ka valsts nozīmē advokātu mazturīgām personām, advokātam jāspēj sniegt juridiskos pakalpojumus dažādās tiesību jomās.

Pastāv 24 **reģionālās advokātu padomes** un **Polijas Advokātu padome**, kas darbojas valsts līmenī. Šīs profesionālās apvienības ir atbildīgas par advokātu profesionālo tiesību pārstāvību un aizsardzību, profesionālo iemaņu pilnveidošanu, advokātu-praktikantu profesionālo apmācību un profesionālās ētikas normu izstrādi un veicināšanu, kā arī to ievērošanas nodrošināšanu.

Juridiskās datubāzes

Sīkāku informāciju skatīt [Polijas Advokātu padomes](#) tīmekļa vietnē.

Juriskonsulti

Juriskonsulti sniedz juridiskos pakalpojumus komercsabiedrībām, citiem uzņēmumiem, organizatoriskām vienībām un fiziskām personām. Viņi sniedz juridisko palīdzību un sagatavo juridiskus atzinumus. Atšķirībā no advokātiem viņi var būt citu personu darbinieki. Kopš 2015. gada 1. jūlija advokātiem un juriskonsultiem ir vienādas procesuālās tiesības - juriskonsults var darboties kā aizstāvības advokāts kriminālprocesā, izņemot gadījumus, kad viņi ir citu personu algoti darbinieki. Viņi var arī rīkoties gadījumos, kas saistīti ar sīkiem kriminālpārkāpumiem, un darboties kā aizstāvības advokāts disciplinārlietās.

Juriskonsultu profesionālā apvienība sastāv no 19 **reģionālajām juriskonsultu palātām** un **Nacionālās juriskonsultu palātas**, kas darbojas valsts līmenī. Šīs profesionālās apvienības ir atbildīgas par juriskonsultu profesionālo tiesību pārstāvību un aizsardzību, profesionālo iemaņu pilnveidošanu, juriskonsultu-praktikantu profesionālo apmācību un profesionālās ētikas normu izstrādi un veicināšanu, kā arī to ievērošanas nodrošināšanu.

Juridiskās datubāzes

Sīkāku informāciju skatīt [Nacionālās juriskonsultu palātas](#) tīmekļa vietnē.

Notāri

Organizācija

Tieslietu ministrs ieceļ notārus amatā un piešķir tiem amatu, balstoties uz pieteikumu no attiecīgajām personām un pēc apspriešanās ar attiecīgās notāru palātas padomi. Tieslietu ministrs ir pilnvarots arī atlaist notārus.

Tieslietu ministrs uztur notāru reģistru un nosaka maksimālās nodevas par notāru pakalpojumiem.

Notāri veido profesionālo apvienību, kura sastāv no 11 **notāru palātām** un **Nacionālas Notāru palātas**.

Loma un pienākumi

Notārus ieceļ, lai tie veiktu darījumus, kuri ir jānoformē notariālā veidā (piemēram, tiesību uz nekustamo īpašumu nodošana), vai arī gadījumos, kad puses izvēlas to darīt.

Notāra profesija ir saistīta ar sabiedrības uzticēšanos. Kā personām, kas bauda sabiedrības uzticēšanos un kas rīkojas valsts vārdā, notāriem ir pienākums garantēt nekustamo īpašumu darījumu drošību.

Notāri veic šādus notāra pienākumus: sastāda notariālos aktus, mantojuma apliecības un citas apliecības, nosūta paziņojumus, raksta protokolus, sastāda protesta vēstules attiecībā uz vekseliem un čekiem, glabā skaidras naudas līdzekļus, vērtspapīrus, dokumentus un datus datu nesējos, pēc pušu lūguma veic ierakstus un izsniedz dokumentu kopijas un izrakstus, sagatavo notariālo aktu projektus, pārskatus un citus dokumentus un veic citas darbības saskaņā ar atsevišķiem noteikumiem.

Notariālas darbības, ko notārs veicis saskaņā ar tiesību aktiem, ir uzskatāmas par oficiāliem dokumentiem.

Notāri veic darbību savos privātajos notāru birojos. Notārs var darboties tikai vienā birojā, bet vienā birojā var kopīgi darboties vairāki notāri saskaņā ar noteikumiem, kas reglamentē civiltiesisko partnerību. Tādā gadījumā katrs notārs pilda savus pienākumus savā vārdā un uzņemas atbildību par darījumiem, ko tas noformē.

Juridiskās datubāzes

Sīkāku informāciju skatīt [Nacionālās notāru palātas](#) tīmekļa vietnē (nav pieejama angļu valodā).

Citas juridiskās profesijas

Polijas tiesību aktos ir paredzētas šādas juridiskās profesijas: **tiesu izpildītāji**.

Tiesu izpildītāji

Saskaņā ar Polijas tiesību aktiem, tiesu izpildītāji ir tiesu iestāžu darbinieki. Tiem ir arī ierēdņa statuss, jo šāds statuss pats par sevi jau piešķir pietiekamu leģitimitāti to veiktajiem pienākumiem, jo tie lielā mērā aizskar iedzīvotāju tiesības un brīvības. Pirmkārt un galvenokārt šie pienākumi ietver piespiedu pasākumus, kas nepieciešami tiesas nolēmumu izpildei un konstitucionālo tiesību uz taisnīgu tiesu īstenošanai.

Tiesu izpildītāju pilnvaras ietver izpildes tiesvedības veikšanu civillietās.

Tiesu izpildītājus ieceļ tieslietu ministrs, izvēloties no kandidātu saraksta pēc viņu atbilstības Tiesu izpildītāju un piespiedu izpildes likumā noteiktajām prasībām. Prasības nosaka, ka kandidātam ir jābūt diplomam tiesību zinātnēs, pabeigtam stažēšanās posmam, nokārtotam tiesu izpildītāju pārbaudījumam un pabeigtam vismaz divus gadus ilgam pārbaudes laikam kā tiesu izpildītājam - praktikantam.

Tiesu izpildītāju uzraudzību veic tieslietu ministrs un tiesu priekšsēdētāji tiesās, kurās tiesu izpildītāji darbojas, kā arī tiesu izpildītāju apvienības - **Nacionālā tiesu izpildītāju padome** un **Tiesu izpildītāju palātu padomes**.

Skatīt [Tieslietu ministrijas](#) un [Nacionālās tiesu izpildītāju padomes](#) tīmekļa vietnes.

Organizācijas, kas sniedz *pro bono* juridiskos pakalpojumus (bez maksas)

Polijā daudzas organizācijas sniedz bezmaksas juridiskos pakalpojumus, tostarp:

- **"Zilā līnija"**, kas darbojas Ģimenes, darba un sociālās politikas ministrijas paspārnē, lai cīnītos pret vardarbību ģimenēs. Sīkāku informāciju skatīt tīmekļa vietnē [Zilā līnija](#); Ar to var arī sazināties: +48 22 668 70 00;
- bezmaksas juridisko palīdzību sniedz arī **Tiesību klīnikas**, kurās darbojas studenti, kas pieder apvienībām, kuras darbojas visu galveno universitāšu juridiskajās fakultātēs Polijā.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairākās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 18/10/2016

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [pt](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Šajā vietnē sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Portugālē.

[Vispārējās piekritības tiesu tiesneši un administratīvo un nodokļu tiesu tiesneši](#)

[Valsts prokuratūras prokurori](#)

[Advokāti](#)

[Juridiskie padomnieki](#)

[Juridiskie pārstāvji](#)

[Tiesu izpildītāji](#)

[Notāri](#)

[Sekretāri](#)

[Tiesu amatpersonas](#)

[Mediatori](#)

[Tiesu administratori](#)

[Rūpnieciskā īpašuma ierēdņi](#)

[Organizācijas, kas sniedz juridiskos pakalpojumus *pro bono* \(bez maksas\)](#)

Vispārējās piekritības tiesu tiesneši un administratīvo un nodokļu tiesu tiesneši

Kā noteikts Portugāles Konstitūcijā, tiesneši pieder pie neatkarīgas struktūras — tiesas.

Tiesnešiem ir saistoši tikai tiesību akti, un tie lemj taisnu tiesu cilvēku interesēs.

Vispārējās piekritības tiesu tiesnešu profesiju reglamentē Konstitūcija un Vispārējās piekritības tiesu tiesnešu statūtlikums (*Estatuto dos Magistrados Judiciais*). Vispārējās piekritības tiesu sistēmā atbilstīgi attiecīgo tiesu hierarhijai pastāv trīs veidu tiesneši:

- Augstākās tiesas (*Supremo Tribunal de Justiça*) tiesneši, kurus sauc par „*Conselheiros*”;
- apelācijas tiesu (*Tribunais das Relações*) tiesneši, kurus sauc par „*Desembargadores*”;
- pirmās instances tiesu tiesneši, kurus sauc par „*Juízes de Direito*”.

Administratīvo un nodokļu tiesu tiesnešu profesiju reglamentē Konstitūcija un Administratīvo un nodokļu tiesu tiesnešu statūtlikums (*Estatuto dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) un saskaņā ar subsidiaritātes principu Vispārējās piekritības tiesu tiesnešu statūtlikums (*Estatuto dos Magistrados Judiciais*). Administratīvo un nodokļu tiesu sistēmā atbilstīgi attiecīgo tiesu hierarhijai pastāv trīs veidu tiesneši:

- Augstākās administratīvās tiesas (*Supremo Tribunal Administrativo*) tiesneši, kurus sauc par „*Conselheiros*”;
- centrālo administratīvo tiesu tiesneši, kurus sauc par „*Desembargadores*”;
- iecirkņa administratīvo un nodokļu tiesu tiesneši, kurus sauc par „*Juízes de Direito*”.

Iecelšana amatā par tiesnesi ir trīs posmu process, kuru veido atklāts konkurss, teorētiskas un praktiskas apmācības kurss Tieslietu studiju centrā (*Centro de Estudos Judiciários*), kā arī prakse. Veiksmīgi pabeidzot visus trīs posmus, kandidātus ieceļ par *Juízes de Direito*.

Tiesneši turpina savu apmācību visā profesionālās karjeras laikā.

Augstākā tiesu padome (*Conselho Superior da Magistratura*) veic pirmās instances tiesu regulāras pārbaudes, un Augstākā administratīvo un nodokļu tiesu padome (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) attiecīgi pārbauda šo tiesu tiesnešus. Pēc katras pārbaudes tiesnešus novērtē pēc to nopelniem atbilstīgi kategorijām: “ļoti labi”, “labi ar izcilību”, “labi”, “apmierinoši” un “slikti”. Ja tiesnesim piešķir novērtējuma kategoriju „slikti”, to atstata no pienākumu izpildes un uzsāk izmeklēšanu, lai novērtētu tiesneša piemērotību amatam.

Vispārējās piekritības tiesu tiesnešus un administratīvo un nodokļu tiesu tiesnešus amatā ieceļ, norīko, pārceļ un paaugstina Augstākā tiesu padome un Augstākā administratīvo un nodokļu tiesu padome; tās arī piemēro tiesnešu disciplināratbildību.

Lai nodrošinātu, ka tiesneši ir neatkarīgi un objektīvi, Konstitūcijā noteikts, ka praktizējoši tiesneši nedrīkst veikt citus pienākumus — publiskus vai privātus, atskaitot neapmaksātu apmācību vai zinātnisku izpēti tiesību jomā. Tiesnešus var pārcelt, atsaukt, atvaļināt vai atlaist tādos gadījumos, kas norādīti tiesību aktos; viņus nevar saukt pie atbildības par pieņemtajiem lēmumiem, izņemot tad, ja tiesību akti nosaka izņēmumus.

Valsts prokuratūras (*Ministério Público*) prokurori

Valsts prokuratūras prokurori pārstāv valsti, virzot kriminālprocesu un aizsargājot demokrātisku tiesiskumu un likumā nostiprinātās intereses. Valsts prokuroru darbību reglamentē atsevišķs likums, un tie ir autonomi.

Lai personu ieceltu valsts prokurora amatā, ir jānokārto atklāts konkurss, kuru veido zināšanu pārbaudījums, CV novērtējums un psiholoģiskās atlases pārbaudījums; tos veic Tieslietu studiju centrs (*Centro de Estudos Judiciários*).

Prokurora amata kandidātus ieceļ par prokuroriem-praktikantiem (*auditores de justiça*). Pēc tam, kad tie ir sekmīgi pabeiguši teorētisko un praktisko apmācību Tieslietu studiju centrā, tos ieceļ par prokuroru palīgiem-praktikantiem.

Valsts prokurora profesijai ir pieci līmeņi, kas šeit uzskaitīti hierarhijas secībā:

- ģenerālprokurors (*Procurador-Geral da República*);
- ģenerālprokurora vietnieks (*Vice-Procurador-Geral da República*);
- ģenerālprokurora palīgs (*Procurador-Geral Adjunto*);
- apgabala prokurors (*Procurador da República*);
- apgabala prokurora palīgs (*Procurador da República Adjunto*).

Ģenerālprokurora birojs (*Procuradoria-Geral da República*) ir Valsts prokuratūras augstākā iestāde, un tās priekšsēdētājs ir ģenerālprokurors. Tajā ietilpst arī Valsts prokuratūras Augstākā padome (*Conselho Superior do Ministério Público*), Konsultatīvā padome, valsts juridiskie padomnieki un atbalsta dienesti.

Valsts prokurorus amatā ieceļ, norīko, pārceļ un paaugstina Valsts prokuratūras Augstākā padome; tā turklāt piemēro prokuroru disciplināratbildību.

Advokāti (*Advogados*)

Advokāti ir juridiskās profesijas pārstāvji, kuri pēc reģistrēšanās Advokātu kolēģijā pēc trešās personas lūguma nodrošina juridisko pārstāvību un sniedz juridiskas konsultācijas par tiesiskā regulējuma interpretāciju un piemērošanu.

Lai Portugālē praktizētu kā advokāts, nepieciešams reģistrēties Portugāles Advokātu kolēģijā (*Ordem dos Advogados*).

Lai sāktu darboties advokāta profesijā, personai ir jāizpilda šādas prasības:

- ir jābūt Portugāles universitātē iegūtai akadēmiskajai kvalifikācijai tiesīzbzinātnēs vai universitātes līmeņa tiesīzbzinātņu kvalifikācijai, kas iegūta ārpus Portugāles, ja šo kvalifikāciju uzskata par ekvivalentu grādam vai tā atzīta par tāda paša līmeņa kvalifikāciju;

- jāiziet prakse vismaz 18 mēnešu garumā, ko veido apmācība no divām daļām: pirmā daļa sešu mēnešu garumā un papildu daļa 12 mēnešu garumā;
- jānokārto Advokātu kolēģijas rakstiskais un mutvārdu eksāmens.

Ārvalstu valstspiederīgie, kuri akadēmisko kvalifikāciju ieguvuši Portugālē, var reģistrēties Portugāles Advokātu kolēģijā tādā pašā kārtībā kā Portugāles valstspiederīgie, ja šo personu izcelsmes valsts paredzējusi tādas pašas tiesības kā Portugāles valstspiederīgajiem.

Advokātiem no citām ES dalībvalstīm, kuri vēlas pārcelties uz pastāvīgu dzīvi Portugālē, lai tur praktizētu saskaņā ar savas izcelsmes valsts profesionālo kvalifikāciju, ir jāreģistrējas Advokātu kolēģijā. Šādā gadījumā šīs personas var nodrošināt juridisko pārstāvību tiesā tikai Advokātu kolēģijā reģistrēta advokāta pārraudzībā. Ja šīs personas vēlas praktizēt advokāta profesijā ar tādām pašām tiesībām un pienākumiem kā Portugāles advokātiem, tiem ir jāreģistrējas Advokātu kolēģijā un jānokārto rakstveida un mutvārdu eksāmens portugāļu valodā.

Advokātu kolēģija ir sabiedriska asociācija, kas pārstāv saskaņā ar kolēģijas statūtiem advokāta profesijā praktizējošos juristus. Tās kompetencē ietilpst tiesību pieejamības nodrošināšana, profesijas prakses reglamentēšana un disciplinārbildības piemērošana pret advokātiem un advokātiem-praktikantiem (vienīgā struktūra, kas to drīkst veikt), advokātu profesijas sabiedriskās nozīmes, cieņas un reputācijas aizsargāšana, zināšanu par tiesisko regulējumu un tā piemērošanu veicināšana.

Juridiskie padomnieki (*Consultores jurídicos*)

Portugāles tiesību sistēmā nenošķir advokātus un juridiskos padomniekus.

Juridiskie pārstāvji (*Solicitadores*)

Juridiskie pārstāvji darbojas brīvajā profesijā, sniedzot klientiem juridiskus padomus un nodrošinot pārstāvību tiesā atbilstīgi to darbību reglamentējošajos statūtlukumos noteiktajām pilnvarām un procesuālajām tiesību normām. Viņi drīkst pārstāvēt puses tiesā, ja advokāta (*advogado*) juridiska pārstāvība nav obligāta.

Juridiskie pārstāvji var arī nodrošināt iedzīvotāju un uzņēmumu juridisko pārstāvību ārpus tiesas, piemēram, nodokļu iestādēs, notāru birojos, reģistros un valsts pārvaldes iestādēs.

Lai sāktu darboties advokāta profesijā, personai ir jāizpilda šādas prasības:

- jāiegūst oficiāli atzīta akadēmiskā kvalifikācija tiesīzbzinātnēs, neregistrējoties Advokātu kolēģijā, vai jāiegūst oficiāli atzīta akadēmiskā kvalifikācija juridiskās pārstāvības jomā; citu ES dalībvalstu valstspiederīgajiem ir jābūt akadēmiskajai un profesionālajai kvalifikācijai, kāda ir nepieciešama, lai darbotos šajā profesijā viņu izcelsmes valstī;
- jāiziet prakse 12 līdz 18 mēnešu garumā;
- prakses laikā jāiegūst apmācības vadītāja un apmācības struktūru attiecīgas rekomendācijas un jānokārto valsts eksāmens saskaņā ar atbilstošām prasībām.

Advokāta profesijā strādājošie no citas ES dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas var reģistrēties Juridisko pārstāvju kolēģijā (*Colégio dos Solicitadores*) saskaņā ar 2009. gada 4. marta noteikumiem Nr. 9/2009, kurus groza 2012. gada 28. augusta noteikumi Nr. 41/2012 un 2014. gada 2. maija noteikumi Nr. 25/2014.

Juridisko pārstāvju un Tiesu izpildītāju kolēģija (*Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução — OSAE*) ir sabiedriska asociācija, kas pārstāv šīs juridiskās profesijas darbiniekus. Cita starpā tā atbild par disciplinārbildības piemērošanu saviem locekļiem, kā arī atzinumu sniegšanu par tiesību aktu projektiem savas kompetences ietvaros.

Papildinformāciju skatiet <http://www.osae.pt/>.

Tiesu izpildītāji (*Agentes de execução*)

Tiesu izpildītāji ir speciālisti, kuriem ir piešķirtas valsts līmeņa pilnvaras, lai veiktu izpildes pasākumus civilprocesā. Viņi ir neatkarīgi un objektīvi un nepārstāv nevienu pusi, bet ir atbildīgi par visu formalitāšu veikšanu nolēmumu izpildes nolūkā, tostarp par konfiscēšanu, dokumentu, paziņojumu un publikāciju apstrādi un konfiscēto līdzekļu pārdošanu. Atsevišķos gadījumos viņu pienākumus var veikt tiesu amatpersona.

Tiesu izpildītājus ieceļ tā persona, kura vēlas panākt sprieduma izpildi, vai tiesa.

Tiesu izpildītājiem jābūt akadēmiskajai kvalifikācijai juridiskās pārstāvības jomā vai tiesību zinātnē, kā arī:

- jābūt Portugāles valstspiederīgajiem;
- uz tiem nevar attiekties Juridisko pārstāvju un tiesu izpildītāju kolēģijas un Advokātu kolēģijas statūtlukumos noteiktie ierobežojumi;
- pēdējo desmit gadu laikā nevar būt bijuši iekļauti oficiālā, publiskā parādnieku sarakstā;
- tiem ir jābūt sekmīgi pabeigušiem tiesu izpildītāju praksi;
- pēc vairāk nekā trīs gadu darbības kā tiesu izpildītājiem tiem ir jābūt nokārtojušiem jurista palīga eksāmenu un par to saņēmušiem labvēlīgu atzinumu no Jurista palīgu komisijas (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça — CAAJ*);
- jāreģistrējas attiecīgā profesionālā apvienībā trīs gadu laikā pēc prakses veiksmīgas pabeigšanas;
- to rīcībā ir jābūt obligāti nepieciešamajām IT struktūrām un resursiem, kā noteikts kopsapulces apstiprinātos noteikumos.

Par profesijas reglamentēšanu atbildīgās struktūras ir Juridisko pārstāvju un tiesu izpildītāju kolēģija un Specializētā tiesu izpildītāju kolēģija (*Colégio de Especialidade dos Agentes de Execução*).

CAAJ, kas ir neatkarīga no Juridisko pārstāvju un tiesu izpildītāju kolēģijas, ir struktūra, kas ir atbildīga par tiesu izpildītāju uzraudzību un disciplināratbildības piemērošanu.

Papildinformācija ir pieejama šādās tīmekļa vietnēs: <http://www.osae.pt/> un <http://www.caaj-mj.pt/>.

Notāri (Notários)

Notāri ir specializētas profesijas pārstāvji, kuri veic savus pienākumus konkrētā juridiskā kontekstā. Tiem ir svarīga loma komercdarbībā — gan valsts līmenī, gan starptautiski.

Notāriem ir šādas pilnvaras:

- sagatavot privāttiesiskus līgumus un sniegt ieteikumus pusēm, pret abām pusēm izturoties godīgi; sagatavot oficiālus dokumentus, uzņemoties atbildību par dokumentu likumību un par sniegtajiem ieteikumiem; informēt puses par ietekmi un sekām, kuras var radīt plānotās saistības (notāru pienākums ir par to informēt);
- veikt juridiskus darījumus, par kuriem vienojas viņu klātbūtnē; darījumu var tieši ievadīt oficiālā reģistrā vai, ja viena no pusēm neizpilda savus pienākumus, liekot tos izpildīt bez tiesneša iejaukšanās;
- rīkoties kā starpniekiem — objektīvi un pilnībā atbilstīgi tiesību aktiem, ļaujot pusēm nonākt pie savstarpēji pieņemamas vienošanās;
- sagatavot dokumentus inventāra procedūrai un tās noteikumus, izņemot tādās lietās, par kurām nelemj inventāra procedūrā lietas rakstura vai tiesiskās vai faktiskās sarežģītības dēļ; par šādām lietām lemj tiesnesis rajona tiesā (*tribunal de comarca*), kuras jurisdikcijā ir notāra birojs, kurā tika uzsākts process (2013. gada 5. marta likumā Nr. 2/2013, ar ko apstiprināja inventāra procedūras tiesisko regulējumu, piešķir notāriem šīs pilnvaras, tādējādi izveidojot kopīgu pilnvaru sistēmu).

Notāru profesijas reforma un pēc tam notiekošā nozares privatizācija nozīmē, ka notāriem ir dubulta loma: viņi ir gan amatpersonas, gan brīvās profesijas pārstāvji, taču vairāk nav ierēdņi.

Kā amatpersonas notāri ietilpst Tieslietu ministrijas aizgādībā, un tai ir regulatīvās pilnvaras, kā arī pilnvaras piemērot disciplināratbildību pret notāriem. Ņemot vērā profesijas jauno brīvo statusu, kopš 2006. gada Notāru kolēģija kopā ar Tieslietu ministriju reglamentē notāru darbību, nodrošinot, lai notāri ievēro ētikas kodeksu, kas uz tiem attiecas, un garantējot, lai notāri darbojas sabiedrības interesēs, kā tiem ir paredzēts; tas neietekmē ministrijas pilnvaras iejaukties, kuras ir piešķirtas ar likumu, ņemot vērā profesijas raksturu.

Tiesu sekretāri (Conservadores)

Tiesu sekretāri ir amatpersonas, kuru pienākums ir reģistrēt un publicēt tiesību aktus un faktus attiecībā uz nekustamo un kustamo īpašumu, kuru nepieciešams reģistrēt, uzņēmējdarbības aktivitātēm un notikumiem cilvēku dzīvē. Viņu uzdevumi parasti attiecas uz iepriekšminēto un saistīto dokumentu juridisku pārbaudi un nodrošināšanu, lai dokumentos ietvertās tiesības atbilstīgi reģistrējamajiem faktiem būtu pareizi definētas un atbilstošas tiesību aktos noteiktajai reģistrācijas kārtībai; viņi arī ir atbildīgi par šīs informācijas publicēšanu un var nolemt, vai juridisko darbību vai faktu ievadīt reģistrā.

Atbilstīgi jomām, saistībā ar kurām viņi pilda savus pienākumus, tiesu sekretāri var būt:

- **iedzīvotāju reģistra sekretāri** (*conservadores do registo civil*), kuru pienākumi saistīti ar juridisku faktu un darbību noteikšanu un publicēšanu attiecībā uz fizisku personu dzīvi; viņu pienākumos ietilpst tādu aktu reģistrēšana kā dzimšana, laulība, nāve, adopcija un maternitātes/paternitātes noteikšana un paziņošana; ar laulības šķiršanu un laulāto atšķiršanu pēc abpusējas piekrišanas saistīto lietu organizēšana, kā arī apliecību un reģistrēto dokumentu kopiju izsniegšana;
- **zemesgrāmatas sekretāri** (*conservadores do registo predial*), kuri publicē zemes un īpašuma juridisko statusu nolūkā nodrošināt īpašuma darījumu juridisko noteiktību;
- **transportlīdzekļu reģistra sekretāri** (*conservadores do registo de veículos*), kuru pienākumi ir saistīti ar tā kustamā īpašuma tiesību reģistrēšanu, kurš ir jāreģistrē (transportlīdzekļi, kuģi un gaisa kuģi)) un kuri publicē transportlīdzekļu un piekabju juridisko statusu nolūkā nodrošināt darījumu juridisko noteiktību;
- **komercreģistra sekretāri** (*conservadores do registo comercial*), kuri publicē juridisko statusu individuālajiem komersantiem, uzņēmumiem, saskaņā ar civiltiesībām izveidotām komercsabiedrībām ar komercsabiedrību statusu, uzņēmumiem ar ierobežotu atbildību un citām juridiskām personām, kuras jāreģistrē komercreģistrā nolūkā nodrošināt darījumu juridisko noteiktību.

Lai strādātu šajā profesijā, kandidātam ir jābūt Portugāles universitātē iegūtai kvalifikācijai tiesīzbzinātnēs vai līdzvērtīgai akadēmiskai izglītībai. Kandidātiem arī jānokārto zināšanu pārbaudījumi un jāpiedalās sešu mēnešu ilgos kvalifikācijas celšanasursos par tematiem, kuri attiecas uz jurisprudenci un reģistrēšanu un kuri jāpārzina tiesu sekretāriem. Pēc tam ir jāiziet gadu ilga prakse un jāpiedalās atklātā konkursā. Kandidātus vērtē katrā šī procesa posmā un tos var atskaitīt, ja neveiksmīgi nokārto kādu uzņemšanas procedūras posmu. Pēdējais posms ir atklāts konkurss, ko rīko Reģistru un notāru institūts (*Instituto dos Registos e do Notariado*).

Reģistru un notāru institūts atbild par reģistru nodaļu darbības vadīšanu, koordinēšanu, atbalstīšanu, novērtēšanu un uzraudzību.

Tiesu amatpersonas (*Oficiais de Justiça*)

Tiesu amatpersonas ir tieslietu jomas amatpersonas (*funcionário de justiça*), kuras cita starpā palīdz tiesām vai valsts prokuratūrām. Taču tiesu amatpersonas ietver arī IT speciālistus, administrācijas, tehniskā un atbalsta personālu un apkopes darbiniekus.

Lai strādātu kā tiesu amatpersona, profesionālā darbība jāsāk vienā no pamata kategorijām, tas ir, kā sekretāra palīgam (*escrivão auxiliar*) tiesā vai juridiskā asistenta palīgam (*técnico de justiça auxiliar*) valsts prokuratūrā. Uz šīm kategorijām var pretendēt personas, kuras ir pabeigušas profesionālo apmācību un ir apstiprinātas atlases procedūras rezultātā.

Tiesu amatpersonu darbību reglamentē īpašs statūtlukums (*Estatuto dos Funcionários de Justiça*), kā noteikts 1999. gada 26. augusta Dekrētā – Likumā Nr. 343/1999. Tiem ir svarīga loma starptautiskā tiesu iestāžu sadarbībā, jo sevišķi saistībā ar Eiropas direktīvu un regulu īstenošanu.

Tieslietu administrācijas ģenerāldirektorāts (*Direcção-Geral da Administração da Justiça*) ir Tieslietu ministrijas struktūra, kas atbild par tiesu amatpersonu pieņemšanu darbā, vadību un administrēšanu.

Tiesu amatpersonu padome (*Conselho de Oficiais de Justiça*) ir iestāde, kas atbild par tiesu amatpersonu profesionālo nopelnu novērtēšanu, kā arī viņu disciplināratbildības piemērošanu.

Mediatori (*Mediadores*)

2013. gada 19. aprīļa likuma Nr. 29/2013 2. panta b) apakšpunktā mediators ir definēts kā „objektīva un neatkarīga trešā persona, kurai nav pilnvaru noteikt obligātu turpmāko rīcību un kura pusēm, kas saņem mediācijas pakalpojumus, palīdz nonākt pie galīgās vienošanās strīdīgajā jautājumā”. Noteikumi arī paredz Portugālē strādājošo mediatoru statusu un nosacījumus, lai tos iekļautu katras valsts starpniecības sistēmas sarakstā; tas notiek ar atlases procedūru, kuru regulē 2010. gada 25. maija īstenošanas rīkojums (*Portaria*) Nr. 282/2010.

Mediatoru darbs ir ļoti svarīgs, jo viņi pusēm palīdz nonākt pie vienošanās, un tas, savukārt, dažos gadījumos atjauno sociālo saskaņu. Portugālē ir specializēti mediatori, kuri nodarbojas ar ģimenes, darba un krimināllietām. Mediācijas jomā nedarbojas NVO, taču ir privātas apvienības, kuras sniedz mediācijas pakalpojumus un mediatoru apmācību.

Mediatoriem nav sava valsts līmeņa ētikas kodeksa, taču Mediācijas akts, kurš attiecas uz iepriekšminēto, ietver nodaļu par mediatoru tiesībām un pienākumiem un to, ka mediatoriem arī jārīkojas saskaņā ar principiem, kurus nosaka Eiropas Mediatoru rīcības kodekss, kas ir iekļauts viņu apmācībā.

Mediatoru rīcību pārtrauga valsts mediācijas sistēma, kura ir iedalīta trīs jomās, kas attiecas uz civillietām, darba tiesībām un krimināllietām. Katru valsts mediācijas sistēmas jomu pārvalda valsts sektora iestāde, un tas ir norādīts iestādes dibināšanas statūtlikumā.

Portugālē mediatori neiegūst apmācību valsts sektora struktūrā; viņus apmāca Tieslietu ministrijas Tiesiskuma ģenerāldirektorāta (*Direção Geral da Política de Justiça — DGPJ*) sertificētas struktūras saskaņā ar 2013. gada 27. novembra īstenošanas rīkojumu Nr. 345/2013, īpašu uzmanību pievēršot kvalitātes sistēmas ievērošanai.

Valsts starpniecības sistēmas pārvalda *DGPJ* ar Alternatīvas strīdu neregulēšanas biroja (*GRAL*) palīdzību. Lai arī tas nesniedz informāciju, kā atrast mediatoru, tas piedāvā mediatoru sarakstu, un mediatorus iekļauj šajos sarakstos pēc atlases procedūras veikšanas, kura ir apstiprināta ar 2010. gada 25. maija īstenošanas rīkojumu Nr. 282/2010.

Papildinformāciju varat atrast šeit: <http://www.dgpj.mj.pt/>.

Tiesu administratori (*Administradores Judiciais*)

Tiesu administratori ir atbildīgi par tādu aktu uzraudzību un koordināciju, kuri ir daļa no īpaša atgūšanas procesa (*processo especial de revitalização*); viņi arī pārvalda vai likvidē maksātnespējīgā parādnieka mantu maksātnespējas procesā un veic visus pienākumus, kurus nosaka statūti vai tiesību akti. Atkarībā no procesa laikā veicamajiem uzdevumiem tiks iecelts pagaidu tiesu administrators maksātnespējas administrators vai uzticības persona.

Tiesu administratora uzdevumi ir noteikti 2013. gada 26. februāra likumā Nr. 22/2013.

Tiesu administratoram:

- a) jābūt atbilstoši universitātes kvalifikācijai un piemērotai profesionālajai pieredzei;
- b) jābūt pabeigtai sešu mēnešu tiesu administratora praksei;
- c) jābūt sekmīgi nokārtotai uzņemšanas pārbaudei, kas īpaši paredzēta prakses laikā iegūto zināšanu novērtēšanai;
- d) nav pieļaujama situācija, kas nav saderīga ar profesionālajiem pienākumiem;
- e) jābūt piemērotam profesijai.

Par tiesu administratoru uzņemšanas procedūru un to darba pārraudzību ir atbildīga Jurista palīgu komisija (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares da Justiça — CAAJ*).

Rūpnieciskā īpašuma darbinieki (*Agente Oficial da Propriedade Industrial*)

Rūpnieciskā īpašuma darbinieki ir rūpnieciskā īpašuma jomas speciālisti, pie kuriem fiziskas un juridiskas personas vēršas to tiesību un interešu labākas aizsardzības nodrošināšanai.

Rūpnieciskā īpašuma darbinieki saskaņā ar Valsts rūpnieciskā īpašuma institūta (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*) piešķirto kompetenci bez atsevišķa pilnvarojuma savu klientu vārdā veic darījumus rūpnieciskā īpašuma jomā.

Rūpnieciskā īpašuma darbinieka profesijas darbību Valsts rūpnieciskā īpašuma institūta ietvaros reglamentē 1995. gada 24. janvāra Dekrēts – Likums Nr. 15/95.

Organizācijas, kas sniedz juridiskos pakalpojumus *pro bono* (bez maksas)

Tieslietu ministrija sadarbībā ar Advokātu kolēģiju un vietējām iestādēm nodrošina, lai visā Portugāles teritorijā darbotos Juridisko konsultāciju biroji (*Gabinetes de Consulta Jurídica*), kuros iedzīvotāji var bez maksas saņemt juridisko ekspertu juridiskas konsultācijas. Šo biroju saraksts un kontaktinformācija ir pieejami tiešsaistē, piemēram, Tieslietu ministrijas Tiesiskuma ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē (<http://www.dgpj.mj.pt/>).

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairākās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 24/10/2016

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesent tika atjaunināta oriģinālvalodas [ro](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Šajā vietnē ir sniegta informācija par juridiskajām profesijām Rumānijā.

Juridiskās profesijas — ievads

Rumānijā ir šādas juridiskās profesijas:

- [prokurori](#);
- [tiesneši](#);
- [advokāti](#);
- [juriskonsulti](#);
- [notāri](#);
- [tiesu izpildītāji](#);
- [tiesu ierēdņi](#).

Prokurori

Organizācija

Rumānijas prokuratūru veido:

- prokuratūras nodaļas, kas darbojas pie apelācijas tiesām, tribunāliem, bērnu un ģimenes lietu tribunāliem un rajonu tiesām;
 - prokuratūras nodaļas, kas darbojas pie militārām tiesām.
1. **Augstākā līmeņa struktūra** ir Prokuratūra un tās specializētās struktūras (Valsts korupcijas apkarošanas departaments un Organizētās noziedzības un terorisma apkarošanas departaments), kas darbojas pie Augstākās kasācijas tiesas.
 2. **Pirmais līmenis**: rajona tiesām (176) piesaistītās prokuratūras nodaļas.
 3. **Otrais līmenis**: tribunāliem (42) piesaistītās prokuratūras un Bērnu un ģimenes lietu tribunālam (1) piesaistītā prokuratūra.
 4. **Trešais līmenis**: apelācijas tiesām (15) piesaistītās prokuratūras.

[Tiesnešu augstākā padome](#) (CSM) ir centrālā valsts iestāde, kas tiesu iestāžu sistēmā ir atbildīga par prokurora amata reglamentēšanu. Tiesnešu sākotnējo un turpmāko profesionālās kvalifikācijas apmācību nodrošina [Valsts tiesnešu institūts](#), Tiesnešu augstākās padomes pārraudzībā esoša valsts iestāde ar juridiskas personas statusu. [Valsts prokuratūras](#) īsteno savas pilnvaras ar tās nodaļās strādājošo prokuroru starpniecību. Šādas prokuratūras nodaļas darbojas pie visām tiesām, izņemot disciplinārlietu tribunālus.

Apelācijas tiesām, tribunāliem vai bērnu un ģimenes lietu tribunāliem piesaistīto prokuratūras nodaļu virzītais kriminālprocess

Prokuratūras nodaļu **institucionālā hierarhija** ir norādīta turpmāk.

1. Augstākā prokuratūras iestāde ir **prokuratūras nodaļa**, kas darbojas pie **Augstākās kasācijas tiesas** (Ģenerālprokuratūra), un to vada Rumānijas ģenerālprokurors. Tā koordinē 15 apelācijas tiesām piesaistīto prokuratūras nodaļu darbību.
2. **Apelācijas tiesām piesaistītās prokuratūras** koordinē 43 tribunāliem (ieskaitot specializēto Bērnu un ģimenes lietu tribunālu) piesaistīto prokuratūras nodaļu darbību. Katru no tām vada vadošais prokurors.
3. **Tribunāliem** piesaistītās prokuratūras nodaļas koordinē 176 rajonu tiesām piesaistīto prokuratūras nodaļu darbību; katru no tām vada pirmā līmeņa prokurors.
4. Pirmajā (zemākajā) hierarhijas līmenī ir **176 rajonu tiesām** piesaistītās prokuratūras, ko vada pirmā līmeņa prokurori.

Augstākajai kasācijas tiesai piesaistītās prokuratūras nodaļas ietvaros darbojas **divi atsevišķi specializēti departamenti**. Tie ir:

- **Valsts korupcijas apkarošanas departaments (DNA)**, kas izmeklē un virza lietas par noziedzīgiem nodarījumiem saistībā ar korupciju; to vada galvenais prokurors;
- **Organizētās noziedzības un terorisma apkarošanas departaments (DIICOT)**, kas izmeklē un virza ar organizēto noziedzību un terorismu saistītas lietas; to vada galvenais prokurors, kurš darbojas Rumānijas ģenerālprokurora uzraudzībā.

Militārajām tiesām piesaistīto prokuratūras nodaļu virzītais kriminālprocess

Kriminālprocesu pret militārpersonu izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem virza militārās prokuratūras nodaļas, kurām juridiski ir militāru vienību statuss. Šīs nodaļas darbojas pie militārajiem tribunāliem, pie **Bukarestes Militārā tribunāla** vai **Bukarestes Militārās apelācijas tiesas**.

Prokuroru funkcionālā hierarhija

Prokuroru darbā ir jāievēro **likumības, objektivitātes un hierarhijas** principi.

Prokurori īsteno savas dienesta pilnvaras saskaņā ar tiesību aktiem, ievērojot un aizsargājot personu cieņu un aizstāvot personu tiesības.

Katras prokuratūras nodaļas prokurori ir pakļauti **attiecīgās prokuratūras vadītājam**, kurš savukārt ir pakļauts attiecīgās hierarhijā augstākās prokuratūras nodaļas vadītājam.

Augstākās kasācijas tiesai piesaistītās prokuratūras ģenerālprokurors, **Valsts korupcijas apkarošanas departamenta** galvenais prokurors un apelācijas tiesas prokuratūras galvenais prokurors var savā pakļautībā esošos prokurorus kontrolēt vai nu tiešā veidā, vai ar īpaši norīkotu prokuroru starpniecību.

Loma un pienākumi

Rumānijā ir divi prokuroru veidi:

1. **Civillietu prokurori**, kuri izmeklē un virza lietas par civiliedzīvotāju veiktiem noziedzīgiem nodarījumiem.
2. **Militārie prokurori**, kuri izmeklē un virza lietas galvenokārt par militārpersonu veiktiem noziedzīgiem nodarījumiem.

Valsts līmenī darbojas šādu veidu prokurori:

- **Rumānijas ģenerālprokurors** (Augstākajai kasācijas tiesai piesaistītās prokuratūras nodaļas vadītājs);
- **galvenais prokurors** (Valsts korupcijas apkarošanas departamenta un Organizētās noziedzības un terorisma apkarošanas departamenta vadītājs);
- **vadošie prokurori** (apelācijas tiesām piesaistīto prokuratūras nodaļu vadītāji);
- **pirmā līmeņa prokurori** (rajona tiesām vai tribunāliem piesaistīto prokuratūras nodaļu vadītāji);
- **prokurori-nodaļu vadītāji** (prokuratūras nodaļu iekšējo struktūrvienību-nodaļu vadītāji);
- **prokurori-dienestu vadītāji** (prokuratūras nodaļu iekšējo struktūrvienību-dienestu vadītāji);
- **prokurori-biroju vadītāji** (prokuratūras nodaļu iekšējo biroju vadītāji);
- **prokurori**.

Kad tas ir nepieciešams, *ex officio* vai pēc **Tiesnešu augstākās padomes pieprasījuma Tieslietu ministrs** var īstenot uzraudzību pār prokuroriem ar Rumānijas ģenerālprokurora, Valsts korupcijas apkarošanas departamenta galvenā prokurora vai tieslietu ministra īpaši norīkotu prokuroru starpniecību, lai kontrolētu:

- prokuroru organizatorisko efektivitāti;

- prokuroru darbības efektivitāti un mērķu sasniegšanu, kā arī
- prokuroru profesionālās sadarbības ar pilsoņiem un citām ar prokuratūras nodaļu darbību saistītām personām kvalitāti.

Šī kontrole neattiecas uz visiem pasākumiem, ko prokurori var veikt kriminālprocesa ietvaros, ne arī uz attiecīgajiem lēmumiem kriminālprocesā.

Tieslietu ministrs var pieprasīt **Rumānijas ģenerālprokuratoram** vai, ja nepieciešams, Valsts korupcijas apkarošanas departamenta galvenajam prokuratoram ziņot par prokuratūras darbību un sniegt norādījumus par pasākumiem, kas veicami efektīvai noziedzības novēršanai un apkarošanai.

Augstākās kasācijas tiesai piesaistītā prokuratūras nodaļa reizi gadā sniedz ziņojumu par savām aktivitātēm Tiesnešu augstākajai padomei un tieslietu ministram, kurš, savukārt, savā ziņojumā informē Rumānijas Parlamentu par saviem secinājumiem attiecībā uz prokuratūras ziņojumu.

Tiesneši

Organizācija

☞ **Tiesnešu augstākā padome** (CSM) ir centrālā valsts iestāde, kas ir atbildīga par tiesneša profesijas reglamentēšanu. Tiesnešu sākotnējo un turpmāko profesionālās kvalifikācijas apmācību nodrošina ☞ **Valsts tiesnešu institūts**, Tiesnešu augstākās padomes pārraudzībā esoša valsts iestāde ar juridiskas personas statusu.

Loma un pienākumi

Rumānijā tiesneši specializējas šādās lietās:

- civillietas un izpildu tiesvedības lietas;
- krimināllietas un sodu izpildes lietas;
- komercietas (maksātnespējas lietu tiesneši);
- ģimenes un bērnu tiesību lietas;
- administratīvās un nodokļu/finanšu lietas;
- darba tiesību strīdu un sociālās apdrošināšanas jomas lietas;
- konstitucionālās lietas;
- militārās lietas.

Juridisko profesiju struktūra: advokāti

Advokāti

Centrālā iestāde, kas reglamentē advokāta profesiju, ir ☞ **Rumānijas Valsts advokātu kolēģiju apvienība** (*Uniunea Nationala a Barourilor din Romania — UNBR*) — publisko tiesību juridiska persona, kurā ietilpst visas Rumānijas advokātu kolēģijas. Tā nodrošina, ka tiesības uz aizstāvību realizē juridiski kvalificēti pārstāvji, kā arī nodrošina tajā ietilpstošo advokātu profesionalitāti, disciplīnu un goda un cieņas aizsardzību. Visas Rumānijas advokātu kolēģijas ir Rumānijas Valsts advokātu kolēģiju apvienības dalībnieki.

Juridiskās datubāzes

Informācija par advokātiem Rumānijā ir pieejama ☞ **Rumānijas Valsts advokātu kolēģiju apvienības** tīmekļa vietnē.

Vai piekļuve datubāzei ir bez maksas?

Jā, piekļuve datubāzei ir **bez maksas**.

Juridiskie padomnieki

Saskaņā ar tiesību aktiem juridiskie padomnieki var veidot vietēja līmeņa kolēģijas pēc viņu profesionālās darbības nozares vai jomas vai arī, ja piemēroti, valsts līmeņa kolēģijas, ievērojot biedrību un nodibinājumu tiesisko regulējumu. Viena no profesionālajām biedrībām, kas ir izveidota saskaņā ar biedrību un nodibinājumu tiesisko regulējumu, ir ☞ **Rumānijas Juridisko padomnieku kolēģiju apvienība** (*Uniunea Colegiilor Consilierilor Juridici din România — UCCJR*). Tā ietver juridisko padomnieku asociācijas no visām grāfistēm. Juridiskie padomnieki tāpat var veidot cita veida profesionālās biedrības. Juridisko padomnieku saraksti pēc to grāfistēm ir pieejami *UCCJR* pārstāvēto asociāciju tīmekļa vietnēs. Saites uz tām ir iekļautas *UCCJR* tīmekļa vietnē.

Valsts notāri

Organizācija

Saskaņā ar tiesību aktiem Rumānijas Tieslietu ministrija ir deleģējusi notāru pakalpojumu īstenošanu [Valsts notāru kolēģiju apvienībai](#) (*Uniunea Nationala a Notarilor Publici — UNNP*). [Valsts notāru kolēģiju apvienība](#) ir profesionāla apvienība, kas pārstāv valsts notārus un kuras pienākumos ietilpst notāru profesijas organizēšana, tās dalībnieku profesionālo interešu aizstāvība un profesijas reputācijas uzturēšana. Visi valsts notāri ir šīs apvienības biedri. Valsts notāri veido 15 palātas, kuras darbojas pie attiecīgajām apelācijas tiesām.

Loma un pienākumi

Rumānijā valsts notāri sniedz šādus juridiskos pakalpojumus:

- ar likumiskās un testamentārās pēctecības (mantošanas) nodrošināšanu saistīto dokumentu sagatavošana;
- līgumu (pirkuma līgumu, maiņas līgumu, uztura līgumu, dāvinājuma līgumu, hipotēkas līgumu, ķīlas līgumu un kustamās un nekustamās mantas nomas līgumu) un citu aktu (dažādu institūciju pieprasītu galvojumu) noslēgšana;
- komercsabiedrību, biedrību un nodibinājumu statūtu sagatavošana;
- dokumentu apliecināšana;
- parakstu, parakstu paraugu un zīmogu apliecināšana;
- citi likumā noteikti pakalpojumi.

Citas juridiskās profesijas

Tiesu izpildītāji

Tiesu izpildītāju profesionālā organizācija ir [Rumānijas Valsts tiesu izpildītāju apvienība](#) (*Uniunea Natională a Executorilor Judecătorești din România — UNEJ*). Tā ir atbildīga par tiesu izpildītāju profesijas reputācijas un autoritātes uzturēšanu. Pamata tās pienākumos ietilpst tās dalībnieku profesionālo interešu aizstāvība. Tiesu izpildītāji veido 15 palātas, kuras darbojas pie attiecīgajām apelācijas tiesām.

Tiesu izpildītāju saraksts ir pieejams [Rumānijas Valsts tiesu izpildītāju apvienības](#) un [Tieslietu ministrijas](#) tīmekļa vietnē. Jāņem vērā, ka šīs abas datubāzes ir veidotas atšķirīgi.

Tiesu ierēdņi

[Tiesnešu augstākā padome](#) (*CSM*) ir centrālā valsts iestāde, kas ir atbildīga par tiesu ierēdņa profesijas reglamentēšanu.

Par tiesu ierēdņu sākotnējo un turpmāko profesionālās kvalifikācijas apmācību ir atbildīga **Valsts tiesu ierēdņu skola** (*SNG*), Tiesnešu augstākās padomes pārraudzībā esoša valsts iestāde ar juridiskas personas statusu.

Rumānijas tiesu sistēmā ietilpst dažādu veidu tiesu ierēdņi:

- tiesas sēžu ierēdņi;
- statistikas ierēdņi;
- pētniecības ierēdņi;
- informācijas tehnoloģiju ierēdņi;
- arhīvu ierēdņi;
- uzskaites ierēdņi.

Vairāk par šo profesionālo kategoriju varat uzzināt šajā [dokumentā](#).

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Juridiskās profesijas - Slovēnija

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.
Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [sl](#).

Šajā sadaļā ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Slovēnijā.

[Prokurori](#)

[Tiesneši](#)

[Advokāti](#)

[Notāri](#)

[Valsts juridiskie pārstāvji](#)

Juridisko profesiju organizācija:

Juridiskās profesijas

Slovēnijas Republikā jebkura persona, kam ir universitātes diploms tieszbzinātnēs, var strādāt dažādās juridiskās profesijās, tostarp tiesneša, prokurora, valsts juridiskā pārstāvja, advokāta vai notāra amatā.

Prokurori (*Tožilci*)

Organizācija

Saskaņā ar Slovēnijas Republikas Konstitūcijas 135. pantu valsts prokurori (*državni tožilci*) **ceļ un uztur apsūdzību krimināllietās**, kā arī viņiem ir **citas likumā paredzētās pilnvaras**. Valsts prokuratūras struktūra un pilnvaras pamatā ir noteiktas Likumā par valsts prokuratūru (*Zakon o državnem tožilstvu*) un Kriminālprocesa likumā (*Zakon o kazenskem postopku*).

Slovēnijā ir **11 valsts apgabala prokuratūras** (*okrožno državno tožilstvo*) (Ceļe, Koperā, Kranjā, Krško, Ljubjanā, Mariborā, Murska Sobotā, Nova Goricā, Novo mesto, Ptujā, Slovenj Gradecā), **Specializētā valsts prokuratūra** (*specializirano državno tožilstvo*), kas darbojas visā valstī, un Republikas Augstākā valsts prokuratūra (*Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije*) Ljubjanā.

Specializētā valsts prokuratūra nodarbojas ar saukšanu pie atbildības par noziedzīgiem nodarījumiem organizētās noziedzības jomā, ekonomiskiem noziegumiem, terorismu, korupciju un citām noziedzīgām darbībām, kuru atklāšanai un kriminālvajāšanai nepieciešami īpaši organizēti un apmācīti prokurori. Specializētās prokuratūras ietvaros darbojas atsevišķs, neatkarīgs **Īpaši pilnvarotu amatpersonu kriminālvajāšanas un izmeklēšanas departaments** (saukts par Īpašo izmeklēšanas departamentu). **Valsts prokurori šajā īpašajā izmeklēšanas departamentā** nodarbojas ar saukšanu pie atbildības par noziedzīgiem nodarījumiem, ko

izdarījušas policijas amatpersonas, iekšlietu aģentūru amatpersonas ar policijas pilnvarām, militārās policijas amatpersonas, Aizsardzības ministrijas izlūkošanas un drošības dienesta amatpersonas un Slovēnijas izlūkošanas un drošības aģentūras amatpersonas. Viņi sniedz vadlīnijas policistiem, kas strādā šim departamentam.

Augstākā valsts prokuratūra ir pati galvenā prokuratūra valstī, kurā ietilpst:

- augstākie valsts prokurori (*vrhovni državni tožilci*) un augstie valsts prokurori (*višji državni tožilci*),
- valsts prokurori pagaidu vai pusslodzes norīkojumā.

Augstie valsts prokurori piedalās pārsūdzības procesos Slovēnijas augstajās tiesās (*višja sodišča*). Augstākie valsts prokurori piedalās Slovēnijas Republikas Augstākās tiesas (*Vrhovno sodišče Republike Slovenije*) procesos par ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzekļiem krimināltiesību, civiltiesību un administratīvo tiesību jomā.

Augstākās valsts prokuratūras struktūra ir šāda:

- trīs departamenti (krimināllietu departaments (*kazenski oddelek*), civillietu un administratīvo lietu departaments (*civilno-upravni oddelek*) un mācību un ekspertu uzraudzības departaments (*oddelek za izobraževanje in strokovni nadzor*)), un
- Ekspertu informācijas centrs (*Strokovno informacijski center*), kura uzdevumos ietilpst sniegt ekspertu padomu fiskālos, finanšu, grāmatvedības un citos jautājumos, kad tas nepieciešams, lai nodrošinātu efektīvu valsts prokuroru pienākumu izpildi, nodrošinot valsts prokuratūras informatīvā atbalsta attīstību, vienotību un darbību.

Loma un uzdevumi

Valsts prokuroru galvenā loma un uzdevums ir saukt pie atbildības par noziedzīgiem nodarījumiem. Šajā saistībā viņi atbild par:

- **visu nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai atklātu noziedzīgas darbības un sameklētu to izdarītājus, un policijas darba vadību pirmstiesas procesa laikā, kaut arī policija organizatoriski ir neatkarīga,**
- **izmeklēšanas pieprasījumu iesniegšanu,**
- **apsūdzības celšanu un uzturēšanu attiecīgajā tiesā un**
- **pārsūdzību iesniegšanu par tiesu nolēmumiem, kas nav galīgi, un ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzekļu prasību iesniegšanu par galīgiem tiesu nolēmumiem** (pirmās instances tiesas nolēmuma pārsūdzību iesniedz valsts prokurors, kas cēla apsūdzību pirmās instances tiesā, savukārt ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzekļu prasības iesniedz augstākie valsts prokurori).

Piemērojamie krimināltiesību akti ļauj valsts prokuroriem atsevišķos gadījumos attiecībā uz iesaisti noziedzīgos nodarījumos kriminālprocesa vietā izvēlēties alternatīvus tiesību aizsardzības līdzekļus. Tie ietver, pirmkārt, lietas nodošanu izlīguma procedūrai un nosacītu kriminālprocesa apturēšanu, ja aizdomās turētais vēlas ievērot prokurora norādījumus un veikt konkrētas prokurora noteiktas darbības. Ja izlīgums vai kriminālprocesa nosacīta apturēšana ir veiksmīga, valsts prokurors var izbeigt krimināllietu, tas ir, lieta netiek nodota tiesai. Valsts prokurors var arī ierosināt tiesai pieņemt soda rīkojumu, ar ko apsūdzētajam piespriež konkrētu ierosinātu sodu vai pasākumu bez tiesas sēdes.

Turklāt Augstākā valsts prokuratūra veic arī citus pienākumus, **kas neietilpst krimināltiesību materiāltiesisko normu piemērošanas jomā**. Vienā no trim Augstākās valsts prokuratūras departamentiem, proti, civillietu un administratīvo lietu departamentā, valsts prokurori var celt **prasību par tiesiskuma aizsardzību** (*zahteva za varstvo zakonitosti*) pret apelācijas tiesas nolēmumiem strīdus, bezstrīdus un cita veida civilprocesa ietvaros. Šāda ārkārtēja tiesiskās aizsardzības līdzekļa izmantošanas priekšnoteikums ir **sabie drības interešu aizsardzība**, ko var nodrošināt tikai Augstākā valsts prokuratūra. Tiesvedības puses tādējādi pašas nevar iesniegt prasību par tiesiskuma aizsardzību.

Tiesneši

Organizācija

Tiesneši un tiesu piesēdētāji

Tiesnešu (*sodniki*) statuss ir noteikts Slovēnijas Republikas Konstitūcijas 125.-134. pantā un Likumā par tiesu amatpersonām (*Zakon o sodniški službi*). Tiesneši ir amatpersonas, ko, pamatojoties uz Tiesu padomes (*Sodni svet*) priekšlikumu, amatā ievēl Nacionālā asambleja (*Državni zbor*). Tiesnešus amatā ieceļ uz neierobežotu laiku, un amatam piemērotie vecuma ierobežojumi un ievēlēšanas nosacījumi ir paredzēti normatīvajos aktos.

Lai personu varētu iecelt tiesneša amatā, tai ir jāizpilda šādas vispārīgās prasības:

1. personai ir jābūt Slovēnijas pilsonībai un jāpārvalda slovēņu valoda,

2. personai ir jābūt tiesībspējīgai un rīcībspējīgai un labā veselības stāvoklī,
3. he personai ir jābūt vismaz 30 gadus vecai,
4. personai ir jābūt jurista profesionālajai kvalifikācijai, ko apstiprina Slovēnijā iegūts universitātes diploms tiesīzbzinātnēs, vai profesionālajam tiesību bakalaura grādam (UN) un tiesību maģistra grādam, vai līdzvērtīgai jurista kvalifikācijai, kas iegūta ārvalstīs un ko apliecina ārvalsts kvalifikācijas apliecinājums, kam pievienots atzinums par kvalifikāciju vai lēmums, ar kuru kvalifikācija atzīta nodarbinātības izpratnē, vai nostrifikācijas apliecinājums (*odločba o nostrifikaciji*),
5. personai ir sekmīgi jānokārto valsts eksāmens tiesīzbzinātnēs,
6. persona nedrīkst būt tiesāta par noziedzīga nozieguma izdarīšanu,
7. pret personu nedrīkst būt izvirzīta galīga apsūdzība, vai, pamatojoties uz apsūdzību, pret personu nedrīkst norītēt kriminālprocess saistībā ar noziedzīgu nodarījumu, kurā apsūdzība izvirzīta *ex officio*.

Pēc amata pilnvaru termiņa beigām tiesneši, kas pieņēmuši nolēmumus vai darbojušies kā tiesneši izmeklēšanas vai tiesas procesos, kuros ar spriedumu tika pārkāptas cilvēktiesības un pamatbrīvības, vairs neatbilst nosacījumiem iecelšanai par tiesnesi.

Tiesnešiem ir valsts amatpersonu statuss un savu pienākumu veikšanā jāievēro Konstitūcija un normatīvie akti. Tiesneša amatu nevar savienot ar amatu citās valsts iestādēs, pašvaldību iestādēs un politisko partiju struktūrās un citiem amatiem un darbību, kā paredzēts normatīvajos aktos. Juridisko jomu, kurā tiesnesis veic pamatdarbību, nosaka pēc attiecīgās tiesas iekšējās darba organizācijas, kurā dažādu veidu lietu iztiesāšanai izveido dažādas nodaļas, uz kurām tiesneši tiek norīkoti atbilstoši tiesas gada darba programmai. Tiesu padome lemj par tiesnešu paaugstināšanu amatā un tiesnešu amata pakāpes paaugstināšanu. Tiesu padome arī sniedz priekšlikumus Nacionālajai Asamblejai par tiesneša atcelšanu no amata, ja savu pienākumu izpildē tiesnesis pārkāpj Konstitūciju, pieļauj smagus normatīvo aktu pārkāpumus vai izdara tīšu noziedzīgu nodarījumu, ļaunprātīgi izmantojot dienesta pilnvaras. Tiesnešu paaugstināšana amatā Slovēnijā notiek atbilstoši tiesu darba organizācijai. Tiesneši var strādāt kā vietējās tiesas tiesneši (*okrajni sodniki*), rajona tiesas tiesneši (*okrožni sodniki*), augstās tiesas tiesneši (*višji sodniki*) vai augstākās tiesas tiesneši (*vrhovni sodniki*).

Tiesneši pieder Slovēnijas Tiesnešu biedrībai, kas ietilpst Tiesnešu starptautiskajā asociācijā. Dalība biedrībā ir brīvprātīga.

Tiesas sastāvā var būt gan **profesionāli tiesneši** (*poklicni sodniki*), gan **tiesas piesēdētāji** (*sodniki porotniki*). Ja saskaņā ar likumu spriedums jāpieņem tiesas sastāvam, sastāvā ir profesionāls tiesnesis kā tiesas priekšsēdētājs un divi tiesas piesēdētāji kā tiesas sastāva dalībnieki, ja likumā nav noteikts citādi. Ja saskaņā ar likumu spriedums jāpieņem tiesas sastāvam, kurā ir pieci dalībnieki, tiesas sastāvā ir profesionāls tiesnesis kā tiesas priekšsēdētājs, vēl viens profesionāls tiesnesis un trīs tiesas piesēdētāji kā tiesas sastāva dalībnieki, ja likumā nav noteikts citādi. Jebkurš Slovēnijas Republikas pilsonis, kas ir vismaz 30 gadus vecs, kas ar galīgu spriedumu nav notiesāts par noziedzīgu nodarījumu, par kuru apsūdzība izvirzīta *ex officio*, un kuram ir atbilstošs stāvoklis un vispārēji laba veselība juridiska amata ieņemšanai un kurš pārzina slovēņu valodu. Tiesas piesēdētāja pilnvaru termiņš ir pieci gadi, un viņus var iecelt atkārtoti. Augstās tiesas priekšsēdētājs ieceļ un atbrīvo to rajona tiesu, kas ietilpst attiecīgās augstās tiesas jurisdikcijā, tiesas piesēdētājus.

Tiesu padome

☞ **Tiesu padome** (*Sodni svet*) ir centrālā iestāde, kas atbildīga par profesijas regulējumu.

Tiesu padome sastāv no 11 locekļiem.

Piecus locekļus ievēl Nacionālā asambleja, pamatojoties uz Slovēnijas Republikas prezidenta priekšlikumu, no universitātes tiesību zinātni profesoru, advokātu un juristu vidus, un sešus locekļus ievēl no personu loka, ko ierosinājuši tiesneši, kas strādā juridiskā amatā uz pilnu slodzi. Padomes locekļi no sava vidus izvēlas priekšsēdētāju.

Tiesu padomes pilnvaras ir šādas:

- ierosināt Nacionālajai Asamblejai kandidātus tiesneša amatam,
- ierosināt Nacionālajai Asamblejai atcelt tiesnesi no amata,
- iecelt amatā vai atcelt no amata tiesas priekšsēdētājus, izņemot Slovēnijas Republikas Augstākās tiesas priekšsēdētāju,
- lemt par paaugstinājumiem augstākā tiesas funkcijā un par ātrāku paaugstināšanu amata pakāpē, lemt par iecelšanu vecākā tiesneša (*svetnik*) amatā vai augstākā tiesas amatā un par ārkārtas paaugstināšanu augstākā tiesas funkcijā;
- izskatīt pārsūdzības par lēmumiem iecelt tiesas amatā vai pārcelt uz citu amatu, funkciju vai vecākā tiesneša amatu un sūdzības par lēmumiem, ar ko piešķir konkrētu amata pakāpi;
- izlemt jautājumus par valsts amatu nesavienojamību, jo tas ietekmē tiesu iekārtu,

- sniegt atzinumu par ierosināto tiesu budžetu un sniegt Nacionālajai Asamblejai atzinumu par likumiem, kas regulē tiesnešu un tiesu personāla statusu, tiesības un pienākumus;
- pieņemt tiesu personāla rīcības kodeksu;
- pieņemt kritērijus kandidātu atlasei iecelšanai tiesu amatos, pamatojoties uz par tieslietām atbildīgā ministra atzinumu, un kritērijus attiecībā uz tiesneša darbības kvalitāti, lai novērtētu atbilstību amatam;
- apstiprināt politiku attiecībā uz korupcijas risku un darbību konstatēšanu tiesās un uzraudzīt tās īstenošanu;
- iecelt Ētikas un integritātes komitejas locekļus (*Komisija za etiko in integriteto*);
- izskatīt un lemt par sūdzības pamatotību, ko iesniedzis tiesnesis, kurš uzskata, ka ir pārkāptas viņa vai viņas juridiskās tiesības, neatkarīgā nostāja vai tiesu varas neatkarība;
- izskatīt citus jautājumus, ja tā paredzēts likumā.

Ja vien likumā nav noteikts citādi, ir nepieciešams Tiesu padomes locekļu **divu trešdaļu vairākuma balsojums**, lai lemtu par šādiem jautājumiem:

- tiesnešu vēlēšanas;
- tiesnešu iecelšana amatā, paaugstināšana un algas pakāpes noteikšana;
- pārsūdzības par lēmumiem pārceļt vai iecelt tiesas amatā, tiesas funkcijā vai vecākā tiesneša amatā;
- pārsūdzības par pakāpes noteikšanas lēmumu;
- tiesnešu atcelšana no amata;
- kritēriji tiesu amatpersonu kandidātu atlasei un tiesnešu darba kvalitātes kritēriji, kā arī tiesu darba kvalitātes kritēriji;
- Tiesu padomes darba reglaments.

Advokāti

Slovēnijas Republikas Konstitūcijas 137. pantā ir noteikts, ka **advokatūra** (*odvetništvo*) ir patstāvīga neatkarīga profesija tiesu sistēmas ietvaros, kuras darbību regulē normatīvie akti. Likumā par advokātiem (*Zakon o odvetništvo*) paredzēts, ka savu pienākumu izpildē advokāti (*odvetniki*) sniedz juridiskās konsultācijas, pārstāv un aizstāv puses tiesās un citās valsts iestādēs, sagatavo dokumentus un pārstāv puses to tiesiskajās attiecībās. Ja vien normatīvajos aktos nav paredzēts citādi, tiesības pusi pārstāvēt tiesā par maksu ir tikai advokātam.

Par advokātu var kļūt personas, kuras atbilst šādām prasībām:

1. personai ir jābūt Slovēnijas pilsonībai;
2. personai ir jābūt rīcībspējīgai;
3. personai ir jābūt turpmāk norādītajai profesionālajai kvalifikācijai, kas iegūta Slovēnijas Republikā, vai līdzvērtīgai profesionālajai kvalifikācijai, kas ir iegūta ārvalstīs un ir atzīta saskaņā ar Izglītības atzīšanas un novērtēšanas likumu:
 1. jurista profesionālajai kvalifikācijai, ko apliecina universitātes diploms;
 2. bakalaura grāds un maģistra grāds tiesīzbzinātnēs;
 3. profesionālā kvalifikācija ar maģistra grādu tiesīzbzinātnēs, kas iegūts Boloņas otrā cikla maģistratūras programmā,
4. personai ir sekmīgi jānokārto valsts eksāmens tiesīzbzinātnēs,
5. personai pēc universitātes grāda saņemšanas tiesīzbzinātnēs ir jāiegūst četru gadu pieredze jurista darbā, un viens no šiem gadiem pēc valsts eksāmena tiesīzbzinātnēs sekmīgas nokārtošanas ir jāpavada darba tiesiskajās attiecībās pie jurista, juridiskā birojā, tiesā, valsts prokuratūrā, Valsts pārstāvības birojā vai notāru birojā, pamatojoties uz pilna laika darba līgumu.
6. personai ir jāpārvalda slovēņu valoda,
7. personai ir jābūt pietiekami uzticamai, lai praktizētu kā advokāts,
8. personas rīcībā ir jābūt advokāta praksei nepieciešamajam aprīkojumam un telpām,
9. personai ir sekmīgi jānokārto Slovēnijas Advokātu kolēģijas (*Odvetniška zbornica Slovenije*) zināšanu pārbaudījums par advokatūras tiesisko regulējumu, advokāta amata atbildības oficiālajām likmēm un Advokātu darbības kodeksu.

Likums par advokātiem nosaka, ka savu pienākumu pildīšanas laikā **advokāts**:

- sniedz juridiskas konsultācijas,
- pārstāv un aizstāv puses tiesās un citās valsts iestādēs,
- sastāda dokumentus un
- pārstāv puses to juridiskajās attiecībās.

Tikai advokāts var pārstāvēt pusi tiesā un saņemt par to samaksu; atsevišķos gadījumos advokāta vietu var ieņemt advokāta palīgs.

Tikai advokāts drīkst pārstāvēt apsūdzēto **kriminālprocesā**.

Civillietās pusi vietējā tiesā var pārstāvēt jebkura persona, kas ir pilnībā rīcībspējīga, taču tikai advokātu vai citu personu, kas ir nokārtojusi valsts eksāmenu advokātiem, var pilnvarot pārstāvēt rajona tiesā, augstajā tiesā vai augstākajā tiesā. Taču lietās par ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzekļiem pusi var pārstāvēt tikai advokāts (izņemot lietas, kurās puse vai tas likumiskas pārstāvis paši ir nokārtojuši valsts eksāmenu advokātiem).

Advokāta pārstāvība ir obligāta arī visās lietās, ko tiesa izskata saskaņā ar Garīgās veselības likumu (*Zakon o duševnem zdravju*).

Ārvalstu advokāts, kuram ir tiesības praktizēt savā izcelsmes valstī, var uzsākt praksi Slovēnijas Republikā, ievērojot Likuma par advokātiem paredzētos nosacījumus:

- sniegt konkrētus advokāta pakalpojumus, kas ir saistīti ar advokāta praksi;
- praktizēt kā advokāts ar savas izcelsmes valsts profesionālo nosaukumu;
- praktizēt kā advokāts ar nosaukumu „advokāts” (*odvetnik*).

Advokāta izcelsmes valsts ir tā, kurā advokātam ir tiesības praktizēt kā advokātam ar profesionālo nosaukumu, kas iegūts saskaņā ar attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem.

Saskaņā ar Likumu par advokātiem „advokātam no citas valsts, kura ir Eiropas Savienības dalībvalsts,” ir tiesības praktizēt kā advokātam jebkurā Eiropas Savienības dalībvalstī ar profesionālo nosaukumu, kas iegūts saskaņā ar attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem. Ja advokāti no citām valstīm, kuras ir Eiropas Savienības dalībvalstis, izpilda normatīvajos aktos paredzētās prasības un sekmīgi nokārto zināšanu pārbaudījumu par Slovēnijas Republikas valsts tiesībām, tos iekļauj reģistrā ārvalstu advokātiem, kuriem ir tiesības Slovēnijas Republikā praktizēt ar profesionālo nosaukumu „advokāts” ar visām praktizējoša advokāta tiesībām un pienākumiem. Stikāka informācija par zināšanu pārbaudījumu un tā kārtību ir noteiktas Dekrētā par ārvalstu advokātu pārbaudījumiem (*Uredba o preizkusnem izpitu za odvetnike iz drugih držav*).

Advokāti drīkst reklamēt savus pakalpojumus saskaņā ar noteiktiem nosacījumiem, jo Likumā ir noteiktas atļautās reklāmas formas. Advokāti var praktizēt individuāli vai juridiskajā birojā. Advokātus apvienojošā organizācija ir Slovēnijas Advokātu kolēģija (*Odvetniška zbornica Slovenije*), kurai ir savi noteikumi un statūti. Tiesības sākt advokāta praksi tiek piešķirtas līdz ar reģistrāciju Slovēnijas Advokātu kolēģijas uzturētajā advokātu reģistrā. Advokāti, kuri iegūst noteikta līmeņa specializēto profesionālo izglītību, atbilstoši īpašiem nosacījumiem var lūgt Slovēnijas Advokātu kolēģijai viņiem piešķirt specializētu advokātu statusu. Maksu par advokātu pakalpojumiem veic saskaņā ar advokātu honorāru oficiālo likmi, ko ar tieslietu ministra apstiprinājumu publicē Advokātu kolēģija.

Juridiskās datu bāzes

[Advokātu profesiju reglamentējošie pamatnoteikumi](#) angļu valodā ir pieejami Advokātu kolēģijas tīmekļa vietnē.

Advokātu kolēģija nodrošina [meklēšanas rīku](#) (slovēņu un angļu valodā), lai **sameklētu advokātus** pēc:

- vārda, uzvārda,
- reģiona,
- svešvalodu zināšanām un
- darba jomas.

Notāri

Organizācija

Slovēnijas Republikas Konstitūcijas 137. pantā ir noteikts, ka **notāri** (*notarji*) ir valsts amatpersonas, kuru darbību regulē normatīvie akti. Likumā par notariātu (*Zakon o notariatu*) ir paredzēts, ka notāri kā amatpersonas ar publisku uzticamību saskaņā ar šī likuma

noteikumiem sagatavo publiskus dokumentus par juridiskiem darījumiem un testamentus, apliecina faktus, no kuriem izriet tiesības, izsniegšanai trešām personām vai valsts iestādēm pieņem glabāšanā dokumentus, naudas līdzekļus un vērtspapīru un pēc tiesas pieprasījuma veic pienākumus, ko tiem var deleģēt saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

Lai personu varētu iecelt notāra amatā, tai ir jāizpilda šādas prasības:

1. personai ir jābūt Slovēnijas pilsonībai, citas Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts pilsonībai, Šveices Konfederācijas pilsonībai vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts pilsonībai,
2. personai ir jābūt rīcībspējīgai un labā veselības stāvoklī,
3. personai ir jābūt jurista profesionālajai kvalifikācijai, ko apstiprina Slovēnijā izsniegts universitātes diploms, vai tiesīzbzinātņu bakalaura un maģistra kvalifikācijai, vai arī līdzvērtīgai jurista kvalifikācijai, kas iegūta ārvalstīs un ko apstiprina ārvalstīs izsniegts kvalifikācijas apliecinājums, kam pievienots atzinums par kvalifikāciju, vai arī lēmums par kvalifikācijas atzīšanu nodarbinātības nolūkā vai nostrifikācijas apliecinājums,
4. personai ir sekmīgi jānokārto valsts eksāmens tiesīzbzinātnēs,
5. personai ir jāiegūst piecu gadu pieredze juridiskā darbā, vismaz vienu no šiem gadiem nostrādājot pie notāra un vienu – tiesā, pie advokāta vai valsts juridiskā pārstāvja;
6. personai ir jābūt atzītai par uzticamu, lai praktizētu kā notārs,
7. personai ir jāpārvalda slovēņu valoda;
8. personas rīcībā ir jābūt notāra praksei nepieciešamajam aprīkojumam un telpām;
9. personai ir jābūt jaunākai par 64 gadiem.

Neskatoties uz iepriekšējās rindkopas 1. punktu, notāra amatā var iecelt arī personas, kam nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts pilsonības, Šveices Konfederācijas pilsonības vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts pilsonības, ievērojot juridisku un faktisku savstarpību.

Notāra amatu nevar savienot ar advokāta darbību vai jebkādu algotu amatu vai pienākumiem.

Notārs nedrīkst veikt darbības, kuras nav savietojamas ar notāra pienākumu veikšanai nepieciešamo personas cienījamo stāvokli un godīgumu vai kuras var graut uzticēšanos notāra objektivitātei vai notāra sagatavoto dokumentu ticamībai.

Notārus vakantās amata vietās ieceļ tieslietu ministrs. Pirms notāra iecelšanas amatā Slovēnijas Notāru padome (*Notarska zbornica Slovenije*) ministram sniedz atzinumu par ierosinātajiem amata kandidātiem. Notāru skaits ir ierobežots, un to nosaka pēc Tieslietu ministrijas izstrādātajiem kritērijiem. Ja notārs ir pieļāvis kādu normatīvajos aktos paredzētu pārkāpumu, notāru no amata atceļ tieslietu ministrs. Notāru profesionālā organizācija ir Notāru padome.

Saskaņā ar likumu notāriem jābūt arī [Slovēnijas Notāru padomes](#) biedriem.

Loma un pienākumi

Notāri sniedz sabiedriskus pakalpojumus un, galvenokārt, **sagatavo publiskus un privātus dokumentus**, kas ir ļoti svarīgi, lai juridiskiem darījumiem nodrošinātu pienācīgu aizsardzības līmeni.

Parasti notāri izsniedz šādus publiskus dokumentus: **notariālus apliecinājumus un notāra protokolus**. Lai gan notārs var sagatavot jebkāda veida rakstisku līgumu starp pusēm, noteikta veida līgumi un noteikumi valsts uzņēmumiem ar ierobežotu atbildību un privātiem uzņēmumiem ar ierobežotu atbildību saskaņā ar Slovēnijas normatīvajiem aktiem **ir spēkā tikai tad, ja izdoti kopā ar notariālu apliecinājumu**. Notārs var arī apstiprināt testamentu. Dažreiz notāram **jāapliecina** dokumentu kopiju un parakstu **autentiskums**, lai nodrošinātu minēto dokumentu spēkā esamību tiesā. Notārs pieņem glabāšanā dokumentus un vērtspapīrus.

Juridiskās datu bāzes

Notāru padomes tīmekļa vietnē var piekļūt Slovēnijas [notāru sarakstam](#), kurā ietverta kontaktinformācija un pamata meklēšanas rīki.

Notāru padomes pārraudzībā ir trīs reģistri, kuriem var piekļūt no Notāru padomes tīmekļa vietnes:

- Bāriņtiesas notāru reģistrs ([reģister skrbniških notarjev](#)),
- Aizgādņu/ aizbildņu kontu nodibināšanas līgumu reģistrs ([reģister skrbniških pogodb](#)), <http://www.notar-z.si/registri/register-skrbniskih-pogodb-register-skrbniskih-notarjev/register-skrbniskih-pogodb-register>
- Testamentu centrālais reģistrs ([centralni register oporok](#)).

Citas juridiskās profesijas

[Tiesneša palīgs \(Sodniški pomočnik\)\(372 Kb\)](#)

Valsts juridiskie pārstāvji

Valsts juridisko pārstāvju (*državni pravobranilci*) loma ir noteikta Likumā par valsts juridisko pārstāvību (*Zakon o državnem pravobranilstvu*). Valsts Juridiskās pārstāvības birojs ([☞ Državno pravobranilstvo](#)) pārstāv tiesā valsti, tās struktūras un pārvaldes organizācijas, kuras ir juridiskas personas, un veic citus normatīvajos aktos paredzētus uzdevumus. Valsts juridiskās pārstāvības birojā darbojas Augstākais valsts juridiskais pārstāvis (*generalni državni pravobranilec*), valsts juridiskie pārstāvji un to palīgi (*pomočniki državnega pravobranilca*). Valsts juridiskos pārstāvjus un to palīgus amatā ieceļ Slovēnijas valdība, pamatojoties uz Tieslietu ministrijas priekšlikumu, kas apspriests ar Augstāko valsts juridisko pārstāvi. Amata pilnvaru laiks ir astoņi gadi, un to var pagarināt. Iecelšanai valsts juridiskā pārstāvja amatā ir izvirzītas tādas pašas prasības kā tiesneša amatam, bet paredzētas papildu prasības attiecībā uz darba pieredzi. Valsts juridiskie pārstāvji veic savus pienākumus saskaņā ar Konstitūciju un normatīvajiem aktiem. Tie pārstāv valsti *ex officio*. Valsts juridisko pārstāvju un to palīgu pamatalga ir piesaistīta amata pakāpei, kurā šīs personas ir ieceltas. Valsts juridiskā pārstāvja amatam *mutatis mutandis* piemēro tos pašus noteikumus par amatu nesavienojamību kā tiesneša amatam. Valsts juridiskais pārstāvis turklāt pārstāv Slovēnijas Republiku Eiropas Savienības tiesā un Eiropas Cilvēktiesību tiesā.

Saites

[☞ Informācija par juridiskajām profesijām Slovēnijas Republikas Augstākā valsts prokurora tīmekļa vietnē](#)

[☞ Informācija par juridiskajām profesijām Tiesu padomes tīmekļa vietnē](#)

[☞ Informācija par juridiskajām profesijām Slovēnijas Tiesu varas tīmekļa vietnē](#)

[☞ Informācija par juridiskajām profesijām Slovēnijas Advokātu kolēģijas tīmekļa vietnē](#)

[☞ Informācija par juridiskajām profesijām Slovēnijas Notāru padomes tīmekļa vietnē](#)

[☞ Informācija par juridiskajām profesijām Valsts juridiskās pārstāvības biroja tīmekļa vietnē](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 17/02/2017

Juridiskās profesijas - Slovēnija

Šajā sadaļā ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Slovēnijā.

[Prokurori](#)

[Tiesneši](#)

[Advokāti](#)

[Juristi / Juridiskie konsultanti](#)

[Notāri](#)

Juridiskās profesijas - ievads

Prokurori

Organizācija

Slovākijas Republikas [Valsts Prokuratūras dienests](#) ir neatkarīga valsts iestāde, ko vada **ģenerālprokurors**. Savu pilnvaru ietvaros Valsts Prokuratūras dienests aizsargā privātpersonu, juridisko personu un valsts likumīgās tiesības un intereses.

Slovākijas Republikas Valsts Prokuratūras dienestam ir sava atsevišķa budžeta sadaļa valsts budžetā.

Valsts Prokuratūras dienesta un ģenerālprokurora statusu un lomu nosaka **Slovākijas Republikas konstitūcija** (149. pants) un **Likums par Valsts Prokuratūras dienestu Nr. 153/2001**, kas regulē arī ģenerālprokurora un citu prokuroru pilnvaras. Likums regulē arī Valsts Prokuratūras dienesta organizāciju un pārvaldību. Prokuroru statuss, tiesības un atbildība ir noteikta **Likumā par prokuroriem un prokuroru mācekļiem Nr. 154/2001**.

Hierarhijas struktūra

Ņemot vērā noteikto lomu kā tiesību aizsardzības iestādei [Valsts Prokuratūras dienestam](#) jābūt organizētam saskaņā ar hierarhiju. Tādējādi tiek nodrošināta vienāda likumu un citu vispārēju tiesību aktu piemērošana, kā arī vienāda sodu politikas piemērošana.

Valsts Prokuratūras dienestā pastāv prokuroru hierarhija, un viņi visi ir pakļauti ģenerālprokuroram.

Pilnvaras

Valsts Prokuratūras dienesta pilnvaras ietver:

- apsūdzības izvirzīšana attiecībā pret personām, par kurām pastāv aizdomas, ka tās izdarījušas noziedzīgus nodarījumus, kā arī pārraudzība attiecībā uz likuma ievērošanu gan pirms kriminālvajāšanas uzsākšanas, gan pirmstiesas procesa laikā;
- pārraudzība par likuma ievērošanu brīvības atņemšanas vietās un attiecībā uz aizturēšanas apstākļiem personām, kam atņemta vai ierobežota brīvība saskaņā ar tiesas vai citas pilnvarotas valsts iestādes lēmumu;
- savu pilnvaru pildīšana tiesas procesos;
- valsts pārstāvība tiesas procesos, kur tas noteikts ar likumu;
- likumā noteiktajā apmērā pārraudzība par likuma ievērošanu jebkurā valsts administratīvajā iestādē;
- piedalīšanās pasākumu, kas vērsti uz likuma pārkāpumu novēršanu, un citu vispārpiemērojamu tiesību aktu sagatavošanā un īstenošanā;
- palīdzības sniegšana noziedzības cēloņu un nosacījumu likvidēšanā, kā arī noziedzības novēršanā un mazināšanā;
- palīdzība tiesību aktu sagatavošanā (iesaistīšanās likumdošanas procesā);
- citu pienākumu izpilde atbilstoši īpašā likumā vai tiesību aktā noteiktajam vai likumā noteiktajā kārtībā izsludinātā starptautiskā nolīgumā paredzētajam.

Pienākumi

Ģenerālprokurors un atsevišķi prokurori veic visus pienākumus, kas iekļaujas Valsts Prokuratūras dienesta pilnvaru apjomā, kā arī izmanto visus pieejamos likumīgos līdzekļus, izpildot savus pienākumus. Viņu pienākums ir:

- īstenot (pēc iespējas labāk atbilstoši savām zināšanām un pārliedzībai) Slovākijas Republikas konstitūciju, konstitucionālos likumus, likumus, juridiski apstiprinātus starptautiskos nolīgumus un citus vispārējus tiesību aktus;
- ievērot un aizsargāt cilvēka cieņu un cilvēktiesības un pamatbrīvības un izvairīties no jebkādas formas diskriminācijas;
- aizsargāt sabiedrības intereses;
- rīkoties ar iniciatīvu, godīgi un objektīvi, kā arī bez kavēšanās.

Hierarhija

Slovākijas Republikas Valsts prokuratūras dienesta **organizatorisko sistēmu** veido šādas **institūcijas**:

Ģenerālprokuratūra ir augstākā iestāde un vada prokuratūras sistēmu. Ģenerālprokuratūras sastāvā ietilpst:

- **Specializētā prokuratūra**, kas izveidota, lai atklātu un sodītu korupcijas un organizētās noziedzības gadījumus;
- Ģenerālprokuratūras **Militārā nodaļa**;
- **Reģionālās prokuratūras** (8), kas ir augstākstāvošas attiecībā pret rajona prokuratūrām savā reģionā, un Centrālā Militārā prokuratūra (1), kas ir augstākstāvošā attiecībā pret Rajona militārajām prokuratūrām;
- **Rajona prokuratūras** (55) un Rajona Militārās prokuratūras (3).

Aizsardzības ministrija ir atbildīga par nepieciešamo materiālo un finanšu resursu nodrošināšanu Ģenerālprokuratūras Militārajai nodaļai un visām militārajām prokuratūrām.

Ģenerālprokuratūras galvenais birojs atrodas Bratislavā.

Pakārtoto prokuratūru galveno namu izvietojums un **teritoriālie rajoni** atbilst attiecīgo tiesu galvenajiem namiem un rajoniem. Taču galvenie nami un teritoriālā jurisdikcija neatbilst valsts administratīvi teritoriālajam iedalījumam.

Prokurori pilda savu pienākumus **valsts civildienesta attiecību** ietvaros, kas tiek izveidotas, ieceļot viņus amatā. Prokurorus **prokurora amatā bez termiņa ierobežojuma** ieceļ ģenerālprokurors. Prokuroriem, stājoties amatā, jādod beznosacījumu zvērests.

Kvalifikācija

Prokuroriem ir jābūt **Slovākijas pilsoņiem** un jāatbilst šeit norādītajiem **nosacījumiem**. Viņiem:

- iecelšanas dienā jābūt vismaz 25 gadus veciem;
- jābūt ar pabeigtu augstāko izglītību tieszīnātnēs;
- jābūt pilnībā tiesībspējīgiem un rīcībspējīgiem;
- nedrīkst būt krimināla sodāmība un jābūt ar atbilstošām rakstura iezīmēm, lai pienācīgi izpildītu savas funkcijas;
- teicami jāpārvalda slovāku valoda;
- jābūt pastāvīgai dzīvesvietai Slovākijas Republikā;
- aizliegts būt politiskās partijas vai politiskās kustības biedriem;
- jānokārto prokurora eksāmens;
- rakstveidā jāpiekrīt iecelšanai prokurora amatā konkrētajā prokuratūrā.

Lai kļūtu par prokuroru **militārajā prokuratūrā**, ir jāizpilda šeit norādītie nosacījumi. Prokuroram:

- jābūt dienējušam armijā kā profesionālam kareivim;
- jābūt ieceltam vai paaugstinātam virsnieka vai ģenerāļa pakāpē;
- jātiec ieceltam amata pienākumu pildīšanai militārajā prokuratūrā saskaņā ar atbilstošajiem tiesību aktiem.

Tikai **prokurors mācekļis** Valsts Prokuratūras dienestā var pieteikties **prokurora eksāmenam**. Prokuroru mācekļu vakances tiek aizpildītas, pamatojoties uz atlases eksāmena rezultātiem.

Saskaņā ar Likumu arī juridiskā eksperta eksāmens, advokāta eksāmens un notāra eksāmens tiek kvalificēti kā prokurora eksāmeni.

Paaugstināšana amatā par virsprokuroru vai augstākā amatā prokuratūrā ir iespējama, pamatojoties uz **atlases eksāmenu**.

Lai prokuroru uz laiku pārceltu uzdevumu pildīšanai citā prokuratūrā, nepieciešama viņa piekrišana. Prokurorus var pārcelt uz citu prokuratūru tikai tadā gadījumā, ja viņi piekrīt pārcelšanai, piesakās pārcelšanai vai tiek pārcelti viņiem piemērota disciplināra mēra ietvaros.

Ģenerālprokurors var **atstādināt** prokuroru, ja tas ir apsūdzēts tīša kriminālnoziedzuma izdarīšanā vai pret viņu vērsts disciplinārs process, kā rezultātā viņu var atcelt no prokurora pienākumu pildīšanas.

Prokurora civildienesta attiecības var **izbeigt**, tikai pamatojoties uz likumā noteiktajiem iemesliem.

Loma un atbildība

Prokuroram ir pilnvaras uzraudzīt likuma ievērošanu gan pirms apsūdzības, gan pirmstiesas procesa laikā. Izpildot savus uzraudzības pienākumus, prokuroriem ir tiesības:

- izdot saistošus norādījumus policistiem, pirms tiek uzsākts kriminālprocess, izmeklēšanas laikā un noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas saīsinātās procedūras laikā, kā arī noteikt termiņus lietas izskatīšanai; visi norādījumi ir jāpievieno attiecīgajā lietā;
- pieprasīt lietas, dokumentus, materiālus un ziņojumus par policijas izmeklēšanas statusu, kad kriminālvajāšana jau ir uzsākta, lai noteiktu, vai policija ir atbilstoši uzsākusi kriminālvajāšanu un rīkojas pareizi;
- piedalīties policijas darbībās, veikt atsevišķas izmeklēšanas darbības vai veikt visu izmeklēšanu vai izmeklēšanas kopsavilkumu, izdot lēmumu jebkurā lietā; to darot, prokuroram jārīkojas saskaņā ar likumu; sūdzības par prokurora lēmumiem var iesniegt tāpat kā sūdzības par policijas lēmumiem;
- nodot lietu atpakaļ policijai ar norādījumiem papildināt izmeklēšanu vai izmeklēšanas kopsavilkumu un noteikt termiņu šīm darbībām; prokurors informēt gan apsūdzēto, gan cietušo personu par lietas nodošanu atpakaļ;
- atcelt nelikumīgus vai nepamatotus policijas pieņemtus lēmumus un aizstāt tos ar saviem lēmumiem; prokurors var pieņemt lēmumu izbeigt kriminālvajāšanu vai nodot lietu citur 30 dienu laikā, ja prokurors aizstāj policijas lēmumu ar savu lēmumu un tas nenotiek, pamatojoties uz attiecīgi tiesīgas puses iesniegtu sūdzību; par prokurora lēmumu vai policijas lēmumu var iesniegt sūdzību; prokurors drīkst arī izdot saistošus norādījumus uzsākt izmeklēšanu vai izmeklēšanas saīsināto procedūru.

Tikai **prokuroram** ir tiesības:

- izvairīt apsūdzības;
- slēgt vienošanos ar apsūdzēto personu var vainas atzīšanu un sodu un iesniegt priekšlikumu tiesai par tās apstiprināšanu;
- apturēt kriminālvajāšanu;
- izbeigt vai provizoriski izbeigt kriminālvajāšanu;
- apstiprināt izlīgumu vai pirmstiesas izlīgumu un izbeigt kriminālvajāšanu;
- izdot rīkojumu par apsūdzētās personas mantas arestu un noteikt, kuri īpašumi netiek arestēti, vai atcelt šādu arestu;
- nodrošināt cietušā prasību, atcelt vai daļēji atcelt to vai izslēgt no tās kādu pozīciju;
- izdot rīkojumu par līķa ekshumāciju;
- pieprasīt piekrišanu kriminālvajāšanas uzsākšanai vai apcietinājuma piemērošanai attiecībā pret personu gadījumos, kad nepieciešama Slovākijas Republikas Nacionālās padomes, Slovākijas Republikas Tieslietu padomes, Konstitucionālās tiesas vai Eiropas Parlamenta piekrišana;
- iesniegt tiesā priekšlikumu par apsūdzētā apcietināšanu vai apcietinājuma termiņa pagarināšanu;
- iesniegt priekšlikumu, lai pieprasītu apsūdzētā atgriešanu no ārvalsts;
- veikt sākotnējo izmeklēšanu izraidīšanas procesā, ja likumā nav noteikts citādi;
- pamatojoties uz kompetentas ārvalsts iestādes lūgumu, iesniegt tiesā priekšlikumu par provizorisku personas, pret kuru ārvalstīs tiek veikta kriminālvajāšana, īpašuma arestu, ja daļa no šī īpašuma atrodas Slovākijas Republikas teritorijā.

Izpildot savas **uzraudzības pilnvaras attiecībā uz likuma ievērošanu personu, kurām atņemta brīvība vai ierobežota brīvība, brīvības atņemšanas vietās**, prokuroriem jānodrošina, lai:

personas atrastos brīvības atņemšanas vietā, tikai pamatojoties uz tiesas lēmumu vai citas pilnvarotas valsts iestādes lēmumu, - policijas kamerās vai vietās, kas paredzētas aizturēšanai vai apcietinājumam, ieslodzījumam, aizsardzībai, nepilngadīgo noziedznieku aizsardzības rehabilitācijai, hospitalizācijai vai institucionālai aprūpei;

tiktu ievēroti likumi un citi vispārpiemērojami tiesību akti.

Civilprocesos prokuroram ir tiesības:

1. iesniegt ierosinājumu par civilprocesa uzsākšanu, lai:

- piemērotu nepilngadīgā noziedznieka aizsardzības rehabilitāciju personai, kas ir vecāka par 12 gadiem un jaunāka par 14 gadiem, ja šī persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, kas saskaņā ar Krimināllikumu sodāms ar mūža ieslodzījumu;
- noteiktu streika vai štatu samazināšanas nelikumību;
- noteiktu valsts īpašuma nodošanas nelikumību saskaņā ar Likumu par līdzekļu izcelsmi privatizācijas gadījumā, Likumu, ar ko nosaka nosacījumus valsts īpašuma nodošanai citām personām, vai Likumu par valsts īpašuma pārvaldīšanu;
- izskatītu jebkāda lēmuma, ko pieņēmusi administratīva iestāde lietās, kur nav apmierināts prokurora iesniegtais protests, likumību;
- atsauktu nelikumīgu lēmumu, ko pieņēmusi pašvaldība, ja pašvaldība nav atsaukusi savu lēmumu, pamatojoties uz prokurora pieprasījumu;

2. iesaistīties notiekošos civilprocesos attiecībā uz:

- tiesībspēju un rīcībspēju;
- nāves izziņošanu;
- nepilngadīgo audzināšanu;
- aizbildnību;
- ierakstiem Komercreģistrā;
- bankrotu un restrukturizāciju.

Veicot pārraudzību pār likumu un citu vispārpiemērojamu tiesību aktu ievērošanu no valsts pārvaldes iestāžu puses, prokuroram ir tiesības **pārskatīt likumību attiecībā uz:**

- vispārpiemērojamiem tiesību aktiem, ko izdevušas valsts administratīvās iestādes;
- iekšējiem administratīvajiem noteikumiem, ko izdevušas valsts administratīvās iestādes ar mērķi nodrošināt valsts pārvaldes uzdevumu izpildi;
- lēmumiem, kas pieņemti dažādos jautājumos valsts pārvaldes jomā;
- valsts administratīvo iestāžu rīcību, izdodot iekšējos administratīvos noteikumus un lēmumus valsts pārvaldes jomā.

Tiesneši

Organizācija

Tiesas darbinieki

1. **Galvenais administratīvais asistents**
2. **Tiesas reģistrators**
3. **Vecākais tiesas ierēdnis**
4. **Augstākās tiesas tiesneša palīgs**

Advokāti

Juridiskās datu bāzes

Papildu informāciju skatīt Slovērijas Advokātu kolēģijas [tīmekļa vietnē](#).

Juristi / Juridiskie konsultanti

Juridiskās datu bāzes

Papildu informāciju skatīt Slovērijas Tiesiskās palīdzības centra [tīmekļa vietnē](#).

Notāri

Notāriem Slovēkijas Republikā jābūt **augstākajai izglītībai tiesībzinībās**.

Notāra pienākums ir īstenot preventīvo justīciju un izdot apstiprinātus oficiālos dokumentus.

Notāru darbību pārrauga Tieslietu ministrija.

Notāriem ir jābūt Slovēkijas Republikas **Notāru palātas** biedriem.

Juridiskās datu bāzes

Notāru palātas [tīmekļa vietne](#) nodrošina tikai iekšējā tīmekļa (*Intranet*) atbalstu notāriem. Piekļuve ir bezmaksas, bet meklējamās informācijas apjoms ir ierobežots.

Datu bāze nodrošina piekļuvi:

- - publiskajiem reģistriem
- - notāru sarakstam (kontaktainformācija, pārvaldītās valodas, darba laiks)
- - tiesību aktiem.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 18/03/2019

Juridiskās profesijas - Somija

Mūsu tulkoņi pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [fi](#).

Šajā lappusē ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Somijā.

Juridiskās profesijas - ievads

Juridiskās profesijas Somijā ir tiesu tiesneši, prokurori, valsts juridiskās palīdzības juriskonsulti, advokāti, valsts notāri un amatpersonas, kas nodrošina tiesu spriedumu izpildi (tiesu izpildītāji).

Prokurori

Organizācija

Saskaņā ar Somijas konstitūciju **ģenerālprokurors** ir augstākais prokurors un vada prokuratūras dienestu.

Prokuratūras dienestam ir divlīmeņu struktūra. To veido ģenerālprokurora kanceleja – prokuratūras dienesta galvenā iestāde, un 15 vietēja līmeņa prokuratūras kancelejas ar 50 dienesta birojiem. Somijas prokuratūras dienestā ir 581 darbinieks, to skaitā 281 prokurors.

Apgabalu virsprokurori vada vietējās prokuroru kancelejas. Ir arī vadītāju vietnieki un apgabala prokurori. Dažās prokuratūras nodaļās ir jaunākie prokurori, kuri iziet praksi prokurora pienākumu apgūšanai.

Visi iepriekš minētie **prokurori darbojas vispārējo tiesību jomā** un, ar retiem izņēmumiem, ir tiesīgi celt apsūdzību visos noziedzīgajos nodarījumos, kas izdarīti viņu jurisdikcijā. Īpaši prokurori, piemēram, parlamenta tiesībsargs un tieslietu kanclers, ir tiesīgs celt apsūdzību tikai īpašās, skaidri noteiktās lietās.

Loma un pienākumi

Saskaņā ar tiesību aktiem prokurora pienākums ir noteikt kriminālatbildību krimināllietā tādā veidā, kas nodrošina pušu tiesisko drošību un sabiedrības interešu aizsardzību. Prokuroram savi pienākumi jāpilda objektīvi, operatīvi un ekonomiski.

Prokuratūras dienestam visās darbības jomās jāievēro kopīgi noteiktas taisnīguma, kompetences un labklājības vērtības.

Valsts prokurora amata nosaukums norāda, ka prokurora darbs ietver funkciju kalpot sabiedrībai; pretēji citām pusēm krimināllietās, prokurors nedarbojas savās interesēs, bet gan sabiedrības vārdā, aizsargājot tās intereses. Prokurors ir **valsts amatpersona**, kuras pienākums ir uzraudzīt, lai krimināli sodāmai darbībai tiktu piemērots **pareizs likumā noteiktais sods**. Prokurori veido Somijas tiesu administrācijas **neatkarīgu** daļu.

Ar lielāko daļu no krimināllietām (aptuveni 80 000 lietām gadā) strādā vietējās prokuratūras nodaļas. Ģenerālprokurora kanceleja galvenokārt nodarbojas ar krimināllietām, kurām ir lielāka nozīme sabiedrībai kopumā, un to skaits ir dažī desmiti gadā.

Noziegumu izmeklēšana – pirmstiesas izmeklēšana – ir **policijas** pienākums. Kad izmeklēšana ir pabeigta, savāktos materiālus nosūta prokuroram, kurš novērtē apsūdzību lietā. Tas nozīmē, ka attiecībā uz katru aizdomās turamo personu un katru iespējamo noziedzīgo darbību prokurors novērtē, vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums un vai ir pietiekami pierādījumi apsūdzības celšanai.

Apsūdzība var tikt celta, ja ir ticami pierādījumi pret aizdomās turamo. Ja pietiekamu pierādījumu nav vai ir cits iemesls, kādēļ nevar celt apsūdzību (piemēram, noilgums), prokurors pieņems lēmumu apsūdzību necelt.

Juridiskās datubāzes

Jūs varat atrast papildu informāciju šajās tīmekļa vietnēs: [Ģenerālprokurora kanceleja](#) un Somijas [Tieslietu ministrija](#).

Tiesneši

Organizācija

Somijā lielāko daļu tiesu spriedumu taista profesionāli tiesneši. Apgabaltiesās ir arī tiesu piesēdētāji. Tiesneši ir neatkarīgas tiesu varas locekļi un ieņem amatus Augstākajā tiesā, apelācijas tiesās un apgabaltiesās, Augstākajā administratīvajā tiesā un administratīvajās tiesās, kā arī Apdrošināšanas tiesā, Darba tiesā un Tirgus tiesā. Tiesneši ir valsts amatpersonas, un tos nevar no amata atcelt. Tiesnesi var atcelt no amata tikai ar tiesas spriedumu. Papildu tam tiesnesi nevar pārcelt citā amatā bez viņa vai viņas piekrišanas.

Valsts civildienesta ierēdņu likuma (*State Civil Servants Act*) 12. nodaļā tiesnešiem kā civildienesta ierēdņiem ir noteiktas atsevišķas tiesību normas. Saskaņā ar šo likumu tiesnešiem nepiemēro noteikumus, kas regulē citu civildienesta ierēdņu atvaļinājumu, brīdinājumus (rājienus), darba līguma pārtraukšanu un pagaidu atlaišanu. Saskaņā ar Valsts civildienesta ierēdņu likumu tiesnesim ir jāatkāpjas no amata, ja viņš ir sasniedzis likumā noteikto pensijas vecumu (tiesnešiem tas ir 68 gadi) vai pilnībā ir zaudējis darba spējas.

Loma un pienākumi

Tiesneši

Personai, kura vēlas kvalificēties kā tiesnesis, jābūt ar augstāko **akadēmisko grādu tiesību zinātnēs** un pabeigtu **viena gada praksi** pirmās instances tiesā. Parastais ceļš uz tiesneša profesiju ir apelācijas tiesas **referendārija** (vecākā sekretāra) darbs un pēc tam iecelšana par tiesnesi apgabaltiesā vai apelācijas tiesā. Turpmāk kandidātiem tiks nodrošināta apmācība. Apelācijas tiesa izsludina vakances, un Tiesnešu iecelšanas padome novērtē pretendentu piemērotību. Tiesnešus iecel republikas prezidents.

Tiesu piesēdētāji

Apgabaltiesās ir arī „tiesu piesēdētāji”, kas noteiktās lietās piedalās lēmumu pieņemšanā. Tiesu piesēdētājus galvenokārt izmanto **krimināllietās**, bet tie var piedalīties arī **civillietās** un **strīdos par nomas tiesībām**. Apgabaltiesā lietu izskata viens tiesnesis, kas darbojas kā priekšsēdētājs, un trīs tiesu piesēdētāji. Tiesu piesēdētāji ir ar neatkarīgām pilnvarām. Ja nepieciešams, lēmumu pieņem balsojot. Spriedumu nosaka vairākuma viedoklis. Ja krimināllietā ir vienāds balsu skaits, noteicošais ir atbildētājam vislabvēlīgākais viedoklis; civillietā izšķirošā balsis ir priekšsēdētājam.

Pašvaldību padomes tiesu piesēdētājus ieceļ uz četrus gadu termiņus. Katrā pašvaldībā jābūt vismaz diviem tiesu piesēdētājiem; lielās pašvaldībās to ir daudz vairāk. Tiesu piesēdētājiem pēc iespējas precīzāk jāpārstāv vecuma grupa, dzimums, valoda un profesiju struktūra pašvaldībā.

Tiesu piesēdētājam jābūt **Somijas pilsonim**. Par tiesu piesēdētājiem nevar iecelt personas, kas jaunākas par 25 vai vecākas par 63 gadiem. Personas, kas ieņem tiesu varas amatus vai amatus soda izciešanas iestādēs, kā arī prokurori, advokāti vai policisti, nevar būt tiesu piesēdētāji. Tiesu piesēdētāji pirms stāšanās amatā nodod tiesneša zvērestu vai svinīgu solījumu (ar zvēresta spēku).

Mērķis ir, lai katrs tiesu piesēdētājs piedalītos lietas izskatīšanā aptuveni reizi mēnesī vai 12 reizes gadā. Apgabaltiesa maksā tiesu piesēdētājiem atalgojumu par piedalīšanos lietas izskatīšanā un atlīdzina tiem ienākumu zaudējumus.

Valsts juridiskās palīdzības juriskonsulti

Organizācija

Valsts juridiskās palīdzības juriskonsulti ir juristi vai advokāti, ko nodarbina Valsts juridiskās palīdzības biroji. Valsts juridiskās palīdzības juriskonsulti ir valsts amatpersonas, ko ieceļ Tieslietu ministrija. Valsts juridiskās palīdzības birojus pārvalda Tieslietu ministrija.

Atbilstības prasības valsts juridiskās palīdzības juriskonsulta amatam ir maģistra grāds tiesību zinātnēs (*oikeustieteen kandidaatti*) un atbilstoša advokatūras vai iztiesāšanas pieredze. Daudziem valsts juridiskās palīdzības juriskonsultiem ir arī goda nosaukums *aratuomari* (tiesību zinātņu maģistrs, kas izgājis tiesu praksi).

Valsts juridiskās palīdzības juriskonsultus pieņem darbā, lai tie piedalītos tiesās; viņiem savā darbībā ir jāievēro advokātu profesionālās ētikas noteikumi. Šajā sakarā uz viņiem attiecas Somijas Advokātu kolēģijas tiesības piemērot disciplinārsodu. Vairāk nekā puse no valsts juridiskās palīdzības juriskonsultiem Somijā ir Advokātu kolēģijas biedri. Pildot savus uzdevumus, valsts juridiskās palīdzības juriskonsulti ir neatkarīgi.

Juridiskās profesijas organizācija: juristi

Tiesu advokāti/ advokāti

Tikai Advokātu kolēģijas biedriem ir tiesības izmantot profesionālos nosaukumus '*asianajaja*' vai '*advokat*'. Ikvienam, kas piesakās **Advokātu kolēģijā**, cita starpā jābūt:

- **tiesību zinātņu maģistra grādam (LL.M)**, kas dod tiesības ieņemt tiesu varas amatu,
- pazīstamam kā godprātīgai personai,
- ar vairāku gadu pieredzi juridiskā profesijā un citās juridiskās darbībās,
- nokārtojušam īpašu eksāmenu par juridiskās profesijas un profesionālās ētikas pamatiem,
- neatkarīgam un autonomam no valdības un visu citu aprindu ietekmes, izņemot savu klientu,
- ar dažādām citām kvalifikācijām.

Advokāta pienākumi un viņa vai viņas prakses uzraudzība

Advokāta atbildība neatšķiras no citu pilsoņu kriminālatbildības vai atbildības par zaudējumu atlīdzināšanu. Tomēr katram advokātam ir jāiegādājas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas polise, lai kompensētu jebkādos zaudējumus, kas nav radīti tīši vai rupjas nolaidības rezultātā. Advokātu kolēģija ir izveidojusi kompensāciju fondu, lai segtu zaudējumus, kas radušies advokāta noziedzīgas darbības rezultātā.

Advokātam ir arī profesionāla atbildība. Advokātu kolēģijas padomei jānodrošina, ka advokāti pilda savus pienākumus atbilstoši profesionālajai ētikai. Ja profesionālā ētika netiek ievērota, Advokātu kolēģija ierosina disciplinārlietu. Šāda procedūra visbiežāk sākas ar rakstisku sūdzību. Tieslietu kanclers tiek informēts par Advokātu kolēģijas pieņemtajiem lēmumiem, un viņš vai viņa var iesniegt apelācijas par šiem lēmumiem Helsinku Apelācijas tiesā.

Somijas Advokātu kolēģija ir publisko tiesību juridiskais subjekts, ko regulē 1958. gada Likums par advokātiem (*Act on Advocates*). Pirms šīs organizācijas bija reģistrēta apvienība ar tādu pašu nosaukumu. Abu organizāciju biedri ir un vienmēr ir bijuši advokāti.

Advokātu kolēģijā ir aptuveni 1850 biedru, kas tiek saukti par "advokātiem" (somu valodā: *asianajaja*; zviedru valodā: *advokat*). Advokātu birojos strādā aptuveni 600 kolēģijas biedru, no kuriem aptuveni 120 ir juriskonsulti. Juridiskās palīdzības birojos arī strādā vairāk nekā 100 juriskonsulti, kas nav Advokātu kolēģijas biedri.

Advokāts, kurš ir izslēgts no Advokātu kolēģijas pēc disciplināru līdzekļu piemērošanas, tomēr var darboties savā profesijā ar citu profesionālo nosaukumu; tomēr šādā gadījumā advokāts praktizē bez advokāta pienākumiem un ārpus Advokātu kolēģijas uzraudzības.

Par advokātu var atzīt Somijas vai citas Eiropas Ekonomikas zonas valsts pilsoni, kas sasniedzis 25 gadu vecumu, ja zināms, ka šī persona ir godprātīga un piemērota advokāta profesijai citu īpašību un dzīvesveida ziņā. Personai ir jāatbilst akadēmiskās izglītības prasībām, kas Somijā noteiktas tiesu varas amatiem, jābūt apguvušai prasme, kas nepieciešamas, lai praktizētu kā advokāts, kā arī ar advokatūras darba pieredzi. Persona nedrīkst būt bankrotējusi un tai jābūt pilnībā tiesībspējīgai.

Saskaņā ar Somijā spēkā esošajām starptautiskajām saistībām par advokātu var atzīt personu, kas nav ieguvusi akadēmisko izglītību un Somijā noteikto darba pieredzi, bet kurai ir advokāta profesionālā kvalifikācija kādā no Eiropas Ekonomikas zonas valstīm. Tādos gadījumos pretendents Somijas Advokātu kolēģijas eksāmenā jāpierāda, ka viņam vai viņai ir pietiekamas zināšanas par Somijas tiesību aktiem un Somijas tiesu praksi.

Personu, kurai ir profesionāla advokāta kvalifikācija kādā Eiropas Savienības dalībvalstī, var atzīt par advokātu arī bez eksāmena. Par advokātu bez eksāmena kārtošanas personu var atzīt tad, ja pretendents Somijas Advokātu kolēģijas pārvaldītā reģistrā vismaz trīs gadus ir bijis reģistrēts ar savā mītnes dalībvalstī iegūto profesionālo nosaukumu, būdams kvalificēts advokatūras praksei citā dalībvalstī (ES reģistrs). Turklāt personai jāpierāda, ka tā vismaz šajā laika posmā Somijā regulāri darbojusies advokāta profesijā.

Juridiskās datubāzes

Jūs varat atrast vairāk informācijas tīmekļa vietnē [Somijas Advokātu kolēģija](#)

Juriskonsulti

Somijā praktiski jebkurš var sniegt konsultācijas un palīdzību juridiskos jautājumos pat profesionāli. Tomēr tikai nedaudziem šādiem konsultantiem nav tiesību zinātņu maģistra grāda.

Praktizējošie juristi, kas nav Advokātu kolēģijas biedri, var neatbilst advokāta kvalifikācijas prasībām vai var nevēlēties uzņemties profesijas pienākumus. Prasībām neatbilst, piemēram, juristi, kas tikko beiguši universitāti, juristi, kas nesēn sākuši praktizēt vai ir pārcelti no citām tiesību jomām, kā arī juristi, kas strādā nepilnu darba laiku.

Valsts notāri

Somijā valsts notāru uzdevumus reglamentē tiesību akti. Valsts notāri strādā pašvaldību reģistros un tiem pakļautos rajonu reģistros. Atbilstības prasības notāra amatam ir maģistra grāds tiesību zinātnēs (*oikeustieteen kandidaatti*).

Lai gan ir daudzas līdzības, valsts notāru pienākumi Somijā ievērojami atšķiras no notāru pienākumiem citās Eiropas valstīs un Amerikas Savienotajās Valstīs. Somijā valsts notārs vienmēr ir valsts amatpersona. Tomēr valsts notāri nav pilna darba laika notāri; lielākā daļa amatpersonu, kas pilda valsts notāra pienākumus, ir rajona reģistratori pašvaldību reģistros. Tā kā civiltiesiskās attiecībās līgumu noslēgšanas veids nav stingri noteikts, Somijā valsts notāra apstiprinājums nav priekšnoteikums līgumu spēkā esamībai. Vienīgais civiltiesiskā līguma veids, kas Somijā notariāli jāapliecina, ir nekustamā īpašuma īpašumtiesību nodošanas līgums.

Valsts notāri apliecina arī parakstus un apliecību kopijas, kā arī dzīves aprakstus (*curriculum vitae*). Valsts notāri var apliecināt arī tā dēvētos "Apostille" apstiprinājumus, ka konkrētā dokumenta parakstītājs ieņem dokumentā norādīto amatu un viņam vai viņai ir pilnvaras attiecīgo dokumentu izdot.

Citas juridiskās profesijas

Tiesu izpildītāji

Organizācija

Spriedumu izpildes uzdevumus veic vietējie tiesu izpildītāji, tas ir, rajonu tiesu izpildītāji, lauku policijas priekšnieki un Ālandu provinces tiesu izpildītājs. Šīm amatpersonām palīdz tiesu izpildītāju vietnieki, kas praktiski atbild par lielāko daļu atsevišķo spriedumu izpildes uzdevumu. Spriedumu izpildes iestādēs ir arī administratīvais personāls. Tiesu izpildītāji ir valsts amatpersonas.

Tieslietu ministrija ir atbildīga par tiesu izpildītāju dienesta vispārējo vadību, kontroli un uzraudzību. Arī tiesu administrācijas vadītāji valsts rajonu iestādēs veic ar spriedumu izpildi saistītas kontroles un uzraudzības funkcijas, piemēram, izskata sūdzības par tiesu izpildītāju darbību. Tomēr ne Tieslietu ministrija, ne tiesu administrācijas vadītājiem nav tiesību atcelt vai grozīt kādu atsevišķu sprieduma izpildes vai citu pasākumu.

Somijā spriedumu izpilde visbiežāk ir saistīta ar tiesas spriedumā noteikto parādu iekasēšanu un tādējādi cieši saistīta ar tiesvedību. Tiesas sēdēs izskata kreditora prasību pamatotību, un ar spriedumu nosaka parādnieka pienākumu samaksāt parādu. Ja spriedums netiek pildīts labprātīgi, to izpilda piespiedu kārtā. Dažus parādus, piemēram, nodokļus un noteiktas apdrošināšanas prēmijas, var piedzīt pat bez sprieduma.

Tiesu izpildītāji aizstāv gan kreditoru, gan parādnieku intereses. Tie cenšas panākt parādu labprātīgu samaksu pēc tam, kad ir nosūtīta vēstule par piedziņu. Ja maksājums netiek saņemts, tiek ieturētas algas, pensijas, ienākumi no uzņēmējdarbības vai apķīlāts (konfiscēts) parādnieka īpašums. Apķīlātos īpašumus var pārdot tiesu izpildītāju izsolēs.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 30/06/2019

Juridiskās profesijas - Zviedrija

This section provides you with an overview of the legal professions in Sweden

[Prokurori](#)

[Tiesneši](#)

[Advokāti](#)

[Notāri](#)

[Citas juridiskās profesijas](#)

Juridiskās profesijas – ievads

Prokurori

Organizācija

Prokuratūras dienests Zviedrijā sastāv no [Prokuratūras iestādes](#) (*Åklagarmyndigheten*) un [Ekonomisko noziegumu izmeklēšanas iestādes](#) (*Ekobrottsmyndigheten*). Abas iestādes ir tieši pakļautas valdībai (Tieslietu ministrijai). Prokuratūru vada

ģenerālprokurors (*Riksåklagare*), savukārt Ekonomisko noziegumu izmeklēšanas iestādi – ģenerāldirektors (*generaldirektor*). **Ģenerālprokurors** (*Riksåklagare*) ir visaugstākā ranga prokurors valstī un vada visu prokuratūras dienestu, kā arī ir atbildīgs par Prokuratūras darbu.

Ģenerālprokurors ir atbildīgs par tiesību attīstību, darbībām [Augstākajā tiesā](#) un administratīviem uzdevumiem. **Vecākie prokurori** ir atbildīgi par īpašām prokuratūras dienesta jomām. Ģenerālprokurors ieceļ prokurorus, kuru darbs ir organizēts pa prokuratūras apgabaliem, kuros tie ieņem **apgabala prokurora amatu**. Daži apgabala prokurori ir specializējušies noteiktās jomās. Kopā ir 32 apgabala prokuroru biroji. Ir arī trīs starptautiski un četri valsts līmeņa prokuroru biroji, kas strādā ar noteikta veida lietām. Katru apgabala prokuroru biroju vada **galvenais prokurors**.

Visi prokuratūras dienesta prokurori ir pilnīgi neatkarīgi savos lēmumos – tas nozīmē, ka augstāka ranga prokurors nevar lemt par to, kādi lēmumi lietā būtu jāpieņem prokuroram, kas viņam ir pakļauts. Lai kļūtu par prokuroru ir nepieciešama Zviedrijas pilsonība. Pamatnosacījums prokurora amata ieņemšanai ir augstākā juridiskā izglītība Zviedrijas tiesībās un pabeigta praktiskā apmācība, kas nozīmē, ka persona divus gadus ir strādājusi par ierēdni apgabaltiesā vai administratīvajā tiesā. Atsevišķos gadījumos juridisko izglītību, kas iegūta kādā citā Skandināvijas valstī, var uzskatīt par līdzvērtīgu. Prokurori vispirms deviņus mēnešus strādā kā **apmācāmie prokurori**; šajā laikā prokuroram tiek piešķirts mentors, kas palīdz veikt darba pienākumus. Pēc tam prokurors iziet divus gadus ilgu apmācību, strādājot par prokuroru, pirms viņš tiek iecelts par apgabala prokuroru.

Ir trīs prokuratūras **attīstības centri**, kas atrodas Stokholmā, Gēteborgā un Malmē, kurus vada vecākais prokurors. Šo attīstības centru uzdevums ir izstrādāt metodoloģiju un veikt tiesību pilnveidošanas darbu attiecīgā krimināltiesību jomā, kā arī būt par zināšanu centriem savā atbildības jomā. Tie veic arī juridiskā darba pēcizpēti un uzraudzību: piemēram, visas sūdzības par prokuratūras lēmumiem izskata attīstības centri.

Uzdevumi un pienākumi

Prokuroram ir **trīs galvenie pienākumi**:

- vadīt noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu;
- lemt par apsūdzības izvirzīšanu;
- piedalīties tiesas procesā.

Prokurors vada tādu noziedzīgu nodarījumu sākotnējo izmeklēšanu, kurus neuzskata par nenozīmīgiem, ja ir pietiekams pamats par noziedzīgu nodarījumu turēt aizdomās noteiktu personu. Prokurors var vadīt izmeklēšanu arī citās lietās, ja pastāv īpaši iemesli. Vadot iepriekšējo izmeklēšanu, prokuroram ir pienākums nodrošināt, ka noziedzīgais nodarījums tiek izmeklēts vispiemērotākajā veidā. Mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu veic policija.

Ja iepriekšējo izmeklēšanu vada prokurors, viņam izmeklēšanā palīdz policija. Prokurors pastāvīgi uzrauga izmeklēšanu un pieņem lēmumus par nepieciešamajām izmeklēšanas darbībām un citus nepieciešamos lēmumus. Kad iepriekšējā izmeklēšana ir pabeigta, prokurors lemj par tiesvedības uzsākšanu. (Tas attiecas arī uz iepriekšējo izmeklēšanu, kuru veic policija).

Vēl viens būtisks prokurora darba aspekts ir lietu sagatavošana un piedalīšanās tiesas procesā. Izvirzot apsūdzību un aprakstot noziedzīgo nodarījumu, prokurors nosaka pamatu kriminālprocesam tiesā. Lielākā daļa prokuroru vismaz vienu vai divas dienas nedēļā pavada tiesā.

Ģenerālprokurors ir vienīgais prokurors, kuram ir atļauts uzsākt tiesvedību un piedalīties tiesvedībā Augstākajā tiesā. Viņš vai viņa var iecelt arī Ģenerālprokurora biroja prokurora vietnieku vai iecelt citu prokuroru, lai tas Augstākajā tiesā pārstāvētu ģenerālprokuroru.

Juridiskās datubāzes

Papildu informācija par prokuroriem ir publiski pieejama [Prokuratūras tīmekļa vietnē](#).

Tiesneši

Organizācija

Pastāvīgos tiesnešus (*ordinarie domare*) ieceļ valdība pēc neatkarīgas valsts padomdevējas struktūras – Tiesnešu ierosināšanas padomes (*Domarnämnden*) ieteikuma. Principā nevienu pastāvīgo tiesnesi nevar atcelt no amata, izņemot tādas apstākļus, kas īpaši noteikti konstitucionālajā aktā par valdību (*regeringsformen*).

Lai kļūtu par tiesnesi ir nepieciešama Zviedrijas pilsonība. Lai varētu kļūt par tiesnesi ir jāiegūst augstākā juridiskā izglītība Zviedrijā. Atsevišķos gadījumos juridisko izglītību, kas iegūta kādā citā Skandināvijas valstī, var uzskatīt par līdzvērtīgu. Lielākā daļa pastāvīgo tiesnešu strādā kā apgabaltiesas vai administratīvās tiesas tiesneši, vai kā tiesneši apelācijas tiesās vai

administratīvajās apelācijas tiesās. Apelācijas tiesu vai administratīvo apelācijas tiesu vada priekšsēdētājs (*president*), bet apgabaltiesu vai administratīvo tiesu — galvenais tiesnesis (*lagman*). Augstākās tiesas un Augstākās administratīvās tiesas tiesnešus dēvē par **augstajiem tiesnešiem** (*justitieråd*).

Daudzas personas, kas tiek ieceltas par pastāvīgajiem tiesnešiem, ir īstenojušas tradicionālu karjeru, kuras laikā tās divus gadus ir pavadījušas kā **ierēdņi apgabaltiesā** vai **administratīvajā tiesā** un pēc tam ir pieteikušies uz tiesneša palīga amatu (*fiskal*) apelācijas tiesā vai administratīvajā apelācijas tiesā. Vismaz vienu gadu pavadījušam šādā tiesā, **apmācāmajam tiesnesim** ir vismaz divus gadus jānostrādā par tiesneša palīgu apgabaltiesā vai administratīvajā tiesā. Pēc tam seko viens gads, kurā persona strādā par tiesneša vietas izpildītāju apelācijas tiesā vai administratīvajā apelācijas tiesā. Pēc sekmīga šā posma pabeigšanas apmācāmo tiesnesi ieceļ par asociēto apelācijas tiesnesi apelācijas instances tiesā vai administratīvajā apelācijas tiesā. Tiesnešu palīgi un asociētie tiesneši **nav pastāvīgie tiesneši**, taču var strādāt tiesā. Tiesās strādā arī virkne **par dokumentu sagatavošanu atbildīgo juristu** un **referentu**.

Ikvienā apgabaltiesā, apelācijas instances tiesā, administratīvajā tiesā un administratīvajā apelācijas tiesā ir vairāki **tiesas piesēdētāji** (*nämndemän*). Tiesas piesēdētājus amatā uz četriem gadiem ieceļ

- tās pašvaldības padome, kas atrodas apgabaltiesas teritoriālajā piekritībā;
- tā apgabala padome, kas atrodas administratīvās tiesas, administratīvās apelācijas tiesas vai apelācijas instances tiesas teritoriālajā piekritībā.

Piedaloties balsošanā saistībā ar tiesas debatēm katram no tiem ir viena balss.

Juridiskās datubāzes

Papildu informācija par tiesnešiem un tiesu piesēdētājiem ir atrodama [Zviedrijas tiesu tīmekļa vietnē](#). Papildu informācija, jo īpaši par tiesnešiem, ir pieejama [Zviedrijas Tiesnešu biedrības tīmekļa vietnē](#).

Juridisko profesiju organizācija: juristi

Advokāti

Saskaņā ar Zviedrijas tiesību aktiem tikai [Zviedrijas Advokātu kolēģijas](#) (*Sveriges Advokatsamfund*) biedri drīkst izmantot profesionālo nosaukumu „*advokat*” (advokāts). Priekšnoteikumi, lai kļūtu par **kolēģijas biedru** ir šādi:

- personai ir jābūt Zviedrijas vai citas ES vai EEZ valsts, vai arī Šveices pastāvīgajam iedzīvotājam;
- personai ir jābūt sekmīgi nokārtojušai jurista kvalifikācijas eksāmenu, kas ļauj tai kļūt par tiesnesi – Zviedrijā tas nozīmē LL M grāds tiesību zinātnē;
- personai ir vismaz trīs gadu profesionālā pieredze juridiskā darbā un pieteikuma iesniegšanas brīdī persona ir praktizējošs jurists;
- persona ir pabeigusi Zviedrijas Advokātu kolēģijas obligātos mācību kursus un nokārtojusi eksāmenu;
- personai ir laba reputācija un tā arī citādi ir piemērota advokāta profesijai.
- Īpaši noteikumi attiecas uz pretendentiem no ES vai EEZ valstīm un Šveices, kuriem jāizpilda visas vajadzīgās prasības par apmācību, lai kļūtu par advokātu savā valstī.
- Zviedrijas Advokātu kolēģijas padome pieņem lēmumu par personas uzņemšanu advokatūrā.
- Zviedrijas Advokātu kolēģiju nodibināja 1887. gadā, pamatojoties uz individuālu iniciatīvu, un 1948. gadā, kad stājās spēkā jaunais Procesuālais kodekss, tā ieguva oficiālu statusu. Kolēģijai šobrīd ir vairāk nekā 4700 biedru.
- Kolēģijas darbību regulē gan Procesuālā kodeksa noteikumi, gan kolēģijas statūti, ko apstiprina valdība. Kolēģijai, kuras darbību reglamentē privāttiesības, ir šādi mērķi:
- saglabāt augstus ētiskos un profesionālos juridiskās profesijas standartus;
- uzraudzīt tiesību attīstību un nodrošināt, lai šajā kontekstā tiktu izmantota kolēģijas pieredze;
- aizsargāt biedru vispārējās profesionālās intereses un sekmēt sadarbību un vienprātību biedru vidū.

Kolēģijai ir arī daži publiski uzdevumi. Saskaņā ar Procesuālo kodeksu tai ir piešķirti administratīvi uzdevumi, tādēļ tā var rīkoties kā valsts iestāde, galvenokārt disciplinārlietās.

Kolēģijas darbību regulējošo noteikumu mērķis ir kvalitatīvas palīdzības un konsultāciju sniegšana personām, kam nepieciešama juridiskā palīdzība. Saskaņā ar Procesuālo kodeksu biedriem ir pienākums ievērot profesionālās ētikas kodeksu un tos uzrauga un

to darbību reglamentē kolēģija un tieslietu ministrs. Advokātu darbu uzrauga Advokātu kolēģijas disciplinārlietu komiteja. Ja disciplinārlietu komiteja uzskata, ka advokāts ir pārkāpis profesionālās ētikas kodeksu, komiteja var piemērot disciplināras sankcijas attiecīgajam biedram.

Juridiskās datubāzes

Sīkāku informāciju skatiet [Zviedrijas Advokātu kolēģijas vietnē](#).

Juriskonsulti / juridiskie padomnieki

Nav noteikta prasība, ka **juridiskajam padomniekam** tiesas procesā būtu jābūt advokātam, bet tiesai attiecīgais juridiskais padomnieks ir jāuzskata par piemērotu. Tomēr tikai advokātu var iecelt par personas aizstāvi kriminālprocesā.

Notāri

Organizācija

Izņemot **publisko tiesību notārus** (sk. turpmāk), Zviedrijā nav īpaša veida notāru.

Notārs ir persona, ko ieceļ [apgabala administratīvā pārvalde](#) (*länsstyrelsen*). Notāram jābūt juristam, jāprot zviedru valoda un jābūt piemērotam profesijai arī citā ziņā.

Uzdevumi un pienākumi

Juridiskās datubāzes

Nav publiski pieejamu katalogu un/ vai tīmekļa vietņu, kas attiecas uz šo profesiju.

Tomēr dažās apgabalu administratīvo pārvalžu vietnēs ir informācija par notāriem.

Notāra uzdevums ir sniegt sabiedrībai dažādus pakalpojumus, piemēram:

- apliecināt parakstus, kopijas, tulkojumus un citas ziņas par dokumentu saturu;
- liecināt tiesā noteiktās lietās;
- uzraudzīt izlozes;
- citu pārbažu vai eksāmenu beigās sniegt ziņojumu par saviem novērojumiem;
- saņemt deklarācijas par juridiska vai ekonomiska rakstura apstākļiem un nodot šīs deklarācijas trešai pusei;
- apstiprināt, ka iestāde vai persona ir pilnvarota veikt noteiktus pasākumus;
- izsniegt apliecinājumus saskaņā ar 1961. gada 5. oktobra Hāgas konvenciju par ārvalstu publisko dokumentu legalizācijas prasības atcelšanu (*apostille*).

Juridiskās datubāzes

Nav publiski pieejamu tīmekļa vietņu, kas attiecas uz šo profesiju.

Tomēr dažās apgabalu administratīvo pārvalžu vietnēs ir informācija par notāriem.

Citas juridiskās profesijas

[Izpildes iestāde](#) (*Kronofogdemyndigheten*) ir atbildīga par parādu piedziņu un citu saistību piespiedu izpildi. Iestāde nodarbina **tiesu izpildītājus** (*kronofogde*) un nodrošina, ka piedziņa notiek tiesiskā veidā. Ir iespējams iziet praktisko apmācību, lai kļūtu par tiesu izpildītāju Zviedrijā. Lai uzsāktu apmācību personai ir jābūt Zviedrijas pilsonim ar augstāko juridisko izglītību vai līdzvērtīgu kvalifikāciju un ar darba pieredzi tiesas ierēdņa amatā. Tiesas ierēdņa darba pieredzi var aizstāt ar īpaši noteiktu apmācības periodu pašā Izpildes iestādē vai, piemērojot izņēmuma procedūru.

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Šī lapa sniedz pārskatu par dažām no galvenajām juridiskajām profesijām Apvienotās Karalistes Anglijas un Velsas jurisdikcijā. Šeit ietvera informāciju par tiesnešiem, prokuroriem un dažāda veida advokātiem.

Tiesu vara

Anglijas un Velsas tiesu iekārtā dažāda statusa tiesneši gan pilnas slodzes, gan nepilnas slodzes amatos notur tiesas sēdes dažādās Anglijas un Velsas tiesās un tribunālos. Informāciju par tiesu iekārtu Anglijā un Velsā varat atrast [Anglijas un Velsas tiesu iekārtas tīmekļa](#) vietnē.

Pilnas slodzes tiesneši

- **Lords galvenais tiesnesis** (*Lord Chief Justice*) ir Anglijas un Velsas tiesu sistēmas vadītājs un Anglijas un Velsas tiesu priekšsēdētājs. Šo funkciju Lords galvenais tiesnesis 2006. gada 3. aprīlī pārņēma no Lorda kanclera (*Lord Chancellor*) saskaņā ar 2005. gada Konstitūcijas reformas likumu. Lords galvenais tiesnesis ir arī kriminālās justīcijas vadītājs.
- **Nodaļu vadītāji** – četri augstākie tiesneši vada pārējās jurisdikcijas: Apelācijas tiesas priekšsēdētājs (*Master of the Roles*) civillietās; Karalienes troņa tiesas priekšsēdētājs (*the President of the Queen's Bench Division*); Ģimenes lietu tiesas priekšsēdētājs un Augstās tiesas kanclers (*Chancery*). Plašāku informāciju skatiet [Anglijas un Velsas tiesu iekārtas tīmekļa](#) vietnē.
- **Apelācijas tiesas lordi** (*Lords Justices of Appeal*) spriež tiesu Apelācijas tiesā, kurā izskata gan krimināllietas, gan civillietas.
- **Augstās tiesas tiesneši** (*High Court Judges*) spriež tiesu Augstajā tiesā, kurā izskata vissarežģītākās civillietas. Viņi izskata arī īpaši smagas un sensitīvas krimināllietas Kroņa tiesā (*Crown court*) (piemēram, slepkavības).
- **Iecirkņa tiesneši** (*Circuit judges*) parasti izskata krimināllietas, civillietas un ģimenes lietas.
- **Apgabaltiesneši** (*District Judges*) izskata civillietas. Lielākā daļa darba notiek palātās (nevis atklātās tiesas sēdēs). Viņiem arī ir pilnvaras iztiesāt jebkuru prasību rajona tiesā, ja sankcija nepārsniedz noteiktu finansiālo robežu (ko laiku pa laikam pārskata), lietas, kuras pārsniedz šo limitu, parasti iztiesā iecirkņa tiesnesis. Apgabaltiesnešu pārziņā atrodas vairāk par 80 procentiem visu apstrīdēto civilprāvu Anglijā un Velsā.
- **Apgabaltiesneši (mirtiesās)** *District Judges (magistrates' courts)* notur tiesas sēdes mirtiesās un izskata mirtiesām piekritīgās lietas (skat. zemāk.). Taču viņi jo īpaši palīdz lietās, kurās izskata garākus un sarežģītākus jautājumus.
- **Augstās tiesas rīkotāji un reģistratori** (*High Court Masters and Registrars*) ir procesuāli tiesneši, kas izskata lielāko daļu uzņēmējdarbības civillietu Augstās tiesas Kancelejas (*Chancery division*) un Karalienes troņa tiesas nodaļā (*Queen's Bench division*).

Nepilnas slodzes tiesneši

Nepilnas slodzes tiesnešus parasti norīko uz laiku, kas nav mazāks par pieciem gadiem, ievērojot attiecīgo minimālā vecuma robežu. Galvenie nepilnas slodzes tiesnešu veidi ir šādi:

- **Augstās tiesas tiesnešu vietnieki** (*Deputy High Court Judges*), kuri notur sēdes vienā vai vairākās Augstās tiesas nodaļās.
- **Reģistrētāji** (*Recorders*), kuriem ir līdzīga piekritība kā iecirkņa tiesu tiesnešiem, tomēr viņi pārsvarā izskata mazāk sarežģītas vai mazāk nopietnas lietas tiesā.
- **Apgabaltiesas tiesnešu vietnieki** (*Deputy district judges*), kuri izskata lietas apgabaltiesās un Augstās tiesas apgabala reģistros. Viņi izskata apgabaltiesnešu piekritībā esošās visvienkāršākās lietas.
- **Apgabaltiesas tiesnešu vietnieki (Miertiesās)** (*Deputy District Judges (Magistrates' Courts)*) veic līdzīgu darbu, kā attiecīgie pilnas slodzes kolēģi.
- **Augstās tiesas rīkotāju un reģistratoru vietnieki** (*Deputy high court masters and registrars*) veic līdzīgu darbu, kā attiecīgie Augstās tiesas pilnas slodzes kolēģi.

Tribunālu tiesneši

Tribunāli izskata aptuveni 800 000 lietu gadā par daudz un dažādiem jautājumiem, piemēram, strīdus par nodokļiem, pensijām, vai imigrācijas jautājumus.

Tribunālos parasti sēdes notiek speciālistu grupā, kurā piedalās juridiski kvalificēts tribunāla priekšsēdētājs vai tiesnesis, kuram palīdz specifiskās jomās kompetenti darba grupas locekļi. Tribunālā nav zvērīnāto, un tribunāla tiesnesim nav pilnvaru apcietināt zaudētāju pusi. Viņu galvenais uzdevums ir iztiesāt lietu, lai panāktu veiksmīgu problēmu risinājumu un, dažos gadījumos, pieņem lēmumu par uzvarētājam pusei piešķirāmās kompensācijas vai atlīdzības apjomu.

Miertiesneši

Miertiesneši (magistrates), kuri ir pazīstami arī kā samierināšanas tiesneši (justices of the peace) jeb 'JPs', izskata aptuveni 95 procentus no visām Anglijas un Velsas krimināllietām. Ir vairāk nekā 30 000 miertiesnešu, kas veic darbu vietējā mērogā un parasti notur sēdes vismaz 26 pusslodzes darba dienas gadā. Viņiem nav jābūt jurista izglītībai un viņi par darbu nesaņem samaksu.

Parasti viņi lietas izskata koleģiāli trīs tiesnešu sastāvā, no kuriem viens ir apmācīts veikt priekšsēdētāja pienākumus, un kurš vada pārējos un runā viņu vārdā. Kolēģijai vienmēr palīdz juridiski kvalificēts ierēdnis, kurš konsultē viņus par tiesību un procedūras jautājumiem.

Miertiesneši izskata relatīvi mazāk smagas krimināllietas. Tas ietver sīkas zādzības, krimināla rakstura kaitējumus, sabiedriskās kārtības traucējumus un ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus. Tāpat viņi izskata virkni jautājumu, kas skar ģimenes un bērnus, vai licencēšanas pieteikumus.

Prokurori

Organizācija

 Kroņa prokuratūras dienests (*Crown Prosecution Service, CPS*) ir neatkarīga iestāde, kas ir atbildīga par policijas izmeklētu krimināllietu ierosināšanu tiesā Anglijā un Velsā. To pārrauga ģenerālprokurors, kas atskaitās Parlamentam par dienesta darbu. Anglija un Velsa ir iedalīta 42 prokuratūras zonās, katrā no tām ir savs galvenais kroņa prokurors (*chief crown prosecutor*). Turklāt pastāv arī četri specializēti valsts departamenti: organizētās noziedzības, īpašo noziegumu, pretterorisma un krāpšanas kriminālvajāšanas dienests. Tālruņa uzziņu dienests „*CPS Direct*” sniedz konsultācijas un paziņo lēmumus policistiem ārpus dienesta darba laika visā Anglijas un Velsas teritorijā.

Dienesta darbu vada Valsts prokuratūras direktors (*Director of Public Prosecutions, DPP*), kas pieņem lēmumus sarežģītās un sensitīvās lietās un konsultē policiju ar krimināllietām saistītos jautājumos. Valsts prokuratūras direktors ir atbildīgs par apsūdzībām un lietām, ko ierosinājis dienests, un atskaitās ģenerālprokuroram.

Kroņa prokuratūras dienests nodarbina prokurorus un prokuroru palīgus, kā arī darbiniekus, kas izskata konkrētas lietas, un administratorus. Kroņa prokurori (*Crown prosecutors*) ir pieredzējuši zemāko instanču tiesu advokāti vai juristi (*barristers, lawyers*), kas ir atbildīgi par krimināllietu ierosināšanu valsts vārdā. Prokuroru palīgi izskata un pārstāv atsevišķas lietas miertiesās.

Loma un pienākumi

Kroņa prokuratūras dienesta darbinieki:

- sniedz konsultācijas policijai un izskata pierādījumus lietās, kurās iespējams jāuzsāk kriminālvajāšana;

- lemj par apsūdzību (visās lietās, izņemot maznozīmīgas lietas), ja ir nolemts uzsākt kriminālvajāšanu;
- sagatavo lietas un iesniedz tās tiesā.

Kroņa prokurori tiek uzskatīti par civilierēdņiem, un viņus pieņem darbā, rīkojot atklātu konkursu. Lai varētu kandidēt uz šo amatu, kandidātam jābūt:

- advokātam (*solicitor*), kam ir tiesības strādāt Anglijā un Velsā, ar spēkā esošu prakses sertifikātu; vai
- Anglijas advokātu kolēģijas (*English Bar*) atzītam augstāko instanču tiesu advokātam (*barrister*), kas ir pabeidzis mācības (praksi);
- Eiropas Ekonomikas Zonas vai Apvienotās Karalistes pilsonim. Advokātiem, kuri ir ieguvuši izglītību ārpus Anglijas un Velsas, pirms stāšanās amatā ir jānokārto advokātu pārkvalifikācijas pārbaudījums.

Juridisko profesiju organizācija: Advokāti

Augstāko instanču tiesu advokāti (*Barristers, Advocates*)

☞ **Advokātu padome** (*Bar Council*) ir visu Anglijas un Velsas augstāko instanču tiesu advokātu pārvaldes iestāde. Tā tika izveidota ar mērķi pārstāvēt šīs profesijas pārstāvju intereses, formulēt un ieviest galvenās politikas iniciatīvas un uzturēt spēkā Advokātu kolēģijas standartus, godu un neatkarību. Saskaņā ar 2007. gada Likumu par juridiskajiem pakalpojumiem (*Legal Services Act 2007*), tās uzdevums reglamentēt profesiju ir deleģēts neatkarīgai Advokātu standartu padomei (*Bar Standards Board*). Augstāko instanču tiesu advokāti ir neatkarīgi specializēti juridiskie padomnieki un tiesas advokāti. Pārsvarā viņi ir pašnodarbinātas personas un strādā kopā grupās birojos, ko dēvē par „kamerām” (*chambers*), kurās viņi ir „īrnieki” (*tenants*). Šie advokāti pārsvarā ir mācījušies sniegt tiesas advokāta pakalpojumus, proti, viņi ir apmācīti savu klientu pārstāvēšanai augstāku instanču tiesās. Augstāko instanču tiesu advokāti daudz laika velta konsultējot klientus un izpētot lietas, kā arī pētot savu profesionālo jomu. Aptuveni 10 procenti praktizējošo augstāko instanču tiesu advokātu ir Karaliskie padomnieki (*Queen’s Counsel, QCs*), kuri nodarbojas ar vissvarīgākajām un vissarežģītākajām lietām.

Juriskonsulti (juridiskie padomnieki) (*Solicitors*)

Juriskonsulta uzdevums ir nodrošināt klientiem (sabiedrības locekļiem, uzņēmumiem, brīvprātīgām organizācijām, labdarības organizācijām u.tml.) prasmīgas juridiskās konsultācijas un pārstāvību, tostarp pārstāvību tiesā. Viņu darba specifika ir ļoti dažāda. Vairums juriskonsultu strādā privātp praksē, kas ir juriskonsultu sabiedrība, kas piedāvā savus pakalpojumus klientiem. Viņiem var būt vispārīgā prakse vairākās tiesību jomās, vai arī viņi var specializēties vienā jomā. Citi strādā kā štata juriskonsulti valsts un pašvaldības iestādēs, Kroņa prokuratūras dienestā, mirtiesās, komerciālās vai rūpnieciskās organizācijās, vai citās iestādēs. Juriskonsulti var izvēlēties, kāda vide viņiem ir vispiemērotākā.

Pārsvarā juriskonsulti sniedz juridiskas konsultācijas klientiem. Gadījumā, ja viņu klientiem pēc tam ir nepieciešama pārstāvība Anglijas un Velsas augstāko instanču tiesās, parasti juriskonsults uzdos augstāko instanču tiesu advokātam šīs lietas vadīšanu tiesā. Augstāko instanču tiesu advokāts ne vienmēr ir nepieciešams, jo atbilstoši augsti kvalificētiem juriskonsultiem ir audiENCES tiesības (proti, viņiem ir tiesības pārstāvēt klientus) augstāko instanču tiesās.

Anglijā un Velsā juriskonsultus pārstāv ☞ **Juristu biedrība** (*Law Society*). Tās pienākumi ir plaši un aptver pārrunas ar profesijas regulatoriem, valdību un citām institūcijām, lobēšanas pasākumus, un citus pienākumus, piemēram mācību un konsultāciju jomā. Juristu biedrība pastāv ar mērķi palīdzēt, aizsargāt un popularizēt juriskonsultu profesiju visā Anglijā un Velsā.

☞ **Juriskonsultu regulējošā iestāde** (*Solicitors Regulation Authority, SRA*) nodarbojas ar visām reglamentējošajām un disciplinārām lietām, kā arī nosaka, uzrauga un ievieš juriskonsultu standartus Anglijā un Velsā. Iepriekš to sauca par Juristu biedrības reglamentējošo pārvaldi (*Law Society Regulation Board*), un šī iestāde darbojas vienīgi sabiedrības interesēs.

☞ **Juridisko sūdzību birojs** (*Office for Legal Complaints*) kalpo personām, kas vēlas iesniegt sūdzību par juriskonsultu (*solicitor*). Šī neatkarīgā un objektīvā struktūra, kuras iepriekšējais nosaukums bija "Juridisko reklamāciju dienests" (*Legal Complaints Service*), rīkosies, lai ātri un efektīvi atrisinātu problēmas.

Notāri

Notāri ir trešā un vecākā juridisko profesiju nozare Anglijā un Velsā. ☞ **Pilnvarojuma birojs** (*Faculty Office*) ieceļ notārus amatā un piešķir pilnvaras praktizēt kā notāram (pirmo reizi to izdarīja Kenterberijas arhibīskaps 1279. gadā); notāru profesijas regulators savukārt ir Pilnvarojuma tiesa (*Court of Faculties*). Notāri veido tiltu starp civiltiesībām un vispārējām tiesībām.

Visiem notāriem ir juridiskā izglītība, un lai gan lielākā daļa notāru var būt arī juriskonsulti, notāra kvalifikāciju iegūst neatkarīga un atsevišķa eksāmena rezultātā. Lai kļūtu par notāru un iegūtu notāra kvalifikāciju ir nepieciešams sekmīgi pabeigt ☞ notariāta

prakses kursu, ko pasniedz Londonas Universitātes koledža. Kad ir saņemta kvalifikācija, notāri var praktizēt visā Anglijā un Velsā, un visiem notāriem ir vienādas pilnvaras. Papildus notariālo aktu un dokumentu sagatavošanai notāri var konsultēt par jautājumiem saistībā ar testamentiem, mantošanu, īpašuma pārvaldīšanu un īpašuma atsavināšanu.

Jau gadsimtiem ilgi notāru darbību atzīst visā pasaulē, un pateicoties tam ir iespējama pilsoņu un darījumu brīva aprīte. Šādā veidā notāri veicina tirdzniecību un atvieglo iedzīvotāju dzīvi, ļaujot viņiem brīvi nodoties savām ikdienas gaitām un darījumiem, par saprātīgām cenām un bez nepamatotas kavēšanās.

Notāram ir oficiāls amata zīmogs, un notariāliem aktiem Anglijā un Velsā ir pierādošs spēks. Notariālos aktus sagatavo kā privātus un publiskus dokumentus. Pēdējos arī dēvē par oriģināliem notariāliem aktiem (notarial acts in authentic form). Notariālos aktus, uz kuriem ir notāra paraksts un oficiālais zīmogs, atbildīgie tiesu sistēmas darbinieki atzīst kā pierādījumus visās pasaules valstīs.

Uz notāriem attiecas līdzīgi profesionālie noteikumi, kā uz juriskonsultiem, un viņiem ik gadu ir jāatjauno savs prakses sertifikāts, kā arī ir jābūt apdrošinātiem pret profesionālās atbildības un profesionālo kļūdu risku. Lai atjaunotu prakses sertifikātu, ir jāievēro minētie noteikumi. Notāru amatā ieceļ katru individuāli un tas ir amats, kas ir saistīts ar konkrētu personu. [Notāru biedrība \(Notaries Society\)](#) ir organizācija, kas pārstāv aptuveni 800 publiskos notārus. [Notāru rakstvežu biedrība \(The Society of Scriveners Notaries\)](#) ir sena ģilde, kas pārstāv aptuveni 30 notārus rakstvežus, kuri praktizē galvenokārt Londonas centrā un kurus amatā ieceļ [Rakstvežu sabiedrība \(Scriveners Company\)](#)

Patentu un preču zīmju advokāti

Patentu un preču zīmju advokāti ir specializējušies padomdevēji intelektuālā īpašuma jomā. Viņi sniedz juridiskas konsultācijas klientiem šajā jomā, jo īpaši attiecībā uz patentiem, preču zīmēm, dizainparaugiem un autortiesībām. Viņi arī pārstāv klientus specializētajās intelektuālā īpašuma tiesās (daži iegūst papildu tiesības, saņemot "pārstāvja tiesā" (*litigator*) kvalifikāciju). Lielākā daļa patentu un preču zīmju advokātu strādā privātpraksē. Daudzi strādā specializētos juridiskos birojos, taču daži strādā kopā ar juriskonsultiem (*solicitors*). Turklāt liela daļa šīs profesijas pārstāvju strādā nozares uzņēmumos. Patentu advokāti un preču zīmju advokāti, kas ir ieguvuši "pārstāvja tiesā" kvalifikāciju, intelektuālā īpašuma tiesību lietās var pārstāvēt savus klientus tiesā tāpat kā juriskonsulti (*solicitors*), tai skaitā uzdot vest lietu augstāko instanču tiesu advokātam (*barrister*). [Patentu advokātu institūts \(Chartered Institute of Patent Attorneys – CIPA\)](#) pārstāv patentu advokātus visā Apvienotajā Karalistē. Tā loma ir sadarboties ar valdību attiecībā uz tiesību aktiem intelektuālā īpašuma jomā, nodrošināt izglītošanās un apmācības iespējas patentu advokātiem un praktizantiem un sadarboties ar profesiju regulējošajām institūcijām. CIPA mērķis ir veicināt intelektuālā īpašuma tiesības un intelektuālā īpašuma jomas profesiju intereses. [Preču zīmju advokātu institūts \(Institute of Trade Mark Attorneys – ITMA\)](#) pārstāv preču zīmju advokātus un šīs profesijas intereses visā Apvienotajā Karalistē. Tā pienākumos ir lobēšana un sarunas ar valdību, neatkarīgo regulatīvo institūciju (*IPReg*) un citām attiecīgajām organizācijām. Tas nodrošina vajadzīgo izglītību, apmācību un sniedz padomus preču zīmju advokātiem un ir atbildīgs par profesijas interešu un intelektuālā īpašuma tiesību veicināšanu. [Intelektuālā īpašuma regulatīvā padome \(Intellectual Property Regulation Board – IPReg\)](#) nodarbojas ar visiem regulatīvajiem un disciplinārajiem jautājumiem, kā arī nosaka, uzrauga un īsteno standartus, kas piemērojami patentu un preču zīmju advokātiem visā Apvienotajā Karalistē. Tā darbojas publiskajās interesēs un uztur likumā paredzētos patentu advokātu un preču zīmju advokātu reģistrus, kuros iekļauti gan atsevišķi advokāti, gan apvienības.

Citas juridiskās profesijas

Izņemot tos darbiniekus, kuri strādā mirtiesās, ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem lielākajā daļā Anglijas un Velsas tiesu nav jābūt ar juridisku izglītību. Viņi ir ierēdņi, kas nodarbojas ar administratīvām lietām un palīdz tiesnešiem. Viņi nevar sniegt juridiskas konsultācijas. Kā ierēdņiem, visiem tiesas darbiniekiem darba devējs ir [Viņas Majestātes Tiesu un tribunālu dienests](#).

Papildu informācija par tiesu darbinieku kategorijām atrodama [šeit](#).

Mirtiesās ierēdņa loma ir savādāka. Mirtiesnešiem nav juridiskās izglītības un viņi paļaujas uz konsultācijām, kuras viņiem sniedz juridiski izglītoti konsultanti, un tie var būt divu veidu: **tiesnešu konsultanti** (*justices' clerks*) un **juridiskie padomnieki** (*legal advisers*) (vai **tiesas sekretāri** (*court clerks*)).

- Tiesnešu konsultanti ir mirtiesnešu galvenie juridiskie konsultanti. Viņi ir advokāti (augstāko instanču tiesu advokāti vai juriskonsulti), kuriem ir vismaz piecu gadu ilga atbilstoša pieredze. Viņi konsultē mirtiesnešus par tiesību un procedurāliem jautājumiem gan tiesas, gan ārpus tiesas jautājumos. Viņi ir atbildīgi arī par juridisko padomnieku vadību un apmācībām, par sniegto juridisko pakalpojumu kvalitāti un par kompetentu juridisko konsultāciju nodrošināšanu savā jomā.
- Juridiskie padomnieki piedalās tiesas sēdēs un konsultē mirtiesnešus par tiesībām, tiesu praksi un procedurāliem jautājumiem. Viņiem arī ir juridiskā izglītība (parasti juriskonsulta vai augstāko instanču tiesu advokāta izglītība).

Augstās tiesas pavēstes tagad izpilda **Augstās tiesas lēmumu izpildes ierēdņi** (*high court enforcement officers*), kurus Lords Kanclers vai viņa pilnvarotā persona ieceļ un nosūta uz attiecīgajiem apgabaliem. Viņi ir atbildīgi par tiesas rīkojumu izpildi, atgūstot naudas parādus saskaņā ar Augstās tiesas spriedumu, vai apgabaltiesas spriedumu, kas nodots Augstajai tiesai. Viņi var apkļāt un pārdot mantas, lai segtu parāda summu. Viņi arī veic un pārrauga īpašuma valdījumu un mantu atgūšanu.

Apgabaltiesas tiesu izpildītāji (*County court bailiffs*) ir ierēdņi, kurus nodarbina Viņas Majestātes Tiesu dienests, un viņi nodarbojas ar tiesas spriedumu un/vai apgabaltiesās pieņemtu vai reģistrētu rīkojumu izpildes nodrošināšanu. Viņi ir ierēdņi, kas izpilda rīkojumus par izpildi, atgūst zemi saskaņā ar rīkojumu par īpašuma valdījumu un atgūst mantas saskaņā ar rīkojumu par mantu atgriešanu. Noteikumi attiecībā uz tiesu izpildītājiem, kas nodrošina rīkojumu izpildi, ir izklāstīti 1984. gada Likuma par apgabaltiesām 85. - 111. pantā. Piespiedu izpildes kārtība ir noteikta Civilprocesa noteikumos. Bez tam, apgabaltiesu tiesu izpildītāji veic citus pienākumus, tai skaitā uzticēto dokumentu un rīkojumu personīgu nogādāšanu adresātam. Noteikumi par dokumentu nodošanu ir izklāstīti Likuma par apgabaltiesām 118. līdz 122. pantā.

Sertificēti tiesu izpildītāji (*Certificated bailiffs*) ir privāti tiesu izpildītāji, kas ir sertificēti saskaņā ar Noteikumiem par īpašuma atsavināšanu izīrēšanai, un kurus ir pilnvarojis apgabaltiesas tiesnesis rajona tiesā. Atsavināšana izīrēšanai attiecas uz nomnieka mantas apkļāšanu, kuru veic īpašnieks, lai nodrošinātu nenomaksātās nomas maksas samaksu bez tiesas iejaukšanās. Saskaņā ar vairākiem citiem likumiem sertificētiem tiesu izpildītājiem ir atļauts piedzīt arī citus specifiskus parādus, piemēram, pašvaldību nodokļus un ārējos maksājumus.

Saites

- [Kroņa prokuratūras dienests,](#)
- [Pilnvarojuma birojs,](#)
- [Notāru biedrība,](#)
- [Anglijas un Velsas tiesu iekārta,](#)
- [Juristu biedrība,](#)
- [Juriskonsultu regulējošā iestāde,](#)
- [Juridisko sūdzību birojs,](#)
- [Juridisko pakalpojumu komisija,](#)
- [Patentu advokātu institūts;](#)
- [Preču zīmju advokātu institūts,](#)
- [Intelektuālā īpašuma regulatīvā padome,](#)
- [Viņas Majestātes Tiesu un tribunālu dienests.](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 30/06/2017

Juridiskās profesijas - Ziemeļīrija

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [en](#).

Šajā sadaļā ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Apvienotās Karalistes Ziemeļīrijas jurisdikcijā.

Juridiskās profesijas – ievads

Juridiskās profesijas Ziemeļīrijā ietver:

- tiesnešus;
- prokurus;
- tiesu advokātus (*barristers*);
- juriskonsultus (*solicitors*).

Juridisko profesiju organizācija – tiesneši

Ziemeļīrijas jurisdikcijā ir šādi tiesnešu amati:

- lords–galvenais tiesnesis (*Lord Chief Justice*) – vada tiesu sistēmu;
- Apelācijas tiesas lordi (*Lord Justices of Appeal*);
- Augstās tiesas tiesneši (*High Court Judges*);
- Augstākās tiesas ierēdņi (*Masters of the Supreme Court*);
- mirtiesu tiesneši (*County Court Judges*);
- apgabaltiesneši (grāfistes tiesa);
- apgabaltiesneši (mirtiesa);
- mirtiesneši, kas nav profesionāli tiesneši (*Lay Magistrates*);
- amatpersonas, kas izmeklē nāves cēloni (*coroners*).

Juridisko profesiju organizācija – prokurori

Organizācija

Ziemeļīrijas Prokuratūras dienests (*Public Prosecution Service for Northern Ireland*) ir galvenā kriminālvajāšanu veicošā iestāde Ziemeļīrijā. Papildus lēmumu pieņemšanai par kriminālvajāšanas veikšanu tādās lietās, ko izmeklējusi Ziemeļīrijas policija, tas izvērtē arī lietas, ko izmeklējušas citas iestādes, piemēram, Viņas Majestātes leņēmumu un muitas dienests (*HM Revenue and Customs*).

Prokuratūras dienestu vada Ziemeļīrijas prokuratūras direktors. Pastāv arī prokuratūras direktora vietnieka amats. Direktora vietniekam ir tādas pašas pilnvaras kā direktoram, taču viņam tās ir jāīsteno direktora vadībā un padotībā. Personas abos amatos publiski ieceļ ģenerālprokurors.

Prokuratūras dienests ir valdības departaments, kas nav ministrija (*non-ministerial government department* – institucionāla vienība, kuras darbība nav pakļauta tiešai politiskai kontrolei). Saskaņā ar 2002. gada Tiesiskuma likumu (*Justice (Northern Ireland) Act*

2002) direktoram savi uzdevumi ir jāpilda neatkarīgi no jebkuras citas personas. 2002. gada Tiesiskuma likumā noteikts, ka direktoram un ģenerālprokuroram (*Attorney General*) ir regulāri savstarpēji jāapspriežas par visiem jautājumiem, par kuriem ģenerālprokurors ir pārskatābildīgs Ziemeļīrijas asamblejai. Pašlaik vairāki ar prokuratūru saistīti jautājumi ir palikuši Apvienotās Karalistes parlamenta kompetencē. Pienākumus attiecībā uz šiem jautājumiem īsteno Ziemeļīrijas ģenerāladvokāts (*Advocate General for Northern Ireland*).

Loma un pienākumi

Prokuratūras dienesta galvenais uzdevums ir lemt par to, vai ir jāveic personu kriminālvajāšana par noziedzīgiem nodarījumiem un kāda būtu pareizā apsūdzība.

Prokuratūras dienests ir arī atbildīgs par apsūdzības uzturēšanu tiesā. Prokurors tiesā sniedz pierādījumus Kroņa (valsts) vārdā. Prokurori izsauc un noprātina apsūdzības lieciniekus un noprātina pretējās puses lieciniekus. Noslēgumā viņi valsts vārdā apkopo pierādījumus tiesai.

Juridisko profesiju organizācija – juristi

Tiesu advokāti (*Barristers, Advocates*)

Ziemeļīrijā tiesu advokāti ir iedalīti vecākajos padomniekos (*senior counsel*; viņi tiek saukti arī par Karalienes padomniekiem (*Queen's Counsel*)) un jaunākajos padomniekos (*junior counsel*). Advokātu kolēģija (*bar*) ir institūcija, kurā apvienojušies profesionāli tiesu advokāti, kam ir pieredze tiesvedībā; sabiedrības locekļiem šī institūcija ir pieejama ar juriskonsultu (*solicitors*) starpniecību, taču atsevišķos gadījumos tā ir tieši pieejama profesionāļiem.

[Ziemeļīrijas Advokātu kolēģija](#) ir neatkarīgu tiesu advokātu apvienība, kas darbojas Advokatūras bibliotēkas (*Bar Library*) ēkā Belfāstā. 2012. gada 1. septembrī Ziemeļīrijā bija gandrīz 600 praktizējošu tiesu advokātu.

Juriskonsulti (*solicitors*)

Ziemeļīrijā juriskonsultu izglītību, atskaites, disciplīnu un profesionālo uzvedību reglamentē [Juristu biedrība](#) (*Law Society*). Juristu biedrības uzdevums ir nodrošināt sabiedrībai sniegto pakalpojumu neatkarību, ētiskos standartus, profesionālo kompetenci un kvalitāti. Juriskonsulti var specializēties noteiktā jomā vai arī darboties dažādās tiesību nozarēs.

Notāri

Ziemeļīrijā visiem juriskonsultiem ir arī zvērinātam notāram līdzīgs statuss (*commissioners for oaths*). Tas nozīmē, ka viņi var apliecināt oficiālus dokumentus (tos, ko nav sagatavojuši viņi paši vai pretējā puse lietā).

Turklāt daži juriskonsulti ir valsts notāri (*notaries public*), kas nozīmē to, ka viņi var apliecināt dokumentus izmantošanai ārvalstīs. Informāciju par šiem notāriem var atrast [Ziemeļīrijas Juristu biedrības tīmekļa vietnē](#).

Patentu un preču zīmju advokāti

Patentu un preču zīmju advokāti ir specializējušies padomdevēji intelektuālā īpašuma jomā. Viņi sniedz juridiskas konsultācijas klientiem šajā jomā, jo īpaši attiecībā uz patentiem, preču zīmēm, dizainparaugiem un autortiesībām. Viņi arī pārstāv klientus specializētajās intelektuālā īpašuma tiesās (daži, iegūstot papildu tiesības pēc "pārstāvja tiesā" (*litigator*) kvalifikācijas iegūšanas).

Lielākā daļa patentu un preču zīmju advokātu darbojas privātpraksēs. Daudzi strādā specializētos juridiskos birojos, taču daži strādā kopā ar juriskonsultiem (*solicitors*). Turklāt liela daļa šīs profesijas pārstāvju strādā nozares uzņēmumos.

Patentu advokāti un preču zīmju advokāti, kas ir ieguvuši "pārstāvja tiesā" kvalifikāciju, intelektuālā īpašuma tiesību lietās var pārstāvēt savus klientus tiesā tāpat kā juriskonsulti (*solicitors*), tai skaitā uzdot vest lietu tiesu advokātam (*barrister*).

[Patentu advokātu institūts](#) (*Chartered Institute of Patent Attorneys – CIPA*) pārstāv patentu advokātus visā Apvienotajā Karalistē. Tā loma ir sadarboties ar valdību attiecībā uz tiesību aktiem intelektuālā īpašuma jomā, nodrošināt izglītošanās un apmācības iespējas patentu advokātiem un praktikantiem un sadarboties ar profesiju regulējošajām institūcijām. *CIPA* mērķis ir veicināt intelektuālā īpašuma tiesības un intelektuālā īpašuma jomas profesiju intereses.

[Preču zīmju advokātu institūts](#) (*Institute of Trade Mark Attorneys – ITMA*) pārstāv preču zīmju advokātus un šīs profesijas intereses visā Apvienotajā Karalistē. Tā pienākumus ir lobēšana un sarunas ar valdību, neatkarīgo regulatīvo institūciju (*IPReg*) un citām attiecīgajām organizācijām. Tas nodrošina vajadzīgo izglītību, apmācību un sniedz padomus preču zīmju advokātiem un ir atbildīgs par profesijas interešu un intelektuālā īpašuma tiesību veicināšanu.

[Intelektuālā īpašuma regulatīvā padome](#) (*Intellectual Property Regulation Board – IPReg*) nodarbojas ar visiem regulatīvajiem un disciplinārajiem jautājumiem, kā arī nosaka, uzrauga un īsteno standartus, kas piemērojami patentu un preču zīmju advokātiem

visā Apvienotajā Karalistē. Tā darbojas publiskajās interesēs un uztur likumā paredzētos patentu advokātu un preču zīmju advokātu reģistrus, kuros iekļauti gan atsevišķi advokāti, gan apvienības.

Citas juridiskās profesijas

Tiesas ierēdņi

Tiesas ierēdņiem (*Court Clerks*) un citiem darbiniekiem Ziemeļīrijas tiesās nav jābūt ar juridisko izglītību; viņi ir ierēdņi, kas nodarbojas ar administratīviem jautājumiem.

Tiesas ierēdņi nodrošina, lai tiesnešiem būtu visi dokumenti, kas viņiem vajadzīgi lietas izskatīšanas vadīšanai tiesā, protokolē tiesneša lēmumu lietā un sniedz jebkādu citu tiesnešiem nepieciešamo administratīvo atbalstu. Tiesas darbinieki var sniegt konsultācijas par tiesas procedūrām, bet viņi nevar sniegt juridiskas konsultācijas vai ieteikt, kā tiesvedības pusēm būtu jārikojas. Visus tiesu darbiniekus ierēdņa statusā nodarbina [Ziemeļīrijas Tiesu un tribunālu dienests](#) (*Northern Ireland Courts and Tribunals Service*), kas ir Ziemeļīrijas Tieslietu ministrijai padota institūcija.

Tiesu izpildītāji

Tiesu izpildītāji (*enforcement officers*) ir ierēdņi, kurus nodarbina Ziemeļīrijas Tiesu un tribunālu dienests. Viņi ar Spriedumu piespiedu izpildes biroja (*Enforcement of Judgments Office*) starpniecību nodarbojas ar spriedumu izpildi civillietās. Šis birojs izpilda mirtiesu un grāfistes tiesu (tostarp maza apmēra prasību tiesu), kā arī Augstās tiesas spriedumus civillietās. Tiesību normas, kas reglamentē spriedumu izpildi, ir noteiktas 1981. gada Spriedumu izpildes (Ziemeļīrija) rīkojumā, ko groza ar 1981. gada Spriedumu izpildes (Ziemeļīrija) noteikumiem.

Noderīgas saites

[Prokuratūras dienests](#)

[Ziemeļīrijas Advokātu kolēģija](#)

[Juristu biedrība](#)

[Ziemeļīrijas Tiesu un tribunālu dienests](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 03/10/2018

Juridiskās profesijas - Skotija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [en](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Šajā vietnē sniegts pārskats par galvenajām juridiskajām profesijām Apvienotajā Karalistē, kas atrodas Skotijas jurisdikcijā. Šeit ir iekļauta informācija par tiesnešiem, prokuroriem un advokātiem.

Tiesneši

Skotijā tiesnešu profesija nav speciāli izdalīta. Par tiesnešiem var kļūt tikai pieredzējuši **zemāko instanču tiesu advokāti** (*solicitors* jeb juriskonsulti) un **augstāko instanču tiesu advokāti** (*barristers*). Skotijas jurisdikcijā ir šādi tiesu amatpersonu amati:

- Augstākās civillietu tiesas Lords-priekšsēdētājs;
- Lordu tiesas sekretārs;
- galvenie šerifi, kuri pārvalda kādu no sešiem Skotijas šerifa apgabaliem;
- Augstākās civillietu tiesas tiesnešus sauc par Tiesas kolēģijas senatoriem;
- Augstās Justīcijas tiesas tiesnešus sauc par justīcijas Lordiem-komisāriem;
- šerifi;
- nepilna laika šerifi parasti aizvieto pastāvīgos šerifus;
- mirtiesneši ir neprofesionāli tiesneši, kas izskata lietas vienpersoniski vai koleģiāli trīs personu sastāvā, piedaloties sekretāram ar juridisko kvalifikāciju vai mirtiesas juridiskajam padomniekam.

Prokurori

Organizācija

Skotijā **Prokuratūras** (*Crown Office and Procurator Fiscal Service*) pienākumos ietilpst visas apsūdzības. Dienestu vada **Lords-advokāts**, kurš vienlaicīgi ir arī Skotijas valdības ministrs, un viņa vietnieks – ģenerāladvokāts.

Tikai Prokuratūra ir atbildīga par **apsūdzības uzturēšanu** par noziedzīgiem nodarījumiem, pēkšņas vai aizdomīgas nāves gadījumu **izmeklēšanu**, kā arī **sūdzībām** par policijas rīcību.

1998. gada Skotijas likumā (48. pantā) paredzēts, ka Lords advokāts (rīkojoties kā Skotijas Kriminālās apsūdzības un nāves gadījumu izmeklēšanas sistēmas vadītājs) pieņem savus lēmumus patstāvīgi un bez ārējas citu personu ietekmes.

Par prokuroriem var kļūt tikai kvalificēti juristi vai advokāti.

Loma un pienākumi

Policijas (vai citas īpašās ziņošanas aģentūras, piemēram, Viņas Majestātes leņģumu un muitas dienests) veic sākotnējās noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas darbības un iesniedz ziņojumu vietējam prokuroram. Prokurors izvērtē ziņojumu un izlemj, vai sabiedrības interesēs veikt atbilstošas darbības. Pieņemot lēmumu, prokurors izvērtē, vai ir savākts pietiekami daudz pierādījumu, un pozitīvas atbildes gadījumā izlemj piemērojamās darbības, t.i., celt apsūdzību, piemērot tiešus soda mērus (piemēram, soda naudu), vai neveikt nekādas darbības. Ja lietu jāizskata zvērinātajiem, pirms pieņemt lēmumu par apsūdzības celšanu, prokurors nopratina lieciniekus, kā arī ievāc un caurskata tiesu medicīnas ekspertīzes atzinumus un citus pierādījumus. Pēc tam prokurors ziņo Karaliskajam apsūdzētājam, kurš izlemj par apsūdzības uzturēšanu.

Juridisko profesiju organizācija: Advokāti

Augstāko instanču tiesu advokāti (*barristers*)

Advokāti ir **Skotijas Advokātu padomes** biedri. Tiem ir tiesības darboties visās Skotijas tiesās, tomēr galvenokārt to darba pienākumos ietilpst piedalīšanās augstāko instanču tiesu (Augstākās civillietu tiesas un Augstās Justīcijas tiesas) sēdēs un eksperta viedokļa sniegšana par juridiskiem jautājumiem. Vecākos advokātus sauc par Karalienes Advokātiem (*Queen's Counsel*). Visi advokāti ir [Advokātu kolēģijas biedri](#).

Zemāko instanču tiesu advokāti (*solicitors* jeb juriskonsulti)

Juriskonsulti ir visplašāk pārstāvētā juridiskā profesija. Tie var sniegt padomus jebkādos juridiskos jautājumos un pārstāvēt savus klientus tiesā. Juriskonsulti ir [Skotijas Juristu biedrības](#) biedri, un tā pārstāv juriskonsultu profesijas intereses un sabiedrības intereses attiecībā uz šo profesiju.

Skotijas Juristu biedrības biedri ir arī juriskonsulti-advokāti. Tie, tāpat kā advokāti (skatīt iepriekš), var piedalīties Augstākās civillietu tiesas un Augstās Justīcijas tiesas sēdēs.

Notāri

Notāri ir juriskonsulti, kuri nodarbojas ar noteiktu darījumu reģistrēšanu un noteiktu juridisku dokumentu parakstīšanu. Tā nav atsevišķa juridiska profesija.

Patentu un preču zīmju advokāti

Patentu un preču zīmju advokāti ir intelektuālā īpašuma jomā specializējušies padomdevēji. Viņi sniedz juridiskas konsultācijas klientiem šajā jomā, jo īpaši attiecībā uz patentu, preču zīmju, dizainparaugu un autortiesību reģistrāciju un ar tiem saistītu pārkāpumu sodīšanu, kā arī attiecībā uz citiem intelektuālā īpašuma jomas jautājumiem, tostarp autortiesību aizsardzību. Atšķirībā no vispārīgākajām civiltiesībām un krimināltiesībām, intelektuālā īpašuma materiālās tiesību normas ir piemērojamas visā Apvienotajā Karalistē. Tiesvedība par intelektuālā īpašuma tiesībām Skotijā parasti jāveic Augstākajā civillietu tiesā, jo tai ir ekskluzīva jurisdikcija attiecībā uz patentiem un vairumu citu reģistrēto intelektuālā īpašuma tiesību (īpaši Kopienas preču zīmēm un Kopienas dizainparaugiem). Tajā darbojas arī vairāki īpaši norīkoti intelektuālā īpašuma lietu tiesneši, un šīm lietām tiek piemēroti īpaši lietu pārvaldības noteikumi. Patentu lietu advokāti un preču zīmju advokāti var tieši pārstāvēt savus klientus Patentu apgabaltiesā un, pārsūdzot Apvienotās Karalistes Intelektuālā īpašuma biroja lēmumus, - Anglijas un Velsas Augstajā tiesā. Patentu lietu advokāti, kas ir kvalificēti piedalīties tiesvedībā, var tiesāties Augstajā tiesā Londonā, bet patentu lietu advokātiem un preču zīmju advokātiem pašlaik nav tiesību klientus pārstāvēt intelektuālā īpašuma tiesvedībā Skotijas tiesās. Līdz ar to pašlaik Skotijā tiesāšanos intelektuālā īpašuma lietās uzņemas intelektuālā īpašuma jomā specializēti juriskonsulti, kuri nereti sadarbojas ar patentu lietu un preču zīmju advokātiem.

Lielākā daļa patentu lietu un preču zīmju advokātu Skotijā strādā specializētos juridiskos birojos, taču daži strādā arī nozares uzņēmumos.

[Patentu lietu advokātu reģistrētais institūts](#) (*Chartered Institute of Patent Attorneys – CIPA*) pārstāv patentu lietu advokātus visā Apvienotajā Karalistē. Tā loma ir sadarboties ar valdību attiecībā uz tiesību aktiem intelektuālā īpašuma jomā, nodrošināt izglītošanās un apmācības iespējas patentu lietu advokātiem un praktikantiem un sadarboties ar profesiju regulējošajām institūcijām. *CIPA* mērķis ir veicināt intelektuālā īpašuma tiesības un intelektuālā īpašuma jomas profesiju intereses.

[Preču zīmju advokātu institūts](#) (*Institute of Trade Mark Attorneys – ITMA*) pārstāv preču zīmju advokātus un šīs profesijas intereses visā Apvienotajā Karalistē. Tā pienākumos ir lobēšana un sarunas ar valdību, neatkarīgo regulatīvo institūciju (*IPReg*) un citām attiecīgajām organizācijām. Tas nodrošina vajadzīgo izglītību, apmācību un sniedz padomus preču zīmju advokātiem un ir atbildīgs par profesijas interešu un intelektuālā īpašuma tiesību veicināšanu.

[Intelektuālā īpašuma regulatīvā padome](#) (*Intellectual Property Regulation Board – IPReg*) nodarbojas ar visiem regulatīvajiem un disciplinārajiem jautājumiem, kā arī nosaka, uzrauga un īsteno standartus, kas piemērojami patentu un preču zīmju advokātiem visā Apvienotajā Karalistē. Tā darbojas sabiedrības interesēs un uztur likumā paredzētos patentu advokātu un preču zīmju advokātu reģistrus, kuros iekļauti gan atsevišķi advokāti, gan apvienības.

Citas juridiskās profesijas

Šerifa palīgi un **tiesas ziņneši** ir tiesas amatpersonas, kuras Skotijā atbild par dokumentu oficiālu nodošanu un tiesas rīkojumu izpildi. Gan tiesas ziņnešus, gan šerifa palīgus algo privātās struktūras, un par to pakalpojumiem iekasē sekundārajos tiesību aktos noteiktās maksas.

Ar Skotijas 2007. gada Likuma par bankrotu un uzticamību 60. pantu tiks likvidēti tiesas ziņnešu un šerifa palīgu amati un to vietā izveidoti jauni **tiesu izpildītāju** amati. Augstākās civillietu tiesas Lords-priekšsēdētājs piešķirs tiesu izpildītājiem to pilnvaras, pamatojoties uz jaunveidojamās Skotijas Civillietu spriedumu izpildes komisijas rekomendācijām.

Saites

[Skotijas prokuratūra](#), [Advokātu kolēģija](#), [Skotijas Juristu biedrība](#), [Skotijas Juridisko centru apvienība](#); [Patentu lietu advokātu reģistrētais institūts](#), [Preču zīmju advokātu institūts](#), [Intelektuālā īpašuma regulatīvā padome](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 10/11/2014